

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-0610-125-24

Druk nr 951
Warszawa, 7 stycznia 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

**- o zmianie niektórych ustaw w celu
wyeliminowania nieprawidłowości w systemie
wizowym Rzeczypospolitej Polskiej.**

Do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Spraw Zagranicznych.

Z poważaniem

Donald Tusk

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750, 854, 1473 i 1933) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 93:

a) w ust. 1:

- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
„Wykształcenie średnie potwierdzają w Rzeczypospolitej Polskiej:”,
- pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) świadectwa i inne dokumenty wydane przez szkołę lub instytucję edukacyjną działającą w systemie edukacji państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Jeżeli umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej, świadectwa i inne dokumenty wydane za granicą przez szkoły lub instytucje edukacyjne uznawane przez państwo, na którego terytorium lub w którego systemie edukacji działają, mogą być uznane w drodze decyzji administracyjnej za dokument potwierdzający w Rzeczypospolitej Polskiej wykształcenie podstawowe, gimnazjalne, zasadnicze zawodowe, zasadnicze branżowe, średnie branżowe lub średnie, lub uprawnienie do kontynuacji nauki, z wyłączeniem uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim, ustawę z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim, ustawę z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, ustawę z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, ustawę z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, ustawę z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców oraz ustawę z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie, z uwzględnieniem zakresu uprawnień w państwie wydania świadectwa lub innego dokumentu.”,

- c) uchyla się ust. 4;
- 2) w art. 93a część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– wykształcenie uzyskane przez tę osobę za granicą lub posiadane przez tę osobę uprawnienia do kontynuacji nauki uzyskane za granicą, z wyłączeniem uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie, może być potwierdzone w Rzeczypospolitej Polskiej w drodze decyzji administracyjnej jako wykształcenie podstawowe, gimnazjalne, zasadnicze zawodowe, zasadnicze branżowe, średnie branżowe oraz średnie lub uprawnienia do kontynuacji nauki w Rzeczypospolitej Polskiej.”;
- 3) w art. 93b uchyla się ust. 2;
- 4) w art. 93c:
 - a) w ust. 1 skreśla się zdanie drugie,
 - b) w ust. 2 część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– kurator oświaty może zwrócić się o informację do innego podmiotu, w szczególności do placówki konsularnej w Rzeczypospolitej Polskiej odpowiednio państwa wydania świadectwa lub innego dokumentu albo państwa uzyskania wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, lub placówki konsularnej Rzeczypospolitej Polskiej, której kompetencje terytorialne dotyczą odpowiednio państwa wydania świadectwa lub innego dokumentu albo państwa uzyskania wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki.”;
- 5) w art. 93f uchyla się ust. 2 i 4;
- 6) w art. 93h część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– biorąc pod uwagę potrzebę zapewnienia przejrzystości i spójności prowadzonego postępowania w sprawie uznania świadectwa lub innego dokumentu, o którym mowa w art. 93 ust. 3, oraz postępowania w sprawie potwierdzenia wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o którym mowa w art. 93a, a także stosowania obiektywnych kryteriów podczas rozpatrywania wniosków o uznanie świadectw lub innych dokumentów.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2023 r. poz. 2383 i 2760 oraz z 2024 r. poz. 879, 1685 i 1831) w art. 298 po pkt 6aa dodaje się pkt 6ab w brzmieniu:

„6ab) ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulowi – w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy;”.

Art. 3. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497, 863, 1243 i 1615) w art. 50:

1) w ust. 3 w pkt 13 na końcu dodaje się przecinek oraz dodaje się pkt 14 w brzmieniu:

„14) ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulowi – w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy”;

2) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Dane zgromadzone na kontach, o których mowa w ust. 3, udostępnia się bezpłatnie sądom, prokuratorom, organom podatkowym, Państwowej Inspekcji Pracy, Biuru Nadzoru Wewnętrznego, Policji, Straży Granicznej, Inspektoratowi Wewnętrznemu Służby Więziennej, komornikom sądowym w zakresie prowadzonej przez nich egzekucji świadczeń alimentacyjnych, w tym należności budżetu państwa z tytułu świadczeń wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, ministrowi właściwemu do spraw gospodarki w zakresie koniecznym do rozstrzygania spraw prowadzonych na podstawie art. 29, art. 32 oraz art. 34 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy, ministrowi właściwemu do spraw rodziny, ministrowi właściwemu do spraw zabezpieczenia społecznego, organom realizującym świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz świadczenia wychowawcze, ośrodkom pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – centrom usług społecznych, powiatowym centrom pomocy rodzinie, publicznym służbom zatrudnienia, Komisji Nadzoru Finansowego, Polskiemu Funduszowi Rozwoju Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, wojewodzie i Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulowi, w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy, oraz ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego w zakresie wynikającym z ust. 3a i 3c.”.

Art. 4. W ustawie z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2024 r. poz. 1556) w art. 11a:

- 1) w ust. 4 w pkt 2 lit. a i b otrzymują brzmienie:
 - „a) studia prowadzone w języku polskim w uczelni działającej w systemie szkolnictwa wyższego i nauki Rzeczypospolitej Polskiej albo
 - b) szkołę ponadgimnazjalną, szkołę ponadpodstawową, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. a, b lub e ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, 854, 1562, 1635, 1933 i ...), lub szkołę artystyczną realizującą kształcenie ogólne w zakresie liceum ogólnokształcącego, działającą w systemie oświaty Rzeczypospolitej Polskiej, oraz posiada świadectwo dojrzałości, albo”;
- 2) w ust. 7 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 - „2) ukończenia:
 - a) studiów pierwszego stopnia – B2,
 - b) studiów drugiego stopnia w zakresie filologii polskiej – C1,
 - c) studiów drugiego stopnia w zakresie innym niż określony w lit. b – B2,
 - d) jednolitych studiów magisterskich – B2;”.

Art. 5. W ustawie z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim (Dz. U. z 2023 r. poz. 1989) w art. 30 po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Znajomości języka polskiego, o której mowa w ust. 2, nie potwierdza świadectwo ukończenia szkoły policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, 854, 1562, 1635, 1933 i ...).”.

Art. 6. W ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2024 r. poz. 769, 1222 i 1688) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 15c dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 oraz dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
 - „2. W celu przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy i w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia tego postępowania minister właściwy do spraw zagranicznych oraz konsul mogą pozyskiwać z systemu teleinformatycznego Straży Granicznej, przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 449 ust. 1, informacje przetwarzane na podstawie art. 1 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej

dotyczące przekraczania przez cudzoziemców granicy Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli są spełnione następujące warunki:

- 1) system teleinformatyczny, za pośrednictwem którego są pozyskiwane te informacje, umożliwia identyfikację i rejestrację osób uzyskujących dostęp do danych Straży Granicznej oraz rejestruje zakres udostępnionych danych i datę udostępnienia tych danych;
 - 2) minister właściwy do spraw zagranicznych oraz konsul posiadają i stosują zabezpieczenia techniczne i organizacyjne zapewniające poufność, integralność, dostępność i autentyczność danych.”;
- 2) w art. 64a:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wiza krajowa w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, może być wydana cudzoziemcowi, który spełnia warunki, o których mowa w art. 144 ust. 1 pkt 1 oraz pkt 2 lit. b, jeżeli jednostka prowadząca studia, która podlega obowiązkowi zatwierdzenia, została zatwierdzona przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na podstawie art. 144 ust. 4–9, 13 i 14 , albo w stosunku do jednostki prowadzącej studia, która nie podlega obowiązkowi zatwierdzenia, nie została wydana decyzja o zakazie przyjmowania cudzoziemców, o której mowa w art. 144a ust. 1.”,
 - b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Cudzoziemcowi, który został przyjęty na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie na podstawie świadectwa lub innego dokumentu niebędącego dokumentem, o którym mowa w art. 326a ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, wiza krajowa w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, może być wydana po przedłożeniu przez tego cudzoziemca pisemnej informacji, o której mowa w art. 326a ust. 4 tej ustawy.

1b. Organ, który wydał wizę krajową w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, zawiadamia o tym pisemnie rektora uczelni lub kierownika innej jednostki prowadzącej studia, w której cudzoziemiec zamierza podjąć lub kontynuować kształcenie.”;
- 3) w art. 65:
- a) w ust. 1a pkt 1 otrzymuje brzmienie:

- „1) jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom lub doktorantom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców na studiach, lub”,
- b) po ust. 1b dodaje się ust. 1ba w brzmieniu:
- „1ba. Rektor uczelni lub kierownik innej jednostki prowadzącej studia niezwłocznie zawiadamia pisemnie organ, który wydał wizę krajową w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, o skreśleniu cudzoziemca z listy studentów lub doktorantów.”;
- 4) w art. 77:
- a) uchyla się ust. 10–12,
- b) dodaje się ust. 13 w brzmieniu:
- „13. Wnioski o wydanie wizy krajowej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, 12 i 13, są rozpatrywane z uwzględnieniem pierwszeństwa cudzoziemców przyjętych do szkoły doktorskiej albo uczestniczących w prowadzeniu działalności naukowej w uczelniach akademickich, instytutach naukowych Polskiej Akademii Nauk lub instytutach badawczych, jeżeli uczestnictwo to wiąże się z koniecznością wykonywania prac badawczych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.”;
- 5) po art. 77b dodaje się art. 77c w brzmieniu:
- „Art. 77c. 1. Na żądanie konsula termin złożenia wniosku o wydanie wizy krajowej ustala się z cudzoziemcem z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość oraz zapewniających identyfikację tego cudzoziemca, a w razie potrzeby także komunikację w czasie rzeczywistym. W takim przypadku mogą być przetwarzane, w celu ustalenia tożsamości, dane lub informacje, o których mowa w art. 13 pkt 1–8, 11, 12, 19–21 i 24, dotyczące tego cudzoziemca, które przechowuje się do ustalonego dnia złożenia wniosku o wydanie wizy krajowej.
2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio w przypadkach, o których mowa w art. 77 ust. 1a, z tym że termin złożenia wniosku o wydanie wizy krajowej dla:
- 1) osoby małoletniej ustala się:
- a) z rodzicami albo opiekunami, o których mowa w art. 77 ust. 1a pkt 1, a podczas ustalania tego terminu mogą być przetwarzane, w celu ustalenia tożsamości, również dane lub informacje, o których mowa w art. 13 pkt 1–8, 11, 12, 19–21

- i 24, dotyczące tych rodziców albo opiekunów, które przechowuje się do ustalonego dnia złożenia wniosku o wydanie wizy krajowej, albo
- b) z jednym z rodziców albo opiekunem, o którym mowa w art. 77 ust. 1a pkt 1, a podczas ustalania tego terminu mogą być przetwarzane, w celu ustalenia tożsamości, również dane lub informacje, o których mowa w art. 13 pkt 1–8, 11, 12, 19–21 i 24, dotyczące tego rodzica albo opiekuna, które przechowuje się do ustalonego dnia złożenia wniosku o wydanie wizy krajowej;
- 2) osoby ubezwłasnowolnionej całkowicie ustala się z opiekunem, o którym mowa w art. 77 ust. 1a pkt 2, a podczas ustalania tego terminu mogą być przetwarzane, w celu ustalenia tożsamości, również dane lub informacje, o których mowa w art. 13 pkt 1–8, 11, 12, 19–21 i 24, dotyczące tego opiekuna, które przechowuje się do ustalonego dnia złożenia wniosku o wydanie wizy krajowej;
- 3) osoby małoletniej bez opieki ustala się z kuratorem albo innym podmiotem, o którym mowa w art. 77a ust. 1a pkt 3, a podczas ustalania tego terminu mogą być przetwarzane, w celu ustalenia tożsamości, również dane lub informacje, o których mowa w art. 13 pkt 1–8, 11, 12, 19–21 i 24, dotyczące tego kuratora, innego podmiotu albo osoby reprezentującej podmiot niebędący osobą fizyczną, które przechowuje się do ustalonego dnia złożenia wniosku o wydanie wizy krajowej.

3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do wniosku o wydanie wizy Schengen.”;

- 6) w art. 90 w ust. 1a pkt 5 otrzymuje brzmienie:
- „5) jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom lub doktorantom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców na studiach.”;
- 7) w art. 116:
- a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:
- „5) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 1–3, 7, 9–11, 14–16 lub 18, lub”;
- b) w pkt 6 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się wyraz „lub” oraz dodaje się pkt 7–9 w brzmieniu:
- „7) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy długoterminowej, o której mowa w art. 18 Konwencji Wykonawczej Schengen,

wydanej przez inne państwo obszaru Schengen, chyba że przebywając na podstawie tej wizy korzysta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności, lub

- 8) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie dokumentu pobytowego, o którym mowa w art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia nr 1030/2002, wydanego przez inne państwo obszaru Schengen, chyba że przebywając na podstawie tego dokumentu korzysta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności, lub
- 9) przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na wjazd, o którym mowa w art. 32 ust. 1.”;

8) w art. 144:

a) w ust. 1 w pkt 1 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) dowód uiszczenia opłaty za semestr lub rok studiów, jeżeli podejmuje lub kontynuuje studia odpłatne;”;

b) w ust. 4:

– pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jednostka prowadząca studia istnieje od co najmniej 5 lat przed złożeniem wniosku i w tym czasie prowadziła na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej kształcenie na studiach, tworząc system szkolnictwa wyższego i nauki, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;”;

– po pkt 1 dodaje się pkt 1a i 1b w brzmieniu:

„1a) ustalone przez jednostkę prowadzącą studia warunki przeprowadzania rekrutacji w stosunku do cudzoziemców ubiegających się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie uwzględniają wymogi, o których mowa w art. 70 ust. 5a, 5b, 5e i 5g ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;

1b) ustalone przez jednostkę prowadzącą studia warunki przeprowadzania rekrutacji w stosunku do cudzoziemców ubiegających się o przyjęcie na studia drugiego stopnia uwzględniają wymogi, o których mowa w art. 70 ust. 5c–5e oraz ust. 5g pkt 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;”;

c) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może wydać decyzję o odmowie zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów, jeżeli ta jednostka:

- 1) została postawiona w stan likwidacji lub nie prowadzi rzeczywistej działalności polegającej na prowadzeniu kształcenia na studiach, uzasadniającej przyjmowanie cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów lub
- 2) działa głównie w celu ułatwiania studentom lub doktorantom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców na studiach, lub
- 3) nie dokonuje zawiadomień, o których mowa w art. 149b ust. 1 pkt 5, lub
- 4) nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 65 ust. 1ba, w art. 149 ust. 3 lub w art. 149b ust. 13, lub
- 5) jest zarządzana lub kontrolowana przez osobę fizyczną prawomocnie:
 - a) ukaraną za wykroczenie, o którym mowa w art. 84 ust. 1 ustawy z dnia ... o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, która w ciągu 2 lat od ukarania została ponownie ukarana za podobne wykroczenie, lub
 - b) ukaraną za wykroczenia, o których mowa w art. 84 ust. 3–5 ustawy z dnia ... o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
 - c) skazaną za przestępstwo, o którym mowa w art. 218–221 Kodeksu karnego, lub
- 6) nie dopełnia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, lub
- 7) zalega z uiszczeniem podatków, z wyjątkiem przypadków, gdy uzyskała przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu, lub
- 8) nie dopełnia obowiązku wprowadzania do Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on danych objętych:
 - a) wykazem cudzoziemców przyjętych na studia i do szkół doktorskich, o którym mowa w art. 343a ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, lub

- b) wykazem studentów, o którym mowa w art. 344 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, lub
- c) wykazem osób ubiegających się o stopień doktora, o którym mowa w art. 345 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.”,
- d) w ust. 5:
 - pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 - „1) uczelnie akademickie w rozumieniu art. 14 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, które są publicznymi uczelniami akademickimi;”,
 - uchyla się pkt 2,
- e) ust. 6 otrzymuje brzmienie:
 - „6. Przed wydaniem decyzji o zatwierdzeniu jednostki prowadzącej studia minister właściwy do spraw wewnętrznych zwraca się do:
 - 1) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności istotne dla oceny spełnienia warunków, o których mowa w ust. 4 pkt 1, 1a lub 1b;
 - 2) ministra właściwego do spraw zagranicznych, Ministra Obrony Narodowej, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Urzędu oraz wojewody właściwego ze względu na siedzibę jednostki prowadzącej studia, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności istotne dla oceny spełnienia warunków, o których mowa w ust. 4 pkt 2 lub 3;
 - 3) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, ministra właściwego do spraw zagranicznych, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Urzędu, Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, Głównego Inspektora Pracy, Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz wojewody właściwego ze względu na siedzibę jednostki prowadzącej studia, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności, o których mowa odpowiednio w ust. 4a.”,

f) uchyla się ust. 10–12,

g) ust. 14 i 15 otrzymują brzmienie:

„14. Do przedłużenia okresu zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia stosuje się przepisy ust. 4–9 i 13.

15. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może wydać, z urzędu albo na wniosek ministra właściwego spraw szkolnictwa wyższego i nauki, ministra właściwego do spraw zagranicznych, Ministra Obrony Narodowej, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Urzędu lub wojewody właściwego ze względu na siedzibę jednostki prowadzącej studia, decyzję o cofnięciu zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia, jeżeli:

- 1) jednostka prowadząca studia przestała spełniać co najmniej jeden z warunków, o których mowa w ust. 4 pkt 1a–3, lub
- 2) wystąpiła co najmniej jedna z okoliczności, o których mowa w ust. 4a.”,

h) po ust. 15 dodaje się ust. 15a–15d w brzmieniu:

„15a. Przed wydaniem decyzji o cofnięciu zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia minister właściwy do spraw wewnętrznych zwraca się do:

- 1) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzi okoliczność, o której mowa w ust. 15 pkt 1 w związku z ust. 4 pkt 1a lub 1b,
- 2) ministra właściwego do spraw zagranicznych, Ministra Obrony Narodowej, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Urzędu oraz wojewody właściwego ze względu na siedzibę jednostki prowadzącej studia, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzi okoliczność, o której mowa w ust. 15 pkt 1 w związku z ust. 4 pkt 2 lub 3,
- 3) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, ministra właściwego do spraw zagranicznych, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Urzędu, Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, Głównego Inspektora Pracy, Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz wojewody właściwego ze względu na siedzibę jednostki prowadzącej studia, a w razie potrzeby także do innych organów,

o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności, o których mowa odpowiednio w ust. 4a

– z tym że, jeżeli minister właściwy do spraw wewnętrznych wszczął postępowanie w sprawie cofnięcia zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia na wniosek co najmniej jednego z organów, o których mowa w ust. 15, nie zwraca się do tego organu o przekazanie tych informacji.

15b. Organy, o których mowa w ust. 15a, przekazują informację, o której mowa w ust. 15a, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

15c. W szczególnie uzasadnionym przypadku termin 30-dniowy może być przedłużony do 60 dni, o czym organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 15a, zawiadamia ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

15d. Jeżeli organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 15a, nie przekaze informacji w terminach, o których mowa w ust. 15b i 15c, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.”,

i) ust. 16 otrzymuje brzmienie:

„16. Jednostka prowadząca studia, której:

- 1) odmówiono zatwierdzenia ze względu na brak spełnienia co najmniej jednego z warunków, o których mowa w ust. 4 pkt 1a–3, lub ze względu na wystąpienie co najmniej jednej z okoliczności, o których mowa w ust. 4a pkt 2 i 3,
- 2) odmówiono przedłużenia okresu zatwierdzenia ze względu na brak spełnienia co najmniej jednego z warunków, o których mowa w ust. 4 pkt 1a–3, lub ze względu na wystąpienie co najmniej jednej z okoliczności, o których mowa w ust. 4a pkt 2 i 3,
- 3) cofnięto zatwierdzenie ze względu na to, że przestała spełniać co najmniej jeden z warunków, o których mowa w ust. 4 pkt 1a–3, lub ze względu na wystąpienie co najmniej jednej z okoliczności, o których mowa w ust. 4a pkt 2 i 3

– nie może ponownie ubiegać się o zatwierdzenie przed upływem 5 lat od dnia, w którym odpowiednio decyzja o odmowie zatwierdzenia, decyzja o odmowie przedłużenia okresu zatwierdzenia albo decyzja o cofnięciu zatwierdzenia stała się ostateczna.”;

9) w art. 144a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw wewnętrznych może wydać, z urzędu albo na wniosek ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, ministra właściwego do spraw zagranicznych, Ministra Obrony Narodowej, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Urzędu lub wojewody właściwego ze względu na siedzibę jednostki prowadzącej studia, decyzję o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia, o której mowa w art. 144 ust. 5, na okres do 5 lat, jeżeli:

- 1) ustalone przez jednostkę prowadzącą studia warunki przeprowadzania rekrutacji w stosunku do cudzoziemca ubiegającego się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie nie uwzględniają wymogów, o których mowa w art. 70 ust. 5a, 5b, 5e i 5g ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, lub
- 2) ustalone przez jednostkę prowadzącą studia warunki przeprowadzania rekrutacji w stosunku do cudzoziemca ubiegającego się o przyjęcie na studia drugiego stopnia nie uwzględniają wymogów, o których mowa w art. 70 ust. 5c–5e oraz ust. 5g pkt 1 i 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, lub
- 3) wymagają tego względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, lub
- 4) wymaga tego interes Rzeczypospolitej Polskiej, lub
- 5) jednostka ta:
 - a) została postawiona w stan likwidacji lub nie prowadzi rzeczywistej działalności polegającej na prowadzeniu kształcenia na studiach, uzasadniającej przyjmowanie cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów lub
 - b) działa głównie w celu ułatwiania studentom lub doktorantom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców na studiach, lub
 - c) nie dokonuje zawiadomień, o których mowa w art. 149b ust. 1 pkt 5, lub
 - d) nie wykonuje obowiązków, o których mowa w art. 65 ust. 1ba, w art. 149 ust. 3 lub w art. 149b ust. 13, lub

- e) jest zarządzana lub kontrolowana przez osobę fizyczną prawomocnie:
 - ukaraną za wykroczenie, o którym mowa w art. 84 ust. 1 ustawy z dnia ... o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, która w ciągu 2 lat od ukarania została ponownie ukarana za podobne wykroczenie, lub
 - ukaraną za wykroczenia, o których mowa w art. 84 ust. 3–5 ustawy z dnia ... o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub
 - skazaną za przestępstwo, o którym mowa w art. 218–221 Kodeksu karnego, lub
 - f) nie dopełnia obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia społeczne, lub
 - g) zalega z uiszczeniem podatków, z wyjątkiem przypadków, gdy uzyskała przewidziane prawem zwolnienie, odroczenie, rozłożenie na raty zaległych płatności lub wstrzymanie w całości wykonania decyzji właściwego organu, lub
 - h) nie dopełnia obowiązku wprowadzania do Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on danych objętych:
 - wykazem cudzoziemców przyjętych na studia i do szkół doktorskich, o którym mowa w art. 343a ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, lub
 - wykazem studentów, o którym mowa w art. 344 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, lub
 - wykazem osób ubiegających się o stopień doktora, o którym mowa w art. 345 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.”,
- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a–1d w brzmieniu:
- „1a. Przed wydaniem decyzji o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia minister właściwy do spraw wewnętrznych zwraca się do:
- 1) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lub 2,

- 2) ministra właściwego do spraw zagranicznych, Ministra Obrony Narodowej, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Urzędu oraz wojewody właściwego ze względu na siedzibę jednostki prowadzącej studia, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności, o których mowa w ust. 1 pkt 3 lub 4,
- 3) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, ministra właściwego do spraw zagranicznych, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Komendanta Głównego Policji, Szefa Urzędu, Szefa Krajowej Administracji Skarbowej, Głównego Inspektora Pracy, Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz wojewody właściwego ze względu na siedzibę jednostki prowadzącej studia, a w razie potrzeby także do innych organów, o przekazanie informacji, czy zachodzą okoliczności, o których mowa odpowiednio w ust. 1 pkt 5

– z tym że, jeżeli minister właściwy do spraw wewnętrznych wszczął postępowanie w sprawie zakazu przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia na wniosek co najmniej jednego z organów, o których mowa w ust. 1, nie zwraca się do tego organu o przekazanie tych informacji.

1b. Organy, o których mowa w ust. 1a, przekazują informację, o której mowa w ust. 1a, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku.

1c. W szczególnie uzasadnionym przypadku termin 30-dniowy może być przedłużony do 60 dni, o czym organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 1a, zawiadamia ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

1d. Jeżeli organ obowiązany do przekazania informacji, o której mowa w ust. 1a, nie przekaże informacji w terminach, o których mowa w ust. 1b i 1c, uznaje się, że wymóg uzyskania informacji został spełniony.”,

- c) uchyla się ust. 2–4;

10) w art. 145:

- a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Cudzoziemcowi podejmującemu kształcenie w szkole doktorskiej pierwszego zezwolenia, o którym mowa w art. 144 ust. 1, udziela się na okres 2 lat i 6 miesięcy.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Kolejnego zezwolenia, o którym mowa w art. 144, udziela się na okres studiów lub na okres kursu przygotowawczego do podjęcia nauki na tych studiach przedłużony o 3 miesiące, a w przypadku doktorantów – o 6 miesięcy, nie dłuższy jednak niż 3 lata.”;

11) w art. 147 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom lub doktorantom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców na studiach, lub”;

12) w art. 148 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom lub doktorantom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców na studiach.”;

13) w art. 148b ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organ prowadzący postępowanie w sprawie udzielenia lub cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia w celu kształcenia się na studiach dokonuje sprawdzenia danych cudzoziemca:

- 1) w wykazie cudzoziemców przyjętych na studia i do szkół doktorskich, o którym mowa w art. 343a ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, lub
- 2) w wykazie studentów, o którym mowa w art. 344 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, lub
- 3) w wykazie osób ubiegających się o stopień doktora, o którym mowa w art. 345 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.”;

14) w art. 149 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Wojewoda dokonuje sprawdzenia danych cudzoziemców, którym udzielił zezwoleń na pobyt czasowy na podstawie art. 144 ust. 1 lub 3:

- 1) w wykazie cudzoziemców przyjętych na studia i do szkół doktorskich, o którym mowa w art. 343a ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, lub

- 2) w wykazie studentów, o którym mowa w art. 344 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, lub
 - 3) w wykazie osób ubiegających się o stopień doktora, o którym mowa w art. 345 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce
– w każdym roku okresu ważności zezwolenia w okresie przypadającym bezpośrednio po dniu 1 marca i 1 października.”;
- 15) w art. 149b:
- a) w ust. 1 pkt 5 otrzymuje brzmienie:
„5) Szef Urzędu otrzymał zawiadomienie od jednostki prowadzącej studia mającej siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zatwierdzonej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na podstawie art. 144 ust. 4–9, 13 i 14, chyba że ta jednostka nie podlega obowiązkowi zatwierdzenia, albo od jednostki prowadzącej studia, która nie podlega obowiązkowi zatwierdzenia, w stosunku do której nie została wydana decyzja o zakazie przyjmowania cudzoziemców, o której mowa w art. 144a ust. 1, o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z tej mobilności i nie wydał decyzji o sprzeciwie w terminie 30 dni.”,
 - b) w ust. 3 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) uiszczenia przez cudzoziemca opłaty za semestr lub rok studiów, jeżeli kontynuacja lub uzupełnienie studiów podjętych na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej następuje odpłatnie.”,
 - c) w ust. 6 pkt 4–6 otrzymują brzmienie:
„4) cudzoziemiec nie uiszczył opłaty za semestr lub rok studiów, jeżeli kontynuacja lub uzupełnienie studiów podjętych na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej następuje odpłatnie, lub
5) jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom lub doktorantom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców na studiach, lub
6) jednostka prowadząca studia została postawiona w stan likwidacji lub nie prowadzi rzeczywistej działalności polegającej na prowadzeniu kształcenia na studiach, uzasadniającej przyjmowanie cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów, lub”;

16) w art. 211 w ust. 3 pkt 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2) świadectwem ukończenia w Rzeczypospolitej Polskiej szkoły w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, 854, 1562, 1635, 1933 i ...) z wykładowym językiem polskim, z wyłączeniem świadectwa ukończenia szkoły policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f tej ustawy, lub dyplomem ukończenia studiów w Rzeczypospolitej Polskiej z wykładowym językiem polskim;

3) świadectwem ukończenia szkoły z wykładowym językiem polskim za granicą, odpowiadającej szkole w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, z wyłączeniem szkoły policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f tej ustawy, lub dyplomem ukończenia studiów z wykładowym językiem polskim w uczelni za granicą, odpowiadającej uczelni w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.”;

17) w art. 450 w ust. 2 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) konsulom – w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy;”.

Art. 7. W ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, 854, 1562, 1635 i 1933) w art. 165 po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

„5a. Osoby, o których mowa w ust. 3 i 5, mogą korzystać z nauki w publicznych szkołach policealnych oraz niepublicznych szkołach policealnych pod warunkiem przedłożenia certyfikatu znajomości języka polskiego, o którym mowa w art. 11a ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2024 r. poz. 1556 i ...), co najmniej na poziomie biegłości językowej B1.”.

Art. 8. W ustawie z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 843) w art. 2 w ust. 3 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) prowadzeniem spraw z zakresu potwierdzania uprawnień do ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie w Rzeczypospolitej Polskiej;”.

Art. 9. W ustawie z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, 1222 i 1871) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 dodaje się ust. 7 w brzmieniu:

„7. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do działalności wykonywanej przez osoby fizyczne będące osobami zagranicznymi innymi niż wymienione w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 470 oraz z 2024 r. poz. 1222).”;

- 2) w art. 6 w ust. 2 skreśla się wyrazy „(Dz. U. z 2022 r. poz. 470)”.

Art. 10. W ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571, 1871 i 1897) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 55 w ust. 1 w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) rektor nie wprowadził do systemu, o którym mowa w art. 342 ust. 1, danych, o których mowa w art. 343 ust. 1, art. 343a ust. 1, art. 344 ust. 1 lub art. 345 ust. 1,”;

- 2) w art. 69 w ust. 2:

- a) pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) świadectwo lub inny dokument uprawniający do ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie w Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z art. 326a ust. 1 albo świadectwo lub inny dokument, o których mowa w art. 326a ust. 3, z których wynikają uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie w Rzeczypospolitej Polskiej, potwierdzone zgodnie z art. 326a ust. 4,”;

- b) uchyla się pkt 5 i 6;

- 3) w art. 70:

- a) ust. 4a i 5 otrzymują brzmienie:

„4a. Uczelnia może przeprowadzić egzaminy wstępne dla osób ubiegających się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie na podstawie świadectwa, dyplomu lub innego dokumentu, o którym mowa w art. 69 ust. 2 pkt 4 i 7, w przypadku konieczności sprawdzenia uzdolnień artystycznych, sprawności fizycznej lub szczególnych predyspozycji do podejmowania studiów lub w zakresie nieobjętym wynikami egzaminu zagranicznego lub wynikami kształcenia ujętymi na tym świadectwie, dyplomie lub dokumencie. Informacje o przeprowadzeniu egzaminów wstępnych i ich zakresie uczelnia podaje do wiadomości publicznej w terminie, o którym mowa w ust. 1. Wyniki egzaminu

wstępnego sprawdzającego uzdolnienia artystyczne lub sprawność fizyczną mogą stanowić do 100% łącznego wyniku możliwego do uzyskania przez kandydata w toku rekrutacji.

5. Przepisy ust. 3 stosuje się odpowiednio do wyników egzaminu zagranicznego lub wyników kształcenia, potwierdzonych świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem, o którym mowa w art. 69 ust. 2 pkt 4 i 7.”,

b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a–5g w brzmieniu:

„5a. W stosunku do cudzoziemców niebędących obywatelami UE w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz. U. z 2024 r. poz. 633 i 1688), ubiegających się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie na podstawie wydanego za granicą dokumentu, który jest dokumentem potwierdzającym uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia, o którym mowa w art. 326a ust. 1, uczelnia dokonuje weryfikacji znajomości języka, w którym odbywa się kształcenie na studiach na określonym kierunku, poziomie i profilu, na ustalonym przez tę uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2.

5b. W stosunku do cudzoziemców ubiegających się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie na podstawie wydanego za granicą dokumentu, który nie jest dokumentem potwierdzającym uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia, o którym mowa w art. 326a ust. 1, uczelnia:

1) wymaga przedstawienia w toku rekrutacji:

- a) dokumentu wydanego za granicą przez szkołę lub instytucję edukacyjną uznawaną przez państwo, na którego terytorium lub w którego systemie edukacji działa, wraz z pisemną informacją o tym dokumencie wydaną przez dyrektora NAWA potwierdzającą uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia albo
- b) pisemnej informacji o tym dokumencie wydanej przez dyrektora NAWA potwierdzającej uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia – w przypadkach, o których mowa w art. 93a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;

- 2) dokonuje weryfikacji znajomości języka, w którym odbywa się kształcenie na studiach na określonym kierunku, poziomie i profilu, na ustalonym przez tę uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2;
 - 3) przeprowadza egzaminy wstępne w celu sprawdzenia:
 - a) wiedzy w zakresie niezbędnym do podjęcia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu lub
 - b) uzdolnień artystycznych, sprawności fizycznej lub szczególnych predyspozycji do podjęcia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu
- przy czym wyniki egzaminu wstępnego mogą stanowić do 100% łącznego wyniku możliwego do uzyskania przez kandydata w toku rekrutacji.

5c. W stosunku do cudzoziemców niebędących obywatelami UE w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin, ubiegających się o przyjęcie na studia drugiego stopnia na podstawie wydanego za granicą dyplomu ukończenia studiów, który jest dyplomem uprawniającym do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, o którym mowa w art. 326 ust. 1, albo został uznany za dyplom równoważny odpowiedniemu polskiemu dyplomowi na podstawie umowy międzynarodowej, o której mowa w art. 327 ust. 1, albo w drodze postępowania nostryfikacyjnego, uczelnia dokonuje weryfikacji znajomości języka, w którym odbywa się kształcenie na studiach na określonym kierunku, poziomie i profilu, na ustalonym przez tę uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2.

5d. W stosunku do cudzoziemców ubiegających się o przyjęcie na studia drugiego stopnia na podstawie wydanego za granicą dyplomu ukończenia studiów, który nie jest dyplomem uprawniającym do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, o którym mowa w art. 326 ust. 1, a także nie został uznany za dyplom równoważny odpowiedniemu polskiemu dyplomowi na podstawie umowy międzynarodowej, o której mowa w art. 327 ust. 1, albo w drodze postępowania nostryfikacyjnego, uczelnia:

- 1) wymaga przedstawienia w toku rekrutacji dyplomu ukończenia studiów wydanego za granicą przez uczelnię uznawaną przez państwo, na którego terytorium lub w którego systemie szkolnictwa wyższego działa, wraz

z pisemną informacją o tym dyplomie wydaną przez dyrektora NAWA potwierdzającą uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia;

- 2) dokonuje weryfikacji znajomości języka, w którym odbywa się kształcenie na studiach na określonym kierunku, poziomie i profilu, na ustalonym przez tę uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2.

5e. Uczelnia dokonuje weryfikacji, o której mowa w ust. 5a, ust. 5b pkt 2, ust. 5c i ust. 5d pkt 2, na podstawie przedstawionego przez cudzoziemca w toku rekrutacji dokumentu poświadczającego znajomość:

- 1) języka polskiego – jeżeli kształcenie na studiach na określonym kierunku, poziomie i profilu odbywa się w języku polskim,
- 2) języka obcego – jeżeli kształcenie na studiach na określonym kierunku, poziomie i profilu odbywa się w języku obcym

– na ustalonym przez tę uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2.

5f. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje dokumentów, o których mowa w ust. 5e, uwzględniając konieczność zapewnienia obiektywnej weryfikacji znajomości przez cudzoziemca języka, w którym odbywa się kształcenie na studiach na określonym kierunku, poziomie i profilu, na ustalonym przez uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2.

5g. Informacje o:

- 1) dokonywaniu weryfikacji, o której mowa w ust. 5a, ust. 5b pkt 2, ust. 5c i ust. 5d pkt 2, oraz dokumentach poświadczających znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie na studiach na określonym kierunku, poziomie i profilu, o których mowa w przepisach wydanych na podstawie ust. 5f, na ustalonym przez uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2,
- 2) wymogach, o których mowa w ust. 5b pkt 1 i ust. 5d pkt 1,
- 3) przeprowadzeniu egzaminów wstępnych, o których mowa w ust. 5b pkt 3, oraz ich zakresie

– uczelnia podaje do wiadomości publicznej w terminie, o którym mowa w ust. 1.”;

- 4) w art. 176 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) art. 24 ust. 9, art. 177–180, art. 182–226a, art. 259–262, art. 264, art. 266, art. 267 ust. 1, art. 268–270, art. 322, art. 343, art. 343a, art. 345, art. 346, art. 348–350,

art. 351 ust. 4, art. 354, art. 355, art. 358a, art. 360–362, art. 408, art. 409 ust. 2–5, art. 410, art. 411, art. 420, art. 423, art. 425–428, art. 432, art. 469a i art. 469b;”;

- 5) w art. 323 po ust. 1 dodaje się ust. 1a–1d w brzmieniu:

„1a. W stosunku do cudzoziemca niebędącego obywatelem UE w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin, ubiegającego się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie na podstawie wydanego za granicą dokumentu, który jest dokumentem potwierdzającym uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia, o którym mowa w art. 326a ust. 1, decyzję administracyjną, o której mowa w ust. 1 pkt 6, wydaje się, jeżeli cudzoziemiec ten przedstawił w toku rekrutacji dokument poświadczający znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie na studiach na określonym kierunku, poziomie i profilu, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 70 ust. 5f, na ustalonym przez uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2.

1b. W stosunku do cudzoziemca ubiegającego się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie na podstawie wydanego za granicą dokumentu, który nie jest dokumentem potwierdzającym uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia, o którym mowa w art. 326a ust. 1, decyzję administracyjną, o której mowa w ust. 1 pkt 6, wydaje się, jeżeli cudzoziemiec ten:

- 1) przedstawił w toku rekrutacji:
 - a) dokument wydany za granicą przez szkołę lub instytucję edukacyjną uznawaną przez państwo, na którego terytorium lub w którego systemie edukacji działa, wraz z pisemną informacją o tym dokumencie wydaną przez dyrektora NAWA potwierdzającą uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia albo
 - b) pisemną informację o tym dokumencie wydaną przez dyrektora NAWA potwierdzającą uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia – w przypadkach, o których mowa w art. 93a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;
- 2) przedstawił w toku rekrutacji dokument poświadczający znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie na studiach na określonym kierunku, poziomie i profilu, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 70 ust. 5f, na ustalonym przez uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2;

- 3) złożył z wynikiem pozytywnym egzamin wstępny, o którym mowa w art. 70 ust. 5b pkt 3.

1c. W stosunku do cudzoziemca niebędącego obywatelem UE w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin, ubiegającego się o przyjęcie na studia drugiego stopnia na podstawie wydanego za granicą dyplomu ukończenia studiów, który jest dyplomem uprawniającym do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, o którym mowa w art. 326 ust. 1, albo został uznany za dyplom równoważny odpowiedniemu polskiemu dyplomowi na podstawie umowy międzynarodowej, o której mowa w art. 327 ust. 1, albo w drodze postępowania nostryfikacyjnego, decyzję administracyjną, o której mowa w ust. 1 pkt 6, wydaje się, jeżeli cudzoziemiec ten przedstawił w toku rekrutacji dokument poświadczający znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie na studiach na określonym kierunku, poziomie i profilu, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 70 ust. 5f, na ustalonym przez uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2.

1d. W stosunku do cudzoziemca ubiegającego się o przyjęcie na studia drugiego stopnia na podstawie wydanego za granicą dyplomu ukończenia studiów, który nie jest dyplomem uprawniającym do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, o którym mowa w art. 326 ust. 1, a także nie został uznany za dyplom równoważny odpowiedniemu polskiemu dyplomowi na podstawie umowy międzynarodowej, o której mowa w art. 327 ust. 1, albo w drodze postępowania nostryfikacyjnego, decyzję administracyjną, o której mowa w ust. 1 pkt 6, wydaje się, jeżeli cudzoziemiec ten:

- 1) przedstawił w toku rekrutacji dyplom ukończenia studiów wydany za granicą przez uczelnię uznawaną przez państwo, na którego terytorium lub w którego systemie szkolnictwa wyższego działa, wraz z pisemną informacją o tym dyplomie wydaną przez dyrektora NAWA potwierdzającą uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia;
 - 2) przedstawił w toku rekrutacji dokument poświadczający znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie na studiach na określonym kierunku, poziomie i profilu, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 70 ust. 5f, na ustalonym przez uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2.”;
- 6) po art. 323 dodaje się art. 323a w brzmieniu:

„Art. 323a. 1. Liczba cudzoziemców kształcących się na studiach w danym roku akademickim w danej uczelni nie może być większa niż 50% ogólnej liczby studentów w tej uczelni.

2. Uczelnia, w której liczba cudzoziemców jest większa niż 50% ogólnej liczby studentów w tej uczelni, nie prowadzi przyjęć cudzoziemców na studia do czasu, gdy liczba ta będzie mniejsza niż 50% ogólnej liczby studentów.”;

7) w art. 324 w ust. 3 w pkt 1 w lit. a skreśla się wyrazy „(Dz. U. z 2024 r. poz. 633)”;

8) po art. 326 dodaje się art. 326a w brzmieniu:

„Art. 326a. 1. Uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie potwierdzają w Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) świadectwa i inne dokumenty wydane przez szkołę lub instytucję edukacyjną działającą w systemie edukacji państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, uprawniające do ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia i jednolite studia magisterskie w tych państwach;
- 2) dyplomy IB (International Baccalaureate) wydane przez organizację International Baccalaureate Organization w Genewie;
- 3) dyplomy EB (European Baccalaureate) wydane przez Szkoły Europejskie zgodnie z Konwencją o Statucie Szkół Europejskich, sporządzoną w Luksemburgu dnia 21 czerwca 1994 r. (Dz. U. z 2005 r. poz. 10);
- 4) świadectwa i inne dokumenty wydane za granicą przez szkoły lub instytucje edukacyjne uznawane przez państwo, na którego terytorium lub w którego systemie edukacji działają, objęte postanowieniami umów międzynarodowych.

2. Jeżeli dane świadectwo lub inny dokument, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 albo 4, uprawnia do ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia i jednolite studia magisterskie na określonym kierunku w państwie jego wydania, świadectwo to lub dokument potwierdza w Rzeczypospolitej Polskiej uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia takie same lub podobne ze względu na program studiów albo może być uznane za dokument potwierdzający w Rzeczypospolitej Polskiej uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia takie same lub podobne ze względu na program studiów.

3. Świadcstwo lub inny dokument niebędący dokumentem, o którym mowa w ust. 1, uprawnia do ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie w Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli uprawnia do ubiegania się o przyjęcie na studia w państwie, w którego systemie edukacji działa instytucja, która je wydała.

4. Dyrektor NAWA wydaje na wniosek zainteresowanego, po przedłożeniu przez niego dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz świadectwa lub innego dokumentu, niebędących dokumentami, o których mowa w ust. 1, pisemną informację o tym świadectwie lub innym dokumencie potwierdzającą uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie w Rzeczypospolitej Polskiej. Informacja zawiera numer albo inne oznaczenie świadectwa lub innego dokumentu, jeżeli zostały nadane, a także imię i nazwisko osoby w nim wymienionej oraz numer dokumentu potwierdzającego jej tożsamość.

5. Dyrektor NAWA, na wniosek konsula rozpatrującego wniosek o wydanie wizy krajowej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, z adnotacją „student”, potwierdza wydanie pisemnej informacji, o której mowa w ust. 4.

6. W przypadku, o którym mowa w art. 93a pkt 1a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, dyrektor NAWA wydaje, na wniosek zainteresowanego, pisemną informację, o której mowa w ust. 4, o świadectwie lub innym dokumencie, niebędącymi dokumentami, o których mowa w ust. 1, uzyskanymi w państwie, które wypowiedziało Rzeczypospolitej Polskiej umowę międzynarodową dotyczącą wzajemnego uznawania takich świadectw lub innych dokumentów wydanych za granicą, uwzględniając treść tej umowy, w brzmieniu obowiązującym przed jej wypowiedzeniem.”;

9) w art. 342 w ust. 3 po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

„1a) wykaz cudzoziemców przyjętych na studia i do szkół doktorskich, zwany dalej „wykazem cudzoziemców”;;

10) po art. 343 dodaje się art. 343a w brzmieniu:

„Art. 343a. 1. Wykaz cudzoziemców obejmuje dane dotyczące cudzoziemca przyjętego na studia lub do szkoły doktorskiej:

- 1) imiona i nazwisko;
- 2) numer PESEL, a w przypadku jego braku – numer dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które go wydało;
- 3) obywatelstwo;

- 4) nazwę państwa urodzenia;
- 5) informacje o przyjęciu na studia lub do szkoły doktorskiej:
 - a) datę wpisania na listę studentów lub listę doktorantów,
 - b) datę złożenia ślubowania,
 - c) datę skreślenia z listy studentów lub listy doktorantów;
- 6) informacje o posiadaniu Karty Polaka:
 - a) datę ważności,
 - b) numer;
- 7) rok urodzenia;
- 8) płeć.

2. Dane, o których mowa w ust. 1, wprowadzają na bieżąco do Systemu POL-on rektorzy, rektorzy uczelni prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe otrzymujących subwencje, dotacje i inne środki z budżetu państwa, dyrektorzy instytutów PAN, dyrektorzy instytutów badawczych oraz dyrektorzy instytutów międzynarodowych.

3. Dostęp do danych zawartych w wykazie cudzoziemców przysługuje:

- 1) ministrowi, ministrom nadzorującym uczelnie, PKA oraz NAWA;
- 2) rektorom oraz rektorom uczelni prowadzonych przez kościoły i inne związki wyznaniowe otrzymujących subwencje, dotacje i inne środki z budżetu państwa, dyrektorom instytutów PAN, dyrektorom instytutów badawczych oraz dyrektorom instytutów międzynarodowych – w zakresie danych dotyczących cudzoziemców przyjętych na studia i do szkół doktorskich w kierowanych przez nich podmiotach;
- 3) ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom – w celu prowadzenia postępowań w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy krajowej w celu odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenia się w szkole doktorskiej, z adnotacją „student”;
- 4) wojewodom – w celu prowadzenia postępowań w sprawie udzielenia lub cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy;
- 5) Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców – w celu prowadzenia postępowań w sprawie udzielenia lub cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy, w sprawie sprzeciwu, w przypadku, o którym mowa w art. 149b ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, i konsultacji zgodnie z art. 68–71 tej ustawy;

- 6) Komendantowi Głównemu Straży Granicznej oraz komendantom oddziałów Straży Granicznej i komendantom placówek Straży Granicznej – w celu realizacji ich zadań, w szczególności określonych w art. 1 ust. 2 pkt 2a ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 915, z późn. zm.²⁾);
 - 7) innym podmiotom, jeżeli inne ustawy tak stanowią;
 - 8) osobom, których dane gromadzone w wykazie cudzoziemców dotyczą – w zakresie danych na temat własnej osoby.
 4. Danych osobowych objętych wykazem cudzoziemców nie udostępnia się.
 5. Wykaz cudzoziemców nie obejmuje osób będących kandydatami na żołnierzy lub żołnierzami.”;
- 11) w art. 344 w ust. 3:
- a) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom – w celu prowadzenia postępowań w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy krajowej w celu odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, z adnotacją „student” – w zakresie danych, o których mowa w ust. 1;”;
 - b) w pkt 4c skreśla się wyrazy „(Dz. U. z 2024 r. poz. 915, 1089, 1222 i 1248)”;
- 12) w art. 345 w ust. 3 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
- „2a) ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom – w celu prowadzenia postępowań w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy krajowej w celu kształcenia się w szkole doktorskiej, z adnotacją „student” – w zakresie danych, o których mowa w ust. 1;”;
- 13) w art. 354 w ust. 2 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:
- „Podmiot, o którym mowa w art. 343 ust. 2–4, art. 343a ust. 2, art. 344 ust. 2, art. 345 ust. 2, art. 346 ust. 4–5, art. 347 ust. 3, art. 348 ust. 2 oraz art. 349 ust. 2, systematycznie aktualizuje dane w Systemie POL-on.”;
- 14) w art. 431 w ust. 1 w pkt 2 lit. b otrzymuje brzmienie:
- „b) niewprowadzenia do Systemu POL-on danych, o których mowa w art. 343 ust. 1, art. 343a ust. 1, art. 344 ust. 1, art. 345 ust. 1, art. 346 ust. 1, art. 348

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 1089, 1222, 1248, 1473, 1562, 1688, 1717 i 1871.

ust. 1 lub w przepisach wydanych na podstawie art. 353, a także w przypadku ich niezaktualizowania, niezarchiwizowania lub nieusunięcia z tego systemu,”.

Art. 11. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 93h ustawy zmienianej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 93h ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2025 r.

Art. 12. 1. Do postępowania w sprawie:

- 1) o uznanie świadectwa lub innego dokumentu, o których mowa w art. 93 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe,
- 2) o potwierdzenie wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o których mowa w art. 93a ustawy zmienianej w art. 1 – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe

– wszczętego i niezakończonego decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy art. 93–93c i art. 93f ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym, oraz przepisy wydane na podstawie art. 93h ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu dotychczasowym.

2. Decyzja ostateczna kuratora oświaty w sprawie:

- 1) uznania świadectwa lub innego dokumentu, o których mowa w art. 93 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe,
- 2) potwierdzenia wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o których mowa w art. 93a ustawy zmienianej w art. 1 – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe

– wydana do dnia 30 czerwca 2025 r., pozostaje w mocy oraz może być przedstawiana w toku rekrutacji na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie.

3. Decyzja ostateczna kuratora oświaty w sprawie:

- 1) uznania świadectwa lub innego dokumentu, o których mowa w art. 93 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 1 – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe,

- 2) potwierdzenia wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o których mowa w art. 93a ustawy zmienianej w art. 1 – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe

– wydana po dniu 30 czerwca 2025 r. w postępowaniu, o którym mowa w ust. 1, może być przedstawiana w toku rekrutacji na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie.

4. W postępowaniu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, dotyczącym osoby, o której mowa w art. 93a pkt 1a ustawy zmienianej w art. 1, uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe uzyskane w państwie, które wypowiedziało Rzeczypospolitej Polskiej umowę międzynarodową dotyczącą wzajemnego uznawania świadectw lub innych dokumentów wydanych za granicą, potwierdza się z uwzględnieniem treści tej umowy, w brzmieniu obowiązującym przed jej wypowiedzeniem. Przepis ust. 3 pkt 2 stosuje się.

Art. 13. 1. Przepis art. 11a ust. 4 pkt 2 lit. b ustawy zmienianej w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do wniosku o wydanie certyfikatu znajomości języka polskiego bez konieczności zdania egzaminu, złożonego po dniu 30 czerwca 2025 r.

2. Certyfikat znajomości języka polskiego, o którym mowa w art. 11a ust. 4 ustawy zmienianej w art. 4, wydany do dnia 30 czerwca 2025 r. osobie, która ukończyła szkołę ponadpodstawową, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. c, d lub f ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2024 r. poz. 737, 854, 1562, 1635, 1933 i ...), działającą w systemie oświaty Rzeczypospolitej Polskiej, oraz posiada świadectwo dojrzałości, stanowi dokument potwierdzający znajomość języka polskiego na poziomie biegłości językowej B1 na potrzeby postępowania w sprawie uznania cudzoziemca za obywatela polskiego, wszczętego w okresie od dnia 1 lipca 2025 r. do dnia 30 czerwca 2026 r.

3. Certyfikat znajomości języka polskiego, o którym mowa w art. 11a ust. 4 ustawy zmienianej w art. 4, wydany po dniu 30 czerwca 2025 r. osobie, która ukończyła szkołę ponadpodstawową, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. c, d lub f ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, działającą w systemie oświaty Rzeczypospolitej Polskiej, oraz posiada świadectwo dojrzałości, na podstawie wniosku złożonego do dnia 30 czerwca 2025 r., stanowi dokument potwierdzający znajomość języka polskiego na poziomie biegłości językowej B1 na potrzeby postępowania w sprawie uznania cudzoziemca za obywatela polskiego, wszczętego w okresie od dnia 1 lipca 2025 r. do dnia 30 czerwca 2026 r.

Art. 14. Przepis art. 11a ust. 7 pkt 2 ustawy zmienianej w art. 4, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do wniosku o wydanie certyfikatu znajomości języka polskiego bez konieczności zdania egzaminu, złożonego po dniu 30 czerwca 2025 r.

Art. 15. 1. Do postępowania w sprawie uznania cudzoziemca za obywatela polskiego, wszczętego i niezakończzonego decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 5, w brzmieniu dotychczasowym.

2. Świadectwo ukończenia do dnia 30 czerwca 2025 r. szkoły policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, stanowi dokument potwierdzający znajomość języka polskiego na potrzeby postępowania w sprawie uznania cudzoziemca za obywatela polskiego, wszczętego w okresie od dnia 1 lipca 2025 r. do dnia 30 czerwca 2026 r.

Art. 16. Przepisy art. 64a ust. 1a i 1b ustawy zmienianej w art. 6 stosuje się do postępowania w sprawie wydania wizy krajowej, wszczętego po dniu 30 czerwca 2025 r.

Art. 17. Do postępowania w sprawie wydania wizy krajowej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9 ustawy zmienianej w art. 6, z adnotacją „student”, wszczętego i niezakończzonego wydaniem tej wizy albo decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się art. 65 ust. 1a pkt 1 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 18. Przepis art. 65 ust. 1ba ustawy zmienianej w art. 6 stosuje się do skreślenia cudzoziemca z listy studentów lub doktorantów po dniu 30 czerwca 2025 r.

Art. 19. Przepis art. 77 ust. 13 ustawy zmienianej w art. 6 stosuje się do wniosku o wydanie wizy krajowej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, 12 i 13 ustawy zmienianej w art. 6, złożonego po dniu 30 czerwca 2025 r.

Art. 20. Przepis art. 77c ustawy zmienianej w art. 6 stosuje się do postępowania w sprawie wydania wizy, wszczętego począwszy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 21. Do postępowania w sprawie cofnięcia wizy krajowej wydanej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9 ustawy zmienianej w art. 6, z adnotacją „student”, wszczętego i niezakończzonego decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się art. 90 ust. 1a pkt 5 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 22. Przepis art. 116 pkt 5 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, oraz przepisy art. 116 pkt 7–9 ustawy zmienianej w art. 6 stosuje się do wniosku

o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, złożonego począwszy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 23. Do postępowania w sprawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, wszczętego i niezakończonego decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy art. 144 ust. 1 pkt 1 lit. b, art. 147 ust. 1 pkt 1 oraz art. 148 ust. 1 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 24. Do postępowania w sprawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, wszczętego i niezakończonego decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się art. 145 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 25. Do postępowania w sprawie:

- 1) zatwierdzenia,
- 2) przedłużenia okresu zatwierdzenia,
- 3) cofnięcia zatwierdzenia

– jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów, wszczętego i niezakończonego decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 26. Do postępowania w sprawie zakazu przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia, wszczętego i niezakończonego decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu dotychczasowym.

Art. 27. 1. Jednostka prowadząca studia będąca niepubliczną uczelnią akademicką prowadzi kształcenie cudzoziemców na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu dotychczasowym, do dnia 30 czerwca 2026 r.

2. Jednostka prowadząca studia będąca publiczną uczelnią zawodową prowadzi kształcenie cudzoziemców na podstawie przepisów ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu dotychczasowym, do dnia 30 czerwca 2026 r.

3. Cudzoziemiec, któremu do dnia 30 czerwca 2026 r. udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, może kontynuować po tym dniu kształcenie w jednostce prowadzącej studia, o której mowa w ust. 1 i 2, w stosunku do której do dnia 30 czerwca 2026 r. nie została wydana ostateczna decyzja o zatwierdzeniu.

4. Do jednostki prowadzącej studia, o której mowa w ust. 1 i 2, w stosunku do której do dnia 30 czerwca 2026 r. nie została wydana ostateczna decyzja o zatwierdzeniu, stosuje się odpowiednio art. 144b ustawy zmienianej w art. 6.

Art. 28. 1. Stosując przepisy art. 144 ust. 4a pkt 5 lit. a lub art. 144a ust. 1 pkt 5 lit. e tiret pierwsze ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, prawomocne ukaranie za wykroczenie określone w art. 120 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 475, z późn. zm.³⁾) traktuje się jak prawomocne ukaranie za wykroczenie określone w art. 84 ust. 1 ustawy z dnia ... o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. ...).

2. Stosując przepisy art. 144 ust. 4a pkt 5 lit. b lub art. 144a ust. 1 pkt 5 lit. e tiret drugie ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, prawomocne ukaranie za wykroczenie określone w art. 120 ust. 3–5 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy traktuje się jak prawomocne ukaranie za wykroczenie określone w art. 84 ust. 3–5 ustawy z dnia ... o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 29. Do zawiadomienia Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z mobilności studenta, wniesionego do dnia 30 czerwca 2025 r., w stosunku do którego termin na wydanie decyzji o sprzeciwie, o którym mowa w art. 149b ust. 1 pkt 5 ustawy zmienianej w art. 6, upływa po dniu 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy art. 149b ust. 3 pkt 4 oraz ust. 6 pkt 4 i 5 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 30. 1. Do postępowania w sprawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, wszczętego i niezakończonego decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy art. 211 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy zmienianej w art. 6, w brzmieniu dotychczasowym.

2. Świadectwo ukończenia do dnia 30 czerwca 2025 r. szkoły policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, stanowi dokument potwierdzający znajomość języka polskiego na potrzeby postępowania w sprawie

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2024 r. poz. 742, 858, 863, 1089, 1572, 1871 i 1907.

zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, wszczętego w okresie od dnia 1 lipca 2025 r. do dnia 30 czerwca 2026 r.

3. Świadectwo ukończenia do dnia 30 czerwca 2025 r. szkoły z wykładowym językiem polskim za granicą odpowiadającej szkole policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, stanowi dokument potwierdzający znajomość języka polskiego na potrzeby postępowania w sprawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, wszczętego w okresie od dnia 1 lipca 2025 r. do dnia 30 czerwca 2026 r.

Art. 31. Przepis art. 165 ust. 5a ustawy zmienianej w art. 7 stosuje się do osób, o których mowa w art. 165 ust. 3 i 5 tej ustawy, które rozpoczęły naukę w publicznych szkołach policealnych oraz niepublicznych szkołach policealnych po dniu 31 sierpnia 2025 r.

Art. 32. Przepis art. 5 ust. 7 ustawy zmienianej w art. 9 stosuje się do działalności osób fizycznych będących osobami zagranicznymi innymi niż wymienione w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 470 oraz z 2024 r. poz. 1222) wykonywanej począwszy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 33. 1. Uczelnia może dokonać zmian w uchwale ustalającej warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia oraz sposób jej przeprowadzenia na rok akademicki 2025/2026 w zakresie dotyczącym wymogów, o których mowa:

- 1) w art. 70 ust. 5a, 5b, 5e i 5g ustawy zmienianej w art. 10 – w odniesieniu do studiów pierwszego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich;
- 2) w art. 70 ust. 5c–5e i ust. 5g pkt 1 i 2 ustawy zmienianej w art. 10 – w odniesieniu do studiów drugiego stopnia.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, uczelnia poda do wiadomości publicznej informacje, o których mowa w art. 70 ust. 5g ustawy zmienianej w art. 10, niezwłocznie po podjęciu uchwały, o której mowa w ust. 1.

Art. 34. 1. Tworzy się wykaz cudzoziemców przyjętych na studia i do szkół doktorskich, zwany dalej „wykazem cudzoziemców”.

2. Do Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on nie wprowadza się danych objętych wykazem cudzoziemców, które dotyczą cudzoziemców

przyjętych na studia do dnia 30 czerwca 2025 r. oraz cudzoziemców przyjętych do szkół doktorskich do dnia 30 czerwca 2025 r.

Art. 35. 1. Instytut badawczy administrujący Zintegrowanym Systemem Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on podejmie czynności organizacyjne i przygotowujące do prowadzenia wykazu cudzoziemców.

2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki zapewni instytutowi badawczemu administrującemu Zintegrowanym Systemem Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on środki finansowe na realizację czynności, o których mowa w ust. 1.

Art. 36. 1. W latach 2025–2034 maksymalny limit wydatków z budżetu państwa, będących skutkiem finansowym niniejszej ustawy, przeznaczonych na sfinansowanie zadania polegającego na budowie, wdrożeniu i utrzymaniu wykazu cudzoziemców wynosi 16 700 000 zł, w tym w:

- 1) 2025 r. – 7 700 000 zł;
- 2) 2026 r. – 1 000 000 zł;
- 3) 2027 r. – 1 000 000 zł;
- 4) 2028 r. – 1 000 000 zł;
- 5) 2029 r. – 1 000 000 zł;
- 6) 2030 r. – 1 000 000 zł;
- 7) 2031 r. – 1 000 000 zł;
- 8) 2032 r. – 1 000 000 zł;
- 9) 2033 r. – 1 000 000 zł;
- 10) 2034 r. – 1 000 000 zł.

2. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczeniem limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1:

- 1) w 2025 r. – stosuje się mechanizm korygujący polegający na obniżeniu kosztów realizacji zadania polegającego na budowie, wdrożeniu i utrzymaniu wykazu cudzoziemców;
- 2) w latach 2026–2034 – stosuje się mechanizm korygujący polegający na obniżeniu kosztów realizacji zadania polegającego na utrzymaniu wykazu cudzoziemców.

3. Organem właściwym do monitorowania wykorzystania limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, oraz wdrożenia mechanizmu korygującego, o którym mowa w ust. 2 pkt 1 albo 2, jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Art. 37. 1. Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej podejmie czynności organizacyjne i przygotowujące do realizacji zadań, o których mowa w art. 2 ust. 3 pkt 3a ustawy zmienianej w art. 8.

2. Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki zapewni Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej środki finansowe na realizację czynności, o których mowa w ust. 1.

Art. 38. 1. W latach 2025–2034 maksymalny limit wydatków z budżetu państwa, będących skutkiem finansowym niniejszej ustawy, przeznaczonych na sfinansowanie nowego zadania Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej polegającego na prowadzeniu spraw z zakresu potwierdzania uprawnień do ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie na podstawie ustawy zmienianej w art. 10, wynosi 56 249 900 zł, w tym w:

- 1) 2025 r. – 6 309 980 zł;
- 2) 2026 r. – 5 548 880 zł;
- 3) 2027 r. – 5 548 880 zł;
- 4) 2028 r. – 5 548 880 zł;
- 5) 2029 r. – 5 548 880 zł;
- 6) 2030 r. – 5 548 880 zł;
- 7) 2031 r. – 5 548 880 zł;
- 8) 2032 r. – 5 548 880 zł;
- 9) 2033 r. – 5 548 880 zł;
- 10) 2034 r. – 5 548 880 zł.

2. W przypadku przekroczenia lub zagrożenia przekroczeniem limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, stosuje się mechanizm korygujący polegający na obniżeniu kosztów realizacji nowego zadania Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, o którym mowa w ust. 1.

3. Organem właściwym do monitorowania wykorzystania limitu wydatków, o którym mowa w ust. 1, oraz wdrożenia mechanizmu korygującego, o którym mowa w ust. 2, jest minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Art. 39. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 33 oraz art. 35–38, które wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia;

- 2) art. 1, art. 4, art. 5, art. 6 pkt 2, 3, pkt 4 lit. b, pkt 6 i 8–16, art. 8, art. 10–19, art. 21, art. 23–30 oraz art. 34, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2025 r.;
- 3) art. 7 oraz art. 31, które wchodzi w życie z dniem 1 września 2025 r.

UZASADNIENIE

I. Potrzeba i cel uchwalenia projektowanej ustawy

Celem projektowanej ustawy jest wyeliminowanie nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej. Identyfikacja tych nieprawidłowości jest efektem przede wszystkim:

- 1) prac Grupy Roboczej powołanej dnia 8 marca 2024 r. decyzją nr 1/2024 Przewodniczącego Międzyresortowego Zespołu do Spraw Migracji¹;
- 2) kontroli Najwyższej Izby Kontroli pt.: „Nadzór Ministra Spraw Zagranicznych nad działalnością konsularną”², która obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 17 maja 2024 r.;
- 3) prac nad przyjętym uchwałą nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. dokumentem pt.: „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.

Nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej są wynikiem bezprecedensowej i niekontrolowanej migracji od 2015 r., która ma trzy zasadnicze przyczyny.

Po pierwsze deficyt systemowych rozwiązań w zakresie polityki migracyjnej państwa (tzn. brak do dnia 14 października 2024 r. dokumentu rządowego, który określałby w sposób całościowy problematykę koordynacji działań państwa wobec procesów migracyjnych) oraz praktyka quasi-automatycznego wydawania dokumentów uprawniających cudzoziemców do podjęcia pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w oderwaniu od priorytetów polskiej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz rzeczywistych potrzeb gospodarki, zaowocowały wysoką liczbą zezwoleń na pracę dla niewykwalifikowanych pracowników pochodzących z państw charakteryzujących się najwyższym ryzykiem migracyjnym (m.in. z Bangladeszu, Filipin, Indii, Kenii, Nepalu, Nigerii, Pakistanu, Rwandy, Tanzanii, Turkmenistanu, Uzbekistanu oraz Zimbabwe). Polska wiza stała się też łatwym środkiem poruszania się po obszarze Schengen i potencjalnej nielegalnej emigracji do wybranych państw trzecich.

¹ Przewodniczącą Grupy Roboczej była Henryka Mościcka-Dendys – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, a w jej skład weszli eksperci reprezentujący Ministra Sprawiedliwości, ministrów właściwych do spraw: gospodarki, oświaty i wychowania, pracy, szkolnictwa wyższego i nauki, wewnętrznych oraz zagranicznych, a także przedstawiciele: Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Głównego Inspektora Pracy.

² Wystąpienie pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli z dnia 16 lipca 2024 r. nr KST.411.3.1.2023 zmienione zgodnie z treścią uchwały Nr 62/2024 Kolegium Najwyższej Izby Kontroli z dnia 25 września 2024 r. I/23/001/KST.

Po drugie wystąpiło zjawisko nadużywania łatwej rekrutacji na studia i ścieżki uzyskania wizy krajowej w celu odbycia studiów przez cudzoziemców, których rzeczywistym celem wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mogło być świadczenie pracy lub emigracja do innych państw obszaru Schengen. Niektóre uczelnie rekrutują studentów z państw podwyższonego ryzyka migracyjnego, mimo że ich poziom wiedzy i znajomości języka wykładowego nie pozwala – w ocenie konsułów rozpatrujących wnioski o wydanie wizy krajowej w celu odbycia studiów – na faktyczne podjęcie nauki na wybranym kierunku.

Po trzecie legalizacja pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej napotyka trudności o charakterze organizacyjnym. Niedrożność urzędów wojewódzkich i przeciągające się postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt (wedle dostępnych danych wnioskodawcy oczekują na zezwolenie nawet kilkanaście miesięcy, a dodatkowo na wydruk samej karty pobytu nawet około 6 miesięcy) negatywnie oddziałują na zdolności urzędów konsularnych do zapewnienia obsługi rosnącego zapotrzebowania na wizy.

Zasygnalizowane nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej, które zostały szczegółowo scharakteryzowane w ocenie skutków regulacji projektowanej ustawy, reasumuje uwaga wyrażona przez Najwyższą Izbę Kontroli, że „wobec liczby i skali nieprawidłowości w badanej działalności oraz znaczących dysfunkcji w działaniu państwa w badanym okresie, które spowodowały istotne i bezprecedensowe zagrożenie dla interesów Rzeczypospolitej Polskiej i bezpieczeństwa obywateli, niezbędne jest niezwłoczne, wieloaspektowe i perspektywiczne przystąpienie (...) do wypracowania ram polityki migracyjnej i polityki wizowej”³. Mając to na uwadze, projektowana ustawa zmierza do:

- 1) ustanowienia podstaw prawnych udostępniania ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom przez organy władzy publicznej i inne podmioty publiczne informacji niezbędnych do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy,
- 2) reformy systemu wydawania cudzoziemcom wizy krajowej w celu odbycia studiów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, systemu wydawania cudzoziemcom zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na tych studiach oraz systemu korzystania z mobilności studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

³ Wystąpienie pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli z dnia 16 lipca 2024 r. nr KST.411.3.1.2023 zmienione zgodnie z treścią uchwały Nr 62/2024 Kolegium Najwyższej Izby Kontroli z dnia 25 września 2024 r. I/23/001/KST, s. 301.

3) reformy systemu wydawania cudzoziemcom wizy krajowej w celu wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz systemu wykonywania tej pracy przez cudzoziemców

– co do zasady pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z uwzględnieniem podnoszonej przez Najwyższą Izbę Kontroli konieczności „wypracowania mechanizmów powiązania procedur wizowych i pobytowych z faktycznym zamiarem wykonywania i wykonywaniem celu, dla którego nastąpiło uzyskanie wizy, (...) jak również wdrożenia procesów monitorowania dalszego spełniania przesłanek, które legły u podstaw wydania wizy, przez osoby, które uzyskały je w wyniku działalności polskich służb konsularnych”⁴.

Realizacja tych zamierzeń wymaga nowelizacji:

- 1) ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, określanej dalej jako „**u.s.o.**”;
- 2) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, określanej dalej jako „**O.p.**”;
- 3) ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, określanej dalej jako „**u.s.u.s.**”;
- 4) ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim, określanej dalej jako „**u.j.p.**”;
- 5) ustawy z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim, określanej dalej jako „**u.o.p.**”;
- 6) ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, określanej dalej jako „**u.c.**”;
- 7) ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, określanej dalej jako „**u.P.o.**”;
- 8) ustawy z dnia 7 lipca 2017 r. o Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, określanej dalej jako „**u.NAWA**”;
- 9) ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, określanej dalej jako „**u.P.p.**”;
- 10) ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, określanej dalej jako „**u.P.sz.w.n.**”.

⁴ Ibidem.

II. Ustanowienie podstaw prawnych udostępniania ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom przez organy władzy publicznej i inne podmioty publiczne informacji niezbędnych do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy

Wprowadzenie

W następstwie przeprowadzonej kontroli dotyczącej nadzoru ministra właściwego do spraw zagranicznych nad działalnością konsularną, Najwyższa Izba Kontroli zwróciła uwagę na „brak systemowych rozwiązań i utrwalonych, skutecznych mechanizmów dotyczących przepływu informacji między MSZ i placówkami konsularnymi z jednej strony, a innymi instytucjami i podmiotami (MSWiA, Strażą Graniczną, MRPiPS, MNiSW, UdsC, urzędami wojewódzkimi, starostwami, powiatowymi urzędami pracy oraz uczelniami), które stanowiłyby materiał informacyjny dla konsułów podejmujących decyzje wizowe”⁵. „Brak przepływu informacji skutecznie zaburzał monitorowanie pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i sprzyjał powstawaniu negatywnych zjawisk związanych z nielegalną migracją, rozrostem szarej strefy, nielegalnym pośrednictwem wizowym, a nawet mógł sprzyjać ryzykom w zakresie handlu ludźmi”⁶.

Jak podkreśla się w doktrynie, „ocena wniosku wizowego przez podmiot uprawniony w ramach postępowania o wydanie wizy opiera się na dwóch grupach działań. Do pierwszej zaliczyć możemy wszystkie czynności, w ramach których weryfikacji poddane zostaną wniosek wizowy oraz dokumenty przedłożone przez cudzoziemca, wraz z dokonaniem sprawdzenia dostępnych dla organu rejestrów i wykazów, na podstawie których będzie on mógł uzyskać szerszą wiedzę na temat historii migracyjnej osoby wnioskującej. Drugą grupę stanowić będą czynności zmierzające do stwierdzenia wiarygodności twierdzeń cudzoziemca i ich koherentności, w szczególności w odniesieniu do deklarowanego celu wjazdu i pobytu”⁷. Mając to na uwadze, projektowana ustawa zmierza do przyznania odpowiednio ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom uprawnienia do pozyskania informacji, w tym danych osobowych, będących w posiadaniu:

- 1) organów podatkowych,

⁵ Wystąpienie pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli z dnia 16 lipca 2024 r. nr KST.411.3.1.2023 zmienione zgodnie z treścią uchwały Nr 62/2024 Kolegium Najwyższej Izby Kontroli z dnia 25 września 2024 r. I/23/001/KST, s. 302.

⁶ Ibidem.

⁷ R. Rogala [w:] J. Chlebny (red.): Prawo o cudzoziemcach. Komentarz, Warszawa 2020, Legalis (komentarz do art. 65).

- 2) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- 3) Straży Granicznej,
- 4) Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców,
- 5) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki

– w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy.

1. Pozyskanie informacji będących w posiadaniu organów podatkowych

Proponuje się przyznanie ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom – analogicznie do uprawnień Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz wojewodów w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 298 pkt 6a O.p.) – uprawnienia do pozyskania informacji zawartych w aktach spraw podatkowych w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy, jednakże z wyłączeniem informacji objętych tajemnicą ustawowo chronioną, o których mowa w art. 182 O.p. (art. 298 pkt 6ab O.p., w brzmieniu określonym przez art. 2 projektowanej ustawy). W konsekwencji zgodnie z art. 299e § 1 pkt 1 O.p. Szef Krajowej Administracji Skarbowej będzie uprawniony do udostępnienia ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom przedmiotowych informacji w niezbędnym zakresie również za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, jeżeli dane te znajdują się w Centralnym Rejestrze Danych Podatkowych.

Zarówno minister właściwy do spraw zagranicznych, jak również konsulowie nie będą posiadali bieżącego dostępu do zgromadzonych informacji, lecz jedynie uzyskają możliwość pozyskania określonych danych, niezbędnych do rozstrzygnięcia danego postępowania.

2. Pozyskanie informacji będących w posiadaniu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Zakłada się przyznanie ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom – analogicznie do uprawnień Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz wojewodów w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 50 ust. 3 pkt 13 i ust. 9 u.s.u.s.) – dostępu do:

- 1) danych zgromadzonych na koncie ubezpieczonego, o których mowa w art. 40 u.s.u.s.,
- 2) danych zgromadzonych na koncie płatnika składek, o których mowa w art. 45 u.s.u.s.

– w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy (art. 50 ust. 3 pkt 14 i ust. 9 u.s.u.s., w brzmieniu określonym przez art. 3 projektowanej ustawy).

Zarówno minister właściwy do spraw zagranicznych, jak również konsulowie nie będą posiadali bieżącego dostępu do zgromadzonych informacji, lecz jedynie uzyskają możliwość pozyskania określonych danych, niezbędnych do rozstrzygnięcia danego postępowania.

3. Pozyskanie informacji będących w posiadaniu Straży Granicznej

Proponuje się przyznanie ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom – analogicznie do uprawnień Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz wojewodów w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 15c u.c.) – uprawnienia do pozyskiwania z systemu teleinformatycznego Straży Granicznej informacji, w tym danych osobowych, które dotyczą przekraczania przez cudzoziemców granicy Rzeczypospolitej Polskiej, w celu przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy, i w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia tego postępowania (art. 15c ust. 2 u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 1 projektowanej ustawy).

Realizacja tego uprawnienia ma być uzależniona od spełnienia następujących warunków:

- 1) system teleinformatyczny, za pośrednictwem którego są pozyskiwane te informacje, umożliwia identyfikację i rejestrację osób uzyskujących dostęp do danych Straży Granicznej oraz rejestruje zakres udostępnionych danych i datę udostępnienia tych danych;
- 2) minister właściwy do spraw zagranicznych oraz konsul posiadają i stosują zabezpieczenia techniczne i organizacyjne zapewniające poufność, integralność, dostępność i autentyczność danych.

Zgodnie z art. 1 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej do zadań Straży Granicznej należy przetwarzanie informacji, w tym danych osobowych, z zakresu ochrony granicy państwowej, kontroli ruchu granicznego, zapobiegania i przeciwdziałania nielegalnej migracji oraz udostępnianie ich sądom, prokuratorom, organom administracji publicznej i innym organom państwowym, uprawnionym do ich otrzymania na podstawie odrębnych ustaw, w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań. Pozyskanie w zaproponowanym trybie przez organ prowadzący postępowanie w sprawie wizy informacji o przekroczeniach granicy Rzeczypospolitej Polskiej przez cudzoziemca będzie sprzyjać skróceniu okresu rozpatrywania wniosku o wydanie tej wizy oraz może mieć istotne znaczenie

dla oceny wystąpienia w danym postępowaniu przesłanek odmowy jej wydania, cofnięcia wizy lub jej unieważnienia, np. z uwagi na wystąpienie uzasadnionych wątpliwości co do zamiaru opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem terminu ważności wizy (art. 65 ust. 1 pkt 9 u.c.) czy z uwagi na wystąpienie uzasadnionych wątpliwości co do wiarygodności złożonych przez cudzoziemca oświadczeń odnośnie do celu jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z uwagi na dostępne dowody lub obiektywne okoliczności wskazujące na to, że cel pobytu cudzoziemca mógłby być inny niż deklarowany (art. 65 ust. 1 pkt 10 u.c.). Zdalny dostęp organów prowadzących postępowania w sprawie wizy do danych zgromadzonych w systemie teleinformatycznym Straży Granicznej niewątpliwie przyczyni się do usprawnienia realizacji ich zadań ustawowych oraz do odciążenia funkcjonariuszy Straży Granicznej zajmujących się obsługą zapytań kierowanych przez te organy w sprawach istotnych dla oceny wystąpienia przesłanek odmowy wydania wizy, cofnięcia wizy lub jej unieważnienia. W aktualnym stanie prawnym organ prowadzący postępowanie w sprawie wizy musi bowiem każdorazowo zwracać się do Komendanta Głównego Straży Granicznej o udostępnienie takich danych na użytek danego postępowania. Dodać należy, że unormowania proponowanego art. 15c u.c. będą również pozostawały w związku z art. 10a ust. 17 *ustawy o Straży Granicznej*, zgodnie z którym udostępnianie informacji, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 9, w tym danych osobowych, może nastąpić w drodze teletransmisji, bez konieczności składania pisemnego wniosku, jeżeli odrębne przepisy dotyczące zadań i uprawnień podmiotów, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 9, przewidują taką możliwość, podmioty spełniają określone w tych przepisach warunki, a Komendant Główny Straży Granicznej wyrazi pisemną zgodę w postaci papierowej lub elektronicznej na taki sposób udostępnienia informacji, w tym danych osobowych.

4. Pozyskanie informacji będących w posiadaniu Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców

Zakłada się przyznanie konsulom – analogicznie do uprawnień państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań publicznych (art. 450 ust. 2 pkt 1 u.c.) – dostępu do danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców, prowadzonym w systemie teleinformatycznym przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców – w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy (art. 450 ust. 2 pkt 1a u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 17 projektowanej ustawy). Objęcie zakresem dodawanego przepisu wyłącznie konsulów podyktowane jest tym,

że minister właściwy do spraw zagranicznych, będąc organem administracji publicznej, jest już uprawniony do dostępu do danych przetwarzanych w przedmiotowym zbiorze na podstawie art. 450 ust. 1 pkt 1 u.c.

Konsulowie nie będą posiadali bieżącego dostępu do zgromadzonych informacji, lecz jedynie uzyskają możliwość pozyskania określonych danych, niezbędnych do rozstrzygnięcia danego postępowania, na zasadach i w trybie określonych w rozdziale 3 działu X u.c.

5. Pozyskanie informacji będących w posiadaniu ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki

Przewiduje się przyznanie ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom – analogicznie do uprawnień Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz wojewodów w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 344 ust. 3 pkt 4a i 4b oraz art. 345 ust. 3 pkt 4a i 4b u.P.sz.w.n.) – dostępu do wykazu studentów oraz wykazu osób ubiegających się o stopień doktora (jako baz danych objętych zakresem Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on, określanego dalej jako „system POL-on”) w celu odpowiednio prowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy krajowej w celu odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, z adnotacją „student”, oraz w celu kształcenia się w szkole doktorskiej, z adnotacją „student” (art. 344 ust. 3 pkt 2a oraz art. 345 ust. 3 pkt 2a u.P.sz.w.n., w brzmieniu określonym odpowiednio przez art. 10 pkt 11 lit. a i pkt 12 projektowanej ustawy). Jednocześnie w celu ustalenia, czy cudzoziemiec został przyjęty na studia, a następnie, czy cudzoziemiec przyjęty na studia rozpoczął je i nabył prawa studenta, co następuje z dniem złożenia ślubowania (art. 83 u.P.sz.w.n.), zakłada się utworzenie wykazu cudzoziemców przyjętych na studia i do szkół doktorskich, określanego dalej jako „wykaz cudzoziemców” (art. 342 ust. 3 pkt 1a u.P.sz.w.n., w brzmieniu określonym przez art. 10 pkt 9 projektowanej ustawy), jako odrębnej bazy danych objętych zakresem systemu POL-on. Za proponowaną koncepcją przemawia potrzeba identyfikacji sytuacji, w której cudzoziemiec przyjęty na studia nie składa ślubowania, gdyż zamierza wykorzystać swój tytuł pobytowy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do celów niezwiązanych z kształceniem na studiach (np. poruszania się po obszarze Schengen czy emigracji do wybranych państw trzecich). Mając na względzie zasadę minimalizacji przetwarzanych danych osobowych, wykaz cudzoziemców ma obejmować wyłącznie następujące dane dotyczące cudzoziemca przyjętego na studia lub do szkoły doktorskiej: imiona i nazwisko, numer PESEL, a w przypadku jego braku – numer

dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nazwę państwa, które go wydało, obywatelstwo, nazwę państwa urodzenia, informacje o przyjęciu na studia lub do szkoły doktorskiej (tj. datę wpisania na listę studentów lub listę doktorantów, datę złożenia ślubowania oraz datę skreślenia z listy studentów lub listy doktorantów), informacje o posiadaniu Karty Polaka (tj. datę ważności oraz numer), rok urodzenia oraz płeć (art. 343a ust. 1 u.P.sz.w.n., w brzmieniu określonym przez art. 10 pkt 10 projektowanej ustawy). Zakres podmiotów uprawnionych do dostępu do danych zawartych w wykazie cudzoziemców został ustalony analogicznie do obowiązujących regulacji dotyczących wykazu studentów oraz wykazu osób ubiegających się o stopień doktora, z tym że dostęp ten przyznano również ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom w celu prowadzenia postępowań w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy krajowej w celu odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenia się w szkole doktorskiej, z adnotacją „student” (art. 343a ust. 3 pkt 3 u.P.sz.w.n., w brzmieniu określonym przez art. 10 pkt 10 projektowanej ustawy). Dodać należy, że legislacyjną konsekwencję utworzenia wykazu cudzoziemców stanowią przepisy:

- 1) art. 144 ust. 4a pkt 8 lit. a, art. 144a ust. 1 pkt 5 lit. h tiret pierwsze, art. 148b ust. 1 pkt 1 oraz art. 149 ust. 4 pkt 1 u.c. (w brzmieniu określonym odpowiednio przez art. 6 pkt 8 lit. c, pkt 9 lit. a oraz pkt 13 i 14 projektowanej ustawy), a także art. 55 ust. 1 pkt 1 lit. a, art. 176 pkt 1, art. 344 ust. 3 pkt 4c, art. 354 ust. 2 oraz art. 431 ust. 1 pkt 2 lit. b u.P.sz.w.n. (w brzmieniu określonym odpowiednio przez art. 10 pkt 1 i 4, pkt 11 lit. b oraz pkt 13 i 14 projektowanej ustawy);
- 2) art. 34–36 projektowanej ustawy, które zmierzają odpowiednio do ustanowienia unormowań dostosowujących (w tym przesądzenia, że do systemu POL-on nie wprowadza się danych objętych wykazem cudzoziemców, które dotyczą osób przyjętych na studia oraz do szkół doktorskich do dnia 30 czerwca 2025 r.), ustanowienia podstawy prawnej do podjęcia przez instytut badawczy, który administruje systemem POL-on, czynności organizacyjnych i przygotowujących do prowadzenia wykazu cudzoziemców oraz wypełnienia obowiązku wynikającego z przepisów art. 50 ust. 1a, 4 i 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

III. Reforma systemu wydawania cudzoziemcom wizej krajowej w celu odbycia studiów na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, systemu wydawania cudzoziemcom zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na tych studiach oraz systemu korzystania z mobilności studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Wprowadzenie

Proponowane zmiany w przepisach normujących problematykę wydawania cudzoziemcom wizej krajowej w celu odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia i jednolitych studiów magisterskich, z adnotacją „student”, wydawania cudzoziemcom zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na tych studiach oraz korzystania z mobilności studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej zmierzają do:

- 1) zapewnienia mechanizmów skutecznej weryfikacji deklarowanego przez cudzoziemców tytułu, dla którego może zostać wydana albo została wydana wiza krajowa w celu odbycia studiów;
- 2) zapewnienia mechanizmów skutecznej weryfikacji deklarowanego przez cudzoziemców tytułu, dla którego może zostać wydane albo zostało wydane zezwolenie na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach;
- 3) zapewnienia mechanizmów skutecznej weryfikacji deklarowanego przez cudzoziemców tytułu, dla którego jest dopuszczalne korzystanie z mobilności studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) modyfikacji obowiązującego systemu zatwierdzenia jednostek prowadzących studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów;
- 5) ustanowienia nowego systemu rekrutacji na studia pierwszego stopnia oraz jednolite studia magisterskie w stosunku do cudzoziemców;
- 6) ustanowienia nowego systemu rekrutacji na studia drugiego stopnia w stosunku do cudzoziemców;
- 7) uproszczenia postępowania w sprawie wydania wizej krajowej cudzoziemcom przyjętym do szkoły doktorskiej albo uczestniczącym w prowadzeniu działalności naukowej oraz postępowania w sprawie wydania zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia w szkole doktorskiej;
- 8) ustalenia limitu cudzoziemców kształcących się na studiach w danej uczelni.

1. Zapewnienie mechanizmów skutecznej weryfikacji deklarowanego przez cudzoziemców tytułu, dla którego może zostać wydana albo została wydana wiza krajowa w celu odbycia studiów

1.1. Proponuje się sprecyzowanie, że przesłanka odmowy wydania cudzoziemcowi wizen krajowej w celu odbycia studiów, polegająca na tym, że jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zachodzi w szczególności, w przypadku gdy jednostka ta oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców na studiach (art. 65 ust. 1a pkt 1 u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 3 lit. a projektowanej ustawy). Mając na uwadze uściślający charakter przedmiotowej zmiany (która jedynie uwypukla problem ułatwiania obywatelom państw trzecich wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pod pozorem kształcenia się na studiach), unormowanie przejściowe zawarte w art. 17 projektowanej ustawy przewiduje, że do postępowania w sprawie wydania wizen krajowej w celu odbycia studiów, wszczętego i niezakończonego wydaniem tej wizen albo ostateczną decyzją administracyjną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się art. 65 ust. 1a pkt 1 u.c., w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą.

1.2. W celu zapewnienia wykorzystywania wizen krajowej w celu odbycia studiów zgodnie z jej przeznaczeniem, zakłada się:

- 1) ustanowienie zasady, w myśl której, jeżeli cudzoziemiec ubiegający się o wydanie tej wizen w celu odbycia studiów pierwszego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, legitymuje się dokumentem, który nie potwierdza z mocy prawa uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na te studia w Rzeczypospolitej Polskiej, wiza może być wydana, jeżeli cudzoziemiec ten przedłoży pisemną informację o tym dokumencie wydaną przez dyrektora Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, określanej dalej jako „NAWA”, potwierdzającą uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia (art. 64a ust. 1a u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 2 lit. b projektowanej ustawy) – powołane unormowanie ma mieć zastosowanie do postępowania w sprawie wydania wizen krajowej, wszczętego po dniu 30 czerwca 2025 r. (art. 16 projektowanej ustawy);
- 2) wprowadzenie regulacji – analogicznie do unormowania zawartego w art. 149 ust. 3 u.c. – w myśl której rektor uczelni lub kierownik innej jednostki prowadzącej studia niezwłocznie zawiadamia pisemnie organ, który wydał tę wizę, o skreśleniu cudzoziemca z listy studentów lub doktorantów (art. 65 ust. 1ba u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 3 lit. b projektowanej ustawy), przy czym art. 18 projektowanej ustawy przewiduje,

że dodawany art. 65 ust. 1ba u.c. ma zastosowanie do skreślenia cudzoziemca z listy studentów lub doktorantów po dniu 30 czerwca 2025 r.

Mając na uwadze zapewnienie należytego stosowania nałożonego na rektora uczelni lub kierownika innej jednostki prowadzącej studia obowiązku informacyjnego, art. 6 pkt 2 lit. b projektowanej ustawy zmierza do ustanowienia regulacji, w myśl której organ, który wydał wizę krajową w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9 u.c., z adnotacją „student”, zawiadamia o tym pisemnie rektora uczelni lub kierownika innej jednostki prowadzącej studia, w której cudzoziemiec zamierza podjąć lub kontynuować kształcenie (art. 64a ust. 1b u.c.). Przepis art. 16 projektowanej ustawy przewiduje, że regulacja ta ma zastosowanie do postępowania w sprawie wydania wizy krajowej, wszczętego po dniu 30 czerwca 2025 r.

1.3. Przewiduje się ustanowienie zasady, wedle której na żądanie konsula termin złożenia wniosku o wydanie wizy (w tym wizy krajowej w celu odbycia studiów) ustala się z zainteresowanym cudzoziemcem z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość oraz zapewniających identyfikację tego cudzoziemca, a w razie potrzeby także komunikację w czasie rzeczywistym, przy czym dla celów ustalenia tego terminu i wstępnej weryfikacji tożsamości cudzoziemca mogą być przetwarzane następujące dane lub informacje dotyczące go: imię (imiona) i nazwisko, imię (imiona) i nazwiska poprzednie, nazwisko rodowe, płeć, imię ojca, imię i nazwisko rodowe matki, data urodzenia (a w razie braku dokumentu potwierdzającego datę urodzenia, prawdopodobny rok urodzenia), miejsce i państwo urodzenia, obywatelstwo, narodowość, miejsce zamieszkania lub pobytu, numer telefonu, adres poczty elektronicznej oraz wizerunek twarzy (art. 77c, w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 5 projektowanej ustawy). Proponowana regulacja zmierza do usprawnienia procesu obsługi osobistego składania wniosków o wydanie wizy, a tym samym – przeciwdziałania niedrożności niektórych urzędów konsularnych w państwach pochodzenia cudzoziemców zainteresowanych pobytem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na czym nierzadko korzystali przede wszystkim pośrednicy oferujący im odpłatną pomoc w uzyskaniu terminu spotkania wizowego z wykorzystaniem automatycznych skryptów. Regulacja przejściowa zawarta w art. 20 projektowanej ustawy zakłada, że dodawany art. 77c ma zastosowanie do postępowania w sprawie wydania wizy, wszczętego począwszy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

1.4. Proponuje się sprecyzowanie, że przesłanka cofnięcia wizy krajowej w celu odbycia studiów, polegająca na tym, że jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania

studentom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zachodzi w szczególności, w przypadku gdy jednostka ta oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców na studiach (art. 90 ust. 1a pkt 5 u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 6 projektowanej ustawy). Mając na uwadze uściślający charakter przedmiotowej zmiany (która jedynie uwypukla problem ułatwiania obywatelom państw trzecich wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pod pozorem kształcenia się na studiach), regulacja intertemporalna zawarta w art. 21 projektowanej ustawy przewiduje, że do postępowania w sprawie cofnięcia wizy krajowej wydanej w celu odbycia studiów, wszczętego i niezakończonego ostateczną decyzją administracyjną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się art. 90 ust. 1a pkt 5 u.c., w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą.

2. Zapewnienie mechanizmów skutecznej weryfikacji deklarowanego przez cudzoziemców tytułu, dla którego może zostać wydane albo zostało wydane zezwolenie na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach

2.1. Przewiduje się sprecyzowanie, że zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach odpłatnych udziela się, jeżeli cudzoziemiec przedłoży dowód uiszczenia opłaty za semestr albo rok studiów (art. 144 ust. 1 pkt 1 lit. b u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 8 lit. a projektowanej ustawy). Mając na uwadze uściślający charakter przedmiotowej zmiany, unormowanie przejściowe zawarte w art. 23 projektowanej ustawy przewiduje, że do postępowania w sprawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, wszczętego i niezakończonego ostateczną decyzją administracyjną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się art. 144 ust. 1 pkt 1 lit. b u.c., w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą.

2.2. Proponuje się sprecyzowanie, że przesłanka odmowy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, polegająca na tym, że jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zachodzi w szczególności, w przypadku gdy jednostka ta oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców na studiach (art. 147 ust. 1 pkt 1 u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 11 projektowanej ustawy). Mając na uwadze uściślający charakter przedmiotowej zmiany (która jedynie uwypukla problem ułatwiania obywatelom państw trzecich wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pod pozorem kształcenia się na studiach), regulacja intertemporalna zawarta w art. 23 projektowanej ustawy przewiduje, że do postępowania w sprawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, wszczętego i niezakończonego ostateczną

decyzją administracyjną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się art. 147 ust. 1 pkt 1 u.c., w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą.

2.3. Zakłada się sprecyzowanie, że przesłanka cofnięcia zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, polegająca na tym, że jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zachodzi w szczególności, w przypadku gdy jednostka ta oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców na studiach (art. 148 ust. 1 pkt 3 u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 12 projektowanej ustawy). Mając na uwadze uściślający charakter przedmiotowej zmiany (która jedynie uwypukla problem ułatwiania obywatelom państw trzecich wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pod pozorem kształcenia się na studiach), regulacja przejściowa zawarta w art. 23 projektowanej ustawy przewiduje, że do postępowania w sprawie zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, wszczętego i niezakończonego ostateczną decyzją administracyjną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się art. 148 ust. 1 pkt 3 u.c., w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą.

2.4. Przepisy art. 148b ust. 1 oraz art. 149 ust. 4 u.c. (w brzmieniu określonym odpowiednio przez art. 6 pkt 13 i 14 projektowanej ustawy) przewidują, że zarówno w postępowaniu w sprawie udzielenia lub cofnięcia cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, jak również w każdym roku okresu ważności tego zezwolenia w okresie przypadającym bezpośrednio po dniu 1 marca i 1 października, wojewoda dokonuje sprawdzenia danych cudzoziemca nie tylko w wykazie studentów i wykazie osób ubiegających się o stopień doktora, lecz także w wykazie cudzoziemców.

3. Zapewnienie mechanizmów skutecznej weryfikacji deklarowanego przez cudzoziemców tytułu, dla którego jest dopuszczalne korzystanie z mobilności studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

3.1. Przewiduje się sprecyzowanie, że jednostka prowadząca studia powiadamia Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o zamiarze skorzystania przez cudzoziemca z instytucji mobilności studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, załączając dowód uiszczenia przez tego cudzoziemca opłaty za semestr albo rok studiów, jeżeli kontynuacja albo uzupełnienie studiów podjętych na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej następuje odpłatnie (art. 149b ust. 3 pkt 4 u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 15 lit. b projektowanej ustawy). W konsekwencji zakłada się, że Szef Urzędu do

Spraw Cudzoziemców wydaje decyzję administracyjną o sprzeciwie względem zamiaru skorzystania przez cudzoziemca z instytucji mobilności studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy cudzoziemiec nie uściłł opłaty za semestr albo rok powołanych studiów (art. 149b ust. 6 pkt 4 u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 15 lit. c projektowanej ustawy). Mając na uwadze uściłłający charakter przedmiotowej zmiany, unormowanie intertemporalne określone w art. 29 projektowanej ustawy zakłłada, że do zawiadomienia Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z mobilności studenta, wniesionego do dnia 30 czerwca 2025 r., w stosunku do którego termin na wydanie decyzji administracyjnej o sprzeciwie, o którym mowa w art. 149b ust. 1 pkt 5 u.c., upływa po tym dniu, stosuje się przepisy art. 149b ust. 3 pkt 4 oraz ust. 6 pkt 4 u.c., w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą.

3.2. Zakłłada się sprecyzowanie, że przesłanka wydania przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców decyzji administracyjnej o sprzeciwie względem zamiaru skorzystania przez cudzoziemca z instytucji mobilności studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, polegająca na tym, że jednostka prowadząca studia działa głłównie w celu ułatwiania studentom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zachodzi w szczególności, w przypadku gdy jednostka ta oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłłacznie z kształceniem cudzoziemców na studiach (art. 149b ust. 6 pkt 5 u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 15 lit. c projektowanej ustawy). Mając na uwadze uściłłający charakter przedmiotowej zmiany (która jedynie uwypukla problem ułatwiania obywatelom państw trzecich wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej pod pozorem kształcenia się na studiach), unormowanie przejściowe określone w art. 29 projektowanej ustawy zakłłada, że do zawiadomienia Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o zamiarze korzystania przez cudzoziemca z mobilności studenta, wniesionego do dnia 30 czerwca 2025 r., w stosunku do którego termin na wydanie decyzji administracyjnej o sprzeciwie, o którym mowa w art. 149b ust. 1 pkt 5 u.c., upływa po tym dniu, stosuje się art. 149b ust. 6 pkt 5 u.c., w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą.

4. Modyfikacja obowiązującego systemu zatwierdzenia jednostek prowadzących studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów

Obowiązujący system zatwierdzenia jednostek prowadzących studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów jest wynikiem skorzystania przez Rzeczpospolitą Polską z uprawnienia określonego w art. 15 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/801 z dnia 11 maja 2016 r. w sprawie warunków

wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu prowadzenia badań naukowych, odbycia studiów, szkoleń, udziału w wolontariacie, programach wymiany młodzieży szkolnej lub projektach edukacyjnych oraz podjęcia pracy w charakterze au pair. Przepis art. 15 ust. 3 powołanej dyrektywy statuuje zasadę, zgodnie z którą, w przypadku gdy państwo członkowskie Unii Europejskiej zadecyduje o ustanowieniu procedury zatwierdzenia jednostek prowadzących studia zgodnie z ust. 1 i 2 tego artykułu, dostarcza im „jasnych i przejrzystych informacji na temat, między innymi, warunków i kryteriów zatwierdzenia, jego okresu ważności, skutków nieprzestrzegania warunków i kryteriów zatwierdzenia, włącznie z możliwością cofnięcia lub odmowy odnowienia zatwierdzenia, jak również wszelkich mających zastosowanie sankcji”.

4.1. Stosownie do art. 144 ust. 4 u.c. jednostkę prowadzącą studia zatwierdza się na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów, w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, na wniosek tej jednostki, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) jednostka prowadząca studia istnieje od co najmniej 5 lat przed złożeniem wniosku i w tym czasie prowadziła ona działalność polegającą na prowadzeniu studiów;
- 2) nie sprzeciwiają się temu względy obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- 3) nie sprzeciwia się temu interes Rzeczypospolitej Polskiej.

Brzmienie przesłanki sformułowanej w art. 144 ust. 4 pkt 1 u.c. powoduje wątpliwości interpretacyjne, czy zakresem normowania tego przepisu są objęte tworzone przez uczelnie zagraniczne uczelnie lub filie z siedzibą na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do których nie stosuje się przepisów u.P.sz.w.n., z wyjątkiem art. 47 u.P.sz.w.n. Wychodząc z założenia, że w świetle *ratio legis* instytucji zatwierdzenia jednostek prowadzących studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów 5-letni okres istnienia i działalności jednostki prowadzącej studia powinien odnosić się do terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i do współtworzenia systemu szkolnictwa wyższego i nauki, o którym mowa w art. 7 ust. 1 u.P.sz.w.n., proponuje się dokonanie odpowiedniej modyfikacji art. 144 ust. 4 pkt 1 u.c. (art. 6 pkt 8 lit. b tiret pierwsze projektowanej ustawy).

4.2. Uwzględniając potrzebę zapewnienia spójności systemowej:

- 1) z proponowanymi w projektowanej ustawie zmianami w zakresie nowego systemu rekrutacji na studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia oraz jednolite studia

magisterskie w stosunku do cudzoziemców, zakłada się rozszerzenie warunków zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów o dodatkowe przesłanki, zgodnie z którymi:

- a) ustalone przez jednostkę prowadzącą studia warunki przeprowadzania rekrutacji w stosunku do cudzoziemców ubiegających się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie uwzględniają wymogi objęte nowym systemem rekrutacji na te studia (art. 144 ust. 4 pkt 1a u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 8 lit. b tiret drugie projektowanej ustawy),
 - b) ustalone przez jednostkę prowadzącą studia warunki przeprowadzania rekrutacji w stosunku do cudzoziemców ubiegających się o przyjęcie na studia drugiego stopnia uwzględniają wymogi objęte nowym systemem rekrutacji na te studia (art. 144 ust. 4 pkt 1b u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 8 lit. b tiret drugie projektowanej ustawy);
- 2) z projektowaną ustawą o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, która (wraz z projektowaną ustawą o rynku pracy i służbach zatrudnienia) ma zastąpić obowiązującą ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, zakłada się, że:
- a) zawarte w przepisach art. 144 ust. 4a pkt 5 lit. a oraz art. 144a ust. 1 pkt 5 lit. e tiret pierwsze u.c. odesłanie do art. 120 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (w którym stypizowano wykroczenie polegające na powierzeniu cudzoziemcowi nielegalnego wykonywania pracy) zostanie zastąpione odesłaniem do art. 84 ust. 1 projektowanej ustawy o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, który stanowi jego „normatywny odpowiednik” – w konsekwencji art. 28 ust. 1 projektowanej ustawy stanowi, że stosując przepisy art. 144 ust. 4a pkt 5 lit. a lub art. 144a ust. 1 pkt 5 lit. e tiret pierwsze u.c., w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą, prawomocne ukaranie za wykroczenie określone w art. 120 ust. 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy traktuje się jak prawomocne ukaranie za wykroczenie określone w art. 84 ust. 1 projektowanej ustawy o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) zawarte w przepisach art. 144 ust. 4a pkt 5 lit. b oraz art. 144a ust. 1 pkt 5 lit. e tiret drugie u.c. odesłanie do przepisów 120 ust. 3–5 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (w których stypizowano wykroczenia polegające

odpowiednio na doprowadzeniu cudzoziemca do nielegalnego wykonywania pracy wskutek działań oszukańczych, żądaniu nienależnych korzyści majątkowych od cudzoziemca oraz doprowadzeniu innej osoby do powierzenia cudzoziemcowi nielegalnego wykonywania pracy wskutek działań oszukańczych) zostanie zastąpione odesłaniem do przepisów art. 84 ust. 3–5 projektowanej ustawy o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które stanowią ich „normatywne odpowiedniki” – w konsekwencji art. 28 ust. 2 projektowanej ustawy stanowi, że stosując przepisy art. 144 ust. 4a pkt 5 lit. b lub art. 144a ust. 1 pkt 5 lit. e tiret drugie u.c., w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą, prawomocne ukaranie za wykroczenie określone w art. 120 ust. 3–5 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy traktuje się jak prawomocne ukaranie za wykroczenie określone w art. 84 ust. 3–5 projektowanej ustawy o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4.3. Przewiduje się ujednolicenie warunków i trybu zatwierdzenia, przedłużenia okresu zatwierdzenia oraz cofnięcia zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów, a także wydawania decyzji o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia na okres do 5 lat. Cel ten realizują przepisy art. 144 ust. 4a, 6 i 14–16 u.c. (w brzmieniu określonym odpowiednio przez art. 6 pkt 8 lit. c, e oraz g–i projektowanej ustawy) oraz przepisy art. 144a ust. 1–1d u.c. (w brzmieniu określonym odpowiednio przez art. 6 pkt 9 lit. a oraz b projektowanej ustawy), z uwzględnieniem reguły intertemporalnej, zgodnie z którą do postępowań w tych sprawach, wszczętych i niezakończonych ostateczną decyzją administracyjną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy u.c., w brzmieniu dotychczasowym (art. 25 oraz art. 26 projektowanej ustawy). Dodać należy, że do legislacyjnych konsekwencji przedmiotowych unormowań należy zaliczyć:

- 1) art. 64a ust. 1 u.c. (w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 2 lit. a projektowanej ustawy);
- 2) uchylenie ust. 10–12 w art. 144 u.c. (art. 6 pkt 8 lit. f projektowanej ustawy);
- 3) uchylenie ust. 2–4 w art. 144a u.c. (art. 6 pkt 9 lit. c projektowanej ustawy);
- 4) przepisy art. 149b ust. 1 pkt 5 i ust. 6 pkt 6 u.c. (w brzmieniu określonym odpowiednio przez art. 6 pkt 15 lit. a i c projektowanej ustawy).

Do najważniejszych zmian w powołanych obszarach należy zaliczyć uwzględnienie w przedmiotowych postępowaniach administracyjnych:

- 1) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki jako organu obowiązanego do przekazywania ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych informacji o okolicznościach istotnych dla oceny spełnienia przez jednostkę prowadzącą studia warunków odnoszących się do:
 - a) funkcjonowania w obrocie prawnym od co najmniej 5 lat przed złożeniem wniosku i prowadzenia w tym czasie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – jako podmiot tworzący system szkolnictwa wyższego i nauki, o którym mowa w art. 7 ust. 1 u.P.sz.w.n. – działalności polegającej na prowadzeniu studiów,
 - b) nowego systemu rekrutacji na studia w odniesieniu do cudzoziemców;
- 2) Ministra Obrony Narodowej, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz wojewody właściwego ze względu na siedzibę jednostki prowadzącej studia jako organów obowiązanych do przekazywania ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych informacji o okolicznościach istotnych dla oceny spełnienia przez jednostkę prowadzącą studia warunków odnoszących się do:
 - a) względów obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego,
 - b) interesu Rzeczypospolitej Polskiej.

4.4. Z przedstawionych w ocenie skutków regulacji projektowanej ustawy danych statystycznych wynika, że wskaźnik umiędzynarodowienia w uczelniach niepublicznych jest wyraźnie wyższy niż w uczelniach publicznych, a w badanym okresie w przypadku uczelni niepublicznych odsetek skreśleń z listy studentów po pierwszym roku studiów w grupie cudzoziemców był dwukrotnie wyższy niż w grupie obywateli polskich, podczas gdy w uczelniach publicznych takiej rozbieżności nie zaobserwowano. Tytułem przykładu należy zauważyć, że w 2022 r. w grupie 20 uczelni z największą liczbą cudzoziemców wśród studentów znajdowało się 7 publicznych uczelni akademickich, w których odsetek cudzoziemców wynosił odpowiednio: 10,3%, 10,0%, 8,8%, 8,0%, 7,0% (w dwóch uczelniach) oraz 6,9%, a także 8 niepublicznych uczelni akademickich, w których odsetek ten wynosił odpowiednio: 56,5%, 41,2%, 37,3%, 31,4%, 29,0%, 23,1% oraz 17,8% (w dwóch uczelniach)⁸. Mając zatem na uwadze potrzebę przeciwdziałania nadużywaniu zezwoleń na pobyt czasowy

⁸ *Cudzoziemcy na uczelniach w Polsce. Raport 2022* (opracowanie Ośrodka Przetwarzania Informacji – Państwowego Instytutu Badawczego), s. 19.

w celu kształcenia się na studiach dla celów niezwiązanych z tym kształceniem, proponuje się objęcie uczelni akademickich w rozumieniu art. 14 u.P.sz.w.n., które nie są publicznymi uczelniami akademickimi, systemem zatwierdzenia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów (art. 144 ust. 5 pkt 1 u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 8 lit. d tiret pierwsze projektowanej ustawy). Z tego samego względu proponuje się uchylenie pkt 2 w art. 144 ust. 5 u.c., zgodnie z którym obowiązkowi zatwierdzenia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów nie podlegają uczelnie zawodowe w rozumieniu art. 15 u.P.sz.w.n., które są publicznymi uczelniami zawodowymi (art. 6 pkt 8 lit. d tiret drugie projektowanej ustawy). Objęcie niepublicznych uczelni akademickich oraz publicznych uczelni zawodowych wymogiem zatwierdzenia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów nie jest ograniczeniem ich autonomii, lecz stanowi wyraz przekonania o potrzebie poddania działalności tych podmiotów ocenie istotnej z punktu widzenia zagrożeń migracyjnych. Jednocześnie, mając na uwadze konieczność ochrony interesów w toku, zakłada się ustanowienie unormowań intertemporalnych, zgodnie z którymi:

- 1) jednostka prowadząca studia będąca niepubliczną uczelnią akademicką prowadzi kształcenie cudzoziemców na podstawie przepisów u.c., w brzmieniu dotychczasowym, do dnia 30 czerwca 2026 r. (art. 27 ust. 1 projektowanej ustawy);
- 2) jednostka prowadząca studia będąca publiczną uczelnią zawodową prowadzi kształcenie cudzoziemców na podstawie przepisów u.c., w brzmieniu dotychczasowym, do dnia 30 czerwca 2026 r. (art. 27 ust. 2 projektowanej ustawy);
- 3) cudzoziemiec, któremu udzielono zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach do dnia 30 czerwca 2026 r., może kontynuować po tym dniu kształcenie w jednostce prowadzącej studia, o której mowa w art. 27 ust. 1 i 2 projektowanej ustawy, w stosunku do której do dnia 30 czerwca 2026 r. nie została wydana ostateczna decyzja administracyjna o zatwierdzeniu (art. 27 ust. 3 projektowanej ustawy);
- 4) niezyskanie do dnia 30 czerwca 2026 r. przez jednostkę prowadzącą studia, o której mowa w art. 27 ust. 1 i 2 projektowanej ustawy, decyzji o zatwierdzeniu skutkuje odpowiednim zastosowaniem względem niej przepisów art. 144b u.c., co oznacza przede wszystkim brak możliwości prowadzenia przyjęć cudzoziemców na studia (art. 27 ust. 4 projektowanej ustawy).

5. Ustanowienie nowego systemu rekrutacji na studia pierwszego stopnia oraz jednolite studia magisterskie w stosunku do cudzoziemców

W obowiązującym stanie prawnym przyjęcie cudzoziemca na studia pierwszego stopnia oraz jednolite studia magisterskie następuje – co do zasady – na podstawie wydanego za granicą świadectwa lub innego dokumentu, potwierdzającego z mocy prawa wykształcenie średnie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia w Rzeczypospolitej Polskiej (art. 93 ust. 1 i 2 u.s.o.), albo uznanego z tym samym skutkiem, w drodze decyzji administracyjnej właściwego miejscowo kuratora oświaty (art. 93 ust. 3 u.s.o.). W przypadkach określonych w art. 93a u.s.o. wykształcenie uzyskane przez cudzoziemca za granicą lub posiadane przez niego uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia może zostać potwierdzone, w drodze decyzji administracyjnej właściwego miejscowo kuratora oświaty, jako wykształcenie średnie lub uprawnienie do kontynuacji nauki w Rzeczypospolitej Polskiej, w tym uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia.

Proponowany w projektowanej ustawie nowy system rekrutacji na studia pierwszego stopnia oraz jednolite studia magisterskie jest adresowany – co do zasady – do cudzoziemców legitymujących się wydanym za granicą dokumentem, który nie jest:

- 1) dokumentem potwierdzającym uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia w Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 93 ust. 1 u.s.o., tzn.:
 - a) świadectwem albo innym dokumentem wydanym przez szkołę lub instytucję edukacyjną działającą w systemie edukacji państwa członkowskiego Unii Europejskiej, państwa członkowskiego Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, uprawniającym do ubiegania się o przyjęcie na studia w tych państwach,
 - b) dyplomem IB (International Baccalaureate) wydanym przez organizację International Baccalaureate Organization w Genewie,
 - c) dyplomem EB (European Baccalaureate) wydanym przez Szkoły Europejskie zgodnie z Konwencją o Statucie Szkół Europejskich, sporządzoną w Luksemburgu dnia 21 czerwca 1994 r.;
- 2) świadectwem albo innym dokumentem wydanym za granicą przez szkołę lub instytucję edukacyjną uznawaną przez państwo, na którego terytorium lub w którego systemie

edukacji działa, uznanym na zasadach przewidzianych w umowach międzynarodowych, o którym mowa w art. 93 ust. 2 u.s.o.

5.1. Przepisy art. 70 ust. 5a, 5b, 5e i 5g oraz art. 323 ust. 1a i 1b u.P.sz.w.n. (w brzmieniu określonym odpowiednio przez art. 10 pkt 3 lit. b i pkt 5 projektowanej ustawy) zakładają, że cudzoziemca, którego dotyczy nowy system rekrutacji na studia pierwszego stopnia oraz jednolite studia magisterskie, uczelnia może przyjąć na studia, jeżeli w toku rekrutacji cudzoziemiec ten:

- 1) przedstawił dokument wydany za granicą przez szkołę lub instytucję edukacyjną uznawaną przez państwo, na którego terytorium lub w którego systemie edukacji działa, wraz z pisemną informacją o tym dokumencie wydaną przez dyrektora NAWA, potwierdzającą uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia, albo pisemną informację o tym dokumencie wydaną przez dyrektora NAWA, potwierdzającą uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia (w przypadkach, o których mowa w art. 93a u.s.o.) – przypisanie Dyrektorowi NAWA przedmiotowych kompetencji sprzyjać będzie ujednoliceniu stosowania prawa w tym zakresie, a ponadto wynika z przekonania, że NAWA (jako podmiot realizujący zadania z zakresu umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego i nauki) powinna odgrywać aktywną rolę w nowym systemie rekrutacji na studia pierwszego stopnia oraz jednolite studia magisterskie;
- 2) przedstawił dokument poświadczający znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu, na ustalonym przez uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2, przy czym rodzaje dokumentów poświadczających znajomość języka polskiego (jeżeli kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu odbywa się w języku polskim) oraz języka obcego (jeżeli kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu odbywa się w języku obcym) mają zostać określone w rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki – powołany wymóg dotyczyć ma każdego cudzoziemca zamierzającego podjąć kształcenie na studiach w Rzeczypospolitej Polskiej (z wyłączeniem obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, obywateli państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, obywateli Konfederacji Szwajcarskiej oraz obywateli Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o których mowa w art. 10 ust. 1 lit. b i d Umowy o Wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej), a jego merytoryczną

konsekwencję stanowią: art. 11a ust. 7 pkt 2 u.j.p. (w brzmieniu określonym przez art. 4 pkt 2 projektowanej ustawy) określający przypadki, w których wydaje się certyfikat znajomości języka polskiego jako obcego odpowiednio na poziomie biegłości językowej B2 oraz C1, a także unormowanie intertemporalne wyrażone w art. 14 projektowanej ustawy;

3) złożył z wynikiem pozytywnym egzamin wstępny przeprowadzony przez uczelnię – wymóg ten ma na celu sprawdzenie:

- a) wiedzy cudzoziemca w zakresie niezbędnym do podjęcia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu lub
- b) uzdolnień artystycznych, sprawności fizycznej lub szczególnych predyspozycji cudzoziemca do podjęcia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu

– przy czym wyniki egzaminu wstępnego mogą stanowić do 100% łącznego wyniku możliwego do uzyskania przez kandydata w toku rekrutacji.

5.2. Przepisy art. 93–93c, art. 93f oraz art. 93h u.s.o. (w brzmieniu określonym przez art. 1 projektowanej ustawy), art. 2 ust. 3 pkt 3a u.NAWA (w brzmieniu określonym przez art. 8 projektowanej ustawy), a także przepisy art. 69 ust. 2, art. 70 ust. 4a i 5 oraz art. 326a u.P.sz.w.n. (w brzmieniu określonym odpowiednio przez art. 10 pkt 2, pkt 3 lit. a i pkt 8 projektowanej ustawy) stanowią – co do zasady – merytoryczną konsekwencję ustanowienia nowego systemu rekrutacji na studia pierwszego stopnia oraz jednolite studia magisterskie, przewidując, że z dniem 1 lipca 2025 r. dotychczasowe kompetencje właściwego miejscowo kuratora oświaty w sprawach:

- 1) o uznanie świadectwa lub innego dokumentu, o którym mowa w art. 93 ust. 3 u.s.o.,
- 2) o potwierdzenie wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o których mowa w art. 93a u.s.o.

– w zakresie dotyczącym uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia przejmuje Dyrektor NAWA.

5.3. Sformułowane w przepisach art. 11 oraz art. 12 projektowanej ustawy regulacje przejściowe przewidują, że:

- 1) rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 marca 2015 r. w sprawie postępowania w celu uznania świadectwa lub innego dokumentu albo potwierdzenia wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki uzyskanych w zagranicznym systemie

oświaty zachowuje moc do dnia wejścia w życie nowego aktu wykonawczego na podstawie zmienianego art. 93h u.s.o., jednak nie dłużej niż do dnia 31 grudnia 2025 r.;

2) do postępowania w sprawie:

- a) o uznanie świadectwa lub innego dokumentu, o którym mowa w art. 93 ust. 3 u.s.o. – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia,
- b) o potwierdzenie wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o których mowa w art. 93a u.s.o. – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia

– wszczętego i niezakończonego ostateczną decyzją administracyjną właściwego miejscowo kuratora oświaty do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy art. 93–93c i art. 93f u.s.o., w brzmieniu dotychczasowym, oraz przepisy wydane na podstawie art. 93h u.s.o., w brzmieniu dotychczasowym, przy czym w postępowaniu dotyczącym osoby, o której mowa w art. 93a pkt 1a u.s.o., uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe uzyskane w państwie, które wypowiedziało Rzeczypospolitej Polskiej umowę międzynarodową dotyczącą wzajemnego uznawania świadectw lub innych dokumentów wydanych za granicą, potwierdza się z uwzględnieniem treści tej umowy, w brzmieniu obowiązującym przed jej wypowiedzeniem⁹;

3) ostateczna decyzja administracyjna właściwego miejscowo kuratora oświaty w sprawie:

- a) uznania świadectwa lub innego dokumentu, o którym mowa w art. 93 ust. 3 u.s.o.– w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia,

⁹ Proponowana regulacja przejściowa wiąże się z wypowiedzeniem przez stronę białoruską Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Białorusi o uznaniu ekwiwalencji w szkolnictwie wyższym, równoważności stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki, sporządzonej w Warszawie dnia 28 kwietnia 2005 r. Zgodnie z art. 10 ust 2 przedmiotowej umowy utraciła ona moc obowiązującą po upływie 12 miesięcy od dnia otrzymania przez stronę polską noty Ambasady Białorusi z dnia 31 października 2022 r. W związku z wynikającymi z sytuacji politycznej w Białorusi trudnościami z uzyskaniem świadectw i dokumentów potwierdzających uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe, jakie napotykają absolwenci szkół w Białorusi, uzasadnione jest uwzględnianie treści art. 2 powołanej umowy, w brzmieniu obowiązującym przed jej wypowiedzeniem, zgodnie z którą świadectwa o średnim wykształceniu ogólnym oraz dyplomy o wykształceniu zawodowo-technicznym i średnim specjalistycznym, wydawane w Białorusi, stanowią podstawę do ubiegania się o przyjęcie na studia w szkołach wyższych w Rzeczypospolitej Polskiej.

- b) potwierdzenia wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o których mowa w art. 93a u.s.o. – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia

– wydana do dnia 30 czerwca 2025 r., pozostaje w mocy oraz może być przedstawiana przez cudzoziemca w toku rekrutacji na studia pierwszego stopnia oraz jednolite studia magisterskie;

4) ostateczna decyzja administracyjna kuratora oświaty w sprawie:

- a) uznania świadectwa lub innego dokumentu, o którym mowa w art. 93 ust. 3 u.s.o.– w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia,
- b) potwierdzenia wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o których mowa w art. 93a u.s.o. – w zakresie dotyczącym wykształcenia średniego oraz uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia

– wydana po dniu 30 czerwca 2025 r. na podstawie regulacji przejściowej zawartej w art. 12 ust. 1 projektowanej ustawy, może być przedstawiana przez cudzoziemca w toku rekrutacji na studia pierwszego stopnia oraz jednolite studia magisterskie.

5.4. W świetle unormowania dostosowującego przewidzianego w art. 33 projektowanej ustawy, który wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, uczelnia będzie uprawniona do dokonania zmian w uchwale ustalającej warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia oraz sposób jej przeprowadzenia na rok akademicki 2025/2026 w zakresie wymogów dotyczących studiów pierwszego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich – w takim przypadku uczelnia poda do wiadomości publicznej informacje, o których mowa w art. 70 ust. 5g u.P.sz.w.n., niezwłocznie po podjęciu uchwały.

5.5. Skutki finansowe dla budżetu państwa, które wynikają z przejęcia przez Dyrektora NAWA od kuratorów oświaty zadań w zakresie potwierdzania uprawnień do ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia oraz jednolite studia magisterskie, określa art. 38 projektowanej ustawy. Z kolei art. 37 projektowanej ustawy zmierza do ustanowienia podstawy prawnej do podjęcia przez NAWA czynności organizacyjnych i przygotowujących do wykonywania tych zadań oraz zapewnienia przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki środków finansowych na ten cel.

6. Ustanowienie nowego systemu rekrutacji na studia drugiego stopnia w stosunku do cudzoziemców

W obowiązującym stanie prawnym dyplom wydany przez uprawnioną uczelnię działającą w systemie szkolnictwa wyższego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) lub Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, potwierdzający ukończenie:

- 1) trzyletnich studiów lub studiów pierwszego stopnia trwających co najmniej 3 lata – potwierdza w Rzeczypospolitej Polskiej posiadanie wykształcenia na poziomie studiów pierwszego stopnia,
- 2) studiów drugiego stopnia – potwierdza w Rzeczypospolitej Polskiej posiadanie wykształcenia na poziomie studiów drugiego stopnia,
- 3) co najmniej czteroletnich studiów jednolitych – potwierdza w Rzeczypospolitej Polskiej posiadanie wykształcenia na poziomie studiów drugiego stopnia, jeżeli jest uważany za równorzędny dyplomowi ukończenia studiów drugiego stopnia w państwie wydania

– przy czym, jeżeli dyplom potwierdzający ukończenie studiów za granicą daje prawo do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia w państwie, w którego systemie szkolnictwa wyższego działa uczelnia, która go wydała, uprawnia on w Rzeczypospolitej Polskiej do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia (art. 326 ust. 1 i 2 u.P.sz.w.n.).

Ponadto dyplom ukończenia studiów za granicą może być uznany za równoważny odpowiedniemu polskiemu dyplomowi i tytułowi zawodowemu na podstawie umowy międzynarodowej określającej równoważność, a w przypadku jej braku – w drodze postępowania nostryfikacyjnego (art. 327 ust. 1 u.P.sz.w.n.).

Proponowany w projektowanej ustawie nowy system rekrutacji na studia drugiego stopnia jest adresowany – co do zasady – do cudzoziemców legitymujących się wydanym za granicą dyplomem ukończenia studiów, który:

- 1) nie jest dyplomem uprawniającym do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, o którym mowa w art. 326 ust. 1 u.P.sz.w.n.;
- 2) nie został uznany za dyplom równoważny odpowiedniemu polskiemu dyplomowi na podstawie umowy międzynarodowej, o której mowa w art. 327 ust. 1 u.P.sz.w.n., albo w drodze postępowania nostryfikacyjnego.

6.1. Przepisy art. 70 ust. 5c–5e i ust. 5g pkt 1 i 2 oraz art. 323 ust. 1c i 1d u.P.sz.w.n. (w brzmieniu określonym odpowiednio przez art. 10 pkt 3 lit. b i pkt 5 projektowanej ustawy) zakładają, że cudzoziemca, którego dotyczy nowy system rekrutacji na studia drugiego stopnia, uczelnia może przyjąć na studia, jeżeli w toku rekrutacji cudzoziemiec ten:

- 1) przedstawił dyplom ukończenia studiów wydany za granicą przez uczelnię uznawaną przez państwo, na którego terytorium lub w którego systemie szkolnictwa wyższego działa, wraz z pisemną informacją o tym dyplomie wydaną przez dyrektora NAWA potwierdzającą uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia – przypisanie Dyrektorowi NAWA przedmiotowych kompetencji wynika z przekonania, że NAWA (jako podmiot realizujący zadania z zakresu umiędzynarodowienia szkolnictwa wyższego i nauki) powinna odgrywać aktywną rolę w nowym systemie rekrutacji na studia drugiego stopnia;
- 2) przedstawił dokument poświadczający znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu, na ustalonym przez uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2, przy czym rodzaje dokumentów poświadczających znajomość języka polskiego (jeżeli kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu odbywa się w języku polskim) oraz języka obcego (jeżeli kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu odbywa się w języku obcym) mają zostać określone w rozporządzeniu wydanym przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki – powołany wymóg dotyczyć ma każdego cudzoziemca zamierzającego podjąć kształcenie na studiach w Rzeczypospolitej Polskiej (z wyłączeniem obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, obywateli państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, obywateli Konfederacji Szwajcarskiej oraz obywateli Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o których mowa w art. 10 ust. 1 lit. b i d Umowy o Wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej), a jego merytoryczną konsekwencję stanowią: art. 11a ust. 7 pkt 2 u.j.p. (w brzmieniu określonym przez art. 4 pkt 2 projektowanej ustawy) określający przypadki, w których wydaje się certyfikat znajomości języka polskiego jako obcego odpowiednio na poziomie biegłości językowej B2 oraz C1, a także unormowanie intertemporalne wyrażone w art. 14 projektowanej ustawy.

6.2. W świetle unormowania dostosowującego przewidzianego w art. 33 projektowanej ustawy, który wejdzie w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia, uczelnia będzie

uprawniona do dokonania zmian w uchwale ustalającej warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia oraz sposób jej przeprowadzenia na rok akademicki 2025/2026 w zakresie wymogów dotyczących studiów drugiego stopnia – w takim przypadku uczelnia podaje do wiadomości publicznej informacje, o których mowa w art. 70 ust. 5g pkt 1 i 2 u.P.sz.w.n., niezwłocznie po podjęciu uchwały.

6.3. Skutki finansowe dla budżetu państwa, które wynikają z przejęcia przez Dyrektora NAWA zadań w zakresie potwierdzania uprawnień do ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia, określa art. 38 projektowanej ustawy. Z kolei art. 37 projektowanej ustawy zmierza do ustanowienia podstawy prawnej do podjęcia przez NAWA czynności organizacyjnych i przygotowujących do wykonywania tych zadań oraz zapewnienia przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki środków finansowych na ten cel.

7. Uproszczenie postępowania w sprawie wydania wizy krajowej cudzoziemcom przyjętym do szkoły doktorskiej albo uczestniczącym w prowadzeniu działalności naukowej oraz postępowania w sprawie wydania zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia w szkole doktorskiej

Proponuje się ustanowienie zasady, w myśl której wnioski o wydanie wizy krajowej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, 12 i 13 u.c., są rozpatrywane z uwzględnieniem pierwszeństwa cudzoziemców przyjętych do szkoły doktorskiej albo uczestniczących w prowadzeniu działalności naukowej w uczelniach akademickich, instytutach naukowych Polskiej Akademii Nauk lub instytutach badawczych, jeżeli uczestnictwo to wiąże się z koniecznością wykonywania prac badawczych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (art. 77 ust. 13 u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 4 lit. b projektowanej ustawy). Jednocześnie proponuje się, aby cudzoziemcowi podejmującemu kształcenie w szkole doktorskiej pierwszego zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia w tej szkole udzielać na okres 2 lat i 6 miesięcy (art. 145 ust. 1a u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 10 lit. a projektowanej ustawy), a kolejnego – na okres studiów w szkole doktorskiej przedłużony o 6 miesięcy, nie dłuższy jednak niż 3 lata (art. 145 ust. 4 u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 10 lit. b projektowanej ustawy). Przewiduje się, że powołane regulacje będą miały zastosowanie do złożonych po dniu 30 czerwca 2025 r. wniosków o wydanie wizy krajowej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, 12 i 13 u.c. (art. 19 projektowanej ustawy), oraz wniosków o wydanie zezwolenia, o którym mowa w art. 144 u.c. (art. 24 projektowanej ustawy).

8. Ustalenie limitu cudzoziemców kształcących się na studiach w danej uczelni

W ostatnich latach obserwuje się znaczący wzrost zainteresowania cudzoziemców odbywaniem studiów w Polsce. Jednocześnie znaczna liczba studentów będących cudzoziemcami podlega skreśleniu z listy studentów po pierwszym roku studiów. Powyższe może wskazywać, że faktycznym celem przyjazdu wielu spośród tych osób do Polski nie jest kształcenie się na studiach. Ponadto w roku akademickim 2023/2024 liczba studentów będących cudzoziemcami w 13 uczelniach była większa niż liczba studentów będących obywatelami polskimi. W związku z powyższym proponuje się ustanowienie regulacji, w myśl której liczba cudzoziemców kształcących się na studiach w danym roku akademickim w danej uczelni nie może być większa niż 50% ogólnej liczby studentów w tej uczelni, a uczelnia, w której liczba cudzoziemców jest większa niż 50% ogólnej liczby studentów w tej uczelni, nie prowadzi przyjęć cudzoziemców na studia do czasu, gdy liczba ta będzie mniejsza niż 50% ogólnej liczby studentów (art. 323a u.P.sz.w.n., w brzmieniu określonym przez art. 10 pkt 6 projektowanej ustawy).

IV. Reforma systemu wydawania cudzoziemcom wizy krajowej w celu wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz systemu wykonywania tej pracy przez cudzoziemców

Proponowane zmiany w przepisach normujących problematykę wydawania cudzoziemcom wizy krajowej w celu wykonywania pracy oraz systemu wykonywania tej pracy przez cudzoziemców zmierzają do:

- 1) zapewnienia mechanizmów skutecznej weryfikacji deklarowanego przez cudzoziemców tytułu, dla którego może zostać wydana albo została wydana wiza krajowa w celu wykonywania pracy;
- 2) wyłączenia w stosunku do niektórych cudzoziemców uprawnienia do prowadzenia działalności bez wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej;
- 3) modyfikacji przepisów dotyczących potwierdzania przez cudzoziemca znajomości języka polskiego jako warunku nabycia określonych uprawnień.

1. Zapewnienie mechanizmów skutecznej weryfikacji deklarowanego przez cudzoziemców tytułu, dla którego może zostać wydana albo została wydana wiza krajowa w celu wykonywania pracy

1.1. Przewiduje się ustanowienie zasady, wedle której na żądanie konsula termin złożenia wniosku o wydanie wizy (w tym wizy krajowej w celu wykonywania pracy) ustala się z zainteresowanym cudzoziemcem z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość oraz zapewniających identyfikację tego cudzoziemca, a w razie potrzeby także komunikację w czasie rzeczywistym, przy czym dla celów ustalenia tego terminu i wstępnej weryfikacji tożsamości cudzoziemca mogą być przetwarzane następujące dane lub informacje dotyczące go: imię (imiona) i nazwisko, imię (imiona) i nazwiska poprzednie, nazwisko rodowe, płeć, imię ojca, imię i nazwisko rodowe matki, data urodzenia (a w razie braku dokumentu potwierdzającego datę urodzenia, prawdopodobny rok urodzenia), miejsce i państwo urodzenia, obywatelstwo, narodowość, miejsce zamieszkania lub pobytu, numer telefonu, adres poczty elektronicznej oraz wizerunek twarzy (art. 77c, w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 5 projektowanej ustawy). Proponowana regulacja zmierza do usprawnienia procesu obsługi osobistego składania wniosków o wydanie wizy, a tym samym – przeciwdziałania niedrożności niektórych urzędów konsularnych w państwach pochodzenia cudzoziemców zainteresowanych pobytem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, na czym nierzadko korzystali przede wszystkim pośrednicy oferujący im odpłatną pomoc w uzyskaniu terminu spotkania wizowego z wykorzystaniem automatycznych skryptów. Regulacja przejściowa zawarta w art. 20 projektowanej ustawy zakłada, że dodawany art. 77c ma zastosowanie do postępowania w sprawie wydania wizy, wszczętego począwszy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

1.2. Przepisy art. 77 ust. 10–12 u.c. stanowią, że wnioski o wydanie wizy krajowej w celu wykonywania pracy są przyjmowane poza kolejnością w przypadkach określonych w przepisach wykonawczych, do których wydania został fakultatywnie upoważniony minister właściwy do spraw zagranicznych. Mając na uwadze, że do właściwości tego ministra nie powinno należeć normatywne rozstrzyganie o aktualnych potrzebach polskiego rynku pracy, przewiduje się uchylenie tych przepisów (art. 6 pkt 4 lit. a projektowanej ustawy). Nie zachodzi zarazem potrzeba sformułowania unormowań przejściowych w tym zakresie, albowiem na podstawie art. 77 ust. 11 u.c. nie wydano aktu wykonawczego.

1.3. Jednym ze środków prawnych przeciwdziałania występowaniu negatywnych zjawisk migracyjnych, polegających na nadużywaniu przez cudzoziemców zmian celów pobytu, powinien być bardziej ograniczony niż dotychczas dostęp do możliwości ubiegania się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę. Przepisy art. 6 pkt 7 projektowanej ustawy

zakładają zatem, w drodze nowelizacji art. 116 u.c., rozszerzenie katalogu przypadków, w których cudzoziemcowi odmawia się wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, o następujące sytuacje:

- 1) cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy wydanej w celu udziału w imprezach sportowych (art. 60 ust. 1 pkt 3 u.c.), prowadzenia działalności kulturalnej lub udziału w konferencjach (art. 60 ust. 1 pkt 7 u.c.), odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenia się w szkole doktorskiej (art. 60 ust. 1 pkt 9 u.c.), szkolenia zawodowego (art. 60 ust. 1 pkt 10 u.c.), kształcenia się lub szkolenia w innej formie niż określona w art. 60 ust. 1 pkt 9 lub 10 u.c. (art. 60 ust. 1 pkt 11 u.c.), tranzytu (art. 60 ust. 1 pkt 14 u.c.), tranzytu lotniczego (art. 60 ust. 1 pkt 15 u.c.), leczenia (art. 60 ust. 1 pkt 16 u.c.) oraz udziału w programie wymiany kulturalnej lub edukacyjnej, programie pomocy humanitarnej lub programie pracy wakacyjnej (art. 60 ust. 1 pkt 18 u.c.) – cele, dla których wymienione wizy są wydawane, mają ze swej istoty charakter nietrwały, krótkoterminowy lub wyjątkowy, a co za tym idzie, nie powinny być poczytywane jako wstęp do dłuższego pobytu wiążącego się z wykonywaniem pracy;
- 2) cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy długoterminowej, o której mowa w art. 18 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, wydanej przez inne państwo obszaru Schengen, chyba że przebywając na podstawie tej wizy korzysta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności – pobyt na podstawie tej wizy z założenia ma charakter wtórny względem pobytu długoterminowego (powyżej 90 dni) w państwie, które wydało tę wizę, a co za tym idzie, jej cel nie powinien być poczytywany jako wstęp do dłuższego pobytu wiążącego się z wykonywaniem pracy;
- 3) cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie dokumentu pobytowego w rozumieniu art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich, wydanego przez inne państwo obszaru Schengen, chyba że przebywając na podstawie tego dokumentu korzysta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności – pobyt na podstawie tego dokumentu pobytowego z założenia ma charakter wtórny względem pobytu długoterminowego (powyżej 90 dni) w państwie, które wydało

ten dokument, a co za tym idzie, jego cel nie powinien być poczytywany jako wstęp do dłuższego pobytu wiążącego się z wykonywaniem pracy;

- 4) cudzoziemiec przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na wjazd, o którym mowa w art. 32 ust. 1 u.c. – cele, dla których wymienione zezwolenie jest wydawane, mają ze swej istoty charakter nietrwały i krótkoterminowy (pobyt do 15 dni), a co za tym idzie, nie powinny być poczytywane jako wstęp do dłuższego pobytu wiążącego się z wykonywaniem pracy.

Z uwagi na merytoryczną wagę proponowanych zmian, przewiduje się, że mają one zastosowanie do wniosku o udzielenie cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, złożonego począwszy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy (art. 22 projektowanej ustawy).

2. Wyłączenie w stosunku do niektórych cudzoziemców uprawnienia do prowadzenia działalności bez wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej

Stosownie do art. 5 ust. 1 u.P.p. nie stanowi działalności gospodarczej działalność wykonywana przez osobę fizyczną, której przychód należny z tej działalności nie przekracza w żadnym miesiącu 75% kwoty minimalnego wynagrodzenia, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, i która w okresie ostatnich 60 miesięcy nie wykonywała działalności gospodarczej. Zgodnie z art. 5 ust. 2 zdanie pierwsze u.P.p. osoba wykonująca powołaną działalność nie jest obowiązana do złożenia wniosku o wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, a w konsekwencji – nie podlega obowiązkowi ubezpieczeń społecznych na podstawie u.s.u.s oraz obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W konsekwencji w toku prowadzonych kontroli legalności zatrudnienia cudzoziemców kwestią problematyczną jest sposób weryfikacji spełniania przez cudzoziemca warunków prowadzenia „działalności nieewidencjonowanej” oraz ewentualne wykazanie, że wykonuje on działalność gospodarczą niezgodnie z przepisami u.P.p. Mając to na uwadze, art. 9 pkt 1 projektowanej ustawy zmierza do dodania w art. 5 u.P.p. ust. 7, zgodnie z którym przepisu ust. 1 nie stosuje się do działalności wykonywanej przez osoby fizyczne będące osobami zagranicznymi innymi niż wymienione w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wprowadzenie unormowania adresującego uprawnienie, o którym mowa w art. 5 ust. 1 u.P.p., wyłącznie do tych cudzoziemców, którzy mają prawo do

prowadzenia działalności gospodarczej na takich samych zasadach jak obywatele polscy, pozwoli jednoznacznie przesądzić, że pozostali cudzoziemcy, którzy wykonują działalność zarobkową na warunkach określonych w art. 5 ust. 1 u.P.p., podlegają obowiązkowi posiadania zezwolenia na pracę. Zgodnie bowiem z art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osoby zagraniczne inne niż wymienione w art. 4 ust. 1 i 2 tej ustawy mają prawo do podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej wyłącznie w formie spółki komandytowej, spółki komandytowo-akcyjnej, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, prostej spółki akcyjnej i spółki akcyjnej, a także do przystępowania do takich spółek oraz obejmowania bądź nabywania ich udziałów lub akcji, o ile umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej. Przepis art. 32 projektowanej ustawy stanowi, że dodawany przepis art. 5 ust. 7 u.P.p. stosuje się do działalności osób fizycznych będących osobami zagranicznymi innymi niż wymienione w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wykonywanej począwszy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

3. Modyfikacja przepisów dotyczących potwierdzania przez cudzoziemca znajomości języka polskiego jako warunku nabycia określonych uprawnień

3.1. Przepis art. 6 pkt 16 projektowanej ustawy zmierza do nowelizacji przepisów art. 211 ust. 3 pkt 2 i 3 u.c. w celu wyłączenia:

- 1) świadectwa ukończenia w Rzeczypospolitej Polskiej szkoły policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f u.P.o., z wykładowym językiem polskim,
 - 2) świadectwa ukończenia za granicą z wykładowym językiem polskim szkoły odpowiadającej szkole policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f u.P.o.
- jako dokumentów potwierdzających znajomość języka polskiego przez cudzoziemca ubiegającego się o udzielenie na czas nieoznaczony zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej.

Z dotychczasowych doświadczeń w zakresie stosowania art. 211 ust. 3 pkt 2 u.c. wynika wniosek, że ukończenie przez cudzoziemca szkoły policealnej nie daje rękojmi choćby podstawowej znajomości języka polskiego. W świetle bowiem art. 4 pkt 30 u.P.o. oraz załącznika nr 10 do rozporządzenia Ministra Edukacji z dnia 20 maja 2024 r. w sprawie

ramowych planów nauczania dla publicznych szkół w szkole policealnej prowadzi się zajęcia z zakresu kształcenia zawodowego, nie są natomiast prowadzone zajęcia z zakresu kształcenia ogólnego, obejmujące naukę języka polskiego. Mając jednakże na uwadze konieczność respektowania zasady ochrony interesów w toku oraz zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, przewiduje się, że:

- 1) do postępowania w sprawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, wszczętego i niezakończonych decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy art. 211 ust. 3 pkt 2 i 3 u.c., w brzmieniu dotychczasowym (art. 30 ust. 1 projektowanej ustawy);
- 2) świadectwo ukończenia do dnia 30 czerwca 2025 r. szkoły policealnej stanowi dokument potwierdzający znajomość języka polskiego na potrzeby postępowania w sprawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, wszczętego do dnia 30 czerwca 2026 r. (art. 30 ust. 2 projektowanej ustawy);
- 3) świadectwo ukończenia do dnia 30 czerwca 2025 r. szkoły z wykładowym językiem polskim za granicą odpowiadającej szkole policealnej stanowi dokument potwierdzający znajomość języka polskiego na potrzeby postępowania w sprawie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej, wszczętego do dnia 30 czerwca 2026 r. (art. 30 ust. 3 projektowanej ustawy).

3.2. Projektowana ustawa zmierza również do modyfikacji unormowań dotyczących potwierdzania przez cudzoziemca znajomości języka polskiego jako warunku nabycia określonych uprawnień w trzech obszarach.

Po pierwsze proponuje się, w drodze nowelizacji art. 11a ust. 4 pkt 2 lit. b u.j.p. (art. 4 pkt 1 projektowanej ustawy), przesądzić, że certyfikat znajomości języka polskiego może otrzymać bez konieczności zdania egzaminu cudzoziemiec lub obywatel polski na stałe zamieszkały za granicą, który legitymuje się świadectwem dojrzałości oraz ukończył czteroletnie liceum ogólnokształcące, pięcioletnie technikum lub dwuletnią branżową szkołę II stopnia. Wyłączenie z dobrodziejstwa przedmiotowej regulacji absolwentów trzyletniej branżowej szkoły I stopnia (art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. c u.P.o.), trzyletniej szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy (art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. d u.P.o.) oraz szkoły policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f u.P.o., oparte jest – niezależnie od motywów przedstawionych w odniesieniu do proponowanej zmiany art. 211 ust. 3 pkt 2 i 3 u.c. – na założeniu, że świadectwo dojrzałości jest wydawane absolwentom szkoły ponadpodstawowej, którzy

zdali egzamin maturalny, a do którego mogli przystąpić jedynie jako absolwenci szkół ponadpodstawowych, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. a, b i e u.P.o. Mając jednakże na uwadze konieczność respektowania zasady ochrony interesów w toku oraz zasady zaufania do państwa i stanowionego przez nie prawa, przewiduje się, że:

- 1) art. 11a ust. 4 pkt 2 lit. b u.j.p., w brzmieniu nadanym projektowaną ustawą, ma mieć zastosowanie do wniosku o wydanie certyfikatu znajomości języka polskiego bez konieczności zdania egzaminu, złożonego po dniu 30 czerwca 2025 r. (art. 13 ust. 1 projektowanej ustawy);
- 2) certyfikat znajomości języka polskiego wydany do dnia 30 czerwca 2025 r. bez konieczności zdania egzaminu osobie, która ukończyła trzyletnią branżową szkołę I stopnia, trzyletnią szkołę specjalną przysposabiającą do pracy lub szkołę policealną, działającą w systemie oświaty Rzeczypospolitej Polskiej, oraz posiada świadectwo dojrzałości, stanowi dokument potwierdzający znajomość języka polskiego na poziomie biegłości językowej B1 (co odpowiada uprawnieniu wynikającemu z art. 11a ust. 7 pkt 3 u.j.p.) na potrzeby postępowania w sprawie uznania cudzoziemca za obywatela polskiego, wszczętego do dnia 30 czerwca 2026 r. (art. 13 ust. 2 projektowanej ustawy);
- 3) certyfikat znajomości języka polskiego wydany po dniu 30 czerwca 2025 r., na podstawie wniosku złożonego do dnia 30 czerwca 2025 r., bez konieczności zdania egzaminu osobie, która ukończyła trzyletnią branżową szkołę I stopnia, trzyletnią szkołę specjalną przysposabiającą do pracy lub szkołę policealną, działającą w systemie oświaty Rzeczypospolitej Polskiej, oraz posiada świadectwo dojrzałości, stanowi dokument potwierdzający znajomość języka polskiego na poziomie biegłości językowej B1 (co odpowiada uprawnieniu wynikającemu z art. 11a ust. 7 pkt 3 u.j.p.) na potrzeby postępowania w sprawie uznania cudzoziemca za obywatela polskiego, wszczętego do dnia 30 czerwca 2026 r. (art. 13 ust. 3 projektowanej ustawy).

Niezależnie od powyższych regulacji, proponuje się, w drodze nowelizacji art. 11a ust. 4 pkt 2 lit. a u.j.p. (art. 4 pkt 1 projektowanej ustawy), uściślić, że certyfikat znajomości języka polskiego może otrzymać bez konieczności zdania egzaminu cudzoziemiec lub obywatel polski na stałe zamieszkały za granicą, który ukończył studia prowadzone w języku polskim w uczelni działającej w systemie szkolnictwa wyższego i nauki Rzeczypospolitej Polskiej.

Po drugie art. 5 projektowanej ustawy zmierza do zmiany art. 30 u.o.p. w celu ustanowienia regulacji, w myśl której znajomości języka polskiego (jako warunku – co do zasady – uznania cudzoziemca za obywatela polskiego) nie potwierdza świadectwo ukończenia

szkoły policealnej. Przepis art. 15 projektowanej ustawy przewiduje, że do postępowania w sprawie uznania cudzoziemca za obywatela polskiego, wszczętego i niezakończonego decyzją ostateczną do dnia 30 czerwca 2025 r., stosuje się przepisy u.o.p., w brzmieniu dotychczasowym, przy czym świadectwo ukończenia do dnia 30 czerwca 2025 r. szkoły policealnej stanowi dokument potwierdzający znajomość języka polskiego na potrzeby postępowania w sprawie uznania cudzoziemca za obywatela polskiego, wszczętego do dnia 30 czerwca 2026 r.

Po trzecie art. 7 projektowanej ustawy przewiduje nowelizację art. 165 u.P.o. w celu ustanowienia zasady, zgodnie z którą cudzoziemiec może korzystać z nauki w szkole policealnej (tak publicznej, jak i niepublicznej) pod warunkiem przedłożenia certyfikatu znajomości języka polskiego na poziomie biegłości językowej co najmniej B1. Stosownie do art. 31 projektowanej ustawy zasada ta ma mieć zastosowanie do cudzoziemca, który rozpoczął naukę w szkole policealnej po dniu 31 sierpnia 2025 r.

V. Okres *vacatio legis* projektowanej ustawy oraz informacje dotyczące relacji jej unormowań do innych przepisów, w tym do prawa Unii Europejskiej

Przewiduje się, że projektowana ustawa wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem:

- 1) art. 33 oraz art. 35–38 projektowanej ustawy, które mają wejść w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia – ważny interes państwa przemawia za niezwłocznym wejściem w życie:
 - a) przepisu, zgodnie z którym uczelnia będzie uprawniona do dokonania zmian w uchwale ustalającej warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia oraz sposób jej przeprowadzenia na rok akademicki 2025/2026 – w zakresie wymogów dotyczących studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich,
 - b) przepisów odnoszących się do wydatków z budżetu państwa, będących skutkiem finansowym projektowanej ustawy, przeznaczonych na sfinansowanie zarówno budowy i wdrożenia wykazu cudzoziemców, jak również przygotowań do wykonywania przez NAWA nowych zadań– a zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie;
- 2) przepisów dotyczących uczestnictwa cudzoziemców w polskim systemie szkolnictwa wyższego i nauki (w tym nowego systemu rekrutacji na studia pierwszego stopnia, studia

drugiego stopnia oraz jednolite studia magisterskie) oraz wiodącej roli NAWA w tym zakresie, które mają wejść w życie z dniem 1 lipca 2025 r.;

- 3) przepisów art. 7 oraz art. 31 projektowanej ustawy dotyczących korzystania przez cudzoziemca z nauki w szkole policealnej, które mają wejść w życie z dniem 1 września 2025 r.

Projektowana ustawa jest zgodna z prawem Unii Europejskiej. Z uwagi na proponowany zakres regulacji nie podlega ona notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Brak jest alternatywnych środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248, z późn. zm.) oraz § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806) projektowana ustawa została udostępniona w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Projektowana ustawa nie wymaga przedłożenia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące: Ministerstwo Spraw Zagranicznych we współpracy z: - Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, - Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, - Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Henryka Mościcka-Dendys – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Justyna Chrzanowska – Dyrektor Departamentu Konsularnego Ministerstwa Spraw Zagranicznych, telefon: +48 22 523 94 44, adres e-mail: DK.Sekretariat@msz.gov.pl	Data sporządzenia 19.12.2024 r. Źródło: Inne Nr w Wykazie prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów UD126
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

W ostatniej dekadzie obserwuje się dynamiczny wzrost zainteresowania wykonywaniem pracy lub odbywaniem studiów przez cudzoziemców w Polsce, który ma odzwierciedlenie w rosnącej liczbie wydanych dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców i wniosków o wizę w celu wykonywania pracy, a także w rosnącej liczbie studentów cudzoziemców studiujących w Polsce i wartości wskaźnika umiędzynarodowienia oraz liczbie wniosków o wizę w celu odbycia lub kontynuowania studiów.

Rosnąca presja wizowa oraz deficyt systemowych rozwiązań w zakresie polityki migracyjnej państwa (tj. brak dokumentu rządowego, który normowałby w sposób całościowy problematykę koordynacji działań państwa wobec procesów migracyjnych) doprowadziły do powstania nieprawidłowości w systemie wizowym, zdiagnozowanych m.in. przez powołaną w tym celu (dnia 8 marca 2024 r. decyzją nr 1/2024 Przewodniczącego Międzyresortowego Zespołu do Spraw Migracji¹) Grupę Roboczą oraz Najwyższą Izbę Kontroli (w ramach kontroli „Nadzór Ministra Spraw Zagranicznych nad działalnością konsularną”, obejmującej okres od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 17 maja 2024 r.²).

Stwierdzono m.in.: gwałtowny wzrost liczby wniosków wizowych w celu wykonywania pracy i dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców z państw wysokiego ryzyka migracyjnego; nadużywanie rekrutacji na studia na polskich uczelniach przez studentów z państw podwyższonego ryzyka migracyjnego; przypadki przyjmowania na studia cudzoziemców bez znajomości języka wykładowego oraz niezbędnej wiedzy pozwalającej na faktyczne podjęcie studiów na wybranym kierunku; niedrożność urzędów wojewódzkich i przeciągające się postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt, które powodują nadmierne obciążenie polskich konsulatów w związku z występowaniem o wizę przez tych samych cudzoziemców zamiast legalizacji pobytu. Szczegółową analizę zdiagnozowanych nieprawidłowości w systemie wizowym przedstawiono poniżej:

Cudzoziemcy wykonujący pracę w Polsce:

Liczba wydanych dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców (łącznie zezwoleń na pracę, zezwoleń na pracę sezonową, oświadczeń o zamiarze powierzenia cudzoziemcowi pracy oraz powiadomień o powierzeniu wykonywania pracy obywatelowi Ukrainy) wzrosła z około 130 tys. w roku 2013 do 1,4 mln w roku 2016, zaś od roku 2017 utrzymuje się na poziomie około 2 mln rocznie. Wyjątkiem był rok 2021, w którym wydano łącznie ponad 2,5 mln dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców w Polsce.

Należy zaznaczyć, że liczba wydanych dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców nie jest tożsama z liczbą cudzoziemców, którzy faktycznie wykonują pracę w Polsce. Zezwolenia na pracę oraz pozostałe rodzaje dokumentów legalizujących pracę stanowią jedynie podstawę do ubiegania się o wizę w celu wykonywania pracy, natomiast samodzielnie nie uprawniają do pobytu na terytorium Polski.

¹ Przewodniczącą Grupy Roboczej była Henryka Mościcka-Dendys – Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, a w jej skład weszli eksperci reprezentujący Ministra Sprawiedliwości, ministrów właściwych do spraw: gospodarki, oświaty i wychowania, pracy, szkolnictwa wyższego i nauki, wewnętrznych oraz zagranicznych, a także przedstawiciele: Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, Komendanta Głównego Straży Granicznej, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Głównego Inspektora Pracy.

² Wystąpienie pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli z dnia 16 lipca 2024 r. nr KST.411.3.1.2023.

Tabela 1. Liczba dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców w latach 2012–2023

Rok	Łączna liczba wydanych dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców
2012	282 880
2013	128 441
2014	431 061
2015	848 008
2016	1 441 521
2017	2 060 090
2018	2 045 594
2019	2 216 267
2020	2 063 498
2021	2 597 493
2022	2 215 098
2023	1 923 298

Wykres 1. Liczba dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców w latach 2012–2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MRPiPS.

Ponadto zaobserwowano gwałtowny wzrost liczby wydawanych zezwoleń na pracę dla pracowników pochodzących z państw trzecich, głównie rejonu Azji Południowej i Środkowej oraz niektórych państw afrykańskich, charakteryzujących się wysokim ryzykiem migracyjnym. W 2023 r. najwięcej zezwoleń na pracę (pod względem ilościowym) wydano obywatelom Indii, Nepalu, Filipin, Uzbekistanu, Bangladeszu, Turcji, Kolumbii, Kazachstanu, Wietnamu, Indonezji, Turkmenistanu, Azerbejdżanu, Pakistanu, Ukrainy oraz Kirgistanu. Zezwolenia na pracę wydane obywatelom Indii stanowiły około 14,3% wszystkich wydanych zezwoleń na pracę, obywatelom Nepalu – 11% zezwoleń ogółem, obywatelom Filipin – 9,1% zezwoleń ogółem, obywatelom Uzbekistanu – 8,7% zezwoleń ogółem, obywatelom Bangladeszu – 8,7% oraz obywatelom Turcji – 8,1% zezwoleń ogółem.

Tabela 2 Liczba zezwoleń na pracę wydanych cudzoziemcom w 2023 r. – wg obywatelstwa

Obywatelstwo	Liczba zezwoleń	Odsetek wszystkich wydanych zezwoleń na pracę
Indie	45 998	14,3%
Nepal	35 287	11,0%
Filipiny	29 154	9,1%
Uzbekistan	27 959	8,7%
Bangladesz	27 896	8,7%
Turcja	25 934	8,1%
Kolumbia	11 945	3,7%
Kazachstan	10 298	3,2%
Wietnam	9 854	3,1%
Indonezja	9 405	2,9%
Turkmenistan	8 779	2,7%
Azerbejdżan	8 206	2,6%
Pakistan	7 393	2,3%
Ukraina	7 298	2,3%
Kirgistan	6 487	2,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MRPiPS.

Analizując natomiast wzrost liczby wydanych w 2023 r. zezwoleń na pracę poszczególnym grupom obywateli państw trzecich w odniesieniu do roku 2017 (od którego nastąpiła stabilizacja ogólnej liczby wydawanych dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców na terytorium Polski), można odnotować, że w niektórych przypadkach liczba wydanych zezwoleń **wzrosła nawet kilkusetkrotnie (!)**. Przykładowo liczba zezwoleń na pracę wydanych obywatelom Turkmenistanu wzrosła ponad 500-krotnie (o 54 869%), obywatelom Zimbabwe – ponad 400-krotnie (o 41 808%) itd.

W poniższej tabeli zaprezentowano grupy cudzoziemców – wg obywatelstwa – dla których odnotowano najwyższy wzrost liczby wydanych zezwoleń na pracę oraz liczba zezwoleń wydanych w 2023 r. była większa niż 1000.

Tabela 3. Liczba zezwoleń na pracę wydanych cudzoziemcom w latach 2017–2023 r. – wg obywatelstwa

Obywatelstwo	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Wzrost % w porównaniu do 2017 r.
Turkmenistan	16	42	317	952	2 648	11 919	8 779	54 869%
Zimbabwe	12	13	40	121	360	815	5 017	41 808%
Kolumbia	48	91	156	199	243	4 129	11 945	24 885%
Uganda	5	15	80	114	904	1 348	1 130	22 600%
Kenia	20	20	104	245	779	2 091	1 727	8 635%
Kirgistan	81	654	1 283	1 019	2 464	8 051	6 487	8 009%
Indonezja	148	352	2 023	4 261	7 899	10 011	9 405	6 355%
Sri Lanka	73	302	835	445	541	1 627	3 174	4 348%
Filipiny	733	2 057	6 317	7 557	13 279	22 557	29 154	3 977%
Kazachstan	321	803	1 689	2 368	4 585	8 883	10 298	3 208%
Argentyna	53	42	82	72	288	566	1 634	3 083%
Nigeria	51	80	268	582	987	1 611	1 420	2 784%
Turcja	1 228	1 481	2 936	2 587	7 351	25 004	25 934	2 112%
Uzbekistan	1 409	2 634	6 309	5 183	15 002	33 373	27 959	1 984%
Pakistan	427	1 065	911	952	1 526	4 645	7 393	1 731%
Wietnam	658	1 313	3 367	2 892	3 427	5 908	9 854	1 498%
Indie	3 938	8 362	8 063	8 799	15 326	41 640	45 998	1 168%
Bangladesz	2 412	8 341	6 986	3905	7 524	13 539	27 896	1 157%
Maroko	103	217	318	555	479	1 206	1 020	990%
Tadżykistan	353	868	1 323	1 186	2 527	5 380	3 395	962%
Korea Południowa	219	720	1 838	3 023	2 057	1 884	1 618	739%
Azerbejdżan	1 336	3 302	3 183	2 202	3 782	7 769	8 206	614%
Nepal	7 075	19 912	9 175	6 401	10 853	20 045	35 287	499%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MRPiPS.

Cudzoziemcy odbywający studia w Polsce:

Liczba studentów cudzoziemców oraz wskaźnik umiędzynarodowienia polskich uczelni stale rosną. Według informacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW) liczba cudzoziemców studiujących na polskich uczelniach wzrosła z poziomu około 41 tys. w 2014 r. do około 103 tys. w 2023 r., zaś wskaźnik umiędzynarodowienia w tym okresie wzrósł z 3% do 8,6%.

Tabela 4. Liczba studentów, w tym cudzoziemców w latach 2014–2023

Stan na dzień 31 grudnia:	Liczba studentów ogółem	Liczba cudzoziemców ogółem	Odsetek cudzoziemców w liczbie studentów ogółem
2014	1 369 048	41 138	3,00%
2015	1 309 260	51 761	3,95%
2016	1 261 084	60 657	4,81%
2017	1 217 720	66 997	5,50%
2018	1 186 703	74 186	6,25%
2019	1 162 902	78 005	6,71%
2020	1 167 278	82 229	7,04%
2021	1 171 755	86 538	7,39%
2022	1 177 270	101 362	8,61%
2023	1 200 297	103 278	8,60%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MNiSW

Przy czym wskaźnik umiędzynarodowienia na uczelniach niepublicznych jest wyraźnie wyższy. Należy zauważyć, że w niektórych uczelniach niepublicznych odsetek cudzoziemców w ogólnej liczbie studentów przekracza 50%, a nierzadko sięga poziomu 60–70%.

Tabela 5. Uczelnie z najwyższym odsetkiem cudzoziemców

Uczelnia	Odsetek cudzoziemców w:					
	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Wyższa Szkoła Informatyki i Zdrowia						100,0%
Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Łodzi		99,9%	99,6%	99,7%	93,4%	96,5%
Warszawska Wyższa Szkoła Biznesu z siedzibą w Warszawie	41,3%	54,8%	59,3%	63,4%	68,8%	73,5%
Akademia Nauk Stosowanych Wincentego Pola w Lublinie	42,3%	47,8%	56,2%	65,6%	71,2%	70,1%
Szkoła Główna Turystyki i Hotelarstwa Vistula	62,8%	66,9%	67,2%	67,8%	67,9%	67,8%
Wrocławska Akademia Biznesu w Naukach Stosowanych	57,6%	62,1%	59,2%	59,5%	62,6%	64,2%
Wyższa Szkoła Hotelarstwa i Gastronomii w Poznaniu w restrukturyzacji	66,6%	66,3%	64,5%	63,2%	64,2%	58,8%
Akademia Finansów i Biznesu Vistula	52,6%	52,1%	51,8%	54,2%	56,7%	57,9%
Akademia Jagiellońska w Toruniu	6,0%	20,7%	31,1%	45,0%	52,9%	57,3%
Wyższa Szkoła Turystyki i Hotelarstwa w Gdańsku	18,7%	24,4%	29,1%	35,8%	50,3%	54,2%
WSHIU Akademia Nauk Stosowanych	61,9%	42,2%	47,7%	63,6%	61,6%	52,3%
Akademia Nauk Stosowanych - Wyższa Szkoła Zarządzania i Administracji w Opolu	26,8%	26,1%	33,9%	36,2%	61,5%	51,7%
Międzynarodowa Wyższa Szkoła Logistyki i Transportu we Wrocławiu	53,6%	51,0%	48,4%	47,0%	52,1%	47,9%
Wyższa Szkoła Społeczno-Gospodarcza	33,5%	35,8%	49,0%	58,0%	64,1%	47,2%
Akademia Polonijna w Częstochowie	57,2%	80,4%	84,9%	62,7%	55,1%	32,8%
Uczelnia Biznesu i Nauk Stosowanych „Varsovia”	97,9%	89,5%	30,1%	12,5%	8,9%	8,1%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MNiSW

Prawie połowę zagranicznych studentów w Polsce w 2023 r. stanowili studenci z Ukrainy (44,3%), 12% – studenci z Białorusi, 4,3% – studenci z Turcji, 4,1% – studenci z Zimbabwe, 3,2% – studenci z Azerbejdżanu oraz około 3% studenci z Indii.

Tabela 6. Liczba studentów cudzoziemców według obywatelstwa

Kraj obywatelstwa	Liczba studentów wg stanu na dzień 2023-12-31	Odsetek cudzoziemców ogółem
Ukraina	45 725	44,3%
Białoruś	12 440	12,0%
Turcja	4 442	4,3%
Zimbabwe	4 222	4,1%
Azerbejdżan	3 301	3,2%
Indie	3 021	2,9%
Chiny	1 945	1,9%
Uzbekistan	1 843	1,8%
Kazachstan	1 652	1,6%
Czechy	1 442	1,4%
Norwegia	1 404	1,4%
Nigeria	1 311	1,3%
Federacja Rosyjska	1 184	1,1%
Węgry	1 126	1,1%
Rwanda	1 053	1,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MNiSW

Należy zauważyć, że liczba studentów zagranicznych pochodzących z niektórych państw trzecich, charakteryzujących się wysokim ryzykiem migracyjnym – podobnie jak w przypadku zezwoleń na pracę – **wzrosła nawet kilkunastokrotnie**. Przykładowo liczba studentów będących obywatelami Algierii wzrosła ponad 15-krotnie (o 1501%), obywatelami Birmy – ponad 13-krotnie (o 1344 %), obywatelami Zimbabwe – 13-krotnie (o 1300%) itd. W poniższej tabeli zaprezentowano

grupy studentów cudzoziemców – wg obywatelstwa – o liczebności pow. 100, wśród których odnotowano najwyższy wzrost w porównaniu do 2018 r.

Tabela 7. Studenci cudzoziemcy wg obywatelstwa w latach 2018–2023

Kraj obywatelstwa	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Wzrost % w porównaniu do 2018 r.
Węgry	75	63	93	129	480	1 126	1 501,3%
Algieria	45	59	85	177	403	605	1 344,4%
Mjanma/Birma	12	24	26	36	99	156	1 300,0%
Zimbabwe	382	768	1 293	2 455	3 611	4 222	1 105,2%
Etiopia	105	269	645	1 103	976	838	798,1%
Rwanda	154	280	566	872	1 048	1 053	683,8%
Tanzania	27	47	87	108	158	178	659,3%
Maroko	106	131	227	342	539	665	627,4%
Filipiny	27	40	44	44	106	163	603,7%
Mozambik	31	45	63	93	135	148	477,4%
Tunezja	36	53	85	143	191	170	472,2%
Nigeria	284	502	1 076	1 983	1 545	1 311	461,6%
Azerbejdżan	751	1 249	1 454	1 820	2 453	3 301	439,5%
Kongo	36	59	72	78	114	150	416,7%
Uzbekistan	443	991	1 546	2 081	1 983	1 843	416,0%
Kirgistan	199	307	362	474	554	673	338,2%
RPA	43	63	83	106	127	141	327,9%
Turcja	1 492	1 709	1 877	2 452	3 455	4 442	297,7%
Kenia	85	130	137	173	197	236	277,6%
Tadżykistan	169	218	256	323	406	450	266,3%
Egipt	186	222	294	362	413	495	266,1%
Ghana	61	103	187	220	163	135	221,3%
Irlandia	320	368	442	540	631	691	215,9%
Iran	197	269	304	360	392	414	210,2%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MNiSW

O nadużywaniu rekrutacji na studia w Polsce i ścieżki uzyskania wizy studenckiej przez cudzoziemców, których rzeczywistym celem pobytu może być świadczenie pracy lub emigracja do innych państw strefy Schengen, może również świadczyć znacznie wyższy odsetek osób z tej grupy, które skreślono z listy studentów po pierwszym roku studiów – w przypadku cudzoziemców odsetek skreśleń po I roku wynosi około 40%, zaś w przypadku studentów z Polski około 30%. Różnica dla obu grup jest jeszcze większa, gdy porównamy oddzielnie uczelnie publiczne i niepubliczne. W przypadku uczelni publicznych odsetek skreśleń po I roku w grupie cudzoziemców wynosi około 38% i około 35% w grupie nie-cudzoziemców, natomiast w przypadku uczelni niepublicznych odpowiednio około 40% i 22%. Zatem **w przypadku uczelni niepublicznych odsetek skreśleń po I roku w grupie cudzoziemców jest dwukrotnie wyższy niż w grupie Polaków**, pod czas gdy w uczelniach publicznych takiej rozbieżności nie zaobserwowano.

Ponadto polscy konsulowie rozpatrujący wnioski wizowe cudzoziemców planujących podjąć studia w Polsce sygnalizują, że znaczna część z tych kandydatów nie spełnia podstawowych wymogów przyjęcia na studia (często potwierdzonego uprawnienia do podjęcia studiów w Rzeczypospolitej Polskiej, podstawowej wiedzy pozwalającej podjąć studia oraz znajomości języka wykładowego).

Potwierdzają to także wyniki kontroli przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli pt. „Kształcenie cudzoziemców na polskich uczelniach” (nr ewid. 183/2020/P/20/023/KNO). Zgodnie z Informacją o wynikach ww. kontroli: „w czterech z 18 skontrolowanych uczelni stwierdzono naruszenie zasad podczas przyjmowania cudzoziemców na studia. Naruszenia polegały przede wszystkim na nieegzekwowaniu od cudzoziemców przyjmowanych na studia wszystkich niezbędnych dokumentów wymaganych podczas procesu rekrutacyjnego.” Ponadto „[w] czterech z 18 skontrolowanych uczelni w procesie rekrutacji cudzoziemców na studia w nieprawidłowy sposób potwierdzano znajomość języka, w jakim studenci mieli odbywać zajęcia podczas kształcenia.”.

Wzrost liczby wniosków wizowych

Gwałtowny wzrost zainteresowania cudzoziemców pracą lub studiami na terytorium Polski, w szczególności z wymienionych państw trzecich, prowadzi do wzrostu liczby wniosków o wydanie wizy krajowej w celu wykonywania pracy lub odbycia studiów w Polsce, a także **znacznego obciążenia niektórych placówek konsularnych Rzeczypospolitej**

Polskiej. Liczba czynności konsularnych związanych z wnioskami o wizę w celu wykonywania pracy lub odbycia studiów w latach 2018–2023 w niektórych konsulatach wzrosła kilkunastokrotnie, a nawet kilkudziesięciokrotnie. Przy czym największa presja wizowa dotyka obecnie placówki azjatyckie i afrykańskie, zazwyczaj niewielkie i nieprzystosowane organizacyjnie, kadrowo oraz lokalowo do obsługi gwałtownie rosnącej liczby wniosków wizowych. W poniższej tabeli przedstawiono placówki konsularne, które doświadczyły największego wzrostu obciążenia sprawami wizowymi w latach 2018–2023 (w porównaniu uwzględniono wnioski o wizę w celu wykonywania pracy i odbycia studiów) oraz w których liczba ww. czynności w 2023 r. przekroczyła 500.

Tabela 8. Liczba czynności konsularnych związanych z wnioskami o wizę w celu wykonywania pracy lub odbycia studiów w latach 2018–2023 w poszczególnych konsulatach

Konsulat	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Wzrost w porównaniu do 2018 r.*
HONGKONG	19	41	237	869	941	1 270	6 684,2%
KUWEJT	60	115	40	135	1 183	1 524	2 540,0%
ABUDŻA	86	689	1 036	2 647	1 125	1 165	1 354,7%
ANKARA	885	2 231	1 005	2 291	8 962	11 039	1 247,3%
STAMBUŁ	1 119	2 350	1 489	5 524	15 001	12 270	1 096,5%
DAR-ES-SALAM	145	312	804	1 592	1 902	1 398	964,1%
ALGIER	85	99	48	197	665	794	934,1%
NAIROBI	99	144	127	530	1 303	898	907,1%
SINGAPUR	60	122	24	318	709	538	896,7%
DŻAKARTA	297	1 108	1 621	2 553	3 295	2 419	814,5%
DOHA	167	117	49	431	1 203	1 257	752,7%
PRETORIA	373	639	871	2 184	2 387	2 743	735,4%
HANOI	382	1 741	1 101	830	1 412	2 715	710,7%
RABAT	135	104	89	358	802	837	620,0%
ASTANA	525	890	960	1 614	2 169	3 147	599,4%
MANILA	0	0	1 211	2 676	3 787	6 865	566,9%
TIRANA	134	220	574	959	971	744	555,2%
TASZKIENT	1 873	3 297	1 661	6 059	12 747	10 148	541,8%
AŁMATY	1 136	1 654	1 084	3 137	5 404	6 074	534,7%

* W przypadku konsulatu w Manili w porównaniu do roku 2020

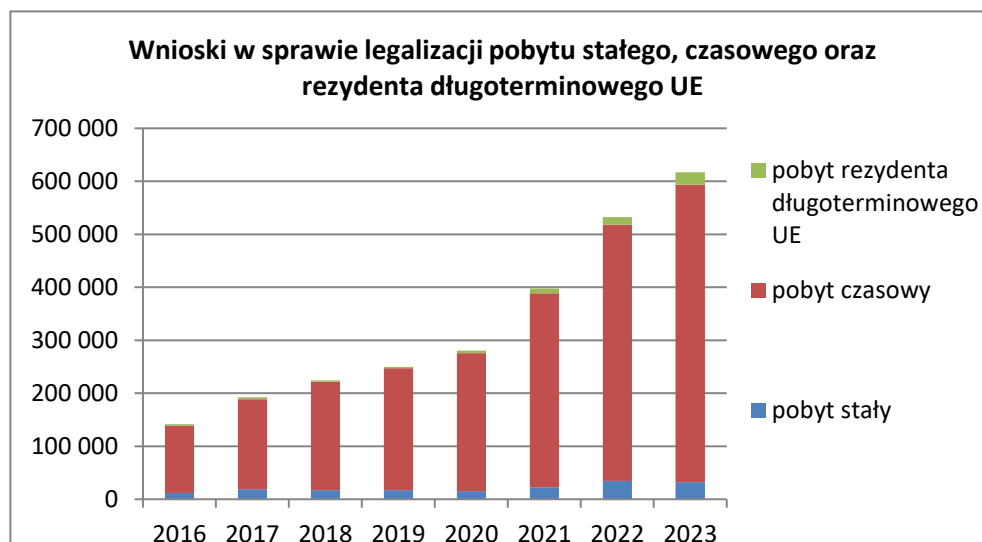
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MNiSW

Legalizacja pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej

Z roku na rok stale rośnie również liczba spraw dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców w Polsce. W 2023 r. cudzoziemcy złożyli łącznie około 617,3 tys. wniosków o legalizację pobytu (z czego: 32,5 tys. wniosków o pobyt stały, 560,8 tys. wniosków o pobyt czasowy oraz 23,9 tys. wniosków o pobyt rezydenta długoterminowego UE) – w porównaniu do roku 2022, w którym złożono około 532,6 tys. ww. wniosków, liczba ta wzrosła o 16%. Natomiast liczba wydanych decyzji w powyższych sprawach w 2023 r. wyniosła 411,9 tys. i wzrosła w porównaniu do roku 2022 r. o około 8%.³ Dynamikę wzrostu liczby wniosków i decyzji w sprawie legalizacji pobytu cudzoziemców (w zakresie pobytu stałego, czasowego i pobytu rezydenta długoterminowego UE) w latach 2016–2023 przedstawiono na poniższych wykresach.

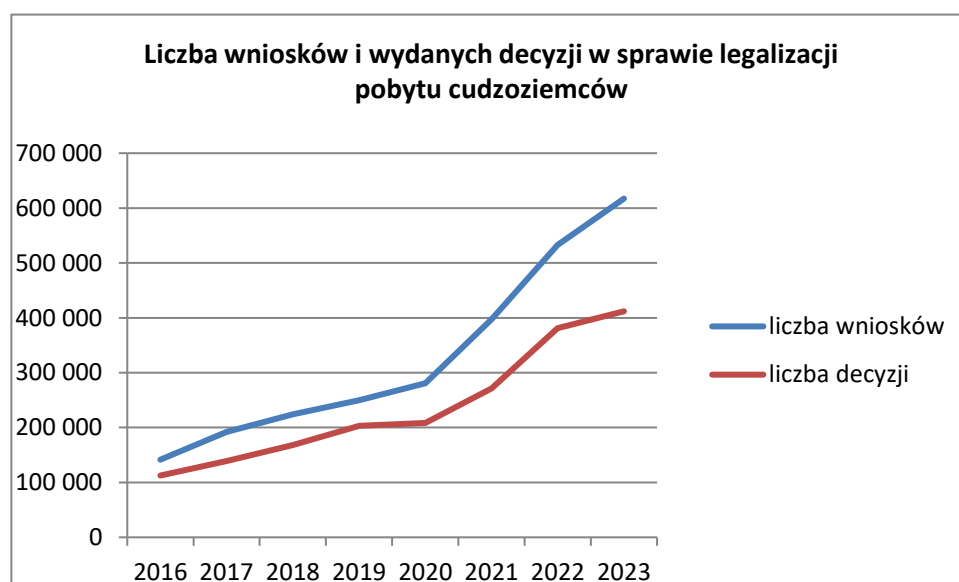
³ Migracje.gov.pl, *Imigranci i służby migracyjne Polski*, on-line: <https://migracje.gov.pl/statystyki/zakres/polska/> [dostęp: 02.08.2024].

Wykres 2. Liczba wniosków w sprawie legalizacji pobytu w latach 2016–2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Wykres 3. Dynamika wzrostu liczby wniosków i decyzji w sprawie legalizacji pobytu w latach 2016–2023

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu do Spraw Cudzoziemców.

Można zaobserwować, że liczba składanych wniosków od roku 2020 r. rosła znacznie szybciej niż liczba wydawanych decyzji w omawianych sprawach, co oznacza, że coraz więcej spraw pozostaje do rozpatrzenia na kolejny rok i wydłuża się średni czas rozpatrzenia sprawy dotyczącej legalizacji pobytu.

Postępowania dotyczące legalizacji pobytu w 2023 r. trwały średnio 277 dni, przy czym najkrótszy okres wynosił średnio ok. 150 dni (3 województwa), a najdłuższy średni – ok. 450 (2 województwa). Wg stanu na koniec czerwca 2024 r. ok. 460 tys. spraw czeka na rozpatrzenie przez wojewodów. Wszystkie urzędy wojewódzkie zmagają się z niewystarczającą obsadą kadrową w stosunku do liczby spraw w toku oraz wpływających wniosków. Średnia ilość spraw przypadająca na jednego pracownika we wszystkich urzędach wojewódzkich wynosi ok. 275.⁴

Stan zatrudnienia wg stanu na maj 2024 r. we wszystkich właściwych wydziałach urzędów wojewódzkich, które zajmują się prowadzeniem tych spraw wyniósł ok. 1500 osób (wliczając w to etaty w ramach służby cywilnej, poza nią oraz zleceniobiorców). W ramach przeprowadzonego na wiosnę 2024 r. badania, wojewodowie, w związku ze zdiagnozowanymi problemami, przy założeniu obecnej liczby wniosków, zgłosili łącznie zapotrzebowanie na zwiększenie zatrudnienia o dodatkowe ok. 1200 etatów. Ponadto zapotrzebowanie na dodatkowe 50 etatów w obszarze legalizacji pobytu zgłosił Urząd ds. Cudzoziemców.⁵

Potwierdzają to również wyniki kontroli przeprowadzonych przez Najwyższą Izbę Kontroli (NIK) „Przygotowanie administracji publicznej do obsługi cudzoziemców” (nr ewid. 24/2019/P/18/105/LWR) oraz „Obsługa obywateli polskich i cudzoziemców w jednostkach administracji publicznej” (nr ewid. 80/2023/P/23/069/LLO).

NIK w informacji o wynikach kontroli „Przygotowanie administracji publicznej do obsługi cudzoziemców” (nr ewid. 24/2019/P/18/105/LWR) stwierdziła m.in., że „[a]dministracja publiczna nie była w latach 2014–2018 należycie przygotowana pod względem proceduralnym i technicznym do sprawnej obsługi cudzoziemców w warunkach

zwiększającego się ich napływu do Polski”, a także że „[z]asoby kadrowe urzędów wojewódzkich do realizacji zadań związanych z obsługą cudzoziemców nie były wystarczające, co utrudniało sprawną i terminową realizację tych zadań.”. Do podobnych wniosków NIK doszła w informacji o wynikach kontroli „Obsługa obywateli polskich i cudzoziemców w jednostkach administracji publicznej” (nr ewid. 80/2023/P/23/069/LLO) obejmującej lata 2019–2023. W powyższym raporcie NIK zauważyła, że mimo notowanego w okresie objętym kontrolą wzrostu zatrudnienia pracowników do obsługi cudzoziemców „zasoby te nie były proporcjonalne do potrzeb”. „Systematycznie zwiększało się bowiem obciążenie pracowników liczbą przydzielanych spraw związanych z obsługą cudzoziemców, w tym w szczególności obciążenie pracowników liczbą składanych wniosków pobytowych.”.

Przewlekłość i beczynność postępowań prowadzonych przez urzędy wojewódzkie w sprawach legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej stanowi także przedmiot najnowszego orzecznictwa sądów administracyjnych⁶.

Ze względu na powyższe wielu cudzoziemców zamiast na legalizację pobytu decyduje się na powrót do kraju pochodzenia i ponowne wystąpienie z wnioskiem wizowym, gdyż procedura wizowa wydaje się łatwiejsza i szybsza.

Problem wyłudzenia wiz i visa shopping

Istnieje ryzyko, że gwałtowny wzrost zainteresowania wizami krajowymi w celu wykonywania pracy lub odbycia studiów w Polsce może być związany ze zjawiskiem wyłudzenia wiz, tj. wykorzystania ww. wiz wyłącznie do uzyskiwania prawa wjazdu i pobytu, głównie w strefie Schengen, w celu innym niż deklarowany, a także potencjalnej nielegalnej emigracji do wybranych państw trzecich. Tego typu praktyki zostały stwierdzone m.in. w raportach Najwyższej Izby Kontroli „Warunki zatrudniania i wykonywania pracy przez cudzoziemców na terenie województwa podkarpackiego” (nr ewid. 39/2016/I/15/005/LRZ) oraz „Zabezpieczenie przed wyłudzeniem wiz pod pretekstem podejmowania pracy przez cudzoziemców na terenie Rzeczypospolitej Polskiej” (nr ewid. 162/2017/D/16/510/LRZ).

W pierwszym z wymienionych raportów Najwyższa Izba Kontroli stwierdziła, że „[s]zczegółowa kontrola 1.478 zezwoleń lub oświadczeń wydanych dla 10 podmiotów, które wystąpiły o zatrudnienie największej liczby cudzoziemców wykazała, że **aż 83% cudzoziemców, którzy przekroczyli granicę Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie tych zezwoleń lub oświadczeń – w ogóle nie podjęło legalnego zatrudnienia.**” „Straż Graniczna przeprowadziła na wniosek NIK kontrole w 10 losowo wybranych podmiotach, które zarejestrowały oświadczenia i wystąpiły o zezwolenia dla cudzoziemców. W wyniku tych kontroli ustalono, że na łączną liczbę 1.478 zarejestrowanych przez te podmioty oświadczeń i uzyskanych zezwoleń, na teren Rzeczypospolitej Polskiej wjechało 1.433 cudzoziemców, z czego pracę podjęło 199 osób. Oznacza to że 1.234 osoby (tj. aż 83% z tych, które uzyskały prawo do pracy) nie podjęło pracy, mimo przekroczenia polskiej granicy.” Ponadto „Straż Graniczna wykryła przypadki wykorzystywania systemu zatrudnienia cudzoziemców na terenie województwa podkarpackiego do wyłudzenia wiz, przez utworzone wyłącznie w tym celu podmioty. Na terenie województwa podkarpackiego zarejestrowano 6 spółek, które złożyły łącznie 2.333 oświadczenia o zamiarze powierzenia pracy oraz uzyskały łącznie 184 zezwolenia na pracę. Na terenie kraju te same osoby założyły łącznie 17 spółek działających w tej samej branży. Działalność tych podmiotów polegała na sprzedaży cudzoziemcom zarejestrowanego w PUP oświadczenia, a często również pomocy cudzoziemcowi w załatwieniu formalności w uzyskiwaniu wizy na podstawie tego oświadczenia.”.

W związku ze stwierdzeniem powyższych uchybień Najwyższa Izba Kontroli podjęła decyzję o przeprowadzeniu kontroli doraźnej w zakresie zbadania funkcjonowania systemu zabezpieczenia przed wyłudzeniem wiz pracowniczych. Z informacji o wynikach kontroli „Zabezpieczenie przed wyłudzeniem wiz pod pretekstem podejmowania pracy przez cudzoziemców na terenie Rzeczypospolitej Polskiej” wynika, że „Straż Graniczna przeprowadziła na wniosek NIK kontrole 48 podmiotów, które zarejestrowały oświadczenia o zamiarze zatrudnienia cudzoziemca i wystąpiły o zezwolenie na pracę dla cudzoziemców. Kontrola 24.292 zarejestrowanych oświadczeń lub wydanych zezwoleń dla tych 48 podmiotów, które wystąpiły o zatrudnienie cudzoziemców wykazała, że **aż 72% cudzoziemców, którzy przekroczyli granicę Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie tych zezwoleń lub oświadczeń – w ogóle nie podjęło legalnego zatrudnienia.**”

Omówione powyżej nieprawidłowości wpłynęły negatywnie na reputację instytucji publicznych oraz zaufanie do państwa.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej proponuje się wprowadzenie do polskiego ustawodawstwa unormowań zmierzających do:

⁴ Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, pismo z dnia 1 sierpnia 2024 r. nr DSMiM-WN.0232.32.2024.

⁵ *Ibidem*.

⁶ Zob.: wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 26 maja 2022 r. (sygn. III SAB/Gd 169/21), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 5 stycznia 2023 r. (sygn. III SAB/Łd 138/22), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 5 stycznia 2023 r. (sygn. akt III SAB/Łd 142/22), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 25 maja 2023 r. (sygn. I SAB/Wr 51/23), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 7 czerwca 2023 r. (sygn. III SAB/Gd 65/23), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 13 lipca 2023 r. (sygn. III SAB/Łd 79/23), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 14 lipca 2023 r. (sygn. II SAB/Gl 60/23), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 24 sierpnia 2023 r. (sygn. III SAB/Łd 81/23), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 14 marca 2024 r. (sygn. III SAB/Gd 9/24), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie z dnia 27 marca 2024 r. (sygn. II SAB/Sz 163/23), wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 25 kwietnia 2024 r. (sygn. II SAB/Ol 26/24) itd.

- 1) **reformy systemu wydawania wizy krajowej w celu odbycia studiów** (pierwszego stopnia, drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich), z adnotacją „student”, oraz **systemu wydawania zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach** (pierwszego stopnia, drugiego stopnia lub jednolitych studiach magisterskich), w drodze nowelizacji ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach oraz ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w szczególności **przez:**
- a) ustanowienie zasady, w myśl której, jeżeli cudzoziemiec ubiegający się o wydanie tej wizy w celu odbycia studiów pierwszego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich legitymuje się dokumentem, który nie potwierdza z mocy prawa uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na te studia w Rzeczypospolitej Polskiej, wiza może być wydana, jeżeli cudzoziemiec ten przedłoży pisemną informację o tym dokumencie wydaną przez dyrektora Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, określanej dalej jako „NAWA”, potwierdzającą uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia,
 - b) wprowadzenie nowego systemu rekrutacji na studia pierwszego stopnia oraz jednolite studia magisterskie adresowanego – co do zasady – do cudzoziemców legitymujących się wydanym za granicą dokumentem, który nie jest dokumentem potwierdzającym uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia w Rzeczypospolitej Polskiej; zgodnie z projektowanym systemem uczelnia może przyjąć cudzoziemca na studia, jeżeli w toku rekrutacji cudzoziemiec ten:
 - przedstawił dokument wydany za granicą przez szkołę lub instytucję edukacyjną uznawaną przez państwo, na którego terytorium lub w którego systemie edukacji działa, wraz z pisemną informacją o tym dokumencie wydaną przez dyrektora NAWA, potwierdzającą uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia, albo pisemną informację o tym dokumencie wydaną przez dyrektora NAWA, potwierdzającą uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia,
 - złożył z wynikiem pozytywnym egzamin wstępny przeprowadzony przez uczelnię w celu sprawdzenia:
 - wiedzy – w zakresie niezbędnym do podjęcia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu albo
 - uzdolnień artystycznych, sprawności fizycznej lub szczególnych predyspozycji do podjęcia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu,
 - c) ustanowienie zasady, w myśl której cudzoziemiec legitymujący się wydanym za granicą dyplomem ukończenia studiów, który nie jest dyplomem uprawniającym do kontynuacji kształcenia na studiach drugiego stopnia, o którym mowa w art. 326 ust. 1 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ani nie został uznany za dyplom równoważny odpowiedniemu polskiemu dyplomowi na podstawie umowy międzynarodowej, o której mowa w art. 327 ust. 1 tej ustawy, albo w drodze postępowania nostryfikacyjnego, może zostać przyjęty na studia drugiego stopnia, jeżeli podczas rekrutacji przedstawił dyplom ukończenia studiów wydany za granicą przez uczelnię uznawaną przez państwo, na którego terytorium lub w którego systemie szkolnictwa wyższego działa, wraz z pisemną informacją o tym dyplomie wydaną przez dyrektora NAWA potwierdzającą uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia,
 - d) ustanowienie zasady, że każdy cudzoziemiec niebędący obywatelem państwa członkowskiego UE, EFTA, Szwajcarii lub Wielkiej Brytanii zamierzający podjąć kształcenie na studiach w Rzeczypospolitej Polskiej może zostać przyjęty na studia, jeżeli podczas rekrutacji przedstawi dokument poświadczający znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie, co najmniej na poziomie B2,
 - e) upoważnienie ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki do określenia, w drodze rozporządzenia, rodzajów dokumentów poświadczających znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie przez cudzoziemca zamierzającego podjąć kształcenie na studiach w Rzeczypospolitej Polskiej, na ustalonym przez uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2,
 - f) rozszerzenie zakresu Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on o bazę danych obejmującą wykaz cudzoziemców przyjętych na studia i do szkół doktorskich, określany dalej jako „wykaz cudzoziemców”,
 - g) przyznanie ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom dostępu do danych zawartych w Zintegrowanym Systemie Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on – w zakresie dotyczącym baz danych obejmujących wykaz cudzoziemców, wykaz studentów oraz wykaz osób ubiegających się o stopień doktora,
 - h) wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą rektor uczelni lub kierownik innej jednostki prowadzącej studia niezwłocznie zawiadamia pisemnie organ, który wydał cudzoziemcowi wizę krajową w celu odbycia studiów, o skreśleniu tego cudzoziemcy z listy studentów lub doktorantów,
 - i) ustanowienie regulacji, w myśl której organ, który wydał wizę krajową w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9 ustawy o cudzoziemcach, z adnotacją „student”, zawiadamia o tym pisemnie rektora uczelni lub kierownika innej jednostki prowadzącej studia, w której cudzoziemiec zamierza podjąć lub kontynuować kształcenie,
 - j) sprecyzowanie, że przesłanka odmowy wydania cudzoziemcowi wizy krajowej w celu odbycia studiów albo zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, polegająca na tym, że jednostka prowadząca studia działa głównie w celu ułatwiania studentom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zachodzi w szczególności, w przypadku gdy jednostka ta oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców na studiach,
 - k) sprecyzowanie, że przesłanka cofnięcia z urzędu wizy krajowej wydanej cudzoziemcowi w celu odbycia studiów albo zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, polegająca na tym, że jednostka prowadząca

studia działa głównie w celu ułatwiania studentom niezgodnego z prawem wjazdu lub pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zachodzi w szczególności, w przypadku gdy jednostka ta oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców na studiach,

- l) sprecyzowanie, że zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach odpłatnych udziela się, jeżeli cudzoziemiec przedłoży dowód uiszczenia opłaty za semestr albo rok studiów,
 - m) sprecyzowanie, że jednostka prowadząca studia powiadamia Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców o zamiarze skorzystania przez cudzoziemca z instytucji mobilności studenta na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, załączając dowód uiszczenia przez tego cudzoziemca opłaty za semestr albo rok studiów, jeżeli kontynuacja albo uzupełnienie studiów podjętych na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej następuje odpłatnie,
 - n) rozszerzenie warunków zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie o dodatkowe przesłanki, zgodnie z którymi:
 - ustalone przez jednostkę prowadzącą studia warunki przeprowadzania rekrutacji w stosunku do cudzoziemca ubiegającego się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie uwzględniają wymogi objęte nowym systemem rekrutacji na te studia,
 - ustalone przez jednostkę prowadzącą studia warunki przeprowadzania rekrutacji w stosunku do cudzoziemca ubiegającego się o przyjęcie na studia drugiego stopnia uwzględniają wymogi objęte nowym systemem rekrutacji na te studia,
 - o) uwzględnienie publicznych uczelni zawodowych oraz niepublicznych uczelni akademickich w systemie zatwierdzania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów,
 - p) rozszerzenie katalogu podmiotów, do których zwraca się minister właściwy do spraw wewnętrznych w sprawie przekazania informacji, czy w postępowaniu dotyczącym zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów zachodzą okoliczności istotne dla oceny spełnienia warunków dotyczących względów obronności lub bezpieczeństwa państwa, o Ministra Obrony Narodowej, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz wojewodę właściwego ze względu na siedzibę jednostki prowadzącej studia; a także ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki jako organu obowiązane do przekazywania ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych informacji o okolicznościach istotnych dla oceny spełnienia przez jednostkę prowadzącą studia warunków odnoszących się do nowego systemu rekrutacji na studia w odniesieniu do cudzoziemców oraz do funkcjonowania w obrocie prawnym od co najmniej 5 lat przed złożeniem wniosku i prowadzenia w tym czasie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalności polegającej na prowadzeniu studiów,
 - q) ujednolicenie warunków i trybu zatwierdzenia, przedłużenia okresu zatwierdzenia oraz cofnięcia zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów, a także wydawania decyzji o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia na okres do 5 lat,
 - r) wyłączenie:
 - świadectwa ukończenia w Rzeczypospolitej Polskiej szkoły policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, z wykładowym językiem polskim,
 - świadectwa ukończenia za granicą z wykładowym językiem polskim szkoły odpowiadającej szkole policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe – jako dokumentów potwierdzających znajomość języka polskiego przez cudzoziemca ubiegającego się o udzielenie na czas nieoznaczony zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej,
 - s) ustanowienie zasady, w myśl której wnioski o wydanie wizy krajowej w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, 12 i 13 ustawy o cudzoziemcach, są rozpatrywane z uwzględnieniem pierwszeństwa cudzoziemców przyjętych do szkoły doktorskiej albo uczestniczących w prowadzeniu działalności naukowej w uczelniach akademickich, instytutach naukowych Polskiej Akademii Nauk lub instytutach badawczych, jeżeli uczestnictwo to wiąże się z koniecznością wykonywania prac badawczych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - t) ustalenie limitu cudzoziemców kształcących się na studiach w danej uczelni;
 - u) ustanowienie zasady, wedle której na żądanie konsula termin złożenia wniosku o wydanie wizy (w tym wizy krajowej w celu odbycia studiów) ustala się z zainteresowanym cudzoziemcem z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość oraz zapewniających identyfikację tego cudzoziemca, a w razie potrzeby także komunikację w czasie rzeczywistym;
- 2) **reformy systemu wydawania wizy krajowej w celu wykonywania pracy przez cudzoziemca oraz systemu wykonywania pracy przez cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności przez:**
- a) ograniczenie dostępu do możliwości ubiegania się o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę dla następujących kategorii cudzoziemców:
 - przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy wydanej w celu udziału w imprezach sportowych (art. 60 ust. 1 pkt 3 ustawy o cudzoziemcach, dalej: „u.c.”), prowadzenia działalności kulturalnej lub udziału w konferencjach (art. 60 ust. 1 pkt 7 u.c.), odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów

drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenia się w szkole doktorskiej (art. 60 ust. 1 pkt 9 u.c.), szkolenia zawodowego (art. 60 ust. 1 pkt 10 u.c.), kształcenia się lub szkolenia w innej formie niż określona w art. 60 ust. 1 pkt 9 lub 10 u.c. (art. 60 ust. 1 pkt 11 u.c.), tranzytu (art. 60 ust. 1 pkt 14 u.c.), tranzytu lotniczego (art. 60 ust. 1 pkt 15 u.c.), leczenia (art. 60 ust. 1 pkt 16 u.c.) oraz udziału w programie wymiany kulturalnej lub edukacyjnej, programie pomocy humanitarnej lub programie pracy wakacyjnej (art. 60 ust. 1 pkt 18 u.c.);

– przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy długoterminowej, o której mowa w art. 18 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, wydanej przez inne państwo obszaru Schengen, chyba że przebywając na podstawie tej wizy korzystają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności;

– przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie dokumentu pobytowego w rozumieniu art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich, wydane przez inne państwo obszaru Schengen, chyba że przebywając na podstawie tego dokumentu korzystają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności;

– przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na wjazd, o którym mowa w art. 32 ust. 1 u.c.,

- b) wyłączenie w stosunku do niektórych cudzoziemców uprawnienia do prowadzenia działalności bez wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej,
 - c) uchylenie przepisów ustawy o cudzoziemcach stanowiących, że wnioski o wydanie wizy krajowej w celu wykonywania pracy są przyjmowane poza kolejnością w przypadkach określonych w przepisach wykonawczych, do których wydania został fakultatywnie upoważniony minister właściwy do spraw zagranicznych,
 - d) ustanowienie zasady, wedle której na żądanie konsula termin złożenia wniosku o wydanie wizy (w tym wizy krajowej w celu wykonywania pracy) ustala się z zainteresowanym cudzoziemcem z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość oraz zapewniających identyfikację tego cudzoziemca, a w razie potrzeby także komunikację w czasie rzeczywistym;
- 3) **modyfikacji uprawnień do potwierdzania przez cudzoziemca znajomości języka polskiego** jako warunku nabycia określonych uprawnień, w szczególności przez:
- a) przesądzenie, że certyfikat znajomości języka polskiego może otrzymać bez konieczności zdania egzaminu cudzoziemiec lub obywatel polski na stałe zamieszkały za granicą, który legitymuje się świadectwem dojrzałości oraz ukończył czteroletnie liceum ogólnokształcące, pięcioletnie technikum lub dwuletnią branżową szkołę II stopnia,
 - b) ustanowienie regulacji, w myśl której znajomości języka polskiego (jako warunku – co do zasady – uznania cudzoziemca za obywatela polskiego) nie potwierdza świadectwo ukończenia szkoły policealnej,
 - c) ustanowienia zasady, zgodnie z którą cudzoziemiec może korzystać z nauki w szkole policealnej (tak publicznej, jak i niepublicznej) pod warunkiem przedłożenia certyfikatu znajomości języka polskiego na poziomie biegłości językowej co najmniej B1;
- 4) **ustanowienia podstaw prawnych udostępniania ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom przez organy władzy publicznej i inne podmioty publiczne informacji niezbędnych do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy** przez:
- a) przyznanie ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom – analogicznie do uprawnień Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz wojewodów w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – uprawnienia do pozyskania informacji zawartych w aktach spraw podatkowych w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy, jednakże z wyłączeniem informacji objętych tajemnicą ustawowo chronioną,
 - b) przyznanie ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom – analogicznie do uprawnień Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz wojewodów w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dostępu do danych zgromadzonych na koncie ubezpieczonego i danych zgromadzonych na koncie płatnika składek, w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy,
 - c) przyznanie ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom – analogicznie do uprawnień Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz wojewodów w zakresie prowadzonych postępowań dotyczących legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – uprawnienia do pozyskiwania z systemu teleinformatycznego Straży Granicznej informacji, w tym danych osobowych, które dotyczą przekraczania przez cudzoziemców granicy Rzeczypospolitej Polskiej, w celu przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy, i w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia tego postępowania,
 - d) przyznanie konsulom – analogicznie do uprawnień państwowych i samorządowych jednostek organizacyjnych w zakresie niezbędnym do realizacji ich zadań publicznych (art. 450 ust. 2 pkt 1 ustawy o cudzoziemcach) – dostępu do danych przetwarzanych w krajowym zbiorze rejestrów, ewidencji i wykazu w sprawach cudzoziemców,

prowadzonym w systemie teleinformatycznym przez Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców – w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy. Oczekuje się, że projektowane rozwiązania wpłyną na ograniczenie występowania zdiagnozowanych nieprawidłowości w systemie wizowym, w tym na ograniczenie procedury wykorzystywania polskich wiz w innym celu niż ten, w którym zostały wydane, a także przyczynią się do zmniejszenia obciążenia polskich konsulatów.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Ciekawym rozwiązaniem w zakresie przyjmowania cudzoziemców spoza UE na studia charakteryzuje się **system niemiecki**. Do podjęcia studiów w Niemczech niezbędne jest świadectwo ukończenia szkoły średniej – jeżeli świadectwo danego państwa zostanie uznane za nieodpowiednie do podjęcia studiów w Niemczech, kandydat na studia musi wziąć udział w kursie przygotowawczym. To czy świadectwo danego państwa uprawnia do podjęcia studiów w Niemczech, należy zweryfikować w bazie DAAD (dostępnej w jęz. niemieckim i angielskim) lub bazie ANAbin (wyłącznie w jęz. niemieckim). Kandydaci, którzy chcą ubiegać się o przyjęcie na studia licencjackie na niemieckim uniwersytecie muszą podejść do egzaminu TestAS, który mierzy ogólne i przedmiotowe zdolności kandydata niezbędne do pomyślnego ukończenia studiów. TestAS oferuje uniwersytetom ujednoliconą metodę oceniania kandydatów w zakresie ich zdolności do podjęcia studiów i przygotowania do wybranego programu studiów, niezależnie od kraju pochodzenia i systemu oceniania. Do egzaminu TestAS można przystąpić w języku angielskim lub niemieckim. Koszt egzaminu to 145 euro i opłacany jest na etapie rejestracji.

Ponadto kandydat musi wykazać się znajomością języka niemieckiego, który jest językiem wykładowym na większości kierunków studiów (z wyjątkiem programów międzynarodowych), co najmniej na poziomie B2. Znajomość języka niemieckiego można potwierdzić, zdając egzamin językowy TestDaF (Test Deutsch als Fremdsprache – „Test z języka niemieckiego jako języka obcego”), do którego można przystąpić w kraju pochodzenia, lub podchodząc do egzaminu „Deutsche Sprachprüfung für den Hochschulzugang DSH”, czyli testu z języka niemieckiego uprawniającego do przyjęcia na uniwersytet w Niemczech, który organizowany jest przez wiele niemieckich uczelni. Koszt przystąpienia do egzaminu TestDaF to 210 euro w przypadku wersji elektronicznej lub 215 euro w przypadku wersji papierowej. Znajomość języka niemieckiego można również potwierdzić certyfikatem Goethego na poziomie C2 lub certyfikatem telc Deutsch C1 Hochschule.

Po spełnieniu powyższych warunków i uzyskaniu zaświadczenia o przyjęciu na studia – cudzoziemcy z państw spoza UE objętych obowiązkiem wizowym muszą złożyć wniosek o wizę studencką, która jest ważna przez rok, a następnie zalegalizować swój pobyt w Niemczech.⁷

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Cudzoziemcy odbywający studia w Polsce,	W 2023 r. w Polsce studiowało około 103,3 tys. cudzoziemców	Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, <i>Zintegrowany System o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on</i>	- Odmowa wydania albo cofnięcie z urzędu wizy krajowej w celu odbycia studiów albo zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, w przypadku gdy jednostka prowadząca studia oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców na studiach. - Obowiązek – w przypadku osób niebędących obywatelami państw członkowskich UE/EFTA, Szwajcarii i Wielkiej Brytanii – przedstawienia dokumentu poświadczającego znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie, co najmniej na poziomie B2. - Obowiązek spełnienia następujących warunków przyjęcia na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie: - przedłożenia świadectwa lub innego dokumentu uznanego, w drodze pisemnej informacji wydanej przez Dyrektora Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, za dokument uprawniający do ubiegania się
w tym cudzoziemcy, których wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa (w tym którzy uzyskali wykształcenie w państwie niebędącym stroną	około 28% cudzoziemców pochodziło z państw, które nie są stronami Konwencji lizbońskiej		

⁷ Federal Ministry of Education and Research, Deutscher Akademischer Austauschdienst e.V. (DAAD), *Study in Germany*, on-line: <https://www.study-in-germany.de/en/plan-your-studies/requirements/visa/> [dostęp: 01.08.2024 r.].

Konwencji o uznaniu kwalifikacji związanych z uzyskaniem wyższego wykształcenia w Regionie Europejskim, sporządzonej w Lizbonie dnia 11 kwietnia 1997 r., tzw. Konwencji lizbońskiej)			o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie, - o złożenia z wynikiem pozytywnym egzaminu wstępnego przeprowadzonego przez uczelnię w celu sprawdzenia wiedzy (w zakresie niezbędnym do podjęcia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu) albo uzdolnień artystycznych, sprawności fizycznej lub szczególnych predyspozycji do podjęcia studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu. • Obowiązek przedłożenia dyplomu ukończenia studiów wraz z pisemną informacją wydaną przez Dyrektora Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, o uprawnieniu do ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia.
Cudzoziemcy ubiegający się o udzielenie na czas nieoznaczony zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej			• Wyłączenie: - o świadectwa ukończenia w Polsce szkoły policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, z wykładowym językiem polskim, - o świadectwa ukończenia za granicą z wykładowym językiem polskim szkoły odpowiadającej szkole policealnej, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe – jako dokumentu potwierdzającego znajomość języka polskiego przez cudzoziemca ubiegającego się o udzielenie na czas nieoznaczony zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej.
Uczelnie publiczne i niepubliczne; rektorzy uczelni	362 uczelnie, w tym: 135 uczelni publicznych, 10 uczelni kościelnych i 211 uczelni niepublicznych (wg stanu na dzień 31.07.2024 r.)	RAD-on, <i>Instytucje systemu szkolnictwa wyższego i nauki</i> ⁸	• Konieczność uwzględnienia nowych warunków przyjmowania na studia cudzoziemców, których wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, oraz dostosowania procedur rekrutacyjnych i wewnętrznych aktów prawnych w tym zakresie. • Konieczność uwzględniania zasady, zgodnie z którą liczba cudzoziemców kształcących się w danej uczelni w danym roku akademickim nie może być większa niż 50% ogólnej liczby studentów tej uczelni. • Obowiązek niezwłocznego zawiadomienia przez rektora (w formie pisemnej) konsula,

⁸ System RAD-on, *Instytucje systemu szkolnictwa wyższego i nauki*, on-line: <https://radon.nauka.gov.pl/dane/instytucje-systemu-szkolnictwa-wyzszego-i-nauki?kind=1&kind=10&kind=13&statusCodes=1&pageNumber=1> [dostęp: 31.07.2024 r.].

			który wydał cudzoziemcowi wizę krajową w celu odbycia studiów, o niepodjęciu studiów przez tego cudzoziemca.
Publiczne uczelnie zawodowe	32 (wg stanu na dzień 12.11.2024 r.)	RAD-on, <i>Instytucje systemu szkolnictwa wyższego i nauki</i> ⁹	Objęcie procedurą zatwierdzania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów.
Niepubliczne uczelnie akademickie	27 (wg stanu na dzień 31.07.2024 r.)	RAD-on, <i>Instytucje systemu szkolnictwa wyższego i nauki</i> ¹⁰	Objęcie procedurą zatwierdzania przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów.
Minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki	1		• Wydanie rozporządzenia określającego rodzaje dokumentów poświadczających znajomość: ○ języka polskiego – jeżeli kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu odbywa się w języku polskim, ○ języka obcego – jeżeli kształcenie na określonym kierunku, poziomie i profilu odbywa się w języku obcym – przez cudzoziemca, którego wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, na ustalonym przez uczelnię poziomie biegłości językowej, nie niższym niż B2. • Rozszerzenie zakresu Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on o bazę danych obejmującą wykaz cudzoziemców. • Możliwość złożenia wniosku o wydanie decyzji przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia na okres do 5 lat.
Dyrektor Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej	1	ustawa	• Wydawanie pisemnych informacji w sprawie uznawania świadectw lub innych dokumentów w odniesieniu do cudzoziemców, których wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, za dokumenty uprawniające do ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie. • Wydawanie pisemnych informacji w sprawie uznawania dyplomów ukończenia studiów, które zostały wydane dla cudzoziemców, których wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej

⁹ System RAD-on, *Instytucje systemu szkolnictwa wyższego i nauki*, on-line: <https://radon.nauka.gov.pl/dane/instytucje-systemu-szkolnictwa-wyzszego-i-nauki?kind=13&statusCodes=1&uTypeCd=2&pageNumber=1&pageSize=50&fieldName=name&sortOrder=ASC> [dostęp: 07.11.2024 r.].

¹⁰ *Ibidem*.

			z mocy prawa, w odniesieniu do dokumentów dotyczących ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia.
Minister właściwy do spraw zagranicznych	1		• Przyznanie uprawnienia do pozyskania informacji, w tym danych osobowych, będących w posiadaniu organów podatkowych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ministra właściwego do spraw pracy, Straży Granicznej, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki – w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy. • Uchylenie fakultatywnego upoważnienia do określenia, w drodze rozporządzenia, zawodów, rodzajów umów, na podstawie których cudzoziemcowi może zostać powierzone wykonywanie pracy, lub rodzajów działalności podmiotu powierzającego wykonywanie pracy cudzoziemcowi według klasyfikacji określonej w przepisach wydanych na podstawie art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej, w przypadku których obowiązuje przyjmowanie wniosków o wydanie wizy krajowej w celu wykonywania pracy, poza kolejnością, z możliwością wskazania państwa, w których wnioski o wydanie tej wizy są przyjmowane od obywateli tych państw poza kolejnością.
Konsulowie			• Przyznanie uprawnienia do pozyskania informacji, w tym danych osobowych, będących w posiadaniu organów podatkowych, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ministra właściwego do spraw pracy, Straży Granicznej, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców, ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki – w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy.
Minister właściwy do spraw wewnętrznych	1		• Prowadzenie postępowań w sprawie zatwierdzania jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców dla nowej grupy jednostek – publicznych uczelni zawodowych oraz niepublicznych uczelni akademickich. • Uwzględnienie przy zatwierdzaniu jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców <u>na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie</u> wymogu uwzględniania nowego systemu rekrutacji cudzoziemców. • Uwzględnienie przy zatwierdzaniu jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców <u>na studia</u>

			<u>drugiego stopnia</u> wymogu uwzględniania nowego systemu rekrutacji cudzoziemców, • Odmowa zatwierdzenia, odmowa przedłużenia okresu zatwierdzenia lub cofnięcia zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów w przypadku, gdy jednostka ta oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców na studiach. • Możliwość pozyskania informacji o tym, czy w postępowaniu dotyczącym zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów zachodzą okoliczności istotne dla oceny spełnienia warunków dotyczących względów obronności lub bezpieczeństwa państwa od Ministra Obrony Narodowej, Szefa Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców oraz wojewodę właściwego ze względu na siedzibę jednostki prowadzącej studia. • Możliwość wydania decyzji o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia na okres do 5 lat w przypadku, gdy jednostka ta oferuje i świadczy usługi edukacyjne związane wyłącznie z kształceniem cudzoziemców na studiach.
Minister Obrony Narodowej	1		Możliwość złożenia wniosku o wydanie decyzji przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia na okres do 5 lat.
Szef Służby Kontrwywiadu Wojskowego	1		Możliwość złożenia wniosku o wydanie decyzji przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia na okres do 5 lat.
Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców	1		Możliwość złożenia wniosku o wydanie decyzji przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia na okres do 5 lat.
Wojewodowie	16	ustawa	Możliwość złożenia wniosku o wydanie decyzji przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia na okres do 5 lat.
Cudzoziemcy wykonujący na terytorium RP działalność nieewidencjonowaną	b.d.		Brak możliwości wykonywania działalności nieewidencjonowanej w przypadku grup cudzoziemców niewymienionych w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2022 r. poz. 470 i 1222).

Cudzoziemcy, którzy chcą podjąć naukę w publicznych szkołach policealnych	9007 (według stanu na 11 listopada 2024 r.)	Ministerstwo Edukacji Narodowej	Obowiązek przedłożenia certyfikatu znajomości języka polskiego jako obcego na minimalnym poziomie biegłości B1.
Cudzoziemcy lub obywatele polscy na stałe zamieszkali za granicą, którzy ukończyli szkołę ponadpodstawową, o której mowa w art. 18 ust. 1 pkt 2 lit. a, b i e ustawy – <i>Prawo oświatowe</i>	b.d.		Brak możliwości uzyskania certyfikatu z języka polskiego jako obcego bez konieczności zdania egzaminu
Cudzoziemcy lub obywatele polscy na stałe zamieszkali za granicą, którzy ukończyli studia prowadzone w języku polskim w uczelni działającej w systemie szkolnictwa wyższego i nauki Rzeczypospolitej Polskiej			Możliwość otrzymania na swój wniosek certyfikatu znajomości języka polskiego bez konieczności zdania egzaminu
Cudzoziemcy: a) przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy wydanej w celu udziału w imprezach sportowych (art. 60 ust. 1 pkt 3 ustawy o cudzoziemcach, dalej: u.c.), prowadzenia działalności kulturalnej lub udziału w konferencjach (art. 60 ust. 1 pkt 7 u.c.), odbycia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich albo kształcenia się w szkole doktorskiej (art. 60 ust. 1 pkt 9 u.c.), szkolenia zawodowego (art. 60 ust. 1 pkt 10 u.c.), kształcenia się lub szkolenia w innej			Wyłączenie możliwości wszczęcia postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy i pracę.

formie niż określona w art. 60 ust. 1 pkt 9 lub 10 u.c. (art. 60 ust. 1 pkt 11 u.c.), tranzytu (art. 60 ust. 1 pkt 14 u.c.), tranzytu lotniczego (art. 60 ust. 1 pkt 15 u.c.), leczenia (art. 60 ust. 1 pkt 16 u.c.) oraz udziału w programie wymiany kulturalnej lub edukacyjnej, programie pomocy humanitarnej lub programie pracy wakacyjnej (art. 60 ust. 1 pkt 18 u.c.); b) przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy długoterminowej, o której mowa w art. 18 Konwencji Wykonawczej z dnia 19 czerwca 1990 r. do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach, wydanej przez inne państwo obszaru Schengen, chyba że przebywając na podstawie tej wizy korzystają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności; c) przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie dokumentu pobytowego w			
---	--	--	--

rozumieniu art. 1 ust. 2 lit. a rozporządzenia Rady (WE) nr 1030/2002 z dnia 13 czerwca 2002 r. ustanawiającego jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich, wydanego przez inne państwo obszaru Schengen, chyba że przebywając na podstawie tego dokumentu korzystają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z mobilności; d) przebywający na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na wjazd, o którym mowa w art. 32 ust. 1 u.c.			
---	--	--	--

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania z terminem 30 dni na zajęcie stanowiska od dnia udostępnienia projektu:

- a) Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego,
- b) Radzie Dialogu Społecznego,
- c) NSZZ „Solidarność”,
- d) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych,
- e) Forum Związków Zawodowych,
- f) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej,
- g) Konfederacji „Lewiatan”,
- h) Związkowi Rzemiosła Polskiego,
- i) Związkowi Pracodawców Business Centre Club,
- j) Związkowi Przedsiębiorców i Pracodawców,
- k) Federacji Przedsiębiorców Polskich,
- l) Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego i Nauki,
- m) Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich,
- n) Konferencji Rektorów Publicznych Uczelni Zawodowych,
- o) Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich,
- p) Parlamentowi Studentów Rzeczypospolitej Polskiej,
- q) Krajowej Reprezentacji Doktorantów,
- r) Prezesowi Urzędu Ochrony Danych Osobowych,
- s) Rzecznikowi Małych i Średnich Przedsiębiorców,
- t) Radzie Rynku Pracy,
- u) Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców,
- v) Komendantowi Głównemu Straży Granicznej,
- w) Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- x) Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- y) Głównemu Inspektorowi Pracy,
- z) wojewodom.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2024 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0	-2,471	-9,100	-	-	-	-	-	-	-	-	-110,203
budżet państwa	0	-3,986	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-152,553
JST	0	0,124	0,124	0,124	0,124	0,124	0,124	0,124	0,124	0,124	0,124	1,240
uczelnie publiczne	0	0	0	3,400	3,400	3,400	3,400	3,400	3,400	3,400	3,400	27,200
FUS	0	1,065	1,065	1,065	1,065	1,065	1,065	1,065	1,065	1,065	1,065	10,650
NFZ	0	0,261	0,261	0,261	0,261	0,261	0,261	0,261	0,261	0,261	0,261	2,610
Fundusz Pracy	0	0,016	0,016	0,016	0,016	0,016	0,016	0,016	0,016	0,016	0,016	0,160
Fundusz Solidarnościowy	0	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,490
FGŚP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	14,010	6,549	9,949	9,949	9,949	9,949	9,949	9,949	9,949	9,949	100,150
budżet państwa	0	14,010	6,549	6,549	6,549	6,549	6,549	6,549	6,549	6,549	6,549	72,950
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
uczelnie publiczne	0	0	0	3,400	3,400	3,400	3,400	3,400	3,400	3,400	3,400	27,200
FUS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
NFZ	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fundusz Pracy		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Fundusz Solidarnościowy		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
FGŚP		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-210,354
budżet państwa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-225,504
JST	0	0,124	0,124	0,124	0,124	0,124	0,124	0,124	0,124	0,124	0,124	1,240
uczelnie publiczne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
FUS	0	1,065	1,065	1,065	1,065	1,065	1,065	1,065	1,065	1,065	1,065	10,650
NFZ	0	0,261	0,261	0,261	0,261	0,261	0,261	0,261	0,261	0,261	0,261	2,610
Fundusz Pracy	0	0,016	0,016	0,016	0,016	0,016	0,016	0,016	0,016	0,016	0,016	0,160
Fundusz Solidarnościowy	0	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,049	0,490
FGŚP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Wydatki związane z rozszerzeniem zakresu Zintegrowanego Sytemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on o wykaz cudzoziemców oraz wydatki związane z utworzeniem w NAWA dodatkowych etatów zostaną pokryte z budżetu państwa w części 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka w ramach przyznanego limitu wydatków. Wydatki uczelni publicznych związane z weryfikacją znajomości języka wykładowego i wiedzy w zakresie niezbędnym do podjęcia studiów cudzoziemców, którzy uzyskali wykształcenie, które na mocy obowiązujących przepisów wymaga uznania zostaną pokryte z dochodów uczelni z opłat za przeprowadzenie rekrutacji. Skutki finansowe wynikające z projektu ustawy nie będą podstawą do ubiegania się o dodatkowe środki z budżetu państwa ponad obecny limit danego dysponenta.											

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Przyjęte w projektowanej regulacji rozwiązania będą miały następujący **wpływ na sektor finansów publicznych** – w szczególności budżet państwa, uczelnie publiczne oraz Narodową Agencję Wymiany Akademickiej (NAWA):

Wydatki budżetu państwa

Projektowana regulacja zakłada rozszerzenie zakresu Zintegrowanego Sytemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on o wykaz cudzoziemców oraz zapewnienie dostępu do powyższego modułu ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych i konsulom. **Wydatki w części budżetu państwa będącej w dyspozycji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki** związane z wytworzeniem i wdrożeniem powyższego modułu oszacowano na **około 7,7 mln zł**, natomiast wydatki związane z utrzymaniem i rozwojem modułu na **około 1 mln zł** rocznie¹¹.

Regulacja zakłada także nałożenie na NAWA nowego zadania w zakresie wydawania informacji o świadectwach i dyplomach, które zostały wydane w państwach, których dokumenty wymagają uznania na mocy obowiązujących przepisów.

Szacuje się, że obowiązek przedłożenia uznanych przez NAWA dokumentów dotyczyć będzie około 33,5 tys. kandydatów cudzoziemców na studia (przy zał. około 30% ze 111,8 tys. kandydatów cudzoziemców w roku akademickim 2023/2024). Powyższe rozwiązanie spowoduje istotny wzrost obciążenia pracą NAWA oraz konieczność utworzenia dodatkowych etatów.

Z informacji „Sprawozdanie z działalności Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej za rok 2023” wynika, że:

- w ramach struktury organizacyjnej NAWA funkcjonuje Biuro Uznawalności Wykształcenia, obejmujące – według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. – 8 etatów (z których 7 finansowanych jest z dotacji podmiotowej przekazywanej jednostce przez MNiSW),
- w 2023 r. do NAWA wpłynęło 4667 wniosków o wydanie informacji o zagranicznych dyplomach oraz uwierzytelniono lub opatrzone apostille łącznie 5 763 dokumenty.

Biorąc pod uwagę powyższe informacje, jak również szacunki przedstawione przez MNiSW¹², można szacować, że konieczność uznania dodatkowych 33,5 tys. dokumentów wymagać będzie utworzenia około 31 dodatkowych etatów. Do realizacji ww. zadania przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej konieczna będzie również rozbudowa systemu SYRENA do przetwarzania wniosków o wydanie informacji o zagranicznych dyplomach, zwiększenie powierzchni dyskowej do przechowywania i archiwizacji wniosków.

Wydatki w części budżetu państwa będącej w dyspozycji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki z powyższego tytułu oszacowano na kwotę **około 6,3 mln zł** w 2025 r. oraz **5,5 mln zł** w każdym kolejnym roku.

Do oszacowania skutków tej regulacji przyjęto poniższe założenia:

KOSZTY STAŁE			
	cena jednostkowa	ilość	RAZEM
średnie roczne koszty pracy brutto brutto (1 etat)	156 000,00 zł	31	4 836 000,00 zł
zwiększona opłata za hosting (płatna co miesiąc)	3 500,00 zł	12	42 000,00 zł
abonament (dostęp do baz o zagranicznych systemach edukacji)	7 000,00 zł	8	56 000,00 zł
czynsz za dodatkową powierzchnię	50 000,00 zł	12	600 000,00 zł
abonament telefon (roczny)	480,00 zł	31	14 880,00 zł
RAZEM			5 548 880,00 zł

KOSZTY WYPOSAŻENIA STANOWISKA PRACY (ponoszone co kilka lat)			
rozbudowa systemu SYRENA (w tym zwiększenie powierzchni na dysku)	200 000,00 zł	1	200 000,00 zł
oprogramowanie MS office - licencja	450,00 zł	31	13 950,00 zł
program enova - licencja	400,00 zł	31	12 400,00 zł

¹¹ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, pismo z dnia 7 sierpnia 2024 r nr DIR-WCSN.041.1.2024.1.

¹² Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, pismo z dnia 27 listopada 2024 r. nr BM-WRP.0234.1349.2024.IO.

komputer	6 500,00 zł	31	201 500,00 zł
monitor	650,00 zł	31	20 150,00 zł
stacja dokująca	1 000,00 zł	31	31 000,00 zł
telefon komórkowy	1 800,00 zł	31	55 800,00 zł
podpis elektroniczny	300,00 zł	31	9 300,00 zł
wyposażenie stanowiska pracy	7 000,00 zł	31	217 000,00 zł
RAZEM			761 100,00 zł

KOSZTY CAŁKOWITE ZMIAN DLA NAWA - informacje	
KOSZTY STAŁE	5 548 880,00 zł
KOSZTY WYPOSAŻENIA STANOWISKA PRACY	761 100,00 zł
RAZEM	6 309 980,00 zł

W tabeli podsumowującej wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych uwzględniono, wynikający z utworzenia dodatkowych etatów w NAWA, wzrost dochodów budżetu państwa z tytułu wpływów z PIT, wzrost dochodów JST z tytułu udziału w PIT, a także wzrost dochodów FUS, przychodów NFZ, Funduszu Pracy oraz Funduszu Solidarnościowego i dochodów Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych (FGŚP) z tytułu składek. Projektowana regulacja zakłada także objęcie procedurą zatwierdzania przez **ministra właściwego do spraw wewnętrznych** na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów dodatkowych grup uczelni – publicznych uczelni zawodowych oraz niepublicznych uczelni akademickich. W związku z tym, iż wskazane grupy liczą łącznie 60 uczelni, a decyzja o zatwierdzeniu wydawana jest co do zasady na 5 lat, można zakładać, że projektowane w tym zakresie zmiany nie wpłyną istotnie na zwiększenie obciążenia urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw wewnętrznych i nie będą powodowały konieczności wzrostu zatrudnienia.

Dla porównania na etapie projektowania ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw, która wprowadzała instytucję zatwierdzania jednostek prowadzących studia, jednostek naukowych, organizatorów stażu i jednostek organizacyjnych, na rzecz których cudzoziemcy mają wykonywać świadczenia jako wolontariusz, przyjęto, że powyższa procedura będzie dotyczyć 1 700 jednostek naukowych oraz 521 jednostek prowadzących studia, a zatrudnienie w urzędzie obsługującym ministra właściwego do spraw wewnętrznych z tego tytułu wzrośnie o 2 etaty.¹³

Projekt zakłada przeniesienie części zadań w zakresie nostryfikacji dokumentów i potwierdzania uprawnień do kontynuacji nauki przez cudzoziemców, realizowanych dotychczas przez **kuratorów oświaty**, do Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej, co wpłynie na spadek obciążenia kuratoriów oświaty. W związku z sygnalizowanym przez kuratoria niedoborem kadrowym w zakresie pracowników zajmujących się procedurami uznawania świadectw zagranicznych, można przypuszczać, że częściowe zmniejszenie zadań w tym zakresie nie wpłynie na spadek zatrudnienia w tych jednostkach.

Projektowane przepisy przywidują przyznanie ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom uprawnienia do pozyskiwania informacji z systemu teleinformatycznego Straży Granicznej, co przyczyni się do usprawnienia realizacji ich zadań ustawowych oraz do odciążenia funkcjonariuszy **Straży Granicznej** zajmujących się obsługą zapytań kierowanych przez te organy w sprawach istotnych dla oceny wystąpienia przesłanek odmowy wydania wize, cofnięcia wize lub jej unieważnienia.

Ponadto zakłada się, że ww. dostęp do systemu teleinformatycznego Straży Granicznej odbywać się będzie za pośrednictwem systemu SI Pobyt, prowadzonego przez **Szefa Urzędu do Spraw Cudzoziemców**, przez wydzieloną sieć konsularną MSZ, co nie będzie generowało dodatkowych kosztów, w tym związanych z koniecznością zwiększenia zatrudnienia, po stronie Urzędu ds. Cudzoziemców.

Dochody budżetu państwa

W związku z przewidywanym spadkiem liczby wniosków o wydanie wize w celu wykonywania pracy przez cudzoziemca oraz w celu odbycia studiów (por. pkt 7 i 9 OSR) – nastąpi **spadek wpływów do budżetu państwa z tytułu opłat wizowych**.

Można szacować, że w odniesieniu do przewidywanego spadku liczby cudzoziemców przyjętych na studia ubytek ten – w warunkach roku 2023 – wyniósłby około 1–2,4 mln zł (spadek wpływów

¹³ Ocena Skutków Regulacji z dnia 5 listopada 2018 r. do projektu ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw, on-line: <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12312108/katalog/12512356#12512356> [dostęp: 12.11.2024 r.].

	o około 10-25%); uwzględniając podwyższoną od czerwca 2024 r. wysokość opłaty roczny ubytek wpływów z opłat wizowych odpowiadałby 1,7–4,1 mln zł. Natomiast w związku z brakiem możliwości oszacowania w sposób ilościowy spadku liczby wydawanych dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców w Polsce i w konsekwencji spadku liczby wniosków wizowych w celu wykonywania pracy (szerzej w pkt 7 i 9 OSR), <u>nie jest możliwe precyzyjne oszacowanie</u> wysokości ubytku wpływu z tytułu opłat wizowych w zakresie wiz w celu wykonywania pracy. W celu przybliżenia skali spadku dochodów budżetowych z powyższego tytułu przyjęto założenie, że spadek ten może wynieść około 30% liczby wniosków wizowych w celu wykonywania pracy złożonych w 2023 r. (przy czym w pierwszym i drugim roku funkcjonowania ustawy spadek ten będzie niższy i założono, że wyniesie odpowiednio 10 i 20%). Uwzględniając liczbę pełnopłatnych wniosków wizowych¹⁴ w celu wykonywania pracy złożonych w 2023 r., ubytek wpływów do budżetu państwa przy takim założeniu wyniosłby – w warunkach 2023 r. – od około 3,9 mln zł w pierwszym roku obowiązywania nowych przepisów do około 11,8 mln zł w trzecim roku obowiązywania nowych przepisów, zaś uwzględniając podwyższoną stawkę opłaty wizowej – od około 6,6 w pierwszym roku do około 19,9 mln zł w trzecim roku. W tabeli podsumowującej wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych w części dotyczącej dochodów budżetu państwa uwzględniono orientacyjne wartości przewidywanego spadku wpływów z opłat wizowych w wariancie maksymalnym. Wpływ na zmianę wysokości dochodów budżetu państwa (w tym przypadku wzrost) będą miały również projektowane rozwiązania dotyczące konieczności przedłożenia certyfikatu znajomości języka polskiego przez cudzoziemców, którzy chcą podjąć naukę w publicznych szkołach licealnych, a także wyłączenie z możliwości uzyskania certyfikatu znajomości języka polskiego jako obcego bez konieczności zdania egzaminu cudzoziemców lub obywateli polskich na stałe zamieszkałych zagranicą, którzy ukończyli trzyletnią szkołę branżową I stopnia, trzyletnią szkołę specjalną przysposabiającą lub szkołę policealną. Wzrost dochodów budżetu państwa z tytułu opłat za udział w państwowym egzaminie certyfikатовym z języka polskiego jako obcego (przy założeniu, że liczba osób biorących udział w egzaminie wzrośnie o około 9000) szacuje się na około 6,6 mln zł. <u>Uczelnie publiczne</u> Projektowana regulacja zakłada zmianę warunków i trybu rekrutacji na studia w Polsce cudzoziemców, których wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa. W związku z tym uczelnie będą musiały dostosować swoje procedury rekrutacyjne oraz wewnętrzne akty prawne w tym zakresie do projektowanych przepisów. Obowiązkiem uczelni (zarówno publicznych, jak i niepublicznych – przy czym wpływ na uczelnie niepubliczne omówiono osobno w pkt 7 OSR) będzie przeprowadzanie – w przypadku kandydatów, których wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa – egzaminów wstępnych weryfikujących poziom wiedzy kandydata-cudzoziemca na studia w zakresie niezbędnym do podjęcia studiów, a także – w przypadku wszystkich kandydatów cudzoziemców niebędących obywatelami państw członkowskich UE, EFTA, Szwajcarii i Wielkiej Brytanii – weryfikacja znajomości języka wykładowego na poziomie B2. Określenie sposobu przeprowadzania ww. egzaminu należeć będzie do zakresu autonomii uczelni. Można przypuszczać, że projektowane rozwiązania spowodują wzrost wydatków uczelni związanych z przeprowadzaniem postępowania rekrutacyjnego. Kluczową kwestią przy oszacowaniu wysokości tego wzrostu jest określenie liczby kandydatów objętych ww. wymogami oraz przeciętnego jednostkowego kosztu przeprowadzenia egzaminu bądź rozmowy kwalifikacyjnej z kandydatem. Do dalszych obliczeń przyjęto, że: • jednostkowy koszt przeprowadzenia egzaminu sprawdzającego wiedzę oraz znajomość języka wykładowego dla kandydatów na studia pierwszego stopnia i jednolite studia magisterskie, których wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, wyniesie około 75 zł (przy założeniu, że egzamin przeprowadzany jest w formie ustnej, średni czas rozmowy z kandydatem to około 20 min., w komisji egzaminacyjnej zasiadają 3 osoby, a przeciętne wynagrodzenie członka komisji wraz z pochodnymi wynosi około 500 zł za
--	---

¹⁴ Pomniejszonych o liczbę wniosków złożonych przez obywateli Ukrainy i Białorusi, którzy korzystają odpowiednio ze zniesionej opłaty oraz opłaty obniżonej.

dzień), natomiast liczba kandydatów na studia I stopnia i jednolite magisterskie objętych „nowymi” zasadami rekrutacji w przypadku uczelni publicznych wyniesie około 15,4 tys. osób (około 30% z liczby cudzoziemców kandydujących na studia I stopnia i jednolite studia magisterskie w roku akademickim 2022/2023),

- jednostkowy koszt przeprowadzenia egzaminu sprawdzającego znajomość języka wykładowego wśród pozostałych kandydatów na studia pierwszego stopnia i jednolite studia magisterskie oraz studia II stopnia wyniesie około 37,5 zł (przy założeniu, że egzamin przeprowadzany jest w formie ustnej, średni czas rozmowy z kandydatem to około 10 min., w komisji egzaminacyjnej zasiadają 3 osoby, a przeciętne wynagrodzenie członka komisji wraz z pochodnymi wynosi około 500 zł za dzień), natomiast liczba kandydatów objętych procedurą weryfikacji znajomości języka wykładowego w przypadku uczelni publicznych wyniesie około 58,6 tys. osób (około 70% z liczby cudzoziemców kandydujących na studia I stopnia i jednolite studia magisterskie oraz 100% cudzoziemców kandydujących na studia II stopnia w roku akademickim 2022/2023).

Biorąc pod uwagę powyższe założenia, szacuje się, że wydatki związane z weryfikacją nowych wymagań wobec cudzoziemców kandydujących na studia w Polsce, w skali wszystkich uczelni publicznych (z uwzględnieniem uczelni kościelnych finansowanych na zasadach uczelni publicznych) w warunkach roku 2023 wyniosą **około 3,4 mln zł.**

Wzrost powyższych wydatków powinien zostać uwzględniony w wysokości opłaty rekrutacyjnej określonej w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki wydanym na podstawie art. 81 ustawy dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Można więc przyjąć, że nastąpi wzrost wysokości opłat rekrutacyjnych w odniesieniu do cudzoziemców objętych nowymi wymogami, a tym samym wzrost przychodów uczelni. W związku z powyższym projektowane zmiany **per saldo nie będą miały wpływu na sytuację finansową uczelni publicznych.**

Wpływ projektowanych zmian na obszar szkolnictwa wyższego, w tym liczbę studentów cudzoziemców oraz wskaźnik umiędzynarodowienia polskich uczelni, omówiono w pkt 10 OSR. Efekty „drugiej rundy”

Studenci obcokrajowcy spoza UE lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) mogą ubezpieczyć się w Polsce przez zawarcie umowy dobrowolnego ubezpieczenia zdrowotnego z oddziałem NFZ właściwym ze względu na miejsce zamieszkania i sami sfinansować sobie opłacanie comiesięcznej składki zdrowotnej, chyba że posiadają Kartę Polaka lub zaświadczenie o polskim pochodzeniu. Wtedy obowiązek opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne spoczywa na uczelni, na której studiuje.

W związku z powyższym, prognozowany spadek liczby cudzoziemców przyjmowanych na studia w Polsce może spowodować spadek przychodów NFZ z tytułu wpływów ze składki zdrowotnej. Przy czym ewentualny ubytek **nie będzie miał istotnego wpływu** na ogólną wysokość wpływów z tego tytułu. Należy bowiem zauważyć, że w 2023 r. zaledwie 8,5 tys. studiujących w Polsce cudzoziemców (z ponad 103 tys. ogółem) zawarło z NFZ umowę o dobrowolne ubezpieczenie zdrowotne. Wysokość łącznych odprowadzonych przez tę grupę składek wyniosła w 2023 r. około 3,5 mln zł w porównaniu do łącznych wpływów ze składki zdrowotnej w 2023 r. w wysokości około 141 mld zł.

Ponadto studenci cudzoziemcy mają prawo do wykonywania pracy, zatem przewidywany spadek liczby studentów cudzoziemców może spowodować niewielki spadek wpływów podatkowych budżetu państwa z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych. Ze względu na brak statystyk dotyczących podejmowania pracy przez studentów, w szczególności cudzoziemców, nie ma możliwości oszacowania ww. ubytku dochodów budżetowych w sposób ilościowy. Można jednak przypuszczać, że w skali ogólnych wpływów z PIT spadek ten będzie **nieistotny**. Z uwagi na to, że ze względu na brak odpowiednich danych statystycznych nie można określić skali powyższych zjawisk w ujęciu pieniężnym oraz są podstawy, aby wnioskować, że nie będą one miały istotnego wpływu na sektor finansów publicznych, nie zostały one uwzględnione w tabeli podsumowującej wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki

Czas w latach od wejścia w życie zmian	0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0

W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2024 r.)	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	uczelnie niepubliczne	0	0	-28	-28	-28	-28	-252
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na obywateli i gospodarstwa domowe, a także sytuację ekonomiczną i społeczną rodzin, osób niepełnosprawnych i osób starszych. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym, uczelnie niepubliczne oraz cudzoziemców, którzy chcą podjąć studia w Polsce, omówiono poniżej: <u>Wpływ na cudzoziemców wykonujących na terytorium RP działalność nieewidencjonowaną</u> Projektowana ustawa zmierza do dodania w art. 5 ustawy – Prawo przedsiębiorców (u.P.p.) ust. 7, zgodnie z którym przepisu ust. 1 nie stosuje się do działalności wykonywanej przez osoby fizyczne będące osobami zagranicznymi innymi niż wymienione w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Wprowadzenie unormowania adresującego uprawnienie, o którym mowa w art. 5 ust. 1 u.P.p., wyłącznie do tych cudzoziemców, którzy mają prawo do prowadzenia działalności gospodarczej na takich samych zasadach jak obywatele polscy, pozwoli jednoznacznie przesądzić, że pozostali cudzoziemcy, którzy wykonują działalność zarobkową na warunkach określonych w art. 5 ust. 1 u.P.p., podlegają obowiązkowi posiadania zezwolenia na pracę. Zgodnie bowiem z art. 4 ust. 3 ustawy o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej osoby zagraniczne inne niż wymienione w art. 4 ust. 1 i 2 tej ustawy mają prawo do podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej wyłącznie w formie spółki komandytowej, spółki komandytowo-akcyjnej, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, prostej spółki akcyjnej i spółki akcyjnej, a także do przystępowania do takich spółek oraz obejmowania bądź nabywania ich udziałów lub akcji, o ile umowy międzynarodowe nie stanowią inaczej. Przepis art. 31 projektowanej ustawy stanowi, że dodawany przepis art. 5 ust. 7 u.P.p. stosuje się do działalności osób fizycznych będących osobami zagranicznymi innymi niż wymienione w art. 4 ust. 1 i 2 ustawy o zasadach uczestnictwa przedsiębiorców zagranicznych i innych osób zagranicznych w obrocie gospodarczym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wykonywanej począwszy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy. <u>Wpływ na uczelnie niepubliczne</u> Projektowana regulacja zakłada zmianę warunków i trybu rekrutacji na studia w Polsce cudzoziemców, którzy uzyskali wykształcenie w państwach, z których dokumenty wymagają uznania na mocy obowiązujących przepisów, a także w zakresie zatwierdzania uczelni na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów. Na podstawie analogicznych założeń jak w przypadku uczelni publicznych, omówionych szczegółowo w pkt 6 OSR, szacuje się, że wzrost wydatków rekrutacyjnych związanych z weryfikacją projektowanych wymagań przyjęcia na studia w stosunku do cudzoziemców w przypadku uczelni niepublicznych wyniesie około 2,7 mln zł. Jednocześnie zakłada się wzrost przychodów uczelni z tytułu opłat rekrutacyjnych w tej samej wysokości i neutralny wpływ per saldo na wyniki finansowe uczelni niepublicznych. Wpływ na sytuację finansową uczelni niepublicznych może mieć przewidywany spadek liczby studentów. Przyjmując, że liczba studentów w uczelniach niepublicznych spadnie o 3–7 tys. osób (m.in. z uwagi na konieczność przestrzegania zasady, że liczba cudzoziemców kształcących się na studiach na danej uczelni w danym roku akademickim nie może być większa niż 50% ogólnej liczby studentów) oraz przeciętna opłata za kształcenie cudzoziemca w tych uczelniach wynosi około 4 tys. zł, można szacować, że przychody z opłat za świadczone usługi edukacyjne						

w uczelniach niepublicznych spadną łącznie o około 12–28 mln zł, co stanowi około 0,5–1,1% łącznych przychodów za świadczone usługi edukacyjne w 2022 r. w tej grupie uczelni¹⁵. Na poziomie makroekonomicznym przewidywany spadek przychodów nie powinien znacząco pogorszyć sytuacji finansowej sektora uczelni niepublicznych, które w 2022 r. – wg GUS – osiągnęły wynik finansowy na poziomie 411 mln zł. Natomiast na poziomie mikroekonomicznym wpływ projektowanych zmian na poszczególne uczelnie może być bardziej dotkliwy i istotnie pogorszyć ich sytuację finansową. Należy bowiem przypomnieć, że w niektórych uczelniach udział studentów cudzoziemców w ogólnej liczbie studentów wynosi około 60–70%, a nawet więcej (por. tabela nr 5). <u>Wpływ na cudzoziemców, którzy chcą podjąć studia lub kształcenie w szkołach policealnych w Polsce</u> Projektowane zmiany w zakresie przyjmowania na studia cudzoziemców, których wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, spowodują wzrost opłaty rekrutacyjnej na studia (dla kandydatów na studia pierwszego stopnia lub jednolite magisterskie) oraz konieczność poniesienia dodatkowych kosztów związanych z uzyskaniem certyfikatu poświadczającego znajomość języka wykładowego (zarówno dla kandydatów na studia pierwszego stopnia lub jednolite magisterskie oraz na studia drugiego stopnia). Szacuje się, że w przypadku konieczności przeprowadzenia egzaminu sprawdzającej wiedzę kandydata opłata rekrutacyjna wzrośnie o 75 zł, zaś w przypadku egzaminu sprawdzającego znajomość języka – o 37,5 zł. Koszt uzyskania certyfikatu potwierdzającego znajomość języka wykładowego wyniesie około 700–900 zł. Bowiern opłata za udział w państwowym egzaminie certyfikатовym z języka polskiego jako obcego, o którym mowa w ustawie z 12 czerwca 2015 r. o języku polskim wynosi 170 euro (w przeliczeniu około 730 zł), zaś w przypadku egzaminów sprawdzających znajomość języka angielskiego od 700 do 900 zł (First Certificate English FCE – 710 zł, Certificate in Advanced English CAE – 750 zł, TOEFL – 215 dolarów – w przeliczeniu około 850 zł, IELTS – 885 zł). Obowiązek przedłożenia certyfikatu z języka polskiego jako języka obcego będzie również dotyczyć cudzoziemców, którzy chcą skorzystać z nauki w publicznej szkole policealnej. Cudzoziemcy z tej grupy poniosą zatem dodatkowe wydatki związane z udziałem w egzaminie i wydaniem certyfikatu w wysokości 170 euro, natomiast w przypadku osób spełniających przesłanki do wydania certyfikatu bez konieczności zdania egzaminu – w wysokości 20 euro. Jednocześnie projekt zakłada wyłączenie z możliwości uzyskania certyfikatu znajomości języka polskiego jako obcego bez konieczności zdania egzaminu przez cudzoziemców lub obywateli polskich na stałe zamieszkałych zagranicą, którzy ukończyli trzyletnią szkołę branżową I stopnia, trzyletnią szkołę specjalną przysposabiającą lub szkołę policealną, którzy mieli taką możliwość w dotychczasowym stanie prawnym. Po wejściu w życie projektowanych zmian osoby z tej grupy zainteresowane uzyskaniem certyfikatu z języka polskiego jako obcego będą musiały podejść do egzaminu i ponieść dodatkowy koszt w wysokości 150 euro.	
8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu	
☐ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☒ zwiększenie liczby procedur ☒ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☒ inne: zwiększenie zakresu obowiązków informacyjnych w systemie POL-on
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
<u>Komentarz:</u> Projektowana ustawa zakłada także rozszerzenie zakresu Zintegrowanego Sytemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on o bazę danych obejmującą wykaz cudzoziemców. Obowiązkiem wprowadzania danych w ww. zakresie	

¹⁵ Według informacji z publikacji GUS „Szkolnictwo wyższe i jego finanse w 2022 r.” przychody z opłat za świadczone usługi edukacyjne w 2022 r. w uczelniach niepublicznych wyniosły 2 491 063 300 zł.

będą objęte zarówno uczelnie publiczne, jak i niepubliczne, co zwiększy zakres obowiązków informacyjnych ciążyących na tych podmiotach.

Na podstawie informacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w roku akademickim 2022/2023 przeciętna liczba osób przyjętych na studia w przeliczeniu na 1 uczelnię wyniosła 373 osoby, przy czym uczelnie publiczne przyjęły w procesie rekrutacyjnym średnio 533 osoby, uczelnie niepubliczne – 226, zaś kościelne – 219. Należy jednak zauważyć, że największe uczelnie w Polsce przyjmują na studia corocznie ponad 10 tys. osób – największa liczba osób została przyjęta na studia w roku akademickim 2022/2023 w Uniwersytecie Warszawskim (około 16 tys.) oraz Uniwersytecie Jagiellońskim (około 14 tys.).

W związku z tym, że uczelnie mają możliwość importowania danych do systemu POL-on ze swoich wewnętrznych systemów bazodanowych, zwiększenie zakresu obowiązków informacyjnych w systemie POL-on nie powinno generować dodatkowych obciążeń administracyjnych i wydatków po stronie uczelni. Z kolei w przypadku małych uczelni, które mogą nie posiadać lub nie korzystać z wewnętrznych systemów rekrutacji, obciążenie administracyjne będzie niewielkie z uwagi na stosunkowo małą liczbę osób przyjmowanych na studia.

Projektowana regulacja zakłada również wprowadzenie w ramach postępowania rekrutacyjnego prowadzonego przez uczelnie procedury sprawdzania wiedzy w zakresie niezbędnym do podjęcia studiów wśród kandydatów-cudzoziemców, których wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, oraz znajomości języka wykładowego wśród wszystkich kandydatów-cudzoziemców, a także procedurę uznawalności przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej świadectw lub innych dokumentów, za dokumenty uprawniające do ubiegania się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia lub jednolite studia magisterskie oraz uznawalności dyplomów ukończenia studiów, które zostały wydane w państwach, z których dokumenty wymagają uznania na mocy obowiązujących przepisów, za dokumenty uprawniające do ubiegania się o przyjęcie na studia drugiego stopnia. Szacuje się, że kandydaci, którzy zostaną objęci powyższą procedurą, stanowią około 30% wszystkich kandydatów-cudzoziemców.

Ponadto w związku z wprowadzeniem możliwości zasięgnięcia informacji u dodatkowych organów w sprawie zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów, a także przed wydaniem decyzji o cofnięciu zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia oraz decyzji o zakazie przyjmowania cudzoziemców i określeniem terminu na przekazanie tych informacji na 30 dni, a w szczególnie uzasadnionym przypadku na 60 dni, wydłużeniu mogą ulec procedury w wymienionych sprawach.

9. Wpływ na rynek pracy

Można przypuszczać, że omówione rozwiązania wpłyną na **spadek liczby wydawanych dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców w Polsce**. Jednak dotyczyć to będzie wyłącznie sytuacji, w których występowały nadużycia powyższych dokumentów – m.in. w celu uzyskania wizy i wykorzystania jej jako narzędzia nielegalnej migracji, a cudzoziemiec faktycznie nie świadczył pracy na polskim rynku pracy lub świadczył tę pracę nielegalnie. Projektowane rozwiązania nie wpłyną na zmniejszenie podaży legalnie zatrudnionych cudzoziemców na rynku pracy, przyczynią się zaś do ograniczenia zatrudnienia cudzoziemców w „szarej strefie”.

W związku z tym, że nie ma w powyższym zakresie oficjalnych statystyk ani raportów, brak jest możliwości oszacowania w sposób ilościowy, jak omówione zmiany wpłyną na liczbę wydawanych dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców w Polsce oraz faktyczną liczbę cudzoziemców wykonujących pracę w Polsce.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☒ inne: obszar szkolnictwa wyższego oraz system wizowy	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu	<u>Obszar szkolnictwa wyższego</u> Projektowane zmiany w zakresie przyjmowania na studia cudzoziemców, których wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, a także w zakresie zatwierdzania uczelni na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów, prawdopodobnie przyczynią się do niewielkiego zmniejszenia liczby cudzoziemców zainteresowanych studiami w Polsce, co z kolei wpłynie na spowolnienie tempa wzrostu liczby studentów cudzoziemców w kolejnych latach oraz wysokość wskaźnika umiędzynarodowienia uczelni. Szacuje się, że liczba studentów cudzoziemców (w warunkach roku 2023 r.) mogłaby spaść o około 3–7%, powodując spadek wskaźnika umiędzynarodowienia o około 0,25–0,6 pkt. proc. Na podstawie zgromadzonych informacji można również przypuszczać, że spadek ten dotknie głównie uczelni niepublicznych. Brak jest możliwości określenia jak projektowane zmiany (zaostrzone kryteria przyjęcia na studia wobec cudzoziemców, których wykształcenie oraz uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe nie jest uznane w Rzeczypospolitej Polskiej z mocy prawa, oraz przewidywany
------------------	---

	wzrost opłat rekrutacyjnych) w połączeniu z wprowadzonym od czerwca 2024 r. wzrostem opłaty za przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie wizy krajowej wpłyną na indywidualne decyzje cudzoziemców w zakresie chęci odbycia studiów w Polsce. Dlatego prognozowanie wpływu zmian na liczbę studentów cudzoziemców w długim okresie jest niecelowe. <u>System wizowy</u> Projektowane rozwiązania wpłyną na ograniczenie występowania zdiagnozowanych nieprawidłowości w systemie wizowym, w tym ograniczenie procedury wykorzystywania polskich wiz w innym celu niż ten, w którym zostały wydane, a także przyczynią się do zmniejszenia obciążenia polskich konsulatów. Przewidywany spadek liczby cudzoziemców przyjmowanych na studia w Polsce oraz liczby wydawanych dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców w Polsce spowoduje spadek liczby składanych wniosków o wydanie wizy w celu wykonywania pracy oraz w celu odbycia studiów przez cudzoziemców, co powinno przełożyć się na spadek obciążenia pracą polskich konsulatów.
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	
Projektowana ustawa wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem: 1) art. 33 oraz art. 35–38 projektowanej ustawy, które mają wejść w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia – ważny interes państwa przemawia za niezwłocznym wejściem w życie: a) przepisu, zgodnie z którym uczelnia będzie uprawniona do dokonania zmian w uchwale ustalającej warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia oraz sposób jej przeprowadzenia na rok akademicki 2025/2026 – w zakresie wymogów dotyczących studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich, b) przepisów odnoszących się do wydatków z budżetu państwa, będących skutkiem finansowym projektowanej ustawy, przeznaczonych na sfinansowanie zarówno budowy i wdrożenia wykazu cudzoziemców, jak również przygotowań do wykonywania przez NAWA nowych zadań – a zasady demokratycznego państwa prawnego nie stoją temu na przeszkodzie; 2) przepisów art. 1, art. 4, art. 5, art. 6 pkt 2, 3, pkt 4 lit. b, pkt 6 i 8–16, art. 8, art. 10–19, art. 21, art. 23–30 oraz art. 34, które wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2025 r.; 3) przepisów art. 7 oraz art. 31 projektowanej ustawy dotyczących korzystania przez cudzoziemca z nauki w szkole policealnej, które mają wejść w życie z dniem 1 września 2025 r.	
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?	
Ewaluacja efektów projektowanej ustawy nastąpi po 2–3 latach jej obowiązywania przez porównanie statystyk w zakresie liczby studentów cudzoziemców przyjętych na studia w Polsce, liczby dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców w Polsce oraz liczby wniosków o wydanie wizy w celu wykonywania pracy oraz w celu odbycia lub kontynuowania studiów. W związku z tym, że w scenariuszu bazowym, do którego powinny zostać porównane przewidywane efekty projektowanej regulacji, należałoby uwzględnić zmianę liczby wniosków wizowych wynikającą z podniesienia od czerwca 2024 r. wysokości opłaty za przyjęcie i rozpatrzenie wniosku o wydanie wizy krajowej, co z uwagi na krótki okres obowiązywania tej zmiany nie jest możliwe, na ten moment nie jest również możliwe określenie przewidywanej zmiany powyższych mierników w ujęciu procentowym.	
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)	
Brak.	

Raport z konsultacji publicznych i opiniowania

1. Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania:

Procedowany projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym RP (UD126) został przy pismach z dnia 25 września 2024 r. przekazany do opiniowania i konsultacji publicznych, jak również został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce *Rządowy Proces Legislacyjny* (link: <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12389850>).

Projekt ustawy został przekazany do zaopiniowania:

1) z terminem 30 dni na zajęcie stanowiska od dnia udostępnienia projektu:

- a) Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego¹,
- b) Radzie Dialogu Społecznego²,
- c) NSZZ „Solidarność”³,
- d) Ogólnopolskiemu Porozumieniu Związków Zawodowych³,
- e) Forum Związków Zawodowych³,
- f) Pracodawcom Rzeczypospolitej Polskiej⁴,
- g) Konfederacji „Lewiatan”⁴,
- h) Związkowi Rzemiosła Polskiego⁴,
- i) Związkowi Pracodawców Business Centre Club⁴,
- j) Związkowi Przedsiębiorców i Pracodawców⁴,
- k) Federacji Przedsiębiorców Polskich⁴;

2) z terminem 21 dni na zajęcie stanowiska od dnia udostępnienia projektu:

- a) Radzie Głównej Szkolnictwa Wyższego i Nauki,
- b) Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich,
- c) Konferencji Rektorów Publicznych Uczelni Zawodowych,
- d) Konferencji Rektorów Zawodowych Szkół Polskich,
- e) Parlamentowi Studentów Rzeczypospolitej Polskiej,
- f) Krajowej Reprezentacji Doktorantów,
- g) Prezesowi Urzędu Ochrony Danych Osobowych,
- h) Rzecznikowi Małych i Średnich Przedsiębiorców,
- i) Radzie Rynku Pracy,
- j) Szefowi Urzędu do Spraw Cudzoziemców,
- k) Komendantowi Głównemu Straży Granicznej,
- l) Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- m) Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego,
- n) Głównemu Inspektorowi Pracy,
- o) wojewodom.

Uwagi do projektu ustawy w wyznaczonym terminie zgłosili:

– w ramach konsultacji publicznych:

- a) Centrum Rozwoju Szkół Wyższych „Merito”,
- b) Konfederacja „Lewiatan”,
- c) Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich,
- d) Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich,
- e) Krajowa Reprezentacja Doktorantów,
- f) NSZZ „Solidarność”,
- g) Powiślańska Szkoła Wyższa,
- h) Prezes Zarządu Fundacji Dobra Szkoła,

¹ Stosownie do art. 7 ust. 3 w zw. z art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. *o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej* (Dz. U. z 2024 r. poz. 949).

² Stosownie do art. 5 ust. 4 ustawy z dn. 24 listopada 2015 r. *o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego* (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.).

³ Stosownie do art. 19 ust. 2 ustawy z dn. 23 maja 1991 r. *o związkach zawodowych* (Dz. U. z 2022 r. poz. 854).

⁴ Stosownie do art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. *o organizacjach pracodawców* (Dz. U. z 2022 r. poz. 97) w zw. z art. 19 ust. 2 ustawy z dn. 23 maja 1991 r. *o związkach zawodowych*.

- i) Ośrodek Przetwarzania Informacji Państwowy Instytut Badawczy,
- j) Związek Pracodawców „Transport i Logistyka Polska”;

– w ramach opiniowania:

- a) Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych,
- b) Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych,
- c) Wojewoda Kujawsko-Pomorski,
- d) Wojewoda Małopolski,
- e) Wojewoda Mazowiecki,
- f) Wojewoda Podkarpacki,
- g) Wojewoda Wielkopolski.

Uwagi zgłoszone w trakcie opiniowania i konsultacji publicznych zawarto w zestawieniu uwag, załączonym do niniejszego raportu z konsultacji.

Do podmiotów, które zgłosiły uwagi w ramach opiniowania, wystosowano zaproszenie na konferencję uzgodnieniową, która odbyła się w siedzibie MSZ w dniu 8 listopada 2024 r. W konferencji tej udział wzięli przedstawiciele następujących organów: Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Wojewody Małopolskiego, Wojewody Mazowieckiego, Wojewody Podkarpackiego i Wojewody Wielkopolskiego. Stanowiska przedstawiane przez organy uczestniczące w konferencji w ramach procedury opiniowania dotyczyły:

- potrzeby utrzymania w art. 29 projektowanej ustawy ust. 2–3 w obecnym brzmieniu;
- możliwości realizacji przez ZUS projektowanego obowiązku udostępniania danych konsulom zgodnie z treścią uwagi nr 9;
- potrzeby zwrócenia uwagi na właściwe ujęcie legislacyjne kwestii, których dotyczyły uwagi nr 37 i 66, tj. regulacji dotyczących ustalenia terminu złożenia wniosku o wydanie wizy z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość, a także celów przyznania dostępu do danych podmiotom wymienionym w projektowanym art. 343a ust. 3 ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce*.

Do podmiotów, które zgłosiły uwagi w trakcie konsultacji publicznych, wystosowano zgodnie z § 47 pkt 2 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – *Regulamin pracy Rady Ministrów* zaproszenie na odrębną konferencję, która odbyła się w siedzibie MSZ w dniu 8 listopada 2024 r. Zaproszeniem objęto również podmioty, które przekazały swoje stanowisko po upływie terminu uwag. W konferencji udział wzięły następujące podmioty: Federacja Przedsiębiorców Polskich; Konfederacja „Lewiatan”, Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich, Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich, Krajowa Reprezentacja Doktorantów, Stowarzyszenie Forum Administracji Akademickiej, Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego Województwa Mazowieckiego oraz Związek Pracodawców „Transport i Logistyka Polska”. Poruszone podczas konferencji kwestie dotyczyły w szczególności:

- stworzenia wykazu przedsiębiorców mogących skorzystać z priorytetowej ścieżki wizowej;
- utrzymania regulacji umożliwiającej podejmowanie pracy studentom (również doktorantom) bez potrzeby ubiegania się o zezwolenia na pracę;
- zmiany formy prawnej projektowanego rozstrzygnięcia NAWA dotyczącego uznawalności dokumentów potwierdzających uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia;
- możliwości potwierdzania znajomości języka polskiego lub obcego na potrzeby rekrutacji przez uczelnie;
- przywrócenia wymogu złożenia egzaminu wstępnego przez cudzoziemców;
- przesunięcia w ramach roku akademickiego terminu, w którym następowałoby skreślenie studenta w przypadku niezłożenia przez niego ślubowania;
- wydłużenia projektowanych terminów na przekazanie informacji o niepodjęciu przez cudzoziemca pracy;
- ograniczonej wiedzy przedsiębiorcy na temat legalności pobytu cudzoziemca;
- potrzeby zapewnienia mobilności doktorantów;
- potrzeby przekazywania przez konsula uczelniom w postaci cyfrowej informacji o wydaniu wizy studenckiej cudzoziemcowi;
- zapewnienia priorytetowego traktowania wnioskodawcom ubiegającym się o wizę w celu przyjazdu na imprezy targowe.

Podniesione kwestie zostały wyjaśnione przez projektodawcę.

2. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym:

Projekt nie wymagał przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, celem uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia projektu. Projekt ustawy nie ma na celu wdrożenia prawa Unii Europejskiej.

3. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa, wraz ze wskazaniem kolejności dokonania zgłoszeń albo informację o ich braku:

Projekt ustawy został umieszczony w w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce *Rządowy Proces Legislacyjny* (link: <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12389850>). Nie odnotowano zgłoszeń zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie art. 7 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o *działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa* (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).

Zestawienie uwag zgłoszonych w toku konsultacji publicznych i opiniowania
do projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania
nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej

A. Uwagi do tekstu projektu ustawy				
Lp.	Przedmiot uwagi	Podmiot zgłaszający uwagę	Treść uwagi	Stanowisko Ministra Spraw Zagranicznych
1.	Uwaga natury ogólnej	Wojewoda Wielkopolski	Mając na uwadze cel przyświecający projektowi ustawy, kierunek zmian należy ocenić pozytywnie. Aby jednak zredukować nadużycia w systemie wizowym, zakres uszczelnień systemu powinien być znacznie szerszy. Z punktu widzenia ograniczenia nieprawidłowości w dostępie cudzoziemców do rynku pracy i terytorium RP potrzebne są regulacje, które wyeliminowałyby problemy z definiowaniem niedozwolonych form outsourcingu pracowniczego. Wydaje się, że problem rozrastającej się patologii zatrudniania cudzoziemców przez podmioty unikające regulacji pracy tymczasowej i zajmującej się różnego rodzaju formami wynajmu ludzi do pracy, związany jest jedną kategorią podmiotów, które zatrudniają wyłącznie lub prawie wyłącznie cudzoziemców oraz pracę wykonują w miejscu, do którego nie mają żadnego tytułu prawnego – nie dysponują żadnym własnym miejscem pracy. Zatrudnianie cudzoziemców powinno zostać ograniczone tylko do agencji pracy tymczasowej i podmiotów posiadających miejsca pracy, a nie szukających tych miejsc. W projekcie ustawy w przypadku szkół i uczelni planowane są bardzo potrzebne rozwiązania eliminujące instytucje kształcące tylko cudzoziemców. Podobnie mogłoby stać się w przypadku całego rynku pracy. Zezwolenia na pracę nie otrzymałyby firmy z 90-100% zatrudnienia cudzoziemców pracujące na umowach, nieważne jakich, z innymi podmiotami. Praca dla cudzoziemców zostałaby ograniczona do dwóch form: jako praca tymczasowa, albo wykonywana dla bezpośredniego dysponenta miejscem pracy. Zmiany w katalogu przesłanek do odmowy wydania zezwolenia na pracę zaproponowane w art. 88j ustawy nie będą wystarczającą odpowiedzią na wyzwania w tym obszarze. Wśród wielu innych pożądanых zmian jest również podwyższenie opłat zarówno za wizy krajowe, Schengen, jak i zezwolenia na pracę oraz zezwolenia na pobyt.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż wykracza ona poza zakres regulacji projektu ustawy. Zaprezentowane postulaty powinny jednak zostać rozważone podczas prac nad zmianami prawa migracyjnego, o których mowa w uchwale nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.

2.	Uwaga natury ogólnej	Konferencja Rektorów Zawodowych Szkół Polskich	Wynikające z projektu ustawy ograniczenia rekrutacyjne stanowią zagrożenie dla umiędzynarodowienia uczelni. Ograniczenia dotyczące rekrutacji studentów zagranicznych, wprowadzone w trakcie rekrutacji, mają negatywny wpływ na proces umiędzynarodowienia polskich uczelni. Takie decyzje, podejmowane bez odpowiednich konsultacji i przygotowania, destabilizują funkcjonowanie uczelni, które przez wiele lat budowały swoją pozycję na arenie międzynarodowej. Ponadto decyzje te spowodowały ograniczone zaufanie do naszego kraju partnerów z zagranicy a kandydaci chcący studiować w Polsce zasilili grono akademickie Czech, Słowacji, Rumunii i innych krajów. Reasumując w naszej ocenie w sytuacji braku pogłębionej analizy wpływu skutków projektowanych rozwiązań na sektor szkolnictwa wyższego wnioskujemy o ponowne przeanalizowanie zapisów ustawy, tak aby nie niweczyły one wieloletnich starań i inwestycji szkolnictwa wyższego na rzecz umiędzynarodowienia, które jest jednym z filarów jego rozwoju.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi. Podtrzymując wyrażoną w uzasadnieniu projektu ustawy <i>ratio legis</i> kwestionowanej regulacji, należy zauważyć, że jest ona kierunkowo zgodna z postanowieniami <i>uchwały nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”</i>. Ponadto należy wyjaśnić, że stosownie do dodawanych przepisów art. 323 ust. 1a i 1b ustawy – <i>Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce</i> nowy model rekrutacji dotyczyć będzie wyłącznie cudzoziemców podejmujących odpowiednio studia pierwszego stopnia (jednolite studia magisterskie) oraz studia drugiego stopnia na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez rektora, dyrektora instytutu Polskiej Akademii Nauk, dyrektora instytutu badawczego lub dyrektora instytutu międzynarodowego. Nie będzie on zatem miał zastosowania do cudzoziemców podejmujących studia na podstawie: 1) umów międzynarodowych; 2) umów zawieranych z podmiotami zagranicznymi przez uczelnie; 3) decyzji, o których mowa w art. 323 ust. 1 pkt 3–5 ustawy – <i>Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce</i>.
3.	Uwaga natury ogólnej	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	Uregulowania wymaga koniecznie problem terminowości wydawania decyzji dotyczących legalizacji pobytu przez Urzędy Wojewódzkie, który w przypadku niektórych Urzędów przekracza 1,5 roku, nawet w przypadku doktorantów realizujących podwójny doktorat i będących beneficjentami projektów europejskich w programie Horyzont Europa. Osoby takie stają się zakładnikami naszego kraju, nie mogą uczestniczyć w aktywnościach i spotkaniach organizowanych w ramach projektów, tym samym ograniczając naszą zdolność pozyskiwania takich projektów w przyszłości. Proponujemy wdrożyć informatyczny system konsultowania i opiniowania wniosków pomiędzy urzędami wojewódzkimi i Strażą Graniczną, Policją i Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż wykracza ona poza zakres regulacji projektu ustawy. Zaprezentowany postulat powinien jednak zostać rozważony podczas prac nad zmianami prawa migracyjnego, o których mowa w <i>uchwale nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”</i>.
4.	Art. 1 projektu ustawy	Centrum Rozwoju Szkół Wyższych MERITO	W związku z faktem, iż „uznanie świadectwa lub innego dokumentu, o których mowa w art. 93 ust. 3, albo potwierdzenie wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o których mowa w art. 93a” jest wymagane przy składaniu	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż wykracza ona poza zakres regulacji projektu ustawy. Zaprezentowany postulat powinien jednak zostać rozważony podczas prac

			wniosku o wizę do Ambasady, oraz trudnościami wynikającymi z realizacji tego wymogu bez uprzedniej wizyty w Polsce lub innej formy kontaktu z instytucją w Polsce uznając wykształcenie, proponujemy dostosowanie istniejących systemów teleinformatycznych w taki sposób, aby pracownicy Ambasady, po wglądzie i potwierdzeniu oryginalności przedkładanych dokumentów, mogli je przysłać bezpośrednio do organu właściwego w rozumieniu tego artykułu. Powyższe podyktowane jest faktem wymogu posiadania nr PESEL w obecnie dostępnych w Polsce platformach teleinformatycznych do komunikacji urzędowej ePUAP lub eDoręczenia (co w praktyce wykluczyło cudzoziemców z możliwości korzystania z platform teleinformatycznych), by móc dostarczać decyzje administracyjne do cudzoziemca, zgodnie z procedurą administracyjną przewidzianą w Kodeksie postępowania administracyjnego, uczelnie wyższe nie mogą wykorzystać tej możliwości i zmuszone są do dostarczania dokumentów w formie papierowej – za pośrednictwem Poczty Polskiej lub pełnomocnika – co wiąże się z kosztami, niepewnością doręczenia i przeciągającą się ewentualną procedurą odwoławczą.	nad zmianami prawa migracyjnego, o których mowa w uchwale nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.
5.	Art. 1 projektu ustawy	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	Najpoważniejsze wątpliwości interpretacyjne oraz natury praktycznej budzi jednak wskazany w projekcie wymóg przedstawienia w toku rekrutacji decyzji administracyjnej w ujęciu KPA wydanej przez Dyrektora NAWA uznającej dokument zagraniczny za dokument potwierdzający uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia. Poza wieloma konsekwencjami tego wymagania, są także terminy przyjęte w KPA – 30 dni w sprawie wymagającej postępowania wyjaśniającego oraz 60 dni w przypadku sprawy szczególnie skomplikowanej, co wraz z koniecznością wysyłki przez kandydatów dokumentów do NAWA w oryginale oraz późniejsze przeprowadzenie egzaminu wstępnego skutecznie uniemożliwi realizację rekrutacji w terminie i może spowodować, że będziemy przyjmowali kandydatów, którzy ukończyli studia co najmniej rok wcześniej.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi. Podtrzymując wyrażoną w uzasadnieniu projektu ustawy <i>ratio legis</i> kwestionowanej regulacji, należy zauważyć, że jest ona kierunkowo zgodna z postanowieniami uchwały nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”. Dodać należy, że: 1) uznanie dokumentu wydanego za granicą za dokument potwierdzający uprawnienie do ubiegania się o przyjęcie na studia, 2) potwierdzenie uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia, 3) uznanie dyplomu wydanego za granicą za dyplom równoważny odpowiedniemu polskiemu dyplomowi – powinno następować w drodze decyzji administracyjnej, ponieważ dotyczy prawa do nauki. Brak możliwości wniesienia skargi do sądu administracyjnego na rozstrzygnięcie w tym zakresie byłoby niezgodne: 1) z art. 45 ust. 1 Konstytucji, zgodnie z którym każdy ma prawo do

				sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd; 2) z art. 77 ust. 2 <i>Konstytucji</i>, zgodnie z którym ustawa nie może nikomu zamykać drogi sądowej dochodzenia naruszonych wolności lub praw.
6.	Art. 1 projektu ustawy	Wojewoda Mazowiecki	Mając na uwadze dotychczasowe doświadczenia związane z uznawaniem świadectw zagranicznych i ich wiarygodności należy wskazać, że ocena legalności danego dokumentu (świadectwa) nie jest możliwa na podstawie skanów tych dokumentów. Wskazuję na ten aspekt z uwagi na fakt, że w obecnym stanie prawnym Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej wydaje w formie elektronicznej informację o zagranicznym dyplomie na podstawie informacji (dokumentów) przekazanych także elektronicznie (system SYRENA). Wiąże się to m.in. z wprowadzonymi zabezpieczeniami świadectw w postaci m.in. znaków wodnych, hologramów, itp. Nie bez znaczenia jest także kwestia wiarygodności dokonywanego uwierzytelnienia przez instytucje zagraniczne przedkładanych do uznania w Polsce dokumentów (np. Ambasada RP w Nowym Delhi wskazała, że apostille na dokumencie indyjskim nie gwarantuje jego autentyczności).	Należy wyjaśnić, że zaprezentowana uwaga nie odnosi się bezpośrednio do regulacji przewidzianej w projekcie ustawy.
7.	Art. 1 projektu ustawy	Centrum Rozwoju Szkół Wyższych MERITO	Ponadto pragniemy zwrócić uwagę, że NAWA obecnie nie dysponuje odpowiednimi strukturami, które pozwalałyby na realizację nakładanych obowiązków. Wprowadzenie takiego zadania dla NAWA wymagać będzie dodatkowych nakładów oraz zbudowania systemu informatycznego umożliwiającego skuteczną i terminową obsługę. Już dziś system jest niewydolny i ustawowy czas na potwierdzenie wykształcenia nie jest dotrzymywany przez Kuratoria. Przeniesienie tego zadania z Kuratoriów na jedną centralną instytucję może znacznie wydłużyć czas na realizację ustawowego obowiązku a co za tym idzie skutecznie zniechęcić kandydatów do podejmowania studiów w Polsce.	Należy wyjaśnić, że zaprezentowany postulat, którego projektodawca nie neguje, nie odnosi się bezpośrednio do unormowań projektu ustawy, lecz przygotowań organizacyjnych do jej należytego wdrożenia.
8.	Art. 1 projektu ustawy	Krajowa Reprezentacja Doktorantów	Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej (NAWA) jest niezwykle ważną instytucją w sektorze szkolnictwa wyższego i nauki, do zadań której należy inicjowanie i realizowanie działań wspierających międzynarodową wymianę akademicką oraz dbanie o rozwój procesu umiędzynarodowienia wielu podmiotów wspomnianego systemu. Wśród tych podmiotów znajdują się również te, które prowadzą kształcenie doktorantów w formie szkół doktorskich. Jest to o tyle istotne, bowiem umiędzynarodowienie stanowi doniosły aspekt kształcenia doktorantów, podlegający ocenie	Należy wyjaśnić, że zaprezentowany postulat, którego projektodawca nie neguje, nie odnosi się bezpośrednio do unormowań projektu ustawy, lecz przygotowań organizacyjnych do jej należytego wdrożenia.

			w toku ewaluacji szkół doktorskich (art. 261 pkt 7 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce). W konsekwencji działalność NAWA ma bezpośredni związek nie tylko z działalnością szkół doktorskich, ale także z rozwojem naukowym doktorantów. Z tego względu Krajowa Reprezentacja Doktorantów pragnie podkreślić potrzebę tworzenia optymalnych warunków funkcjonowania rzeczzonej instytucji, w szczególności tych wspierających rozwój polskiej nauki. Na mocy przedstawionego projektu zasadnicza kompetencja w sprawach o uznanie świadectw lub innych dokumentów wydanych za granicą przez szkoły lub instytucje edukacyjne bądź w sprawach o potwierdzenie wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki zostaje przyznana Dyrektorowi Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej jako organowi administracji. W ocenie Krajowej Reprezentacji Doktorantów, mając na uwadze dużą skalę zjawiska dotyczącej wiz wyrażamy obawy, czy Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej dysponuje odpowiednimi zasobami, które umożliwią w przepisany prawem okresie dokonać właściwej weryfikacji dokumentów, bez uszczerbku dla innych zadań Agencji. Konieczne jest zatem zapewnienie takich środków, które zniwelują ryzyko przewlekłości prowadzonych postępowań. Proponowane w projekcie zmiany dają nadzieję na stworzenie nowego i efektywnego systemu, ale jego wdrożenie (w szczególności administracyjne i organizacyjne) wymaga rozsądnego zaplanowania, czasu, nakładów finansowych oraz odpowiednio przeszkolonej kadry. Kwestie te – w naszej ocenie – powinny zostać uwzględnione przez ustawodawcę w projektowaniu nowego systemu wizowego RP. Wskazujemy, iż niewłaściwie funkcjonujące procedury mogą negatywnie wpływać na międzynarodowy wizerunek polskich instytucji naukowych, co może odstraszać potencjalnych doktorantów i studentów zagranicznych od wyboru Polski jako miejsca do rozwijania kariery naukowej.	
9.	Art. 3 projektu ustawy	Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	Projektowana ustawa przewiduje możliwość pozyskiwania przez konsulów danych z Zakładu. Z danych dostępnych w przestrzeni publicznej wynika, iż Polska posiada 36 konsulatów generalnych w 18 państwach świata. Lista nie uwzględnia wydziałów konsularnych polskich ambasad w 93 krajach świata. Mając powyższe na uwadze, powstaje wątpliwość odnośnie możliwości realizacji przez Zakład projektowanego obowiązku udostępniania danych (w kontekście celu, dla którego obowiązek ten miałby zostać wprowadzony, tj. w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia	Proponuje się nie uwzględniać uwagi. Podtrzymując wyrażoną w uzasadnieniu projektu ustawy <i>ratio legis</i> kwestionowanej regulacji, należy zauważyć, że jest ona wzorowana na obowiązujących przepisach art. 50 ust. 3 i 9 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

			postępowania w sprawie wydania, cofnięcia lub unieważnienia wizy, a szczególnie terminowej jego realizacji). Wydaje się, że konsulowie (z uwagi na ich mnogość i rozproszenie na całym świecie) mogliby pozyskiwać niezbędne dla nich dane za pośrednictwem ministra właściwego do spraw zagranicznych. Tym samym proponujemy zmianę projektowanego przepisu w powyższym zakresie, z ewentualnym uwzględnieniem elektronicznego kanału wymiany danych z ministrem właściwym do spraw zagranicznych (w uzasadnieniu projektu brak jest danych na temat prognozowanej skali wniosków o udostępnienie danych). Zauważyć należy, iż elektroniczna wymiana danych powoduje konieczność budowy odpowiedniej usługi po stronie Zakładu, co może mieć wpływ na realizację projektowanych przepisów w przewidzianym przez projektodawcę terminie.	
10.	Art. 5 projektu ustawy	Konfederacja Lewiatan	Zmiana przepisu art. 87 ust. 2 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ma na celu ograniczenie listy osób, które zwolnione są z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę. Wykreślenie osób posiadających zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznościami, o których mowa w art. 144 spowoduje, że obcokrajowcy – studenci studiów dziennych stracą możliwość pracy bez zezwolenia. Negatywnie należy ocenić wprowadzenie dodatkowych barier w dostępie do rynku pracy dla cudzoziemców przebywających w Polsce na podstawie instrumentów służących innemu celowi niż praca, tj. na podstawie zezwolenia na pobyt w celu studiów. Ustawa ma na celu wyeliminowanie nieprawidłowości w systemie wizowym, natomiast wspomniane ograniczenie idzie dalej, gdyż dotyczy zasad powierzenia pracy cudzoziemcowi. Wprowadzenie konieczności uzyskania zezwolenia na pracę dla osób kształcących się na studiach będzie skutkowało większym obciążeniem urzędów wojewódzkim, które już w tej chwili mają zaległości w wydawaniu dokumentów legalizujących pracę cudzoziemców. Ponadto ograniczenie praktyk, w których dokumenty pobytowe uzyskane w celu kształcenia się na studiach były wykorzystywane wyłącznie do świadczenia pracy, będzie możliwe dzięki przewidzianym w ustawie mechanizmom skutecznej weryfikacji deklarowanego przez cudzoziemców tytułu, dla którego może zostać wydane albo zostało wydane zezwolenie na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach. Łączenie pracy ze studiami pozwala studentom cudzoziemskim na utrzymanie stabilności finansowej, zdobycie doświadczenia, które następnie przekłada się na szybsze odnalezienie się na rynku pracy po ukończeniu studiów. Dla pracodawców polskich z kolei możliwość zatrudnienia obywateli państw trzecich	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż przesądzenie o zakresie regulacji projektu ustawy (w tym sposobie regulacji przedmiotowej materii) powinno być przedmiotem rozstrzygnięcia Stałego Komitetu Rady Ministrów.

			kształcących się na studiach w Polsce bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę stanowi duże ułatwienie, pozwala złagodzić negatywne skutki niedoborów kadrowych na rynku pracy, zatrudnić osoby posiadające trudno dostępne na rynku kwalifikacje. Biorąc pod uwagę projektowane w zasadach zatrudnienia cudzoziemców zmiany (art. 28 ust. 1 pkt 4 projektu ustawy o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej) uzyskanie zezwolenia na pracę nie będzie możliwe jeżeli wymiar czasu pracy będzie niższy niż 1/4 pełnego wymiaru czasu pracy. Warto podkreślić, że dla studentów studiów stacjonarnych podjęcie pracy w wyższym wymiarze nie zawsze będzie możliwe. Dlatego nałożenie na nich obowiązku posiadania zezwolenia na pracę może de facto uniemożliwić podjęcie pracy dorywczej. Ponadto projektowana przez MRPiPS ustawa ogranicza możliwość otrzymania zezwolenia na pracę w przypadku powierzenia pracy cudzoziemcowi na podstawie umowy cywilnoprawnej, która najczęściej jest preferowaną przez studentów formą współpracy z uwagi na elastyczność zatrudnienia, i brak konieczności odprowadzania składek z uwagi na status studenta. Nałożenie obowiązku posiadania zezwolenia na pracę na studentów zagranicznych sprawi, że dorabiane w czasie studiów stanie się niemożliwe. Takie ograniczenia bezpośrednio mogą wpłynąć w bliższej przyszłości na przypływ studentów zza granicy i atrakcyjność studiowania w Polsce.	
11.	Art. 5 projektu ustawy	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	Negatywnie oceniamy likwidację zwolnienia studentów studiów stacjonarnych z obowiązku posiadania zezwolenia na pracę. Dla zdecydowanej większości cudzoziemców studia są płatne, a utrudnianie im podejmowania pracy w celu zdobycia środków na pokrycie czesnego idzie w poprzek trendom funkcjonującym już od lat na rynku edukacyjnym.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż przesądzenie o zakresie regulacji projektu ustawy (w tym sposobie regulacji przedmiotowej materii) powinno być przedmiotem rozstrzygnięcia Stałego Komitetu Rady Ministrów.
12.	Art. 5 projektu ustawy	Wojewoda Wielkopolski	W ślad za rozwiązaniami ustawowymi pożądane również zmiany w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 kwietnia 2015 r. w sprawie przypadków, w których powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest dopuszczalne bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę (skreślenie § 1 pkt 10 – Powierzenie cudzoziemcowi wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę jest dopuszczalne w przypadku cudzoziemców będących studentami studiów stacjonarnych odbywanych w Rzeczypospolitej Polskiej lub uczestnikami stacjonarnych studiów doktoranckich odbywanych w Rzeczypospolitej Polskiej).	Uwaga nie może zostać uwzględniona, gdyż dotyczy aktu wykonawczego. Zaprezentowany postulat powinien jednak zostać rozważony podczas prac nad zmianami prawa migracyjnego, o których mowa w uchwale nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.

13.	Art. 5 projektu ustawy	Konfederacja Lewiatan	Dodawanemu art. 88cb ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy proponuje się nadać brzmienie: <i>88cb. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, wykaz przedsiębiorców prowadzących działalność o znaczeniu strategicznym dla gospodarki narodowej, biorąc pod uwagę potrzeby gospodarki narodowej oraz przedmiot działalności przedsiębiorcy.</i> Rozumiemy potrzebę wspierania inwestycji, działalności podlegających różnego rodzaju rządowy projektom czy programom rozwoju albo do korzystania ze wsparcia ze środków publicznych. Jednocześnie zwracamy uwagę, że takie rozwiązanie dyskryminuje przedsiębiorców, którzy generują corocznie, realne i wysokie przychody do budżetu państwa, zaś faworyzuje tych, którzy nie generując takich przychodów, podejmują inwestycje o nieokreślonej w przyszłości stopie opłacalności, w dopiero odkrywanych branżach i obszarach. Zaproponowanemu wsparciu określonych przez ministra do spraw gospodarki przedsiębiorstw powinno towarzyszyć wsparcie dla firm rzetelnych, wiarygodnych, wywiązujących się z obowiązków w zakresie legalności zatrudnienia. Warto podkreślić, że Konfederacja Lewiatan od lat postuluje umożliwienie uzyskania przez pracodawcę statusu „pracodawcy upoważnionego”, uprawniającego do szybszej ścieżki obsługi w zakresie przyznawania prawa do legalnego pobytu i pracy zatrudnianych przez niego pracowników cudzoziemskich z krajów trzecich. Weryfikacja przed uzyskaniem statusu oparta by była na kryteriach dotyczących niekaralności, stabilności podmiotu na rynku pracy, wiarygodności w zakresie zatrudnienia. Stworzenia przyspieszonej procedury dla rzetelnych i wiarygodnych pracodawców zapewni średnim przedsiębiorcom, jak również strategicznym inwestorom konkurencyjne rozwiązania w zakresie mobilności pracowników, co przełoży się na ich pozytywny rozwój i zapewni firmom dostęp do pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami, którzy nie są dostępni na lokalnym rynku pracy. Wprowadzenie przyspieszonej ścieżki będzie miało również pozytywny wpływ na procedury administracyjne redukując potrzebę dogłębnej weryfikacji każdej aplikacji dla certyfikowanych pracodawców, którzy przechodzą taka weryfikację okresowo i gwarantują adekwatne zatrudnienie.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż przesądzenie o zakresie regulacji projektu ustawy (w tym sposobie regulacji przedmiotowej materii) powinno być przedmiotem rozstrzygnięcia Stałego Komitetu Rady Ministrów.
14.	Art. 5 projektu ustawy	Związek pracodawców Transport i Logistyka Polska	Proponujemy pozostawienie obecnego art. 88ca ustawy i jednocześnie nowelizację art. 88cb, poprzez zobowiązanie ministra właściwego do spraw gospodarki do wydania rozporządzenia, tj.: „88cb. Minister właściwy do spraw gospodarki określi, w drodze rozporządzenia, wykaz	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż przesądzenie o zakresie regulacji projektu ustawy (w tym sposobie regulacji przedmiotowej materii) powinno być przedmiotem

			przedsiębiorców prowadzących działalność o znaczeniu strategicznym dla gospodarki narodowej, biorąc pod uwagę potrzeby gospodarki narodowej oraz przedmiot działalności przedsiębiorcy.”. albo w art. 5 pkt 3 projektu, w zakresie art. 88cc ust. 2, po pkt 3, dodanie przecinka, a następnie dodanie pkt 4 w brzmieniu: „4) przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą w sektorze transportu, spedycji lub logistyki”.	rozstrzygnięcia Stałego Komitetu Rady Ministrów.
15.	Art. 5 projektu ustawy	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	W kontekście zatrudniania pracowników Projektodawca proponuje ustanowienie zasady, że wnioski o wydanie wizy krajowej w celu wykonywania pracy są rozpatrywane z uwzględnieniem pierwszeństwa cudzoziemców mających wykonywać pracę u przedsiębiorców określonych w wykazie przedsiębiorców wykonujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą o istotnym znaczeniu dla gospodarki narodowej. Za niezwykle ważne uważamy uzupełnienie tego katalogu o podmioty systemu polskiego szkolnictwa wyższego i nauki, które zatrudniają pracowników w celu prowadzenia zajęć dydaktycznych lub prowadzenia badań naukowych.	Proponuje się uwzględnić uwagę.
16.	Art. 5 projektu ustawy	Konfederacja Lewiatan	Proponuje się pozostawienie przepisu art. 88i ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy w dotychczasowym brzmieniu lub uwzględnienie sytuacji, w której cudzoziemiec nie podjął pracy w deklarowanym początkowo terminie z przyczyn niezależnych od niego lub pracodawcy. Skrócenie z 3 miesiąca do 1 miesiąca okresu przekazania przez pracodawcę wojewodzie informacji o niepodjęciu pracy, przerwaniu pracy lub zakończeniu pracy przez cudzoziemca może uniemożliwić przekazanie rzetelnych i sprawdzonych informacji, podlegających następnej weryfikacji przez wojewodę i inne organy administracji rządowej. Projektowane zmiany mają służyć eliminacji nieprawidłowości polegającej na uzyskiwaniu zezwoleń na pracę lub podobnych dokumentów w zupełnie innym celu niż zatrudnienie cudzoziemca (np. do umożliwiania uzyskania wizy pod pozorem pracy, i następnie do nielegalnej emigracji do innych państw obszaru Schengen). Jakkolwiek omawiane narzędzie wydaje się jak najbardziej sprzyjać przeciwdziałaniu tak zidentyfikowanej nieprawidłowości, to należy jednak podać w wątpliwość, czy powyższa nieprawidłowość (ewentualnie jej skala) jest prawidłowo zidentyfikowana. Należy uznać, że wiele przypadków niepodejmowania przez cudzoziemca pracy po uzyskaniu zezwolenia na pracę nie wynika z uprzednio podjętego zamiaru wykorzystania zezwolenia na pracę niezgodnie	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż przesądzenie o zakresie regulacji projektu ustawy (w tym sposobie regulacji przedmiotowej materii) powinno być przedmiotem rozstrzygnięcia Stałego Komitetu Rady Ministrów.

			z celem, tylko z niesprawności procesów imigracyjnych, w szczególności procesów wizowych, które następują po uzyskaniu zezwolenia na pracę – tzn. cudzoziemiec, dla którego pracodawca w wielomiesięcznym postępowaniu uzyskał zezwolenie na pracę, następnie nie może w rozsądnym terminie po uzyskaniu zezwolenia na pracę uzyskać polskiej wizy i dlatego nie podejmuje w Polsce pracy. Jest to zatem objaw zupełnie innego problemu – tj. niesprawności procesów imigracyjnych i wynikających z tego przypadków prowadzenia postępowań, które ostatecznie nie prowadzą do zatrudnienia cudzoziemca w Polsce. Jest to problem znacząco utrudniający rekrutację pracowników zza granicy, o którym pracodawcy niejednokrotnie informowali Departament Konsularny MSZ.	
17.	Art. 5 projektu ustawy	Wojewoda Małopolski	W art. 5 pkt 4 (obowiązek informacyjny pracodawcy) – wnioskujemy o wykreślenie tego punktu. Rozwiązania, które znajdują się w obecnej ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy traktujące o 3 miesięcznym terminie na poinformowanie urzędu o niepodjęciu, zakończeniu, bądź przerwaniu pracy w naszej opinii w obecnej sytuacji jest przepisem odpowiednio skonstruowanym. Cudzoziemcy mają ogromne problemy z uzyskaniem wizy i proces ten niestety trwa bardzo długo, co oznacza, że miesięczny termin na poinformowanie o niepodjęciu pracy nieomal w każdym przypadku, gdy cudzoziemiec nie znajduje się na terytorium RP, oznaczałby konieczność zgłoszenia tego faktu urzędowi. Wydziały zajmujące się sprawami cudzoziemców już obecnie borykają się z ogromną liczbą dokumentów dot. spraw będących w toku, ale także spraw zakończonych. Powyższe rozwiązanie zwiększyłoby jedynie obowiązki pracodawcy, a także urzędów będących odpowiedzialnych za obsługę dodatkowej korespondencji. Dodatkowo, przepis ten jest odmienny rozwiązania opisanego w projekcie nowej ustawy o dostępności cudzoziemców do wykonywania pracy na terytorium RP, która ma zastąpić obecnie obowiązującą ustawę o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (w tym przypadku termin 3 miesięcy na poinformowanie urzędu pozostał w takiej samej formie).	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż przesądzenie o zakresie regulacji projektu ustawy (w tym sposobie regulacji przedmiotowej materii) powinno być przedmiotem rozstrzygnięcia Stałego Komitetu Rady Ministrów.
18.	Art. 5 projektu ustawy	Związek pracodawców Transport i Logistyka Polska	W projektowanym art. 5 pkt 4, w zakresie nowelizacji art. 88i pkt 5–7 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obawy TLP budzi skrócenie okresu przekazania przez pracodawcę wojewodzie informacji o niepodjęciu pracy, przerwaniu pracy lub zakończeniu pracy przez cudzoziemca z 3 miesięcy, na miesiąc. Takie skrócenie może uniemożliwić przekazanie rzetelnych i sprawdzonych danych,	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż przesądzenie o zakresie regulacji projektu ustawy (w tym sposobie regulacji przedmiotowej materii) powinno być przedmiotem rozstrzygnięcia Stałego Komitetu Rady Ministrów.

			podlegających następne weryfikacji przez wojewodę i inne orany administracji rządowej. Ponadto chcę zwrócić uwagę na fakt, iż warunkiem zatrudnienia kierowcy spoza Unii Europejskiej w przedsiębiorstwie wykonującym przewóz drogowy, o którym mowa w ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym, jest uprzednie ukończenie odpowiedniego szkolenia realizowanego wyłącznie na terytorium UE (kwalifikacja wstępna, szkolenia okresowe) oraz uzyskanie odpowiednich dokumentów uprawniających do podjęcia pracy w zawodzie kierowcy (odpowiedni dokument uprawniający do kierowania pojazdem z unijnym kodem 95, karta kierowcy, świadectwo kierowcy, zaświadczenie A1 etc.). Z przyczyn niezależnych od pracodawcy, a leżących wyłącznie po stronie administracji publicznej, realny czas ukończenia ww. szkoleń i oczekiwania na wymagane dokumenty może potrwać nawet kilkanaście tygodni. Biorąc pod uwagę powyższe, proponujemy pozostawienie obecnego brzmienia art. 88i pkt 5–7 ww. ustawy.	
19.	Art. 5 projektu ustawy	Wojewoda Małopolski	Dodatkowo proponuje się dodanie do ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy przepisu wzorowanego na art. 11 ustawy o cudzoziemcach, zgodnie z którym w toku postępowań o udzielenie zezwolenia na prace funkcjonariusze Straży Granicznej mogą przeprowadzić wywiad środowiskowy w siedzibie pracodawcy i w deklarowanym miejscu wykonywania pracy.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż wykracza ona poza zakres regulacji projektu ustawy. Zaprezentowany postulat powinien jednak zostać rozważony podczas prac nad zmianami prawa migracyjnego, o których mowa w uchwale nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.
20.	Art. 5 projektu ustawy	Wojewoda Małopolski	Postuluje się także dodanie przepisu wyłączającego stosowanie art. 79 Kodeksu postępowania administracyjnego przy czynnościach dowodowych realizowanych przez wojewodę oraz Straż Graniczną (postulowany instrument wywiadu środowiskowego), w sprawach, w których zachodzi podejrzenia działania strony dla pozoru, w celu wyłudzenia zezwolenia na pracę, m.in. poprzez podanie fałszywego adresu planowanego miejsca wykonywania pracy przez cudzoziemca.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż wykracza ona poza zakres regulacji projektu ustawy. Zaprezentowany postulat powinien jednak zostać rozważony podczas prac nad zmianami prawa migracyjnego, o których mowa w uchwale nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.
21.	Art. 5 projektu ustawy	Konfederacja Lewiatan	W zakresie proponowanego brzmienia wprowadzenia do wyliczenia oraz dodawanego pkt 6 art. 88j ust. 2b, a także proponowanego brzmienia wprowadzenia do wyliczenia oraz dodawanego pkt 6 art. 88z ust. 6 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy proponuje się doprecyzowanie przepisu lub usunięcie. Proponowana treść przepisu jest zbyt ogólna, brak jasnych kryteriów oceny, które spowodują	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż przesądzenie o zakresie regulacji projektu ustawy (w tym sposobie regulacji przedmiotowej materii) powinno być przedmiotem rozstrzygnięcia Stałego Komitetu Rady Ministrów.

			wydanie decyzji odmownej. Treść przepisu w obecnym brzmieniu pozostawia szeroką przestrzeń dla arbitralnych i subiektywnych decyzji organu, kiedy może on oznaczać że wniosek został złożony dla pozorów. W praktyce proponowana regulacja może przełożyć się na dodatkowe wymagania urzędów co do dokumentów dołączanych do wniosku, a także na wydłużony czas oczekiwania na zezwolenia z uwagi na konieczność zbadania przez organy prowadzące postępowania dodatkowych okoliczności.	
22.	Art. 5 projektu ustawy	Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	Proponuje się uwzględnienie w art. 5 pkt 7 projektu ustawy zmiany do art. 90c ust. 11 pkt 10 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, poprzez nadanie mu następującego brzmienia: <i>„10) Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych w celu realizacji zadań ustawowych, o których mowa w art. 68 ust. 1 oraz art. 71 ust. 1-2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2024 r. poz. 497, 863 i 1243).”</i> Wprowadzenie tego przepisu będzie stanowiło dla Zakładu podstawę do pozyskiwania danych z rejestru centralnego, o którym mowa w art. 90c ust. 4 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, nie tylko dla celów realizacji zadań z zakresu ubezpieczeń społecznych, ale również dla celów realizacji innych zadań o charakterze pozaubezpieczeniowym, powierzonych na podstawie przepisów innych ustaw, w tym m.in. dla celów ustalenia prawa do świadczeń dla rodzin i świadczenia wspierającego na rzecz obywateli państw trzecich. Pozyskiwanie wskazanych danych przez ZUS pozwoliłoby na automatyczną weryfikację warunku legalności pobytu w Polsce wraz z dostępem do rynku pracy, jaki muszą spełnić cudzoziemcy ubiegający się o świadczenia dla rodzin oraz świadczenie wspierające. Powyższe znacząco skróciłoby czas procedowania wniosków o te świadczenia, zwłaszcza na rzecz obywateli państw trzecich, którzy są uprawnieni do wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pracę lub oświadczenia o zatrudnieniu cudzoziemca.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż wykracza ona poza zakres regulacji projektu ustawy. Zaprezentowany postulat <u>w zakresie, w jakim odnosi się do cudzoziemców</u>, powinien jednak zostać rozważony podczas prac nad zmianami prawa migracyjnego, o których mowa w uchwale nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.
23.	Art. 5 projektu ustawy	NSZZ „Solidarność”	Związek dostrzega niedostateczne zmiany w zakresie przepisów karnych dotyczących nielegalnego zatrudnienia. Mandaty w kwocie 500 zł są zdecydowanie za niskie, zwłaszcza w kontekście proponowanych zmian dotyczących karania pracodawców. Zatem jako minimalną wartość grzywny należałoby raczej przyjąć 1000 zł za jednego cudzoziemca.	Proponuje się uwzględnić uwagę.
24.	Art. 5 projektu ustawy	NSZZ „Solidarność”	Na zdecydowanie negatywną ocenę zasługuje propozycja ustalenia wysokości grzywny w kwocie nie niższej niż 500 zł dla cudzoziemca nielegalnie wykonującego pracę. Fakt	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż przesądzenie o zakresie regulacji projektu ustawy (w tym sposobie regulacji przedmiotowej materii)

			nielegalnego świadczenia pracy często nie jest skutkiem decyzji cudzoziemca, ale jest mu to narzucone. Nakładanie jakichkolwiek sankcji na cudzoziemców za nielegalne wykonywanie pracy zwiększa ryzyko, iż cudzoziemiec nielegalnie wykonujący pracę, który doświadczy nadużyć i łamania prawa, będzie bał się to zgłosić właściwym organom z obawy o konsekwencje prawne.	powinno być przedmiotem rozstrzygnięcia Stałego Komitetu Rady Ministrów.
25.	Po art. 5 projektu ustawy	Wojewoda Kujawsko-Pomorski	W pierwszej kolejności proponuję, w nawiązaniu do art. 6 pkt 15 projektu opiniowanej ustawy, wprowadzenie analogicznego przepisu w ustawie z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim. Zgodnie z art. 30 ust. 2 ww. ustawy „cudzoziemiec ubiegający się o uznanie za obywatela polskiego, z wyłączeniem cudzoziemca, o którym mowa w ust. 1 pkt 4 i 5, jest obowiązany posiadać znajomość języka polskiego potwierdzoną urzędowym poświadczeniem, o którym mowa w art. 11a ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2021 r. poz. 672 oraz z 2023 r. poz. 1672), na poziomie biegłości językowej co najmniej B1, świadectwem ukończenia szkoły w Rzeczypospolitej Polskiej lub świadectwem ukończenia szkoły za granicą z wykładowym językiem polskim”. Wykluczenie możliwości potwierdzenia znajomości języka polskiego poprzez przedstawienie świadectwa ukończenia szkoły policealnej przez cudzoziemców wnioskujących o uzyskanie obywatelstwa polskiego, w mojej ocenie, jest naturalną konsekwencją wprowadzenia takiego ograniczenia w ustawie o cudzoziemcach w postępowaniach o wydanie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego UE, bowiem uzyskanie ww. zezwolenia niesie za sobą zdecydowanie mniejsze uprawnienia i szeroko pojęte korzyści, niż uzyskanie obywatelstwa polskiego. Ponadto warto zauważyć, iż w oparciu o § 1 pkt 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 21 kwietnia 2015 r. w sprawie przypadków, w których powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi na terytorium RP jest dopuszczalne bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę, powierzenie cudzoziemcowi wykonywania pracy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę jest dopuszczalne w przypadku cudzoziemców będących absolwentami polskich szkół ponadgimnazjalnych, stacjonarnych studiów wyższych lub stacjonarnych studiów doktoranckich na polskich uczelniach, w instytutach naukowych Polskiej Akademii Nauk lub instytutach badawczych działających na podstawie przepisów o instytutach badawczych. Proponuję rozważenie wykluczenia z ww. katalogu szkół i instytucji szkoły	Proponuje się uwzględnić uwagę.

			policealne. Jak słusznie zauważono w uzasadnieniu do projektu opiniowanej ustawy, z dotychczasowych doświadczeń wynika wniosek, że ukończenie przez cudzoziemca szkoły policealnej nie daje rękojmi choćby podstawowej znajomości języka polskiego. Czerpanie korzyści, także w zakresie pełnego dostępu do rynku pracy przez absolwentów szkół policealnych, generuje jedynie większą liczbę cudzoziemców, którzy podejmują naukę w tego typu szkołach jedynie dla tzw. „papierka”. Stąd prośba o rozważenie zmiany brzmienia § 1 pkt 15 ww. rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej poprzez wykluczenie z katalogu uprzywilejowanych instytucji właśnie szkół policealnych.	
26.	Art. 6 projektu ustawy	Wojewoda Małopolski	Przy nowelizacji ustawy o cudzoziemcach proponujemy rozszerzyć katalog zmian w szczególności w przepisach regulujących udzielanie zezwoleń na pobyt czasowy. Dotychczasowa praktyka oraz doświadczenie zdobyte przez służby migracyjne wojewody małopolskiego wskazują na konieczność uregulowania w przedmiotowej ustawie dodatkowych kwestii, które powinny wpłynąć na poprawę bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego, a także pozwolią przywrócić kontrolę nad cudzoziemcami deklarującymi chęć zamieszkiwania na terenie RP. Art. 104 uoc – określający wojewodę właściwego do rozpatrzenia wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy. Proponujemy dodanie w tym przepisie wyjątku określającego wojewodę właściwego do rozpatrywania wniosków o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę dla kierowców świadczących pracę w transporcie międzynarodowym. W przypadku tej właśnie grupy zawodowej określanie właściwości ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca powoduje ogromne trudności i niejednokrotnie prowadzi do tworzenia fikcji pobytu w danym miejscu (np. z hostelu). Z uwagi na charakter pracy kierowcy w transporcie międzynarodowym nie przebywają we wskazanych miejscach zamieszkania. Sami niejednokrotnie deklarują że „śpią w szoferce”, przez wiele miesięcy przebywają trasie, a w przypadku gdy na terenie Polski nie przebywają ich najbliższe rodziny ich pobyt w Polsce ogranicza się jedynie do krótkich wizyt w bazach logistycznych. <u>Proponujemy zatem, aby w przypadku tej grupy pracowników właściwość miejscowa była określana na podstawie siedziby pracodawcy.</u> W naszej ocenie wyeliminuje to powstające nadużycia fikcyjnego deklarowania miejsc pobytu w mieszkaniach, hostelach gdzie cudzoziemiec nie koncentruje swojego życia, z drugiej strony da pewność organowi	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż wykracza ona poza zakres regulacji projektu ustawy. Zaprezentowane postulaty powinny jednak zostać rozważone podczas prac nad zmianami prawa migracyjnego, o których mowa w uchwale nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.

		rozpatrującego wniosek, że nie dochodzi do próby obchodzenia przepisów o właściwości i do „turystyki wnioskowej.” (szerzej w dalszej części uwag) Art.114 ust. 1 pkt 2 uoc proponujemy przywrócić potwierdzanie przez cudzoziemca faktu, iż ma zapewnione na terenie Rzeczypospolitej Polskiej miejsce zamieszkania. Wymóg ten został zlikwidowany nowelizacją ustawy o cudzoziemcach z dnia 17.12.2021 r. (Dz.U. z 2022 r. poz. 91), która weszła w życie 29.01.2022 r. Wykreślenie wymogu dokumentowania przez cudzoziemca swojego faktycznego miejsca zamieszkania i zastąpienia go jedynie deklaracją we wniosku miał daleko idące konsekwencje dla prowadzonych postępowań administracyjnych oraz negatywnie wpłynęło na poziom bezpieczeństwa migracyjnego RP. Od wielu lat Wojewoda Małopolski diagnozuje zjawisko tzw. „turystyki wnioskowej” polegające na kreowaniu fikcji aktualnego miejsca pobytu na terenie województwa małopolskiego, gdzie sprawy pobytowe są rozpatrywane najszybciej. Powyższe działania są bardzo często inicjowane przez grupy nieuczciwych pełnomocników i pośredników, nierzadko mające charakter transgraniczny. Wpływa to nie tylko na problemy z przeprowadzeniem w sposób właściwy postępowania administracyjnego – problemy z doręczaniem korespondencji, ale również na obniżenie bezpieczeństwa państwa. Cudzoziemcy niejednokrotnie jako miejsce swojego zamieszkania deklarują pustostany, nieistniejące budynki, adresy instytucji kultury, hotele w których tylko rezerwują pokój i bardzo często nigdy nie przebywają, lub wskazują adresy osób postronnych (z tzw. książki telefonicznej, często osób starszych, które nigdy nie spotkały danego cudzoziemca). Podają adresy błędne lub nieprecyzyjne wobec czego organ nie ma możliwości w sposób właściwy doręczyć wezwania czy decyzji administracyjnej. Posiadanie przez organ informacji o faktycznym miejscu pobytu cudzoziemca jest też niezwykle istotne z punktu widzenia weryfikacji osoby cudzoziemca przede wszystkim z punktu widzenia ewentualnych zagrożeń dla bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego. W tym celu przecież na podstawie art. 109 ust. 1 ustawy właściwy organ przed wydaniem decyzji o udzieleniu cudzoziemcowi zezwolenia na pobyt czasowy zwraca się do Komendanta Oddziału Straży Granicznej, Komendanta Wojewódzkiego Policji, Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w razie potrzeby także do konsula właściwego ze względu na ostatnie miejsce zamieszkania cudzoziemca za granicą lub do innych organów z wnioskiem o przekazanie	
--	--	---	--

		informacji, czy wjazd cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i jego pobyt na tym terytorium mogą stanowić zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa lub ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego. Informacja o miejscu aktualnego pobytu na terytorium RP umożliwia pozyskanie niezbędnych informacji o cudzoziemcu także w miejscu jego zamieszkania i tym samym może mieć znaczenie dla wyniku postępowania. Przy narastającej presji migracyjnej i rosnącej liczbie wniosków wpływających do wojewodów, powyższa sytuacja – generująca konieczność podjęcia dodatkowych czynności administracyjnych, np. prowadzenie pogłębionych czynności wyjaśniających, realizacja dowodów z oględzin, opracowanie materiału i przygotowanie doniesienia o możliwości naruszenia przepisów prawa – bardzo obciąża wydziały właściwe w sprawach cudzoziemców. Rezygnacja z wymogu przedłożenia w toku postępowania o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę dokumentu potwierdzającego, że cudzoziemiec ma zapewnione miejsce zamieszkania powoduje nagminne obchodzenie przez cudzoziemców (a także pełnomocników) przepisów o właściwości. Jednocześnie powoduje to zagrożenie dla bezpieczeństwa państwa i porządku publicznego, ponieważ dane zgromadzone w rejestrach co do miejsca pobytu cudzoziemca bardzo często nie odzwierciedlają stanu faktycznego, a cudzoziemcy przebywają w nieujawnionym miejscu. W naszej ocenie przywrócenie wymogu potwierdzania dokumentem, że cudzoziemiec posiada zapewnione miejsce zamieszkania jest zasadne i wpłynie na poprawę jakości prowadzonych postępowań, przyczyniając się do wzrostu poziomu bezpieczeństwa migracyjnego RP oraz państw strefy Schengen. art. 117a uoc proponujemy aby ten przepis podobnie jak uregulowanie w art. 88 j ust. 2b ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy stanowił obligatoryjną przesłankę do odmowy zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, a dodatkowo został rozszerzony w sposób podobny jak we wspomnianej ustawie i dawał podstawę do odmowy wnioskowanego zezwolenia w przypadku gdy z okoliczności sprawy będzie wynikać, że wniosek o pobyt został złożony dla pozoru lub będzie wykorzystywany przez cudzoziemca w innym celu niż deklarowany. Niestety w ostatnim czasie obserwujemy znaczny wzrost ilości wniosków o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy, w których osoby działające w imieniu pracodawców (jednocześnie występując jako pełnomocnicy cudzoziemców) wykazują się jednakowym sposobem działania	
--	--	---	--

			mającym na celu stworzenie szeregu fikcji w celu wprowadzenia w błąd poprzez sztuczne wytwarzanie dokumentów lub okoliczności, które pozornie wypełniają przesłanki zawarte w ustawie o cudzoziemcach. Nasila się działalność firm fasadowych, których jednym zadaniem jest tworzenie fikcji zatrudnienia tylko na potrzeby prowadzonych postępowań o uzyskanie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, a cudzoziemcy realizują nieujawniony cel niejednokrotnie w innych krajach obszaru Schengen. Jest to zjawisko narastające, wymagające podjęcia skutecznych działań w celu wyeliminowania patologii w obszarze legalizacji pobytu i pracy.	
27.	Art. 6 projektu ustawy	Wojewoda Podkarpacki	Uwagi dotyczą, przewidzianych w art. 6 projektowanej ustawy, zmian w ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach: 1. Do przesłanek odmowy wszczęcia postępowania w art. 99 ustawy o cudzoziemcach proponuję dodanie przesłanki w brzmieniu: - odmawia się wszczęcia postępowania jeżeli cudzoziemcowi odmówiono uprzednio udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy, a od dnia w którym decyzja stała się ostateczna nie minął rok. 2. W odniesieniu do art. 100 ust. 2 ustawy o cudzoziemcach rozważyć należy wprowadzenie zasady obligatoryjnej (zamiast – jak ma to miejsce w obowiązującym stanie prawnym – fakultatywnej) odmowy udzielenia kolejnego zezwolenia na pobyt czasowy, w przypadku niewykonania obowiązku informacyjnego, o którym mowa art. 113. Uszczelniając system udzielania zezwoleń na pobyt czasowy, należy dążyć do sytuacji, w której eliminujemy z tego systemu cudzoziemców, którzy legalizację pobytu traktują jedynie instrumentalnie, zaś po uzyskaniu zezwolenia pobytowego przystępują do realizacji zupełnie odmiennego celu aniżeli ten, w którym zezwolenie zostało udzielone. 3. Wobec projektowanego zapisu art. 121 ust. 4 Ustawy o Cudzoziemcach (nowowprowadzonego) zgodnie z którym podmiot powierzający wykonywanie pracy będzie zawiadamiał pisemnie wojewodę o ustaniu przyczyny udzielenia zezwolenia, należy przewidzieć dla wojewody możliwość w krótkim terminie – na podstawie przekazanej informacji – cofnięcia skutecznie cudzoziemcowi udzielonego zezwolenia. Ponadto skoro podmiot powierzający wykonywanie pracy będzie zawiadamiał pisemnie wojewodę o ustaniu przyczyny udzielenia zezwolenia, proponuję, aby powrócić do stanu prawnego, w którym podmiot powierzający wykonywanie pracy cudzoziemcowi, posiadał status strony w postępowaniu w przedmiocie udzielenia zezwolenia po pobyt czasowy i pracę. 4. Jednocześnie zasadnym byłoby dodanie w ustawie o cudzoziemcach artykułu, który	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż wykracza ona poza zakres regulacji projektu ustawy. Zaprezentowane postulaty powinny jednak zostać rozważone podczas prac nad zmianami prawa migracyjnego, o których mowa w uchwale nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.

		zobowiązywałby cudzoziemców do informowania wojewody o każdej zmianie miejsca pobytu (zamieszkania) w okresie ważności posiadanego zezwolenia. Z kolei w przypadku niedopełnienia tego obowiązku, pisma wojewody w postępowaniu wszczętym wobec tego cudzoziemca po udzieleniu zezwolenia uważałoby się za doręczone pod dotychczasowym adresem. Powyższy artykuł winien być wzorowany na: - art. 9 ust. 21 i ust. 22 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U z 2022 r. poz. 91) oraz - art. 42u ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Rozwiązanie takie znacząco uprościłoby i przyspieszyło procedowanie postępowań w przedmiocie cofnięcia zezwoleń na pobyt czasowy w szczególności udzielonych z powodu wykonywania pracy i studiów. Obecnie takie postępowania niejednokrotnie trwają od kilku do kilkunastu miesięcy. Ich okres wydłuża się w lata, gdy zachodzi potrzeba ustanowienia kuratora dla osoby nieobecnej. W tym czasie cudzoziemcy mogą bezpodstawnie korzystać z udzielonych zezwoleń zarówno na terytorium RP, jak też na terytorium innych państw obszaru Schengen. 5. Zaznaczyć należy, że artykuł 149 ust. 3 ustawy o cudzoziemcach jest faktycznie martwym. Dla przykładu spośród 8 podkarpackich uczelni, z których zaświadczenia najczęściej przedstawiają cudzoziemcy w toczących się postępowaniach, obowiązek ten realizuje tylko dwie z nich. Dlatego zasadnym byłoby rozważanie nałożenia sankcji za niewywiązywanie się przez uczelnię z obowiązku informacyjnego. Tylko wtedy wojewodowie, a w przyszłości konsulowie, będą mogli skutecznie kontrolować wydane zezwolenia, udzielone wizy dla skreślonych z listy studentów cudzoziemców. 6. W zakresie projektowanego zapisu zmian w art. 88j ust. 2b Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, który polega na wprowadzeniu zasady obligatoryjnej odmowy zamiast uznaniowości organu, proponuję aby w analogicznym przepisie ustawy o cudzoziemcach, tj. w art. 117a, również wprowadzić zasadę obligatoryjnej odmowy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, co pozwoli zachować spójność wprowadzanych w tych ustawach zmianach. 7. Dodatkowo wskazuję, że skuteczna reforma systemu wydawania wiz, powinna być połączona ze zmianami w Ustawie o cudzoziemcach w zakresie wpisywania zaproszeń do ewidencji przewidzianej w art. 128 ust 1 pkt 5 tej ustawy.	
--	--	--	--

			Obserwujemy wzrastającą liczbę wniosków o wpis zaproszenia do ewidencji zaproszeń. W przeważającej mierze wnioski te składane są przez obywateli polskich, którzy zapraszają cudzoziemców z krajów o wysokim ryzyku migracyjnym. Bardzo często zapraszającego z zapraszanym nie łączą żadne więzi rodzinne a czasami nawet koleżeńskie. Zaproszenie przedstawiane jest konsulowi jako dokument potwierdzający posiadanie przez zapraszającego środków finansowych wystarczających na pokrycie kosztów związanych z planowanym pobytem na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym kosztów zakwaterowania i wyżywienia, oraz na pokrycie kosztów podróży powrotnej do państwa pochodzenia lub zamieszkania albo kosztów tranzytu do państwa trzeciego, które udzieli pozwolenia na wjazd. Stwierdzić należy, w praktyce zaproszenie takim zabezpieczeniem nie jest. Zasadnym wydaje się ograniczenie możliwości wydawania zaproszeń tylko dla osób ze sobą spokrewnionych, poprzez ustanowienie enumeratywnego katalogu osób, które uważa się za członka rodziny. Pokrewieństwo powinno być udokumentowane poprzez przedstawienie odpowiednich aktów stanu cywilnego. Rozwiązanie takie znacząco ograniczyłoby nadużywanie tej procedury i pozytywnie wpłynęłoby również na proces wizowy.	
28.	Art. 6 projektu ustawy	Wojewoda Wielkopolski	W zakresie zmian w ustawie o cudzoziemcach należy zauważyć, co następuje: 1. Zmiany w art. 116 ustawy o cudzoziemcach nie uwzględniają wiz Schengen wydanych przez inne państwo tego obszaru. Mając na uwadze rosnący napływ do Polski cudzoziemców posługujących się dokumentami wydanymi przez inne państwa strefy Schengen i duże ryzyko, że jedynym celem w tych przypadkach jest łatwe uzyskanie karty pobytu, a nie praca i pobyt w Polsce, wskazane jest, aby ograniczeniami objąć nie tylko wizy krajowe i dokumenty pobytowe innych państw, ale również wizy Schengen. Nie został również rozszerzony katalog dla wiz Schengen wydanych przez inne państwo, określony w art. 116 pkt 6, tak jak rozszerzony ma zostać katalog celów wydania wiz w pkt 5 dla wiz polskich. 2. W projekcie ustawy nie przewidziano oczekiwanych zmian w treści art. 117a ustawy o cudzoziemcach. Mechanizmy wykorzystywania słabości systemu są bardzo podobne w przypadku zezwoleń na pobyt i zezwoleń na pracę. Dlatego podstawy odmowy zezwolenia w przypadku wniosków składanych dla pozoru lub firmowanych przez podmioty, które nie mają potencjału do zatrudnienia deklarowanej liczby cudzoziemców powinny być też przynajmniej analogiczne, co do szczelności systemu. Brzmienie art. 117a uoc nie jest dostosowane do rosnącej presji ze strony podmiotów, których celem nie jest faktyczne zatrudnianie	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż wykracza ona poza zakres regulacji projektu ustawy. Zaprezentowane postulaty powinny jednak zostać rozważone podczas prac nad zmianami prawa migracyjnego, o których mowa w uchwale nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.

		cudzoziemców na polskim rynku pracy. Na marginesie należy wskazać, że w aktualnie obowiązującym systemie wykazanie przez wojewodę, że zachodzą przesłanki do odmowy udzielenia na podstawie art. 117a ustawy o cudzoziemcach jest bardzo trudne i zgodnie z orzecznictwem organu II instancji wymagające wielu czasochłonnnych czynności dowodowych. Skuteczność postępowań utrudnia jeszcze fakt, że warunki udzielenia zezwolenia na pobyt opierają się obecnie jedynie na deklaracjach zatrudnienia. Art. 117a ustawy to tylko jeden z wielu przykładów, że przepisy ustawy o cudzoziemcach w aktualnym kształcie nie dają skutecznych narzędzi do walki z nieprawidłowościami w systemie legalizacji pobytu cudzoziemców w Polsce. 3. Wprowadzenie obowiązku dla pracodawcy powiadamiania wojewody w terminie 15 dni roboczych, o utracie pracy u niego przez cudzoziemca, któremu udzielono zezwolenia byłoby bardzo dobrym działaniem uszczelniającym, ale tylko wówczas, gdy jednocześnie zostaną wprowadzone przepisy, które pozwolą skutecznie, jak najszybciej cofać zezwolenia na pobyt, np. w przypadku otrzymania takiego powiadomienia (proponowaliśmy automatyczne wygaszenie zezwolenia). Jeżeli proponowanej zmianie nie będą towarzyszyć inne zmiany w ustawie o cudzoziemcach, nowy obowiązek dla pracodawców będzie oznaczał dodatkowe obciążenia dla wojewodów, bez wpływu na ograniczenie skali nadużyć. Ponadto należy zwrócić uwagę na fakt, że brak powiadomienia ze strony pracodawcy nie jest zagrożony żadną sankcją. Warto również rozważyć, aby obowiązkowi pracodawcy nie ograniczać tylko do powiadamiania o zakończeniu pracy po udzieleniu zezwolenia, ale rozszerzyć także o obowiązkowe powiadomienie o wycofaniu deklaracji zatrudnienia ujętej w złożonym załączniku nr 1 do wniosku o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę. Taka informacja w toku postępowania miałaby istotne znaczenie dla wyniku rozpatrzenia sprawy. 4. W odniesieniu do zezwolenia na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach warto również zwrócić uwagę na wymagania dotyczące posiadania środków finansowych na utrzymanie, ponieważ w tym obszarze często dokumenty są generowane tylko i wyłącznie na potrzeby uzyskania zezwolenia i nie ma to nic wspólnego z faktycznym stanem posiadania środków finansowych przez cudzoziemca. Rozważenia wymaga zmiana katalogu dokumentów mogących potwierdzić posiadanie środków na utrzymanie. 5. Wyłączenie świadectw ukończenia szkoły policealnej do potwierdzenia znajomości języka polskiego jest oczekiwaną zmianą, co więcej	
--	--	---	--

			wszelkie przywileje dla absolwentów szkół policealnych powinny być zniesione. W ślad za proponowanymi zmianami powinien być również zmieniony § 1 pkt 15 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 kwietnia 2015 r. w sprawie przypadków, w których powierzenie wykonywania pracy cudzoziemcowi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest dopuszczalne bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę. Szkoły policealne powinny być skutecznie wyeliminowane z katalogu podmiotów ułatwiających pobyt w Polsce i dostęp do rynku pracy.	
29.	Art. 6 projektu ustawy	Konfederacja Lewiatan	Przepisy przewidują nadanie MSZ i konsulom uprawnień do pozyskania informacji dot. przekraczania przez cudzoziemca granic gromadzonych przez Straż Graniczną (art. 15c ust. 2 ustawy o cudzoziemcach). Z uzasadnienia do projektu wynika, że będzie to sprzyjać skróceniu okresu rozpatrywania wniosku o wydanie tej wizy oraz może mieć istotne znaczenie dla oceny wystąpienia w danym postępowaniu przesłanek odmowy jej wydania, cofnięcia wizy lub jej unieważnienia, np.: 1) z uwagi na wystąpienie uzasadnionych wątpliwości co do zamiaru opuszczenia przez cudzoziemca terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przed upływem terminu ważności wizy (art. 65 ust. 1 pkt 9 u.c.). Należy doprecyzować, czy dobrowolne upuszczenie terytorium RP i tymczasowy powrót cudzoziemca posiadającego wizę umożliwiającą wielokrotne przekroczenie granicy w praktyce może powodować powstanie wyżej opisanych wątpliwości. W praktyce chociażby pracownicy świadczące transgraniczne usługi transportowe często wracają do krajów pochodzenia po zakończonej podróży zagranicznej (mają przerwę w świadczeniu pracy, a następnie wracają do Polski i dalej świadczą pracę), w związku z tym, istotne jest jaki to będzie miało wpływ na ocenę zamiaru opuszczania terytorium RP. 2) z uwagi na wystąpienie uzasadnionych wątpliwości co do wiarygodności złożonych przez cudzoziemca oświadczeń odnośnie do celu jego pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z uwagi na dostępne dowody lub obiektywne okoliczności wskazujące na to, że cel pobytu cudzoziemca mógłby być inny niż deklarowany (art. 65 ust. 1 pkt 10 u.c.) Doprecyzować należy okoliczności, które mogą wpłynąć na taką ocenę. Niejasne jest czy na taką ocenę może wpłynąć poziom rotacji w podmiocie zatrudniającym cudzoziemców. Na rynku europejskim jest bowiem duży niedobór wyspecjalizowanych pracowników i częsta rotacja jest codziennością. Zdarzają się też sytuacje, że pracownicy rozwiązują stosunek pracy, a następnie po jakimś czasie wracają	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż wykracza ona poza zakres regulacji projektu ustawy. Zaprezentowane postulaty powinny jednak zostać rozważone podczas prac nad zmianami prawa migracyjnego, o których mowa w uchwale nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.

			z powrotem do tego samego pracodawcy. Dlatego też istotne jest dookreślenie jak będzie rozumiana powyższa przesłanka.	
30.	Art. 6 projektu ustawy	Konfederacja Lewiatan	Stosownie do dodawanego art. 65 ust. 1ba ustawy o cudzoziemcach rektor uczelni lub kierownik innej jednostki prowadzącej studia niezwłocznie zawiadamia pisemnie organ, który wydał wizę krajową w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, o skreśleniu cudzoziemca z listy studentów lub doktorantów. Biorąc pod uwagę nałożenie na uczelnie obowiązku informacyjnego, warto stworzyć system umożliwiający przekazanie uczelniom informacji o wydaniu wiz z adnotacją student, gdyż występują też inne podstawy prawne i dokumenty pobytowe umożliwiające legalny pobyt i studia w Polsce. Warto doprecyzować czy uczelnia ma powiadomić cudzoziemca o zamiarze zawiadomienia konsula w celu cofnięcia wizy. Ponadto ustawa nie precyzuje w jaki sposób cudzoziemiec uzyska informację o cofnięciu wizy.	Proponuje się uwzględnić uwagę poprzez dodanie w ustawie o cudzoziemcach przepisu, zgodnie z którym organ, który wydał wizę krajową w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9 ustawy o cudzoziemcach, z adnotacją „student”, zawiadamia o tym pisemnie rektora uczelni lub kierownika innej jednostki prowadzącej studia, w której cudzoziemiec zamierza podjąć lub kontynuować kształcenie. Należy również wyjaśnić, że cudzoziemiec uzyskuje informację o cofnięciu wizy w wyniku doręczenia mu decyzji administracyjnej w tej sprawie.
31.	Art. 6 projektu ustawy	Centrum Rozwoju Szkół Wyższych MERITO	Stosownie do dodawanego art. 65 ust. 1ba ustawy o cudzoziemcach rektor uczelni lub kierownik innej jednostki prowadzącej studia niezwłocznie zawiadamia pisemnie organ, który wydał wizę krajową w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, o skreśleniu cudzoziemca z listy studentów lub doktorantów. Prosimy o wyjaśnienie: - w obecnym stanie prawnym student nie ma obowiązku informowania uczelni na jakiej podstawie przebywa w kraju, a uczelnia nie ma podstawy do pozyskiwania tej informacji od studenta. Prosimy o doprecyzowanie na jakiej podstawie Rektor powinien powziąć informacje o organie, który wydał wizę konkretnemu studentowi cudzoziemcowi i zawiadomić tenże organ o skreśleniu studenta z listy studentów? - prosimy o wyjaśnienie i doprecyzowanie, czy informacja pisemna oznacza również możliwość wykorzystania korespondencji mailowej, ePAUP lub innej formy elektronicznej przekazania informacji? Czy zakres informacji w powyższym zawiadomieniu zostanie ustalony przez ustawodawcę?	Proponuje się uwzględnić uwagę poprzez dodanie w ustawie o cudzoziemcach przepisu, zgodnie z którym organ, który wydał wizę krajową w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9 ustawy o cudzoziemcach, z adnotacją „student”, zawiadamia o tym pisemnie rektora uczelni lub kierownika innej jednostki prowadzącej studia, w której cudzoziemiec zamierza podjąć lub kontynuować kształcenie. Należy również wyjaśnić, że zawiadomienie przez rektora uczelni lub kierownika innej jednostki prowadzącej studia organu, który wydał wizę krajową w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9 ustawy o cudzoziemcach, z adnotacją „student”, może nastąpić w dowolnej formie pisemnej.
32.	Art. 6 projektu ustawy	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	Projekt nakłada na Rektora wymóg niezwłocznego powiadomienia pisemnego Konsula, który wydał cudzoziemcowi wizę krajową w celu odbycia studiów, o niepodjęciu studiów przez cudzoziemca. Zapis wydaje się zbędny, skoro Konsul uzyskuje dostęp do bazy danych w odniesieniu do osób przyjętych na studia oraz studentów, którzy złożyli ślubowanie. Ponadto, Rektor w większości przypadków może nie posiadać wiedzy o tym czy cudzoziemiec otrzymał wizę, czy nie.	Proponuje się uwzględnić uwagę poprzez dodanie w ustawie o cudzoziemcach przepisu, zgodnie z którym organ, który wydał wizę krajową w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9 ustawy o cudzoziemcach, z adnotacją „student”, zawiadamia o tym pisemnie rektora uczelni lub kierownika innej jednostki prowadzącej studia, w której cudzoziemiec zamierza podjąć lub kontynuować kształcenie.
33.	Art. 6 projektu ustawy	Ośrodek Przetwarzania Informacji	Korzystając ze zmian prawnych, które wprowadzają wykaz osób przyjętych na studia można rozważyć wyeliminowanie pisemnego	Proponuje się nie uwzględniać uwagi.

		Państwowy Instytut Badawczy	zawiadamiania organu, który wydał wizę o skreśleniu cudzoziemca z listy studentów. - Organ wydający wizę może samodzielnie uzyskać informację o zmianie statusu cudzoziemca drogą elektroniczną korzystając z Systemu POL-on. - Do wyeliminowania obiegu pisemnego potrzebna byłaby informacja o skreśleniu z powodu niepodjęcia studiów w wykazie osób przyjętych na studia (zob. uwaga wyżej). Jednocześnie konieczne wydaje się dostosowanie nowych przepisów tak, by nie istniała konieczność usuwania danych osób przyjętych na studia, które otrzymały wizę krajową, a następnie złożyły ślubowanie. - Dodatkowo można rozważyć takie dostosowanie terminów na wprowadzanie danych o skreśleniu studenta do Systemu POL-on, aby wychodziły one naprzeciw potrzebom organów wydających wizę.	Podtrzymuje się wyrażoną w uzasadnieniu projektu ustawy <i>ratio legis</i> kwestionowanej regulacji.
34.	Art. 6 projektu ustawy	Ośrodek Przetwarzania Informacji Państwowy Instytut Badawczy	Analogicznie do powyższego można rozważyć, czy nie jest nadmiarowe pisemne zawiadomienie wojewody o skreśleniu studenta lub doktoranta. Przy okazji zmiany przepisów dotyczących dostępu do wykazu studentów oraz wprowadzenia wykazu osób przyjętych na studia zasadne wydaje się dostosowanie przepisu art. 149 ust. 3 ustawy o cudzoziemcach tak, aby obieg informacji również przebiegał elektronicznie z wykorzystaniem Systemu POL-on.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi. Podtrzymuje się wyrażoną w uzasadnieniu projektu ustawy <i>ratio legis</i> kwestionowanej regulacji, a w konsekwencji – proponuje się pozostawienie aktualnego brzmienia art. 149 ust. 3 ustawy o cudzoziemcach.
35.	Art. 6 projektu ustawy	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	Akademie wojskowe podległe Ministrowi Obrony Narodowej RP oraz uczelnie innych służb mundurowych podległych Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Administracji RP kształcą studentów mundurowych innych państw objętych obowiązkiem wizowym na podstawie umów pomiędzy rządem RP i rządami tych państw, co oznacza że studenci tej grupy są kierowani na studia do Polski nie na podstawie ich wyłącznie prywatnych decyzji, ale przez właściwe resorty. Projektowana zmiana w ustawie cudzoziemcach (art. 65 ust. 1ba u.c., w brzmieniu określonym przez art. 6 pkt 2 lit. b projektowanej ustawy) w postaci zapisu „Rektor uczelni lub kierownik innej jednostki prowadzącej studia niezwłocznie zawiadamia pisemnie organ, który wydał wizę krajową w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, o skreśleniu cudzoziemca z listy studentów lub doktorantów” powoduje pytanie, czy w takim przypadku Rektor-Komendant akademii wojskowej będzie zobowiązany powiadamiać przykładowo Konsula tradycyjnym listem (pisemnie) przesyłanym za pośrednictwem poczty.	Należy wyjaśnić, że zawiadomienie przez rektora uczelni lub kierownika innej jednostki prowadzącej studia organu, który wydał wizę krajową w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9 ustawy o cudzoziemcach, z adnotacją „student”, może nastąpić w dowolnej formie pisemnej.
36.	Art. 6 projektu ustawy	Wojewoda Kujawsko-Pomorski	Dodatkowo, w związku z art. 6 pkt 2 lit. b opiniowanego projektu ustawy, który przewiduje dodanie w ustawie o cudzoziemcach następującego zapisu: rektor uczelni lub kierownik innej jednostki prowadzącej studia	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż określenie „niezwłocznie” jest ugruntowanym pojęciem w języku prawnym, użytym w 57 przepisach ustawy o cudzoziemcach, a co za tym

			niezwłocznie zawiadamia pisemnie organ, który wydał wizę krajową w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9, z adnotacją „student”, o skreśleniu cudzoziemca z listy studentów lub doktorantów, zwracam się z prośbą o rozważenie możliwości zastąpienia słowa „niezwłocznie” konkretnym terminem administracyjnym, na przykład „w ciągu 30 dni”. Chciałbym, zaznaczyć, że w oparciu o dotychczasową praktykę w związku z już istniejącym analogicznym przepisem art. 149 ust. 3 ustawy o cudzoziemcach (o brzmieniu: rektor uczelni lub kierownik innej jednostki prowadzącej studia niezwłocznie zawiadamia pisemnie wojewodę, który udzielił cudzoziemcowi zezwolenia, o którym mowa w art. 144, o skreśleniu cudzoziemca z listy studentów lub doktorantów) można wywnioskować, że termin „niezwłocznie” wiąże się często z bardzo długim czasem oczekiwania na ww. informacje, a brak „sankcji” za niedopełnienie określonego obowiązku skutkuje także w niektórych przypadkach całkowitym brakiem niniejszego zawiadomienia. W przypadku uwzględnienia mojej prośby w części dotyczącej określenia konkretnego terminu w art. 6 pkt 2 lit b opiniowanego projektu ustawy, zwracam się z prośbą o zastosowanie takiego samego rozwiązania w art. 149 ust. 3 ustawy o cudzoziemcach. Wskazanie konkretnego terminu administracyjnego być może spowoduje większą rzetelność i obowiązkowość w ww. zakresie. Proponuję także dodanie konkretnej sankcji nałożonej na rektora uczelni lub kierownika innej jednostki prowadzącej studia w przypadku niedopełnienia ustawowego obowiązku lub uchybienia terminowi.	idzie – temporalny zakres przewidzianego obowiązku nie powinien budzić wątpliwości. Należy również wyjaśnić, że potencjalne skutki prawne niewykonania przewidzianego obowiązku określają: 1) dodawany art. 144 ust. 4a pkt 4 ustawy o cudzoziemcach (art. 6 pkt 8 lit. c projektu ustawy), 2) zmieniany art. 144a ust. 1 pkt 5 lit. d ustawy o cudzoziemcach (art. 6 pkt 9 lit. a projektu ustawy) – w postaci odpowiednio decyzji o odmowie zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia oraz decyzji o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia.
37.	Art. 6 projektu ustawy	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych	Z obecnej treści projektowanego art. 6 pkt 3 lit. a wynika, że ustalenie terminu złożenia wniosku o wizę poprzez przeprowadzenie z cudzoziemcem rozmowy na odległość jest jedynie fakultatywne, a nie obligatoryjne („Termin złożenia wniosku o wydanie wizy krajowej można ustalić z cudzoziemcem”), podobnie fakultatywne jest przetwarzanie danych osobowych cudzoziemca podczas ww. rozmowy („W takim przypadku mogą być przetwarzane dane lub informacje (...).”). Z projektowanego przepisu nadal nie wynika jednak, że celem rozmowy jest wstępne ustalenie tożsamości cudzoziemca przed złożeniem wniosku o wizę. Ponadto projektowana regulacja nie wskazuje, kto decyduje o przeprowadzeniu z cudzoziemcem przedmiotowej rozmowy, w szczególności, czy decyzję w tym zakresie podejmuje konsul czy cudzoziemiec ubiegający się o wizę. Analizowany przepis nie stanowi również o ewentualnym utrwalaniu danych osobowych przetwarzanych podczas rozmowy. Konieczne jest zatem wyraźne wyartykułowanie	Proponuje się uwzględnić uwagę.

			celu ww. rozmowy, jakim jest wstępne ustalenie tożsamości cudzoziemca już na etapie ustalenia terminu wizyty w konsulacie. Zasadne wydaje się także wskazanie, czy dane osobowe cudzoziemca przetwarzane podczas powyższej rozmowy są później utrwalane, czy przechowywane są też związane z cudzoziemcem dane wynioskowane z tej rozmowy, a jeśli tak to w jaki sposób mają być one przechowywane.	
38.	Art. 6 projektu ustawy	Konfederacja Lewiatan	Z dodawanego przepisu art. 77 ust. 1b ustawy o cudzoziemcach wynika, że termin spotkania w postępowaniu o wydanie wizy krajowej może być ustalany e-mailowo. Biorąc pod uwagę to, że ustawa ma na celu uszczelnienie systemu, lepszym rozwiązaniem byłaby poprawa funkcjonowania internetowego systemu rezerwacji terminów wizowych. Wprowadzenie ustawowej możliwości ustalania terminów w inny sposób niż oficjalny system rezerwacji może zwiększyć pole do nadużyć.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi. Podtrzymuje się wyrażoną w uzasadnieniu projektu ustawy <i>ratio legis</i> kwestionowanej regulacji.
39.	Art. 6 projektu ustawy	Wojewoda Mazowiecki	W art. 116 pkt 6 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2024 r. poz. 769 i 1222) proponuje się dopisać cele pobytu na podstawie wizy Schengen tożsame z celami pobytu wskazanymi w pkt 5 projektu ustawy (cele pobytu wizy krajowej).	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż wykracza ona poza zakres regulacji projektu ustawy. Zaprezentowany postulat powinien jednak zostać rozważony podczas prac nad zmianami prawa migracyjnego, o których mowa w uchwale nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.
40.	Art. 6 projektu ustawy	Konfederacja Lewiatan	W odniesieniu do proponowanych zmian w art. 116 ustawy o cudzoziemcach, biorąc pod uwagę brzmienie przepisu nie jest do końca jasne czy ograniczenie ma również dotyczyć osób, które mają zamiar ubiegać się o zezwolenie na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji, o którym mowa w art. 127, czy jedynie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę. Z projektowanego przepisu wynika, że podstawą do pozostawienia wniosku bez rozpoznania będzie przebywanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie wizy długoterminowej, wydanej przez inne państwo obszaru Schengen. Jednocześnie bez zmian pozostaje zapis art. Art. 116 pkt 6, stanowiący, że podstawą do pozostawienia wniosku bez rozpoznania jest przebywanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu turystycznym lub w celu odwiedzin u rodziny lub przyjaciół, na podstawie wizy wydanej przez inne państwo obszaru Schengen. Cudzoziemiec będzie miał więc możliwość złożenia wniosku o pobyt czasowy i pracę w trakcie pobytu na wizie Schengen wydanej przez inny kraj Schengen (jeśli nie przyjechał w celu turystycznym lub odwiedzin), natomiast całkowicie wykluczono	Należy wyjaśnić, że zakresem zmian w art. 116 ustawy o cudzoziemcach objęte są wyłącznie przypadki dotyczące zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, a zatem nie odnoszą się one do zezwolenia na pobyt czasowy w celu wykonywania pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji.

			taką możliwość w przypadku wizy długoterminowej (bez względu na cel pobytu) oraz karty pobytu. Wprowadzenie powyższego zapisu doprowadzi do sytuacji, w której cudzoziemiec mieszkający długoterminowo w UE, by rozpocząć pracę w Polsce będzie musiał wrócić do kraju pochodzenia w celu uzyskania polskiej wizy. Zastawiające jest zatem czy to ograniczenie jest celowe.	
41.	Art. 6 projektu ustawy	Wojewoda Małopolski	Dodanie do ustawy o cudzoziemcach wymogu aby również pracodawca informował o utracie pracy przez cudzoziemca jest dobrym rozwiązaniem. Jednak aby ten przepis miał rację bytu w naszej ocenie powinien być poprzedzony nałożeniem na cudzoziemca obowiązku poinformowania pracodawcy o uzyskanym zezwoleniu na pobyt czasowy i pracę. Pracodawca nie jest stroną tego postępowania, jest nią jedynie cudzoziemiec i to cudzoziemiec otrzymuje decyzję administracyjną w tym zakresie. Proponujemy aby dodać do ustawy o cudzoziemcach zapis, iż: „cudzoziemiec ma obowiązek poinformować podmiot powierzający wykonywanie pracy o decyzji, o której mowa w art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, w ciągu 7 dni od dnia doręczenia decyzji.” Podobny przepis został wprowadzony do ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy (...) i pozwolił na ochronę rzetelnych pracodawców przed nieuczciwymi praktykami cudzoziemców, którzy wykorzystują deklarację zatrudnienia tylko do wyłudzenia pozwolenia na pobyt. Jednocześnie dodawany przepis powinien zostać rozszerzony nie tylko o informowanie o utracie pracy, ale również o informowanie o niepodjęciu pracy przez cudzoziemca. Cudzoziemcy bardzo często są zatrudniani dopiero po uzyskaniu jednolitego zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, wobec czego mamy lukę w odniesieniu do cudzoziemców, którzy pomimo uzyskania zezwolenia na pobyt czasowy i pracę nie nawiążą ostatecznie współpracy z pracodawcą.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż wykracza ona poza zakres regulacji projektu ustawy. Zaprezentowany postulat powinien jednak zostać rozważony podczas prac nad zmianami prawa migracyjnego, o których mowa w uchwale nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.
42.	Art. 6 projektu ustawy	Wojewoda Mazowiecki	W art. 120 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (który nie jest objęty niniejszą nowelizacją) proponuje się: - wykluczyć możliwość zmiany zezwolenia dla cudzoziemców, którzy wykonują pracę za wynagrodzeniem niższym niż minimalne, - w przypadku postępowania o zmianę zezwolenia odmowa jest obligatoryjna kiedy cudzoziemiec nie powiadomił wojewody o utracie pracy w terminie wskazanym w art. 121 ust. 1 ustawy z dnia 12 grudnia o cudzoziemcach – aby przesłanka była również obligatoryjna do odmowy udzielenia zezwolenia na pobyt czasowy i pracę.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż wykracza ona poza zakres regulacji projektu ustawy. Zaprezentowane postulaty powinny jednak zostać rozważone podczas prac nad zmianami prawa migracyjnego, o których mowa w uchwale nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.

43.	Art. 6 projektu ustawy	Konfederacja Lewiatan	Projektowana ustawa nakłada na pracodawcę kolejny obowiązek informacyjny i przewiduje sankcje za jego niedopełnienie (art. 6 pkt 17), tymczasem pracodawca nie jest stroną postępowania. Konfederacja Lewiatan od dłuższego czasu sygnalizuje problem wynikający z braku możliwości weryfikacji przez pracodawcę statusu postępowania pobytowego zatrudnionego przez niego cudzoziemca. Wskazane jest stworzenie systemu powiadamiania pracodawców o udzieleniu przez wojewodę zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, m.in. poprzez przekazywanie dodatkowego egzemplarza decyzji zezwalającej na pobyt czasowy i pracę pracodawcy w niej wymienionym. Istnieje ryzyko, że cudzoziemiec nie powiadomi pracodawcy o uzyskaniu/zmianie zezwolenia na pobyt czasowy i pracę, natomiast sankcje dotkną pracodawcy.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi. Podtrzymując wyrażoną w uzasadnieniu projektu ustawy <i>ratio legis</i> kwestionowanej regulacji, należy zauważyć, że jest ona kierunkowo zgodna z postanowieniami uchwały nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.
44.	Art. 6 projektu ustawy	Wojewoda Mazowiecki	W art. 6 w pkt 8 w zakresie art. 144 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, proponuje się zmianę rozporządzenia wykonawczego do ustawy w sprawie wysokości wymaganych środków finansowych poprzez wskazanie, że środki zgromadzone na koncie bankowym cudzoziemca są brane pod uwagę jeżeli zostanie załączona historia rachunku bankowego.	Uwaga nie może zostać uwzględniona, gdyż dotyczy aktu wykonawczego. Zaprezentowany postulat powinien jednak zostać rozważony podczas prac nad zmianami prawa migracyjnego, o których mowa w uchwale nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.
45.	Art. 6 projektu ustawy	Centrum Rozwoju Szkół Wyższych MERITO	Dodawany art. 144 ust. 4a pkt 8 ustawy o cudzoziemcach stanowi, że minister właściwy do spraw wewnętrznych może wydać decyzję o odmowie zatwierdzenia jednostki prowadzącej studia na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów, jeżeli ta jednostka nie dopełnia obowiązku wprowadzania do Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on danych, o których mowa w art. 343a ust. 1, w art. 344 ust. 1 lub w art. 345 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. W naszej ocenie proponowany zapis nie rozróżnia celowego działania jednostki od błędu ludzkiego. W związku z tym proponujemy dodanie następującego fragmentu: „po uprzednim upomnieniu i wyznaczeniu dodatkowego 14 dniowego terminu na wprowadzenie danych, nadal nie dopełnia obowiązku wprowadzania do Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on danych, o których mowa w art. 343a ust. 1, w art. 344 ust. 1 lub w art. 345 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce”.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi. Podtrzymując wyrażoną w uzasadnieniu projektu ustawy <i>ratio legis</i> kwestionowanej regulacji, należy zauważyć, że jest ona kierunkowo zgodna z postanowieniami uchwały nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.

46.	Art. 6 projektu ustawy	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	Nie przedstawiono uzasadnienia, dlaczego projektodawcy nie uznali za wystarczające rozbudowanie rozwiązań administracyjnych, zgodnie z którymi jedynie uczelnie spełniające określone warunki mogłyby mieć prawo rekrutowania cudzoziemców będącego podstawą odpowiednich decyzji wizowych.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi. Podtrzymując wyrażoną w uzasadnieniu projektu ustawy <i>ratio legis</i> kwestionowanej regulacji, należy zauważyć, że jest ona kierunkowo zgodna z postanowieniami uchwały nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.
47.	Art. 6 projektu ustawy	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	Pod rozważę przedkładamy, aby ustawodawca – bez różnicowania uczelni publicznych i niepublicznych – jednoznacznie powiązał wskazane uprawnienie ze spełnieniem określonych wymogów wynikających z ustawy PWSiN. Rozważyć można np. powiązanie uprawnień do prowadzenia studiów dla cudzoziemców w określonej dyscyplinie naukowej od osiągnięcia w niej w procesie ewaluacji jakości działalności naukowej co najmniej kategorii B, powiązanie przedmiotowych uprawnień z prawem do posługiwania się nazwą „uniwersytet” czy politechnika” czy też z posiadaniem przez uczelnię określonej liczby uprawnień do nadawania stopnia doktora czy doktora habilitowanego. Zagwarantuje to odpowiednią jakość kształcenia bez narażania na zarzut dyskryminowania działających uczciwie i zachowujących wysoki poziom badawczy i dydaktyczny uczelni niepublicznych.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi. Podtrzymując wyrażoną w uzasadnieniu projektu ustawy <i>ratio legis</i> kwestionowanej regulacji, należy zauważyć, że jest ona kierunkowo zgodna z postanowieniami uchwały nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.
48.	Art. 6 projektu ustawy	Centrum Rozwoju Szkół Wyższych MERITO	Nie dostrzegamy uzasadnienia dla wyodrębnienia „publicznych uczelni akademickich” przy jednoczesnym pominięciu niepublicznych uczelni akademickich. Status uczelni akademickiej uzyskuje się na takich samych zasadach przez uczelnie publiczne jak i niepubliczne. Wyłączenie uczelni niepublicznych akademickich z możliwości przyjmowania cudzoziemców bez konieczności ubiegania się o zezwolenie jest jawnym ograniczeniem konkurencyjności w sektorze szkolnictwa wyższego i nie opiera się na kryteriach jakościowych a jedynie na kryterium statusu założycielskiego uczelni.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi. Podtrzymując wyrażoną w uzasadnieniu projektu ustawy <i>ratio legis</i> kwestionowanej regulacji, należy zauważyć, że jest ona kierunkowo zgodna z postanowieniami uchwały nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.
49.	Art. 6 projektu ustawy	Centrum Rozwoju Szkół Wyższych MERITO	Proponowany art. 144a ust. 1 pkt 5 lit. h ustawy o cudzoziemcach stanowi, że minister właściwy do spraw wewnętrznych może wydać decyzję o zakazie przyjmowania cudzoziemców przez jednostkę prowadzącą studia, o której mowa w art. 144 ust. 5, na okres do 5 lat, jeżeli jednostka ta nie dopełnia obowiązku wprowadzania do Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on danych, o których mowa w art. 343a ust. 1, w art. 344 ust. 1 lub w art. 345 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi. Podtrzymując wyrażoną w uzasadnieniu projektu ustawy <i>ratio legis</i> kwestionowanej regulacji, należy zauważyć, że jest ona kierunkowo zgodna z postanowieniami uchwały nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.

			Proponowany zapis w naszej ocenie nie rozróżnia celowego działania jednostki od błędu ludzkiego, dlatego proponujemy dodanie: „po uprzednim upomnieniu, i wyznaczeniu dodatkowego 14-dniowego terminu na wprowadzenie danych, nadal nie dopełnia obowiązku wprowadzania do Zintegrowanego Systemu Informacji o Szkolnictwie Wyższym i Nauce POL-on danych, o których mowa w art. 343a ust. 1, w art. 344 ust. 1 lub w art. 345 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce”. Zaproponowane w projekcie ustawy rozwiązanie jest nieostre i nie różnicuje podmiotów, które poprzez błąd ludzki nie dopełniły pojedynczych wpisów od tych, które w sposób świadomy unikają obowiązków wprowadzania danych do systemu. Doprecyzowanie zapisów w tym względzie wydaje się zasadne z uwagi na konsekwencje wynikające z proponowanej regulacji.	
50.	Art. 6 projektu ustawy	Wojewoda Podkarpacki	Nie jest zasadnym weryfikowanie w proponowanym terminie, w myśl art. 149 ust. 4 ustawy o cudzoziemcach, danych cudzoziemców, którym Wojewoda udzielił zezwoleń na pobyt czasowy na podstawie art. 144 ust. 1 lub 3, w każdym roku okresu ważności zezwolenia tj. w okresie bezpośrednio po dniu 1 czerwca. Odnosnie osób, które nie złożyły ślubowania właściwszą się wydaje data 1 października w miejsce 1 czerwca. Ponadto przy projektowanym zapisie tak krótki okres między dniem 1 marca a 1 czerwca jest niczym nieuzasadniony, a tym bardziej nie jest wskazana tak duża przerwa (9 miesięcy) przy przewidywanym dwukrotnym w ciągu roku kalendarzowego, sprawdzaniu danych cudzoziemców objętych dyspozycją w/w przepisu.	Proponuje się uwzględnić uwagę.
51.	Art. 6 projektu ustawy	Prezes Zarządu Fundacji Dobra Szkoła	Chciałbym zwrócić uwagę na projektowaną zmianę w art. 6 pkt 15. Zmiana dotyczy wyłączenia świadectwa ukończenia szkoły policealnej z dokumentów potwierdzających znajomość języka polskiego zgodnie z art. 211 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2024 r. poz. 769 i 1222). Zmiana jest wprowadzana w związku z tym, że cykl kształcenia w szkole policealnej jest stosunkowo krótki (minimum rok, 2 semestry) co nie zawsze pozwala na opanowanie umiejętności językowych przez cudzoziemców. Z informacji medialnych wynika, że dochodziło również do pewnych nadużyć związanych ze zbyt niskimi wymaganiami ze strony niektórych szkół policealnych, które ułatwiały cudzoziemcom ukończenie tego typu szkoły mimo nieopanowania języka polskiego w stopniu dostatecznym.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż wykracza ona poza zakres regulacji projektu ustawy. Zaprezentowany postulat powinien jednak zostać rozważony podczas prac nad zmianami prawa migracyjnego, o których mowa w uchwale nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.

			Należy podkreślić, że na rynku szkół policealnych funkcjonuje wiele podmiotów, które dokładają wszelkich starań, aby słuchacze tych szkół opanowywali umiejętności językowe w stopniu odpowiednim do stojących przed nimi wymagań związanych z podejściem do egzaminu zawodowego, którego zdanie jest podstawowym celem kształcenia w szkołach tego typu. Do takich szkół należą również szkoły prowadzone przez Fundację Dobra Szkoła, organizując dodatkowe zajęcia z języka polskiego dla obywateli innych państw. Z uwagi na powyższe, proponuję, aby wprowadzić do katalogu dokumentów, których uzyskanie potwierdzałoby umiejętności językowe, dyplom zawodowy i certyfikat kwalifikacji zawodowej. Z moich doświadczeń wynika, że zdanie państwowego egzaminu w zakresie danej kwalifikacji, w części teoretycznej i praktycznej jest zadaniem niemożliwym do realizacji przez cudzoziemców, którzy nie mają dostatecznie rozwiniętych umiejętności językowych. Taki zapis mógłby również umożliwić rezygnację z przepisów przejściowych, z uwagi na to, że podstawowym celem kształcenia w szkole policealnej jest uzyskanie kwalifikacji zawodowych i każdy z cudzoziemców zapisujących się do szkoły miał tego świadomość w chwili podjęcia decyzji o rozpoczęciu kształcenia. Poniżej przykładowy ustawowy zapis: w art. 211 w ust. 3 dodaje się pkt 4 w brzmieniu: 4) dyplomem zawodowym lub certyfikatem kwalifikacji zawodowej, o których mowa w art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750 i 854).	
52.	Art. 8 projektu ustawy	Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	Zgodnie z uzasadnieniem projektu ustawy, wyrażonym w punkcie 6, „<i>celem regulacji jest zwiększenie uprawnień organów Straży Granicznej oraz Państwowej Inspekcji Pracy w zakresie kontroli legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców oraz powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom. Przepisy art. 48 ust. 1 oraz art. 54 ust. 1 ustawy Prawo przedsiębiorców stanowią, że organ kontroli zawiadamia przedsiębiorcę o zamiarze wszczęcia kontroli, przy czym nie można równocześnie podejmować i prowadzić więcej niż jednej kontroli działalności przedsiębiorcy. Przepisy art. 8 pkt 3 i 4 projektowanej ustawy zmierzają do wprowadzenia wyjątków od powołanych zasad w odniesieniu do kontroli przeprowadzanych na podstawie przepisów:</i> <i>1) ustawy o Straży Granicznej, które dotyczą legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców, prowadzenia działalności gospodarczej przez cudzoziemców oraz powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom,</i>	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż wykracza ona poza zakres regulacji projektu ustawy. Zaprezentowane postulaty powinny jednak zostać rozważone podczas prac nad zmianami prawa migracyjnego, o których mowa w uchwale nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.

		2) ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 97, z późn. zm.), które dotyczą legalności zatrudnienia cudzoziemców, prowadzenia innej pracy zarobkowej przez cudzoziemców oraz wykonywania pracy przez cudzoziemców – co umożliwi nie tylko wszczynanie przez te podmioty kontroli niezapowiedzianych, lecz także jednocześnie ich prowadzenie. Proponowane zmiany przepisów u.P.p. zmierzają do zapewnienia Straży Granicznej oraz Państwowej Inspekcji Pracy możliwości przeprowadzania skutecznych kontroli w celu eliminowania nieprawidłowości w powołanym obszarze, które zostały szczegółowo scharakteryzowane w ocenie skutków regulacji projektowanej ustawy.” Analogiczne przesłanki proponowanych zmian dotyczą kontroli płatników składek zatrudniających cudzoziemców, którzy niejednokrotnie dopuszczają się naruszeń przepisów prawa w zakresie ubezpieczeń społecznych, poprzez brak opłacania składek na ubezpieczenia społeczne lub wykazywania zaniżonych podstaw wymiaru składek, niezgodnych z wynagrodzeniami określonymi we wnioskach składanych do wojewody o wydanie pozwolenia na pracę lub złożonych oświadczeń o zamiarze potwierdzenia pracy cudzoziemcowi, braku zgłaszania do ubezpieczeń społecznych lub zgłaszania w innych okresach niż wynika to ze złożonych oświadczeń o zamiarze potwierdzenia pracy cudzoziemcowi. Skala naruszeń w niektórych przypadkach jest znacząca i wymaga podejmowania niezwłocznych kontroli wobec podmiotów zatrudniających cudzoziemców. Z uwagi na powyższe proponujemy następujące zmiany do art. 8 projektu ustawy: 1. w pkt 3 proponujemy dodanie w art. 48 w ust. 11 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców pkt 16 w brzmieniu: „16) kontrola jest przeprowadzana na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497, 863 i 1243) i dotyczy płatnika składek zatrudniającego cudzoziemców lub powierzającego inną pracę zarobkową przez cudzoziemców.”; 2. w pkt 4 proponujemy dodanie w art. 54 w ust. 1 ustawy Prawo przedsiębiorców pkt 17 w brzmieniu: „17) kontrola jest przeprowadzana na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 497, 863 i 1243) i dotyczy płatnika składek zatrudniającego cudzoziemców lub powierzającego inną pracę zarobkową przez cudzoziemców.”.	
--	--	---	--

53.	Art. 9 projektu ustawy	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	Projekt nie uwzględnia specyfiki umów międzyrządowych, a także umów o wspólnym lub podwójnym dyplomowaniu zawartych z uczelniami zagranicznymi, w wyniku których studenci zwykle studiują przez kilka semestrów na uczelni zagranicznej, często także z udziałem naszych nauczycieli akademickich, po czym przyjeżdżają do Polski kontynuować kształcenie.	Należy wyjaśnić, że stosownie do dodawanych przepisów art. 323 ust. 1a i 1b ustawy – <i>Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce</i> nowy model rekrutacji dotyczyć będzie wyłącznie cudzoziemców podejmujących odpowiednio studia pierwszego stopnia (jednolite studia magisterskie) oraz studia drugiego stopnia na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez rektora, dyrektora instytutu Polskiej Akademii Nauk, dyrektora instytutu badawczego lub dyrektora instytutu międzynarodowego. Nie będzie on zatem miał zastosowania do cudzoziemców podejmujących studia na podstawie: 1) umów międzynarodowych; 2) umów zawieranych z podmiotami zagranicznymi przez uczelnie; 3) decyzji, o których mowa w art. 323 ust. 1 pkt 3–5 ustawy – <i>Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce</i>.
54.	Art. 9 projektu ustawy	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	Proponujemy, by umożliwiono poświadczenie kwalifikacji językowych egzaminem przeprowadzanym przez samą uczelnię, w przypadku posiadania kadry filologów polskich lub obcych (w zależności od konieczności poświadczenia określonych umiejętności językowych) bądź – gdy studia są realizowane we współpracy z instytucją z zagranicy, kończących się wspólnym dyplomem – przez uczelnię zagraniczną przy spełnieniu analogicznych kryteriów, jak w przypadku podmiotów z Polski. Potwierdzenie praktycznych kompetencji językowych może również odbywać się w ramach egzaminu wstępnego, jeśli uczelnia zdecydowałaby się go przeprowadzić, w ramach swojej autonomii. Projektowane przepisy nie przewidują obecnie możliwości wpływu uczelni na listę uznawanych certyfikatów. Należałoby także wprowadzić wyjątki, zwłaszcza dla szczególnie uzdolnionych kandydatów – cudzoziemców (np. laureatów olimpiad międzynarodowych), w przypadku których ten warunek mógłby być odroczony w czasie, np. do ukończenia pierwszego roku studiów, a uczelnia podjęłaby się zadania intensyfikacji wsparcia studentów w podniesieniu kompetencji językowych w pierwszych miesiącach studiowania lub w okresie poprzedzającym rozpoczęcie studiów.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi. Podtrzymując wyrażoną w uzasadnieniu projektu ustawy <i>ratio legis</i> kwestionowanej regulacji, należy zauważyć, że jest ona kierunkowo zgodna z postanowieniami uchwały nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.
55.	Art. 9 projektu ustawy	Centrum Rozwoju Szkół Wyższych MERITO	Prosimy o wyjaśnienie lub doprecyzowanie zapisów w sytuacjach: 1. kiedy językiem wykładowym w szkole średniej lub uczelni wyższej, którą ukończył cudzoziemiec był język polski lub język obcy, w którym ma odbywać się kształcenie, w uczelni, do której aplikuje - czy w takiej sytuacji, można przyjąć	Proponuje się nie uwzględniać uwagi, gdyż projekt ustawy zakłada, iż przepisy prawa powszechnie obowiązującego będą zawierać zamknięty katalog rodzajów dokumentów poświadczających znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie.

			inny niż posiadanie certyfikatu sposób na weryfikację umiejętności językowych? 2. czy ustawodawca zakłada, sytuację, w której cudzoziemiec nie posiada formalnego certyfikatu poświadczającego znajomość języka polskiego lub języka obcego, w którym będzie się odbywało kształcenie i to uczelnia, do której aplikuje weryfikuje poziom znajomości języka? Proponujemy również dodanie zapisu, zgodnie z którym nie będzie wymagana weryfikacja znajomości języka obcego, jeśli student pochodzi z kraju, w którym ten język obcy jest językiem urzędowym lub jeśli w tym języku ukończył poprzedni etap edukacji, na dowód czego przedstawi odpowiednie zaświadczenie z jednostki prowadzącej kształcenie.	
56.	Art. 9 projektu ustawy	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	W celu wyeliminowania wszelkiego rodzaju wątpliwości interpretacyjnych, należałoby wprowadzić możliwość, odwołując się do regulacji wewnętrznych w uczelni, przeprowadzania egzaminów wstępnych dla wszystkich cudzoziemców, bez względu na posiadane dokumenty o wykształceniu.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi. Podtrzymując wyrażoną w uzasadnieniu projektu ustawy <i>ratio legis</i> kwestionowanej regulacji, należy zauważyć, że jest ona kierunkowo zgodna z postanowieniami uchwały nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.
57.	Art. 9 projektu ustawy	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	Bezzasadnym jest używanie pojęcia: egzaminy wstępne albo rozmowy kwalifikacyjne, gdyż rozmowa kwalifikacyjna jest jednym z rodzajów egzaminu wstępnego. Dlatego proponujemy dokonanie stosownej korekty w projekcie i posługiwanie się wyłącznie pojęciem egzamin wstępny, tak jak ma to miejsce w ustawie PSWiN. Brak takiej zmiany przepisu z pewnością doprowadzi do niejasności interpretacyjnych.	Proponuje się uwzględnić uwagę.
58.	Art. 9 projektu ustawy	Ośrodek Przetwarzania Informacji Państwowy Instytut Badawczy	Zwracamy uwagę, że przepisy wprowadzają wykaz osób przyjętych na studia, który obejmuje zarówno cudzoziemców (zob. nowy art. 343a ust. 1 pkt 3 i 4 p.s.w.n.), jak i obywateli polskich. Zakres danych gromadzonych w nowym wykazie wydaje się szerszy niż wymagany z punktu widzenia wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej.	Proponuje się uwzględnić uwagę.
59.	Art. 9 projektu ustawy	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	Należy rozważyć czy zamiast rejestru osób przyjętych na studia, które nie złożyły ślubowania nie wprowadzić rejestru osób zakwalifikowanych do przyjęcia przez uczelnię tj. takich, które pomyślnie przeszły egzamin wstępny oraz spełniły wymogi dotyczące znajomości języka na określonym przez uczelnię poziomie.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi. Podtrzymując wyrażoną w uzasadnieniu projektu ustawy <i>ratio legis</i> kwestionowanej regulacji, należy zauważyć, że jest ona kierunkowo zgodna z postanowieniami uchwały nr 120 Rady Ministrów z dnia 15 października 2024 r. w sprawie przyjęcia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”.

60.	Art. 9 projektu ustawy	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	Celowe wydaje się rozważenia, aby również w obszarze odrębnej bazy danych objętej zakresem systemu POL-on zamieszczać niezwłocznie informacje o skreśleniu cudzoziemca z listy studentów lub doktorantów, zamiast stosowania zobowiązania do wspomnianego niezwłocznego zawiadamiania pisemnego. Rozwiązanie takie stanowiłoby analogiczne działanie, jak w przypadku utworzenia w systemie POL-on wykazu osób przyjętych na studia, które nie złożyły ślubowania.	Należy wyjaśnić, że stosownie do art. 354 ust. 2 zdanie pierwsze ustawy – <i>Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce</i> podmioty, o których mowa w art. 344 ust. 2 oraz art. 345 ust. 2, są obowiązane do systematycznego aktualizowania danych objętych odpowiednio wykazem studentów oraz wykazem osób ubiegających się o stopień doktora.
61.	Art. 9 projektu ustawy	Ośrodek Przetwarzania Informacji Państwowy Instytut Badawczy	W przepisach brakuje jednoznacznych wytycznych, w którym momencie procesu rekrutacji należy przekazać dane do wykazu osób przyjętych na studia. Zaproponowane przepisy mogą być rozumiane na przynajmniej dwa sposoby. 1. Dane powinny być wprowadzone jak najwcześniej do wykazu osób przyjętych, a następnie stopniowo usuwane, jeżeli dotyczą osób, które złożyły ślubowanie. Ze względu na procedurę wizową zasadne wydaje się, że dane do wykazu osób przyjętych powinny zostać wprowadzone jak najwcześniej, tak aby organ wydający wizę mógł sprawdzić status osoby, która się o nią ubiega. Zgodnie z art. 343a ust. 3 pkt 3 p.s.w.n dostęp do wykazu osób przyjętych na studia przysługuje ministrowi właściwemu do spraw zagranicznych oraz konsulom, między innymi w celu prowadzenia postępowań w sprawie wydania wizy krajowej. 2. Dane powinny być wprowadzane po osiągnięciu przez uczelnię pewności, że osoba przyjęta nie złożyła i nie złoży ślubowania, czyli dopiero po rozpoczęciu roku akademickiego lub semestru. Nazwa „wykaz osób przyjętych na studia, które nie złożyły ślubowania” sugeruje, że w wykazie powinny zostać umieszczone dane osób, co do których istnieje pewność, że nie złożyły ślubowania.	Należy wyjaśnić, że w świetle projektowanych regulacji niezwłocznie po przyjęciu danej osoby na studia jej dane powinny być zamieszczone w przedmiotowym wykazie, a po złożeniu ślubowania – usunięte z tego wykazu i zamieszczone w wykazie studentów.
62.	Art. 9 projektu ustawy	Ośrodek Przetwarzania Informacji Państwowy Instytut Badawczy	Zwracamy uwagę, że przepisy zawężają zakres danych gromadzonych w wykazie do osób, które nie złożyły ślubowania. Każda osoba, który rozpoczyna studia musi złożyć ślubowanie. Wraz ze złożeniem ślubowania student nabywa prawa studenta i jest wykazywany w wykazie studentów, o którym mowa w art. 344 p.s.w.n. Wydaje się, że wspomniane przepisy wprowadzają konieczność usuwania danych z wykazu osób przyjętych na studia, które złożyły ślubowanie. Konsekwencją takiego zapisu może być duża rotacja danych w wykazie osób przyjętych na studia i wiele operacji usuwania w trakcie trwania roku akademickiego. Usunięcie danych skutkować będzie utratą informacji, na podstawie których została wydana wiza.	Należy wyjaśnić, że w świetle projektowanych regulacji niezwłocznie po przyjęciu danej osoby na studia jej dane powinny być zamieszczone w przedmiotowym wykazie, a po złożeniu ślubowania – usunięte z tego wykazu i zamieszczone w wykazie studentów.
63.	Art. 9 projektu ustawy	Centrum Rozwoju Szkół	Prosimy o doprecyzowanie przepisów tak aby podmioty szkolnictwa wyższego właściwie realizowały nakładany obowiązek:	Należy wyjaśnić, że w świetle projektowanych regulacji niezwłocznie po przyjęciu danej osoby na studia jej

		Wyższych MERITO	1. czy „wykaz osób przyjętych” dotyczy wszystkich osób przyjętych, a zatem cudzoziemców i osoby posiadające obywatelstwo polskie, czy tylko cudzoziemców? 2. „osoba przyjęta na studia” vs student – zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce skreślić można studenta a nie osobę przyjętą na studia, jak zatem uczelnia ma oznaczać w systemie POL-on zmieniający się status „osoby przyjętej na studia”, w jaki sposób oznaczyć, że nie pojawiła się na Uczelni i nie podpisała ślubowania? I z drugiej strony, w jaki sposób w systemie POL-on będą oznaczane osoby, które pojawiają się i podpisują ślubowanie? 3. jak długo „osoby przyjęte na studia” będą widoczne w systemie POL-on – co będzie się działo z ich danymi? (czy zostaną wskazane terminy, w jakich status „osoby przyjętej na studia” powinien się zmienić adekwatnie do jej sytuacji)? 4. jaką dokładnie informację będzie trzeba przekazać do POL-onu w zakresie „informacja o przyjęciu na studia”. Zwracamy uwagę, że ta informacja przypisana jest cudzoziemcowi, jak zatem należy traktować „osobę przyjętą na studia”, która posiada polskie obywatelstwo?	dane powinny być zamieszczone w przedmiotowym wykazie, a po złożeniu ślubowania – usunięte z tego wykazu i zamieszczone w wykazie studentów.
64.	Art. 9 projektu ustawy	Ośrodek Przetwarzania Informacji Państwowy Instytut Badawczy	W związku z faktem, że proponowane rozwiązania prawne mają na celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym, zasadne wydaje się rozszerzenie zakresu danych w wykazie osób przyjętych o informację o przyznanej wizie, w tym organie, który ją wydał. Informacja o wizie byłaby pomocna dla uczelni, które oczekują na przyjazd studenta. Można rozważyć dodanie informacji o przyznanej wizie krajowej i organie, który ją wydał również w wykazie studentów, o którym mowa w art. 344 p.s.w.n., o ile ustawodawca uzna taką zmianę za zasadną z punktu widzenia przeciwdziałania nieprawidłowościom w systemie wizowym.	Proponuje się uwzględnić uwagę poprzez dodanie w ustawie o cudzoziemcach przepisu, zgodnie z którym organ, który wydał wizę krajową w celu, o którym mowa w art. 60 ust. 1 pkt 9 ustawy o cudzoziemcach, z adnotacją „student”, zawiadamia o tym pisemnie rektora uczelni lub kierownika innej jednostki prowadzącej studia, w której cudzoziemiec zamierza podjąć lub kontynuować kształcenie.
65.	Art. 9 projektu ustawy	Ośrodek Przetwarzania Informacji Państwowy Instytut Badawczy	Przepisy wprowadzają konieczność informowania o skreśleniu cudzoziemca z listy studentów, który posiada wizę krajową. Zasadne wydaje się rozszerzenie zakresu danych, które są gromadzone w wykazie osób przyjętych na studia o informację o skreśleniu z powodu niepodjęcia studiów. Aktualnie informacja o skreśleniu studenta jest odnotowywana jedynie w wykazie studentów, o którym mowa w art. 344 p.s.w.n. – jednak do tego wykazu trafiają jedynie studenci po złożeniu ślubowania. W rezultacie w nowym wykazie brakować będzie informacji o skreśleniu osoby z powodu niepodjęcia studiów (niezłożenia ślubowania) – nie będzie jej ani w wykazie studentów, ani w wykazie osób przyjętych. Rozszerzenie zakresu danych ma zastosowanie w przypadku braku konieczności usuwania z nowego wykazu osób, które złożyły ślubowania (zob. uwagi wyżej).	Proponuje się uwzględnić uwagę.

66.	Art. 9 projektu ustawy	Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych	Art. 343a ust. 3 określa katalog podmiotów, którym przysługuje dostęp do danych zgromadzonych w wykazie osób przyjętych na studia, o którym mowa ust. 1. Z projektowanego przepisu nie wynikają cele , w jakich wymienione w nim podmioty mogą pozyskiwać z ww. wykazu dane osobowe, zakresie pkt 1 i 2 ustępu 3. Co więcej, ust. 4 projektowanego przepisu ponownie ustanawia ogólny zakaz udostępniania danych osobowych zawartych w wykazie, co pozostaje w sprzeczności z uprawnieniami do pozyskiwania danych osobowych przez podmioty wymienione w projektowanym art. 343a ust. 3.	Należy wyjaśnić, że: 1) dodawany art. 343a ust. 3 pkt 1 i 2 ustawy – <i>Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce</i> (zredagowany analogicznie do obowiązujących przepisów art. 344 ust. 3 pkt 1 i 2 tej ustawy, które dotyczą wykazu studentów) nie zawiera <i>expressis verbis</i> celów, w jakich podmioty w nim wymienione mogą pozyskiwać dane zawarte w wykazie osób przyjętych na studia, gdyż cele te zostały określone w art. 342 ust. 4 ustawy – <i>Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce</i> – przyjmując zatem należy, że dane zawarte w wykazie osób przyjętych na studia będą udostępniane podmiotom, o których mowa w art. 343a ust. 3 pkt 1 i 2, odpowiednio w celu wykonywania zadań związanych z ustalaniem i realizacją polityki naukowej państwa, przeprowadzaniem ewaluacji jakości kształcenia, ustalaniem wysokości subwencji i dotacji, nadzorem nad systemem szkolnictwa wyższego i nauki i realizacją zadań przez NAWA; 2) dodawany art. 343a ust. 4 ustawy – <i>Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce</i> (zredagowany analogicznie do obowiązującego art. 344 ust. 4 tej ustawy, który dotyczy wykazu studentów) stanowi, że „danych osobowych objętych wykazem osób przyjętych na studia nie udostępnia się” – jak podkreśla się w doktrynie, tak wyrażone unormowanie należy rozumieć z jednej strony jako zakaz upubliczniania tych danych (dane te nie są jawne dla podmiotów innych niż wymienione w ust. 3), z drugiej zaś jako wyłączenie spod reżimu ustawy o dostępie do informacji publicznej (A. Mrozowska [w:] J. Woźnicki: <i>Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz</i> , Warszawa 2019, art. 344, Lex; P. Izyski: [w:] A. Jakubowski (red.): <i>Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz</i> , Warszawa 2023, art. 344, Legalis).
67.	Art. 9 projektu ustawy	Centrum Rozwoju Szkół Wyższych MERITO	Zwracamy się z prośbą o doprecyzowanie projektowanego przepisu, zgodnie z którym danych osobowych objętych wykazem osób przyjętych na studia nie udostępnia się. Z zaproponowanego zapisu nie wynika w jakich sytuacjach lub jakiemu gronu osób powyższych danych nie udostępnia się, mając na względzie już	Należy wyjaśnić, że dodawany art. 343a ust. 4 ustawy – <i>Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce</i> (zredagowany analogicznie do obowiązującego art. 344 ust. 4 tej ustawy, który dotyczy wykazu studentów) stanowi, że „danych osobowych objętych wykazem osób

			funkcjonujące przepisy ochrony danych osobowych oraz fakt, że dostęp do tych danych w systemie POL-on zostanie rozszerzony o ministra właściwego ds. zagranicznych oraz konsulów, o wojewodów, Szefa Urzędu ds. Cudzoziemców, Komendanta Głównego Straży Granicznej, komendantów oddziałów Straży Granicznej, komendantów placówek Straży Granicznej i innym podmiotom, jeżeli inne ustawy tak stanowią?	przyjętych na studia nie udostępnia się” – jak podkreśla się w doktrynie, tak wyrażone unormowanie należy rozumieć z jednej strony jako zakaz upubliczniania tych danych (dane te nie są jawne dla podmiotów innych niż wymienione w ust. 3), z drugiej zaś jako wyłączenie spod reżimu ustawy o dostępie do informacji publicznej (A. Mrozowska [w:] J. Woźnicki: <i>Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz</i> , Warszawa 2019, art. 344, Lex; P. Iżycki: [w:] A. Jakubowski (red.): <i>Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Komentarz</i> , Warszawa 2023, art. 344, Legalis).
68.	Art. 11 projektu ustawy	Konfederacja Lewiatan	Zalecane jest doprecyzowanie, czy cudzoziemiec posiadający w dniu 1 lipca 2025 r. zezwolenie na pobyt czasowy w celu kształcenia się na studiach, który uzyskał po tym terminie kolejne zezwolenie, będzie mógł kontynuować/podjąć pracę bez konieczności uzyskania zezwolenia na pracę.	Należy wyjaśnić, że unormowanie art. 11 projektu ustawy dotyczy <u>wyłącznie</u> cudzoziemca posiadającego w dniu 1 lipca 2025 r. zezwolenie na pobyt czasowy <u>udzielone przed tym dniem</u> w celu kształcenia się na studiach.
69.	Art. 26 projektu ustawy	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	Doprecyzowania wymaga, czy cudzoziemcy, którzy otrzymali już decyzję NAWA o przyznaniu stypendium i są posiadaczami zagranicznych dokumentów o wykształceniu objętych obowiązkiem uznania w drodze decyzji NAWA, podlegają określonym w projekcie kryteriom rekrutacji.	Należy wyjaśnić, że stosownie do dodawanych przepisów art. 323 ust. 1a i 1b ustawy – <i>Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce</i> nowy model rekrutacji dotyczyć będzie wyłącznie cudzoziemców podejmujących odpowiednio studia pierwszego stopnia (jednolite studia magisterskie) oraz studia drugiego stopnia na podstawie decyzji administracyjnej wydanej przez rektora, dyrektora instytutu Polskiej Akademii Nauk, dyrektora instytutu badawczego lub dyrektora instytutu międzynarodowego. Nie będzie on zatem miał zastosowania do cudzoziemców podejmujących studia na podstawie: 1) umów międzynarodowych; 2) umów zawieranych z podmiotami zagranicznymi przez uczelnie; 3) decyzji, o których mowa w art. 323 ust. 1 pkt 3–5 ustawy – <i>Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce</i>.
70.	Art. 26 projektu ustawy	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	Negatywnie należy ocenić także fakt, że przeniesienie kompetencji ws. uznania świadectwa itp. Z kuratora oświaty na Dyrektora NAWA nastąpić ma z dniem 30 czerwca 2025 roku, a więc w samym środku okresu rekrutacyjnego.	Proponuje się uwzględnić uwagę poprzez wydłużenie okresu <i>vacatio legis</i> tych unormowań.
71.	Art. 26 projektu ustawy	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	Art. 34. stanowi „Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2025 r.”. Mając na uwadze brzmienie art. 70 ust. 1 ustawy PSWiN. „Uczelnia ustala warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji oraz sposób jej przeprowadzenia. Uchwała senatu jest udostępniana nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki, w którym	Proponuje się uwzględnić uwagę poprzez utrzymanie obowiązku dostosowania do dnia 30 czerwca 2026 r. warunków przeprowadzania rekrutacji do wymogów przewidzianych w projekcie ustawy, <u>przy jednoczesnym przesunięciu ich zastosowania po raz</u>

			ma się odbyć rekrutacja, a w przypadku utworzenia uczelni lub studiów na określonym kierunku, poziomie i profilu – niezwłocznie.”, konieczne jest uregulowanie kwestii uchwał rekrutacyjnych, które będą podejmowane do 30 czerwca 2025 r. (na rok akademicki 2026/2027) w perspektywie zmian proponowanych w projekcie. Należy określić, czy w uchwałach tych uczelnie zobowiązane są uwzględniać przepisy, które nie będą jeszcze obowiązywały (proces przygotowywania takich uchwał zajmuje dłuższy czas), czy też zmiany wprowadzane w projekcie ustawy będą uwzględniane dopiero w uchwałach, które będą musiały zostać podjęte do 30 czerwca 2026 r. (na rok akademicki 2027/2028). Brak korekty art. 26 projektu ustawy z pewnością doprowadzi do niejasności interpretacyjnych.	pierwszy do rekrutacji na rok akademicki 2027/2028.
72.	Art. 27 projektu ustawy	Powiślańska Szkoła Wyższa	Zwracam się z uprzejmą prośbą o wyjaśnienie oraz interpretację art. 27 projektowanej ustawy, w szczególności jego ust. 1, który wyraźnie odnosi się do „niepublicznej uczelni akademickiej”, pomijając w zapisie niepubliczne uczelnie zawodowe czy inne typy uczelni. Warto zwrócić uwagę, że wcześniejszy artykuł, art. 26, posługuje się szerszym pojęciem „uczelni”, obejmując w ten sposób wszystkie typy uczelni i wyznacza wspólną datę wprowadzenia określonych procedur na dzień 1 lipca 2026 r. Jeśli różnica w użytej terminologii nie jest zamierzona, może to wskazywać na tzw. „omylkę pisarską”. W takim przypadku, w celu zachowania spójności i precyzji aktu prawnego, warto ujednolicić używaną terminologię w całym projekcie ustawy. Jeśli w artykule 27 ustawy zmieniającej wskazano tylko uczelnie akademickie, to zakładając, że nie popełniono omyłki pisarskiej przyjąć należy, że uczelnia niepubliczna zawodowa prowadzi stosownie do treści art. 26 ustawy zmieniającej nabór na dotychczasowych zasadach, ale same studia prowadzi już na podstawie zmienionych przepisów po dniu 1 lipca 2025 r. co prowadziłoby do konfliktu na tle obowiązujących przepisów gdyż te są częstokroć wzajemnie się wykluczające i nie mogą funkcjonować jednocześnie.	Należy wyjaśnić, że art. 27 projektu ustawy odnosi się do jednostki prowadzącej studia będącej niepubliczną uczelnią akademicką w związku ze zmianą art. 144 ust. 5 pkt 1 ustawy o cudzoziemcach przewidzianą w art. 6 pkt 8 lit. d projektu ustawy.
73.	Art. 29 projektu ustawy	Wojewoda Wielkopolski	Zbędne są regulacje ujęte w ust. 2 i 3. Spowodują niepotrzebne wydłużenie okresu przejściowego i wątpliwości interpretacyjne w związku z potencjalną kolizją przepisów ust. 1 z przepisami ust. 2 i 3.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi. Podtrzymuje się wyrażoną w uzasadnieniu projektu ustawy <i>ratio legis</i> kwestionowanej regulacji.
74.	Art. 34 projektu ustawy	Konferencja Rektorów Akademickich Szkół Polskich	Duży niepokój budzi proponowany termin wejścia w życie ustawy (1 lipca 2025 r.). Uchwały rekrutacyjne przyjmowane są z półtorarocznym wyprzedzeniem – uchwały przyjęte do 30 czerwca 2025 roku będą dotyczyły rekrutacji na rok akademicki 2026/2027, natomiast zasady rekrutacji na rok akademicki 2025/2026 już zostały przyjęte do 30 czerwca 2024 roku.	Proponuje się uwzględnić uwagę poprzez utrzymanie obowiązku dostosowania do dnia 30 czerwca 2026 r. warunków przeprowadzania rekrutacji do wymogów przewidzianych w projekcie ustawy, przy jednoczesnym przesunięciu ich zastosowania po raz

			Niestety, w proponowanych zmianach ustawodawca nie przewidział <i>vacatio legis</i> na dostosowanie już przyjętych uchwał, jak też uchwał projektowanych do przepisów ustawy, która zacznie obowiązywać w przyszłości.	<u>pierwszy do rekrutacji na rok akademicki 2027/2028.</u>
75.	Art. 34 projektu ustawy	NSZZ „Solidarność”	Związek zwraca uwagę na długie <i>vacatio legis</i> ustawy, która co do zasady ma wejść w życie 1 lipca 2025 r., ale również w 2026 r. Postulujemy skrócenie tego okresu.	Proponuje się nie uwzględniać uwagi. Podtrzymuje się wyrażoną w uzasadnieniu projektu ustawy <i>ratio legis</i> kwestionowanej regulacji.
B. Uwagi do oceny skutków regulacji (OSR) projektu ustawy				
1.	Pkt 6 OSR	Wojewoda Mazowiecki	Należy zauważyć, że w ocenie skutków regulacji nie ujęto skutków wprowadzenia ww. ustawy dla kuratoriów oświaty m.in. w zakresie zatrudnienia pracowników.	Proponuje się uwzględnić uwagę.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI¹⁾

z dnia

**w sprawie postępowania w celu uznania świadectwa lub innego dokumentu
albo potwierdzenia wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki uzyskanych
w zagranicznym systemie oświaty**

Na podstawie art. 93h ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750, 853, 1473) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa:

- 1) rodzaje dokumentów, które przedkłada się wraz z wnioskiem o uznanie świadectwa lub innego dokumentu, o którym mowa w art. 93 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, zwanej dalej „ustawą”, oraz wymagania dotyczące formy przedkładanych dokumentów,
- 2) rodzaje dokumentów, które przedkłada się wraz z wnioskiem o potwierdzenie wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o którym mowa w art. 93a ustawy, z których bezpośrednio lub pośrednio wynika posiadanie przez wnioskodawcę wykształcenia uzyskanego za granicą lub nabycie uprawnień do kontynuacji nauki za granicą,
- 3) sposób uwierzytelnienia świadectw lub innych dokumentów, o których mowa w art. 93 ust. 3 ustawy,
- 4) warunki, jakie muszą spełniać tłumaczenia świadectw lub innych dokumentów, o których mowa w art. 93 ust. 3, oraz dokumentów, o których mowa w pkt 2,
- 5) warunki i tryb przeprowadzania rozmowy sprawdzającej, w tym skład komisji, o której mowa w art. 93f ust. 1 ustawy, oraz warunki ustalania wyniku rozmowy sprawdzającej, a także zakres przedmiotów, które mogą być objęte rozmową sprawdzającą,
- 6) wysokość wynagrodzenia członków komisji, o którym mowa w art. 93f ust. 5 ustawy,
- 7) tryb wnoszenia opłaty, o której mowa w art. 93g ust. 1 ustawy,

¹⁾ Minister Edukacji kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji (Dz. U. poz. 2717).

- 8) wysokość opłaty, która może podlegać zwrotowi w przypadkach, o których mowa w art. 93g ust. 5 ustawy, oraz tryb zwrotu opłaty,
- 9) przypadki, w których opłata, o której mowa w art. 93g ust. 1 ustawy, nie podlega zwrotowi.

§ 2. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 93 ust. 3 ustawy, do wniosku o uznanie świadectwa lub innego dokumentu, o którym mowa w art. 93 ust. 3 ustawy, zwanych dalej „świadectwem”, dołącza się do wglądu oryginał albo duplikat świadectwa zalegalizowany przez:

- 1) konsula Rzeczypospolitej Polskiej, właściwego dla państwa, na którego terytorium lub w którego systemie edukacji wydano świadectwo, lub
- 2) władze oświatowe państwa, na którego terytorium lub w którego systemie edukacji wydano świadectwo, lub
- 3) akredytowane w Rzeczypospolitej Polskiej lub innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub państwie członkowskim Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny państwa, na którego terytorium lub w którego systemie edukacji wydano świadectwo.

2. Jeżeli świadectwo zostało wydane przez szkołę lub instytucję edukacyjną działającą w systemie edukacji państwa będącego stroną Konwencji znoszącej wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych, sporządzonej w Hadze dnia 5 października 1961 r. (Dz. U. z 2005 r. poz. 938 i 939), do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się oryginał świadectwa albo jego duplikat do wglądu, albo kopię świadectwa potwierdzoną notarialnie za zgodność z oryginałem, wraz z umieszczoną na świadectwie albo dołączoną do świadectwa apostille.

3. Jeżeli świadectwo nie zawiera informacji o przebiegu kształcenia, do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się:

- 1) wykaz ocen uzyskanych podczas egzaminu warunkującego ukończenie szkoły lub instytucji edukacyjnej lub zaliczenie danego etapu kształcenia;
- 2) wykaz przedmiotów i innych zajęć zrealizowanych w ramach danego etapu kształcenia wraz z uzyskanymi ocenami;
- 3) informację o zrealizowanym programie nauczania dotyczącą treści kształcenia, planowanego czasu nauki i skali ocen;

- 4) informację o uzyskanych uprawnieniach do kontynuacji nauki na odpowiednim poziomie w państwie, w którego systemie edukacji wydano świadectwo, oraz o zakresie tych uprawnień.

4. Dokumenty, o których mowa w ust. 3, powinny być wydane lub potwierdzone przez szkołę lub instytucję edukacyjną, która wydała świadectwo, albo przez władze oświatowe państwa, na którego terytorium lub w którego systemie edukacji wydano świadectwo.

5. Dokumenty, o których mowa w ust. 1–3, dołączone do wniosku składa się wraz z ich tłumaczeniem na język polski.

§ 3. 1. W przypadkach, o których mowa w art. 93a ustawy, do wniosku o potwierdzenie wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki dołącza się:

- 1) oryginał albo duplikat świadectwa do wglądu, lub dokumenty, o których mowa w § 2 ust. 3, lub dokumenty pozwalające w sposób pośredni na określenie poziomu wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, w szczególności dokumenty poświadczające uzyskane kwalifikacje zawodowe lub zatrudnienie, odbyte praktyki lub staże, lub
- 2) oświadczenie wnioskodawcy o uzyskanym wykształceniu, ukończonych szkołach, instytucjach edukacyjnych lub etapach kształcenia za granicą lub uprawnieniach do kontynuacji nauki lub oświadczenie wnioskodawcy dotyczące informacji, o których mowa w § 2 ust. 3.

2. Osoby niebędące obywatelami polskimi dołączają ponadto do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dokument potwierdzający prawo pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Dokumenty, o których mowa w ust. 1, dołączone do wniosku składa się wraz z ich tłumaczeniem na język polski.

§ 4. 1. Tłumaczenie na język polski dokumentów, o których mowa w § 2 ust. 1–3 i w § 3 ust. 1, powinno być sporządzone lub poświadczane przez:

- 1) osobę wpisaną przez Ministra Sprawiedliwości na listę tłumaczy przysięgłych, lub
- 2) osobę zarejestrowaną jako tłumacz przysięgły w państwie członkowskim Unii Europejskiej, państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stronie umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub państwie członkowskim Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), lub
- 3) konsula Rzeczypospolitej Polskiej, właściwego dla państwa, na którego terytorium lub w którego systemie edukacji wydano świadectwo, lub

- 4) akredytowane w Rzeczypospolitej Polskiej przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny państwa, na którego terytorium lub w którego systemie edukacji wydano świadectwo.

2. Jeżeli tłumaczenie na język polski dokumentów, o których mowa w § 2 ust. 1–3 i w § 3 ust. 1, zgodnie z warunkami określonymi w ust. 1, napotyka trudne do usunięcia przeszkody, kurator oświaty może wyrazić zgodę na przedłożenie przez wnioskodawcę tłumaczenia tych dokumentów sporządzonego lub poświadczonego przez inny podmiot, którego wiarygodność nie budzi zastrzeżeń.

§ 5. 1. Kurator oświaty informuje wnioskodawcę o zakresie rozmowy sprawdzającej i uzgadnia z nim termin jej przeprowadzenia.

2. Rozmowa sprawdzająca może obejmować:

- 1) literaturę obcą, historię powszechną, matematykę, biologię, geografę powszechną, fizykę oraz język obcy nowożytny – jeżeli wnioskodawca ubiega się o uznanie świadectwa za dokument potwierdzający wykształcenie gimnazjalne, zasadnicze zawodowe, zasadnicze branżowe, średnie lub średnie branżowe lub uprawnienie do kontynuacji nauki albo o potwierdzenie wykształcenia gimnazjalnego, zasadniczego zawodowego, zasadniczego branżowego, średniego lub średniego branżowego lub uprawnienia do kontynuacji nauki;
- 2) literaturę obcą, matematykę oraz język obcy nowożytny – jeżeli wnioskodawca ubiega się o uznanie świadectwa za dokument potwierdzający wykształcenie podstawowe lub uprawnienie do kontynuacji nauki albo o potwierdzenie wykształcenia podstawowego lub uprawnienia do kontynuacji nauki.

3. Jeżeli rozmowa sprawdzająca obejmuje język obcy nowożytny, wyboru języka dokonuje wnioskodawca spośród następujących języków: angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego lub włoskiego, a w przypadku ubiegania się o uznanie świadectwa za dokument potwierdzający wykształcenie gimnazjalne lub uprawnienie do kontynuacji nauki albo o potwierdzenie wykształcenia gimnazjalnego lub uprawnienia do kontynuacji nauki – angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego, ukraińskiego lub włoskiego.

4. W przypadku wystąpienia przyczyn losowych lub zdrowotnych, uniemożliwiających przystąpienie do rozmowy sprawdzającej w uzgodnionym terminie, kurator oświaty uzgadnia z wnioskodawcą nowy termin rozmowy sprawdzającej.

5. Jeżeli wnioskodawcą jest osoba niepełnosprawna, rozmowę sprawdzającą przeprowadza się w warunkach i w sposób dostosowany do rodzaju jego niepełnosprawności.

§ 6. 1. Komisja przeprowadzająca rozmowę sprawdzającą, zwana dalej „komisją”, składa się z 3 do 5 osób, w tym przewodniczącego.

2. W ramach określonego przez kuratora oświaty zakresu rozmowy sprawdzającej komisja przygotowuje propozycje pytań na podstawie wymagań określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego. Propozycje pytań akceptuje kurator oświaty.

§ 7. 1. Rozmowa sprawdzająca rozpoczyna się od sprawdzenia tożsamości wnioskodawcy.

2. Komisja przedstawia wnioskodawcy pytania oraz wyznacza czas na przygotowanie się wnioskodawcy do udzielenia odpowiedzi.

3. Podczas rozmowy sprawdzającej wnioskodawca ma swobodę wypowiedzi.

4. W przypadku wnioskodawcy, który nie zna języka polskiego, rozmowę sprawdzającą przeprowadza się w języku, którym posługuje się wnioskodawca. Jeżeli żadna z osób wchodzących w skład komisji nie zna języka, którym posługuje się wnioskodawca, podczas rozmowy sprawdzającej jest obecna w charakterze tłumacza osoba znająca ten język.

§ 8. 1. Po przeprowadzeniu rozmowy sprawdzającej komisja wydaje opinię dotyczącą poziomu wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, których dotyczy postępowanie w sprawie uznania świadectwa za dokument potwierdzający określony poziom wykształcenia lub uprawnienie do kontynuacji nauki albo postępowanie w sprawie potwierdzenia wykształcenia lub uprawnienia do kontynuacji nauki. Opinia może być pozytywna albo negatywna.

2. Komisja wydaje opinię w drodze głosowania, zwykłą większością głosów. W przypadku równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego komisji.

3. Opinię sporządza się na piśmie. Opinia zawiera szczegółowe uzasadnienie oraz zdania odrębne osób wchodzących w skład komisji, które nie zgadzają się z wydaną opinią, i ich szczegółowe uzasadnienie.

4. Opinię podpisują osoby wchodzące w skład komisji.

5. Komisja sporządza protokół zawierający szczegółowy opis przebiegu rozmowy sprawdzającej, w tym czas jej trwania. Do protokołu dołącza się opinię.

6. Protokół podpisują osoby wchodzące w skład komisji.

7. Komisja przekazuje kuratorowi oświaty protokół wraz z opinią.

§ 9. Wynagrodzenie członka komisji, o którym mowa w art. 93f ust. 5 ustawy, wynosi 200 zł.

§ 10. 1. Opłatę, o której mowa w art. 93g ust. 1 ustawy, wnioskodawca wnosi na rachunek bankowy wskazany przez kuratora oświaty.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 93g ust. 5 ustawy, wniesiona opłata może podlegać zwrotowi, po potrąceniu kosztów manipulacyjnych w wysokości nieprzekraczającej 10% opłaty.

3. Opłatę podlegającą zwrotowi przekazuje się na rachunek bankowy wskazany przez wnioskodawcę lub przekazem pocztowym na adres wskazany przez wnioskodawcę.

4. Jeżeli wnioskodawca nie stawia się na rozmowę sprawdzającą w wyznaczonym terminie i nie zawiadomi o tym kuratora oświaty z co najmniej trzydniowym wyprzedzeniem, wniesiona opłata nie podlega zwrotowi.

§ 11. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER EDUKACJI

UZASADNIENIE

Rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 93h ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, zgodnie z którym minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określa, w drodze rozporządzenia, rodzaje dokumentów, które przedkłada się wraz z wnioskiem o uznanie świadectwa lub innego dokumentu oraz wymagania dotyczące formy przedkładanych dokumentów; rodzaje dokumentów, które przedkłada się wraz z wnioskiem o potwierdzenie wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o którym mowa w art. 93a ustawy, z których bezpośrednio lub pośrednio wynika posiadanie przez wnioskodawcę wykształcenia uzyskanego za granicą lub nabycie uprawnień do kontynuacji nauki za granicą; sposób uwierzytelnienia świadectw lub innych dokumentów, o których mowa w art. 93 ust. 3 ustawy; warunki, jakie muszą spełniać tłumaczenia świadectw lub innych dokumentów, o których mowa w art. 93 ust. 3 ustawy; warunki i tryb przeprowadzania rozmowy sprawdzającej, w tym skład komisji, o której mowa w art. 93f ust. 1 ustawy, oraz warunki ustalania wyniku rozmowy sprawdzającej, a także zakres przedmiotów, które mogą być objęte rozmową sprawdzającą; wysokość wynagrodzenia członków komisji, o którym mowa w art. 93f ust. 5 ustawy; tryb wnoszenia opłaty, o której mowa w art. 93g ust. 1 ustawy; wysokość opłaty, która może podlegać zwrotowi w przypadkach, o których mowa w art. 93g ust. 5 ustawy, oraz tryb zwrotu opłaty; przypadki, w których opłata, o której mowa w art. 93g ust. 1 ustawy, nie podlega zwrotowi.

Konieczność wydania nowego rozporządzenia Ministra Edukacji w sprawie postępowania w celu uznania świadectwa lub innego dokumentu albo potwierdzenia wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki uzyskanych w zagranicznym systemie oświaty, jest konsekwencją zmian wprowadzonych przez art. 1 ustawy z dnia ... o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. ...) w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty w zakresie dotyczącym usunięcia z niej uregulowań dotyczących uznania uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia. Zgodnie ze zmianami przewidzianymi w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty przewidzianymi w art. 1 ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej, w zakresie przepisów będących we właściwości ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania pozostaną jedynie uregulowania dotyczące uznawania wykształcenia podstawowego, gimnazjalnego, zasadniczego zawodowego, zasadniczego branżowego, średniego branżowego i średniego oraz

uprawnienia do kontynuacji nauki, z wyłączeniem uregulowań dotyczących uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Rozporządzenie nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.) i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projekt rozporządzenia nie podlegał dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806).

Przedmiot regulacji nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji lub uzgodnienia.

Rozporządzenie nie ma wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236, z późn. zm.).

Odnosząc się do § 12 pkt 1 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r. poz. 283) należy stwierdzić, że projekt rozporządzenia uwzględnia regulacje, w stosunku do których nie ma możliwości, aby mogły być podjęte za pomocą alternatywnych środków.

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Edukacji w sprawie postępowania w celu uznania świadectwa lub innego dokumentu albo potwierdzenia wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki uzyskanych w zagranicznym systemie oświaty Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Edukacji Narodowej Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu: ... Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu: ...	Data sporządzenia: 02.12.2024 r. Źródło: Upoważnienie ustawowe – art. 93h ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2024 r. poz. 750, 854, 1473) Nr w Wykazie prac legislacyjnych Ministra Edukacji Narodowej - ...
---	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji w sprawie postępowania w celu uznania świadectwa lub innego dokumentu albo potwierdzenia wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki uzyskanych w zagranicznym systemie oświaty, stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 93h ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2024 r. poz. 750, 854, 1473), zwanej dalej „ustawą”, zgodnie z którym minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określa, w drodze rozporządzenia, rodzaje dokumentów, które przedkłada się wraz z wnioskiem o uznanie świadectwa lub innego dokumentu oraz wymagania dotyczące formy przedkładanych dokumentów; rodzaje dokumentów, które przedkłada się wraz z wnioskiem o potwierdzenie wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki, o którym mowa w art. 93a ustawy, z których bezpośrednio lub pośrednio wynika posiadanie przez wnioskodawcę wykształcenia uzyskanego za granicą lub nabycie uprawnień do kontynuacji nauki za granicą; sposób uwierzytelnienia świadectw lub innych dokumentów, o których mowa w art. 93 ust. 3 ustawy; warunki, jakie muszą spełniać tłumaczenia świadectw lub innych dokumentów, o których mowa w art. 93 ust. 3 ustawy, oraz dokumentów; warunki i tryb przeprowadzania rozmowy sprawdzającej, w tym skład komisji, o której mowa w art. 93f ust. 1 ustawy, oraz warunki ustalania wyniku rozmowy sprawdzającej, a także zakres przedmiotów, które mogą być objęte rozmową sprawdzającą; wysokość wynagrodzenia członków komisji, o którym mowa w art. 93f ust. 5 ustawy; tryb wnoszenia opłaty, o której mowa w art. 93g ust. 1 ustawy; wysokość opłaty, która może podlegać zwrotowi w przypadkach, o których mowa w art. 93g ust. 5 ustawy, oraz tryb zwrotu opłaty; przypadki, w których opłata, o której mowa w art. 93g ust. 1 ustawy, nie podlega zwrotowi.

Upoważnienie w art. 93h ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty ulegnie zmianie w związku propozycją usunięcia z ustawy uregulowań dotyczących uznania uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia. Stąd też konieczne stało się wydanie nowego rozporządzenia. Powyższa zamiana zaprojektowana została w projekcie ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

W konsekwencji propozycji usunięcia z ustawy o systemie oświaty uregulowań dotyczących uznania uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia, w zakresie właściwości ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania pozostaną kwestie dotyczące wykształcenia podstawowego, gimnazjalnego, zasadniczego zawodowego, zasadniczego branżowego, średniego branżowego i średniego oraz uprawnienia do kontynuacji nauki, z wyłączeniem uregulowań dotyczących uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Każde z państw OECD/UE posiada własne rozwiązania regulujące zagadnienia związane z uznawaniem i potwierdzaniem wykształcenia uzyskanego za granicą.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Kuratoria Oświaty	16		Przeniesienie do NAWA zadania dotyczącego uznania uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia Ministra Edukacji w sprawie postępowania w celu uznania świadectwa lub innego dokumentu albo potwierdzenia wykształcenia lub uprawnień do kontynuacji nauki uzyskanych w zagranicznym systemie oświaty zostanie przekazany do zaopiniowania przez reprezentatywne organizacje związkowe w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 854), reprezentatywne organizacje pracodawców w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2022 r. poz. 97), i partnerów społecznych, tj. przez:

- 1) Chrześcijański Związek Zawodowy „Solidarność im. ks. J. Popiełuszki”;
- 2) Forum Związków Zawodowych;
- 3) Komisję Krajową Federacji Regionów i Komisji Zakładowych „Solidarność 80”;
- 4) Komisję Krajową NSZZ „Solidarność 80”;
- 5) Komisję Krajową NSZZ Solidarność;
- 6) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”;
- 7) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych;
- 8) Sekcję Krajową Oświaty i Wychowania NSZZ „Solidarność”;
- 9) Krajową Sekcję Nauki NSZZ „Solidarność”;
- 10) Sekcję Oświaty KNSZZ „Solidarność 80”;
- 11) Wolny Związek Zawodowy „Solidarność – Oświata”;
- 12) Wolny Związek Zawodowy „Sierpień 80” Komisję Krajową;
- 13) Związek Nauczycielstwa Polskiego;
- 14) Związek Zawodowy „Rada Poradnictwa”;
- 15) Związek Zawodowy Pracowników Oświaty i Wychowania „Oświata”;
- 16) Alians Ewangeliczny;
- 17) Centrum Edukacji Obywatelskiej;
- 18) Związek Pracodawców Business Centre Club;
- 19) Federację Inicjatyw Oświatowych;
- 20) Federację Przedsiębiorców Polskich;
- 21) Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych Naczelna Organizacja Techniczna;
- 22) Fundację Rozwoju Dzieci im. Komeńskiego;
- 23) Fundację Rozwoju Systemu Edukacji;
- 24) Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej;
- 25) Komitet Nauk Pedagogicznych PAN;
- 26) Konferencję Dyrektorów Bibliotek Pedagogicznych;
- 27) Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich;
- 28) Konfederację Lewiatan;
- 29) Krajowe Forum Oświaty Niepublicznej;
- 30) Ogólnopolską Federację Organizacji Pozarządowych;
- 31) Ogólnopolskie Porozumienie Rad Rodziców;
- 32) Ogólnopolskie Stowarzyszenie Kadry Kierowniczej Oświaty;
- 33) Polską Akademię Umiejętności;
- 34) Polską Izbę Książki – Sekcję Wydawców Edukacyjnych;
- 35) Polską Radę Ekumeniczną;
- 36) Polski Związek Głuchych;
- 37) Polski Związek Niewidomych;
- 38) Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną;
- 39) Polskie Towarzystwo Ekonomiczne – Zarząd Krajowy;
- 40) Polskie Towarzystwo Historyczne;
- 41) Polskie Towarzystwo Informatyczne;
- 42) Polskie Towarzystwo Matematyczne;
- 43) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej;
- 44) Radę Dialogu z Młodym Pokoleniem III kadencji;
- 45) Radę Języka Polskiego przy Prezydium Polskiej Akademii Nauk;
- 46) Radę Szkół Katolickich;
- 47) Sekretariat Konferencji Episkopatu Polski;
- 48) Społeczne Towarzystwo Oświatowe;
- 49) Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich;
- 50) Stowarzyszenie Dyrektorów Szkół Średnich;
- 51) Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych Rzeczypospolitej Polskiej;

52)	Stowarzyszenie Nauczycieli Matematyki;
53)	Stowarzyszenie Nauczycieli Polonistów;
54)	Towarzystwo Nauczycieli Bibliotekarzy Szkół Polskich;
55)	Towarzystwo Wiedzy Powszechnej – Zarząd Główny;
56)	Unię Metropolii Polskich;
57)	Unię Miasteczek Polskich;
58)	Związek Gmin Wiejskich RP;
59)	Związek Miast Polskich;
60)	Związek Powiatów Polskich;
61)	Związek Przedsiębiorców i Pracodawców;
62)	Związek Rzemiosła Polskiego;
63)	Związek Województw RP.

Projekt rozporządzenia został również przekazany do zaopiniowania przez Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Dziecka i Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.

Projekt rozporządzenia został również przekazany do zaopiniowania przez Radę Dialogu Społecznego, Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Edukacji Narodowej zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348).

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa												0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Wydatki ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Saldo ogółem												0
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
pozostałe jednostki (oddzielnie)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Źródła finansowania	Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje dodatkowych skutków finansowych dla sektora finansów publicznych, w tym budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.											
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń												

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

Skutki								
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Nie dotyczy.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Nie dotyczy.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Nie dotyczy.						
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	Nie dotyczy.						
Niemierzalne	–	–						
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na sytuację ekonomiczną i społeczną rodziny, a także na osoby niepełnosprawne i osoby starsze.						

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz: Brak.

9. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary		
☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ sądy powszechne, administracyjne lub wojskowe	☐ demografia ☐ mienie państwowe ☐ inne:	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
Omówienie wpływu	Nie dotyczy.	
11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego		
Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.		
12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?		
Nie zakłada się ewaluacji efektów rozporządzenia.		
13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)		
Brak.		

ROZPORZĄDZENIE

MINISTRA NAUKI¹⁾

z dnia

**w sprawie rodzajów dokumentów poświadczających znajomość języka, w którym
odbywa się kształcenie na studiach**

Na podstawie art. 70 ust. 5f ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 i ...) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie określa rodzaje dokumentów poświadczających znajomość języka polskiego albo języka obcego, w którym odbywa się kształcenie na studiach na określonym kierunku, poziomie i profilu, przez cudzoziemca ubiegającego się o przyjęcie na te studia.

2. Rodzaje dokumentów poświadczających znajomość:

- 1) języka polskiego – określa załącznik nr 1 do rozporządzenia;
- 2) języka obcego – określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

MINISTER NAUKI

¹⁾ Minister Nauki kieruje działem administracji rządowej – szkolnictwo wyższe i nauka, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Nauki (Dz. U. poz. 2716).

Załączniki
do rozporządzenia
Ministra Nauki z dnia
(Dz. U. poz.)

Załącznik nr 1

**RODZAJE DOKUMENTÓW POŚWIADCZAJĄCYCH ZNAJOMOŚĆ
JĘZYKA POLSKIEGO**

Dokumentami poświadczającymi znajomość języka polskiego na poziomie biegłości językowej co najmniej B2 są:

1. certyfikat znajomości języka polskiego, o którym mowa w art. 11a ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1999 r. o języku polskim (Dz. U. z 2024 r. poz. 1556) – poziom B2, C1 i C2;
2. certyfikaty następujących instytucji:
 - 1) European Consortium for the Certificate of Attainment in Modern Languages (ECL) – poziom B2 i C1;
 - 2) telc GmbH, WBT Weiterbildungs-Testsysteme GmbH (TELC) – poziom B2;
3. zaświadczenie potwierdzające znajomość języka polskiego na poziomie biegłości językowej nie niższym niż B2 zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy wydane przez uczelnię:
 - 1) zatwierdzoną przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów zgodnie z art. 144 ust. 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2024 r. poz. 769), albo
 - 2) niepodlegającą obowiązkowi zatwierdzenia zgodnie z art. 144 ust. 5 ustawy i w stosunku do której nie została wydana decyzja o zakazie przyjmowania cudzoziemców, o której mowa w art. 144a ust. 1 tej ustawy – po przeprowadzeniu egzaminu;
4. zaświadczenie o ukończeniu rocznego kursu przygotowawczego do podjęcia nauki na studiach;
5. dyplom ukończenia studiów pierwszego lub drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich z wykładowym językiem polskim w uczelni działającej w systemie szkolnictwa wyższego Rzeczypospolitej Polskiej;

6. świadectwo nabycia uprawnień do wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego wydane przez Ministra Sprawiedliwości według wzoru określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1326) albo zaświadczenie potwierdzające wpis na listę tłumaczy przysięgłych.

Załącznik nr 2

**RODZAJE DOKUMENTÓW POŚWIADCZAJĄCYCH ZNAJOMOŚĆ
JĘZYKA OBCEGO**

Dokumentami poświadczającymi znajomość języka obcego na poziomie biegłości językowej co najmniej B2 są:

1. świadectwo ukończenia za granicą szkoły ponadpodstawowej, w której zajęcia były prowadzone w tym samym języku obcym, w jakim będą odbywały się studia w Rzeczypospolitej Polskiej;
2. dyplom ukończenia w Rzeczypospolitej Polskiej lub za granicą studiów pierwszego lub drugiego stopnia na kierunku filologia w zakresie języka obcego lub lingwistyki stosowanej, jeżeli w toku studiów liczba godzin praktycznej nauki języka obcego, potwierdzona suplementem do dyplomu lub zaświadczeniem, wynosiła co najmniej 500 – w odniesieniu do tego języka obcego;
3. uzyskane w Rzeczypospolitej Polskiej świadectwo dojrzałości z oceną pozytywną z egzaminu językowego na poziomie rozszerzonym z wynikiem na poziomie co najmniej 60%;
4. dyplom Matury Międzynarodowej (International Baccalaureate Diploma);
5. dyplom Matury Europejskiej (European Baccalaureate);
6. zaświadczenie potwierdzające wpis na listę tłumaczy przysięgłych;
7. certyfikaty i dyplomy potwierdzające znajomość języków obcych na następujących poziomach biegłości językowej zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy:
 - 1) certyfikaty i dyplomy wydane przez instytucje stowarzyszone w Association of Language Testers in Europe (ALTE) – poziomy ALTE Level 3 (B2), ALTE Level 4 (C1), ALTE Level 5 (C2), w szczególności certyfikaty:
 - a) B2 First, C1 Advanced, C2 Proficiency, B2 Business Vantage, C1 Business Higher, Certificate in English for International Business and Trade (CEIBT),
 - b) Diplôme d'Étude en Langue Française (DELFF) (B2), Diplôme Approfondi de Langue Française (DALF) (C1), Diplôme Approfondi de Langue Française (DALF) (C2); Test de Connaissance du Français (TCF) – poziomy 4 (B2), 5 (C1), 6 (C2),

- c) Diplôme de Langue Française (DL) (B2), Diplôme Supérieur Langue et Culture Françaises (DSLFCF), Diplôme Supérieur d'Etudes Françaises Modernes (DS) (C1), Diplôme de Hautes Études Françaises (DHEF) (C2),
- d) Test Deutsch als Fremdsprache (TestDaF); Zertifikat Deutsch für den Beruf (ZDfB) (B2), Goethe-Zertifikat B2, Zentrale Mittelstufenprüfung (ZMP) (C1), Goethe-Zertifikat C1 (Zentrale Mittelstufenprüfung) (ZMP), Zentrale Oberstufenprüfung (ZOP) (C2), Goethe-Zertifikat C2 (Zentrale Oberstufenprüfung) (ZOP), Kleines Deutsches Sprachdiplom (KDS) (C2), Grosses Deutsches Sprachdiplom (GDS) (C2),
- e) Certificato di Conoscenza della Lingua Italiana CELI 3 (B2), Certificato di Conoscenza della Lingua Italiana CELI 4 (C1), Certificato di Conoscenza della Lingua Italiana CELI 5 (C2); Certificato Italiano Commerciale CIC A (C1),
- f) Los Diplomas de Español como Lengua Extranjera (DELE): Diploma de Español Nivel B2, Diploma de Español Nivel C2,
- g) Diploma Intermédio de Português Língua Estrangeira (DIPLE) (B2), Diploma Avançado de Português Língua Estrangeira (DAPLE) (C1), Diploma Universitário de Português Língua Estrangeira (DUPLE) (C2),
- h) Nederlands als Vreemde Taal/Dutch as a Foreign Language (CNaVT): Profiel Professionele Taalvaardigheid (PPT) (B2)/Profile Professional Language Proficiency (PPT) (B2), Profiel Taalvaardigheid Hoger Onderwijs (PTHO) (B2)/Profile Language Proficiency Higher Education (PTHO) (B2), Profiel Academische Taalvaardigheid (PAT) (C1)/Profile Academic Language Proficiency (PAT) (C1); Nederlands als Tweede Taal II (NT2-II) (B2)/Dutch as a Second Language II (NT2-II) (B2),
- i) Prøve i Dansk 3 (B2), Studieprøven (C1),
- j) Certyfikat znajomości języka słoweńskiego na poziomie średniozaawansowanym/Certificate of Slovene on the Intermediate Level (B2), Certyfikat znajomości języka słoweńskiego na poziomie zaawansowanym /Certificate of Slovene on the Advanced Level (C1),
- k) Univerzita Karlova v Praze – CCE, poziom B2, C1,
- l) Certificaat Nederlands als Vreemde Taal (CNaVT) – Educatief Startbekwaam – B2, Educatief Professioneel C1,

- m) Trinity College London: ESOL Skills for Life – poziom B2 (Level 1), C1 (Level 2), Integrated Skills in English (ISE) – poziom B2 (ISE II), C1 (ISE III), C2 (ISE IV),
 - n) Jyväskylän yliopisto ja Opetushallitus, YKI 3 (B2), YKI 5 (C1) i YKI 6 (C2),
 - o) Chambre de commerce et d'industrie de Paris (CCIP) – w szczególności certyfikaty: Diplôme de Français des Affaires 1er degré (DFA 1) (B2), Diplôme de Français Professionnel B2 (DFP B2), Diplôme de Français des Affaires 2ème degré (DFA 2) (C1), Diplôme de Français Professionnel (DFP) Affaires C1,
 - p) Österreich Institut, Prüfungszentren des Österreichischen Sprachdiploms für Deutsch (ÖSD) – w szczególności certyfikaty: ÖSD Zertifikat B2, ÖSD Zertifikat C1, ÖSD Zertifikat C2, ÖSD Zertifikat C2/Wirtschaftssprache Deutsch,
 - q) Goethe-Institut, Deutscher Industrie- und Handelskammertag (DIHK), Carl Duisberg Centren (CDC) – w szczególności certyfikaty: Goethe-Zertifikat B2, Goethe-Zertifikat C1, Goethe-Zertifikat C2, Prüfung Wirtschaftsdeutsch International (PWD) (C1),
 - r) telc GmbH, WBT Weiterbildungs-Testsysteme GmbH – w szczególności certyfikaty: B2 Certificate in English – advantage, B2 Certificate in English for Business Purposes – advantage, Certificate in English for Technical Purposes (B2), telc English B2, telc English B2 Business, telc English B2-C1 Business, telc English B2 Technical, telc English B2-C1 University; telc English C1; Certificat Supérieur de Français (B2), telc Français B2; Zertifikat Deutsch Plus (B2), Zertifikat Deutsch für den Beruf (B2) (telc Deutsch B2 Beruf), telc Deutsch B2, telc Deutsch C1; Certificado de Español para Relaciones Profesionales (B2), telc Español B2; Certificato Superiore d'Italiano (B2), telc Italiano B2; telc Русский язык B2;
- 2) certyfikaty następujących instytucji:
- a) Educational Testing Service (ETS) – w szczególności certyfikaty: Test of English as a Foreign Language (TOEFL) – co najmniej 87 pkt w wersji Internet-Based Test (iBT); Test of English for International Communication (TOEIC) – co najmniej 70 pkt; Test de Français International (TFI) – co najmniej 605 pkt,

- b) European Consortium for the Certificate of Attainment in Modern Languages (ECL) – co najmniej na poziomie B2,
- c) City & Guilds, City & Guilds Pitman Qualifications, Pitman Qualifications Institute – w szczególności certyfikaty: English for Speakers of Other Languages (ESOL) – First Class Pass at Intermediate Level, Higher Intermediate Level, Advanced Level; International English for Speakers of Other Languages (IESOL) – poziom „Communicator”, poziom „Expert”, poziom „Mastery”; City & Guilds Level 1 Certificate in ESOL International (reading, writing and listening) Communicator (B2); City & Guilds Level 2 Certificate in ESOL International (reading, writing and listening) Expert (C1); City & Guilds Level 3 Certificate in ESOL International (reading, writing and listening) Mastery (C2); Spoken English Test (SET) for Business – Stage B poziom „Communicator”, Stage C poziom „Expert”, Stage C poziom „Mastery”; English for Business Communications (EBC) – Level 2, Level 3; English for Office Skills (EOS) – Level 2,
- d) Edexcel, Pearson Language Tests, Pearson Language Assessments – w szczególności certyfikaty: London Tests of English – London Tests of English – Level 3 (Edexcel Level 1 Certificate in ESOL International); London Tests of English, Level 4 (Edexcel Level 2 Certificate in ESOL International); London Tests of English, Level 5 (Edexcel Level 3 Certificate in ESOL International),
- e) Education Development International (EDI), London Chamber of Commerce and Industry Examinations Board – w szczególności certyfikaty: London Chamber of Commerce and Industry Examinations (LCCI) – English for Business Level 2, English for Business Level 3, English for Business Level 4; London Chamber of Commerce and Industry Examinations (LCCI) – Foundation Certificate for Teachers of Business English (FTBE); London Chamber of Commerce and Industry Examinations (LCCI) - English for Tourism English for tourism levelLevel 2 – poziom „Pass with Credit”, poziom „Pass with Distinction”,
- f) University of Cambridge ESOL Examinations, British Council, IDP IELTS Australia – w szczególności certyfikaty: International English Language Testing System IELTS – powyżej 6 pkt,

- g) Kultusministerkonferenz (KMK) – w szczególności certyfikaty: Deutsches Sprachdiplom II der Kultusministerkonferenz der Länder – KMK (B2/C1),
- h) Hochschulrektorenkonferenz (HRK),
- i) Società Dante Alighieri – w szczególności certyfikaty: PLIDA B2, PLIDA C1, PLIDA C2,
- j) Università degli Studi Roma Tre – w szczególności certyfikaty: Cert.it B2, Cert.it C1, Cert.it C2,
- k) Università per Stranieri di Siena – w szczególności certyfikaty: Certificazione d'Italiano come Lingua Straniera CILS Due B2, Certificazione d'Italiano come Lingua Straniera CILS Tre C1, Certificazione d'Italiano come Lingua Straniera CILS Quattro C2,
- l) Accademia Italiana di Lingua (AIL): DILI B2, DALC C1, DALI C1, DALI C2,
- m) Institute for Romanian Language, the Romanian Ministry of Education, Research and Innovation,
- n) Univerzita Komenského v Bratislave; Filozofická fakulta Studia Academica Slovaca – centrum pre slovenčinu ako cudzí jazyk – poziom B2,
- o) Univerzita Komenského v Bratislave; Centrum d'alšieho vzdelávania; Ústav jazykovej a odbornej prípravy zahraničných študentov – poziom co najmniej B2,
- p) Rada Koordynacyjna ds. Nauczania Języków Obcych i Certyfikacji Biegłości Językowej Uniwersytetu Warszawskiego – poziom B2, C1, C2,
- q) Islamic Chamber of Commerce and Industry (ICCI) – ALPT (Arabic Language Proficiency Test) – poziom B2, C1, C2,
- r) Université d'Alger 2 – Centre d'Enseignement Intensif des Langues, Certificat – poziom B2, C1,
- s) Sofijski Universitet im. Sv. Kliment Ohridski (Uniwersytet w Sofii im. Klimenta Ochridskiego), Departament za ezikovo obučenie (ičs) Sertifikat po bylgarski jezik, Svidetelstvo za nivo na vladeene na ezik – poziom B2, C1,
- t) Croaticum, Centar za hrvatski kao drugi i strani – poziom B2, C1,
- u) Centar za obrazovanje odraslih JU Gimnazija „Slobodan Škerović” na osnovu Rješenja o izdavanju Licence Ministarstva prosvjete Crne Gore, Sertifikat – poziom B2, C1, C2,

- v) Filozofski fakultet – Univerzitet Crne Gore, Nikšić, Uvjerenje da je kandidat položio ispit iz crnogorskog jezika na nivou – poziom B2,
- w) Innove, Eesti keele tasemetunnistus – poziom B2, C1,
- x) Opetushallitus Utbildningsstyrelsen, YKI 3 (B2), YKI 5 (C1) i YKI 6 (C2),
- y) National Certificates of Language Proficiency, Yleiset Kielitutkinnot, poziom taso 4 (B2), taso 5 (C1), taso 6 (C2),
- z) Kentro Ellinikis Glossas (Centrum Języka Greckiego) – Pistopoiitiko ellinomatheias – poziom B2, C1, C2,
- za) Panepistimio Kyprou, Scholeio Ellinikis Glossas – poziom 3 (B2), poziom 4 (C1), poziom 5 (C2),
- zb) Fundación para la Investigación y Desarrollo de la Cultura Española (FIDESCU) – D.I.E. (Diploma Internacional de Español) – poziom B2, C1, C2,
- zc) Universidad de Salamanca – DELE (Diploma de Español como Lengua extranjera) – poziom B2, C1, C2,
- zd) National Institute for International Education (NIIED) – TOPIK (Test of Proficiency in Korean) – poziom 3 (B2),
- ze) Vilniaus Universitetas, Filologijos Fakultetas, pažymėjimas (certyfikat) – poziom B2, poziom 5 (C1) i poziom 6 (C2),
- zf) Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrijas Valsts izglītības satura centrs (VISC) – Valsts valodas prasmes apliecība (Certificate of Fluency in the Official Language), Trešā (augstākā) pakāpe (B2, C1),
- zg) Interuniversitaire Taaltest Nederlands voor Anderstaligen (ITNA), poziom B2, C1, organizowane przez Universiteit Antwerpen, KU Leuven, Universiteit Gent, Vrije Universiteit Brussel,
- zh) Test i norsk - høyere nivå, norskprøve – poziom B2,
- zi) Camões – Instituto da Cooperação e da Língua, Certificação EPE – poziom B2,
- zj) Universitatea Babeş-Bolyai, Cluj Napoca, Certificat de competență lingvistică – poziom B2, C1, C2,
- zk) Ministerul Educației Naționale, Institutul Limbii Române, Atestat de competență lingvistică a cunoștințelor de limba română – poziom B2,
- zl) Univerzitet u Beogradu (University of Belgrade), Filološki fakultet – poziom co najmniej B2,

- zm) Centar za srpski kao strani jezik (Center for Serbian as Foreign Language), Filološki fakultet, University of Belgrade – poziom co najmniej B2,
 - zn) Univerza v Ljubljani (University of Ljubljana), Filozofska Fakulteta (Faculty of Arts) – poziom co najmniej B2,
 - zo) Stockholms universitet. Bedömning av språkfärdighet inom sfi/svenska som andraspråk – poziom co najmniej B2,
 - zp) Uluslararası Türkçe Testi – poziom B2, C1,
 - zq) Yunus Emre Enstitüsü (Yunus Emre Foundation) – Türkçe Yeterlik Belgesi – poziom B2 (od 55 pkt), C1,
 - zr) Eötvös Loránd Tudományegyetem – poziom B2, C1, C2,
 - zs) Chứng chỉ năng lực tiếng Việt dùng cho người nước ngoài, od poziomu A4 (B2),
 - zt) The Office of Chinese Language Council International: Hanyu Shuiping Kaoshi (HSK) – poziom co najmniej HSK4,
 - zu) Guójiā Huáyǔ Cèyàn Tuīdòng Gōngzuòwěiyuánhùi (The Steering Committee for the Test Of Proficiency-Huayu) – TOCFL (Test of Chinese as a Foreign Language) – Level 4 (B2),
 - zv) Japan Educational Exchanges and Services, The Japan Foundation: Japanese Language Proficiency Certificate – poziom co najmniej N2 (B2);
- 3) zaświadczenie potwierdzające znajomość języka obcego wydane przez uczelnię:
- a) zatwierdzoną przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na potrzeby przyjmowania cudzoziemców w celu podjęcia lub kontynuacji studiów zgodnie z art. 144 ust. 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach, albo
 - b) niepodlegającą obowiązkowi zatwierdzenia zgodnie z art. 144 ust. 5 ustawy i w stosunku do której nie została wydana decyzja o zakazie przyjmowania cudzoziemców, o której mowa w art. 144a ust. 1 tej ustawy
- po przeprowadzeniu egzaminu;
- 4) certyfikat wydany przez instytucję, która w czasie jego wydania była członkiem (member) w Stowarzyszeniu Egzaminatorów Językowych w Europie (Association of Language Testers in Europe (ALTE)) - poziomy ALTE Level 3 (B2), ALTE Level 4 (C1), ALTE Level 5 (C2).

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia zawartego w art. 70 ust. 5f ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 i ...), zwanej dalej „ustawą”, zgodnie z którym minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje dokumentów poświadczających znajomość języka polskiego albo języka obcego, w którym odbywa się kształcenie na studiach, przez cudzoziemców ubiegających się o przyjęcie na te studia.

Konieczność określenia rodzajów dokumentów poświadczających znajomość języka, w którym odbywa się kształcenie na studiach, wynika ze zmiany wymogów formalnych związanych z rekrutacją cudzoziemców ubiegających się o przyjęcie na studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie, wprowadzonej w art. 70 ustawy przez art. 10 ustawy z dnia ... o zmianie niektórych ustaw w celu wyeliminowania nieprawidłowości w systemie wizowym Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. ...).

Zgodnie z art. 70 ust. 5a, ust. 5b pkt 2, ust. 5c i ust. 5d pkt 2 ustawy w stosunku do cudzoziemców ubiegających się o przyjęcie na studia na określonym kierunku, poziomie i profilu uczelnia będzie obowiązana dokonać weryfikacji znajomości języka, w którym będzie odbywało się kształcenie na tych studiach na określonym przez tę uczelnię poziomie biegłości językowej nie niższym niż B2. Wymóg ten nie będzie dotyczył cudzoziemców będących obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, Konfederacji Szwajcarskiej oraz Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o których mowa w art. 10 ust. 1 lit. b i d Umowy o Wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej. W myśl art. 70 ust. 5e ustawy weryfikacja znajomości języka, w którym odbywa się kształcenie na studiach na określonym kierunku, poziomie i profilu, będzie dokonywana na podstawie dokumentów przedłożonych przez cudzoziemca w toku rekrutacji.

Projektowane rozporządzenie określa rodzaje dokumentów poświadczających znajomość języka polskiego albo języka obcego, w którym odbywa się kształcenie na studiach, przez cudzoziemca ubiegającego się o przyjęcie na te studia.

Wykazy dokumentów poświadczających znajomość języka polskiego albo języka obcego są określone w załącznikach do rozporządzenia. W załączniku nr 1 do projektowanego rozporządzenia określono rodzaje dokumentów poświadczających znajomość języka polskiego. W załączniku nr 2 do projektowanego rozporządzenia określono rodzaje dokumentów poświadczających znajomość języka obcego.

Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Należy wskazać, że brak jest możliwości podjęcia alternatywnych w stosunku do wydania projektowanego rozporządzenia środków umożliwiających osiągnięcie zamierzonego celu.

Projektowane rozporządzenie nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projektowane rozporządzenie nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Projektowane rozporządzenie nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej.

Projektowane rozporządzenie nie wpływa na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projektowane rozporządzenie nie podlega ocenie w zakresie oceny skutków regulacji w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2024 r. poz. 806).

Projektowane rozporządzenie nie jest sprzeczne z prawem Unii Europejskiej.